

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΙΛΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 9

ΚΛΟΝΤ ΦΑΡΡΕΡ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ
ΟΙΟ ΒΟΟΠΟΡΟ

οὐρογένεια

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ)

ΕΤΟΣ 11 - 14 Μαΐου 1937 ΑΡΙΘ. 9

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΔΡΧ. 4

*Ιδρυτής : ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής : ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία : 'Οδός Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5 β
Τηλέφ. 26-135

Συνδρομή έτησία: Έσωτερικοῦ Δρ. 200 Έξωτερικοῦ \$ 7
 » ἑξαμήνου: » 100 » \$ 3.50
 καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκό έτησία συνδρομή σελλίνια 30.

ΑΙ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δεόν νὰ ἀποστέλωνται πρὸς τὸν Δ)τὴν τῆς «Οἰκογενείας» κ. Νικ. Καμαρινόπουλον, ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5 β, Ἀθήναι.

Ἐν Ἀμερικῇ, ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν καὶ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν, ἡ Ἑταιρία New York News Agency General P. O. Box 497, New York City, ἐκπροσωποῦμένη παρὰ τοῦ κ. Κ. Καλθοπούλου.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ὥπως καὶ μόνει τοὺς θ' ἀντιληφθεὺν οἱ ἀναγνώσται της, εἴνε
 ὅχι μόνον τὸ καλύτερον, ἀλλὰ καὶ τὸ πλέον φθινὸν περιοδικῶς.
 Καὶ ἀκριβῶς ὥπως καταστή προσιτὸν εἰς ὅλας τὰς τάξεις, ἡ
 Διεύθυνσις του ἀπεφάσισε νὰ τὸ προσέφῃ εἰς τὸ κοινὸν ἀντὶ

4 ΜΟΝΟΝ ΔΡΑΧΜΩΝ 4
ΚΑΤΑ ΤΕΥΧΟΣ

Ἔτσι, μὲ τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ ποσὸν θὰ ἔχετε, πλὴν τῆς ἄλλης ἐκλεκτῆς ὕλης καὶ ἑνα ἀριστουργηματικὸ κομψοτυπωμένον αὐτοτελὲς μυθιστόρημα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ» θὰ καταστῇ ὁ ἀχώριστος σύντροφος καὶ τοῦ πλέον πτωχοῦ Ἑλλήνος φιλαναγνώστου.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΠΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΛΑΤΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ Ι. Τζοζ

ИМЕРОМ. 18.08.85

...ple.

Έξεδόθησαν μέχρι σήμερα:

- 1] «Λεϊλά» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 2] «Τρελλή από αγάπη» του Α. ΝΤΕΛΚΑΝ
- 3] «Τὸ ἡμερολόγιο μιᾶς παντρεμένης»
του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 4] «Γιατὶ νὰ σ' ἀγαπήσω;» του Μ. ΡΕΝΟΥΑΡ
- 5] Τὸ «μυστήριον μιᾶς γυναίκας» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 6] «Ἡ Φιλάρεσκη» του ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ
- 7] Τὸ εἰδύλλιο τῆς ὥραιας ντὶ Καρπένα
του ΖΩΡΖ ΟΝΕ
- 8] «Μιά ἐξωτική αγάπη» του ΜΑΞ ΝΤΙ ΒΕΖΙΤ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,”
 ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ

“ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΦΛΕΡΤ,”

ΕΠΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΜΟ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ
 ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΦΡΙΚΗΣ

“Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΠΡΟΤΑΙΗΣ,”

Του περιφήμου Ἀμερικανοῦ συγγραφέως

ΕΡΜΑΝ ΛΑΝΤΟΝ

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

ΑΙΣΘΗΜΑ-
 ΤΙΚΑ ΡΟ-
 ΜΑΝΤΖΑΣ

ΤΟΥ
 ΚΛΩΝΤ
 ΦΑΡΡΕΡ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΣΤΟ ΒΟΣΠΟΡΟ

Α

Τ Ο θαπόρι χρειάστηκε ἑξη ἡμέρες, ὅσο νὰ φτάσῃ ἀπ' τὴ Μασσαλία στὴν Κωνσταντινούπολι.

Ἦταν χαραυγὴ. Ὁρθίος στὴ γέφυρα τοῦ θαποριοῦ ὁ Πιέρ, δὲν χόρταινε νὰ θαυμάζῃ τὴν ὄνειρώδη μεγαλούπολι μὲ τὰ ἀμέτρητα τζαμιά καὶ μὲ τὰ μαγικά ἀκρογιάλια. Κι' ὅταν ὤγῃκε πειὰ ὁ ἥλιος κι' ἄρχισε νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἀποβίθαισι τῶν ἐπιβατῶν, ὁ νεαρὸς Γάλλος καθηγητὴς ἐτύπνησε ἀπ' τὴν ἑκστασί του, καὶ παρέδωσε τὶς ἀποσκευές του σ' ἓναν Τούρκο ἀχθοφόρο λυγισμένον στὰ δυὰ ἀπ' τὴν ἡλικία κι' ἀπ' τὸ ἐπίπονο ἐπάγγελμα του.

Εἶχε διοριστῇ καθηγητὴς ὁ Πιέρ, στὸ «Αὐτοκρατορικὸ Λύκειον» τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κι' ἐρχόταν ἀπ' τὴ Μασσαλία — γεμάτος ἀπὸ ὄνειρα νεανικά κι' ἀπὸ ὄρεξι καὶ ζῆλο — ν' ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του. Μόλις ἀποβιβάστηκε στὴν ἀποβάθρα, φώναξε ἓνα ἄμαξι, φόρτωσε τὶς πενιχρές ἀποσκευές του, καὶ σὲ λίγο τὰ ψωραλέα ἐκεῖνα ἄλογα ἄρχισαν ν' ἀνεβαίνουν ἐπίπονα πρὸς τὰ ἀνήφορικά «καλντερίμια» τῆς πόλεως.

Ἐφτάσαν στὸ Πέραν, ὅπου ὄρισκόταν τὸ «Αὐτοκρατορικὸ Λύκειον». Σουλτανικὸ ἐκπαιδευτικὸ ἴδρυμα τὸ λύκειον αὐτό, εἶχε διευθυντὴ Τούρκο, κι' ὑποδιευθυντὴ Γάλλο. Ὁ Πιέρ ζήτησε ἀπ' τὸν θυρωρὸ — ἓναν ἀγαθὸ γεροντάκο μὲ τεράστιον φέσι στὸ κεφάλι του — νὰ τὸν οδηγήσῃ στὸ γραφεῖο τοῦ Γάλλου ὑποδιευθυντοῦ κυρίου Ταμπόν.

Μὰ ὁ θυρωρὸς μονάχα τούρκικα μιλοῦσε καὶ καταλάβαινε. Ἐτσι, ἔκλεισε τὴν πόρτα «κατάμουτρα» στὸν νεαρὸ καθηγητὴ, κι' ἀδιαφόρησε τελείως στὰ κατοπινὰ χτυπήματα τοῦ κουδουνιοῦ τῆς πόρτας.

— Ὡραία ἀρχὴ κάνω στὴν ἀνάληψι τῶν καθηκόντων μου! μουρμούρισε ὁ Πιέρ, γελαστός. Καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι ὡς αὔριο τὸ πρῶτ' νὰ χτυπάω τὸ κουδούνι, ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς Ἀνατολίτης οὔτε κἀν θὰ ζυπνήσῃ ἀπ' τὸ «ραχάτι» του!

Ἦξερε πολλὰς τουρκικὰς λέξεις ὁ Πιέρ, μελετώντας τὴν τουρ-

κική απ' τη Γαλλία άκομη, και τις μπερδευε με αρκετή εύχαριστη-
σι στις φράσεις του.

Άπελπισμένος πειά ο Πιέρ, έτοιμάστηκε να τραβήξη για κανέ-
να ξενοδοχείο. Μιά φαίνεται, ότι τα δαιμονισμένα χτυπήματά του
στο κουδούνι είχαν ήδη προκαλέσει την προσοχή όλων των άλλων
μέσα στο λύκειο, εκτός φυσικά απ' τον ξεροκέφαλο θυρωρό. Γιατι η
πόρτα άνοιξε επιτέλους, κάποιος απ' το κατώτερο προσωπικό του
λυκείου φάνηκε στο κατώφλι, και σε λίγο ο Πιέρ βρισκόταν στο
γραφείο του κ. Ταμπόν.

Χαρούμενος ο υποδιευθυντής, δέχτηκε τον νεαρό καθηγητή και
συμπατριώτη του φιλοφρονέστατα. Του έδειξε πρώτα — με κάποιον
κομπασμό — τα άφθονα τουρκικά παράσημά του, τον κατατόπισε
στα καινούργια και λεπτά καθήκοντά του ως καθηγητού, και του
είπε στα τελευταία:

—Κανέννας μας εδώ, δεν περίμενε την άφιξή σας!... Τόσο λίγο
μας σκέπτονται οι κύριοι εκείνοι του υπουργείου της Παιδείας στο
Παρίσι, ώστε ούτε καν φρόντισαν να μας ειδοποιήσουν για την ά-
φιξή σας!

Βγήκαν απ' το γραφείο μαζί, κατόπιν, κι' άρχισαν να περιέρ-
χωνται τους διαδρόμους και τις αίθουσες του λυκείου, το οποίο ή-
ταν πιο γνωστό στην Κωνσταντινούπολι με το όνομα «Σισλι-Σεράϊ».

Ήταν ώρα προσευδής, κι' άκουγόταν η μελωδική φωνή του
μουεζίνη από κάποιο γειτονικό τζαμί. Μέσα στις λαβυρινθώδεις αί-
θουσες και τους ατελείωτους διαδρόμους του Σισλι-Σεράϊ, γονατι-
στοι όλοι οι μαθηταί — και στη θέσι που είχε βρεθί τη στιγμή έ-
κείνη ο καθένας — προσευχόντουσαν στον Άλλάχ με τον ιδιόρρυθμο
τρόπο των μουσουλμάνων: "Εσκυβαν δηλαδή ως το πάτωμα, άγγι-
ζαν τη σκόνη του με το χεϊλη τους και με το μέτωπό τους, κι' ύστε-
ρα άνασκηκωνόντουσαν πάλι, μουρμουρίζοντας έν τῷ μεταξύ κάποια
άκατανόητη προσευχή.

Ο υποδιευθυντής κ. Ταμπόν κι' ο Πιέρ, έξακολούθησαν τις πε-
ριπλανήσεις των στα διάφορα μέρη του κτιρίου. Λίγο πιο πέρα, σε
μιά φαρδύα αίθουσα, άρκετοι μαθηταί στολίζουν τους τοίχους με
γυρλάντες. Σκαρφαλωμένος άπάνω σ' ένα σκαμνι ο ίδιος ο διευ-
θυντής του Σισλι-Σεράϊ, έδινε τις σχετικές οδηγίες.

—Προετοιμαζόμαστε για μία μεγάλη σχολική έορτή, κύριε! εί-
πε στον Πιέρ με άπταιστα γαλλικά, μόλις του τον σύστησε ο υποδιευ-
θυντής. Θα έορτάσουμε δηλαδή κι' έμεις οι Τούρκοι, τα τριακόσια
χρόνια του μεγάλου Μολιέρου σας!... Καλώς ήρθατε, στο λύκειό
μας, κι' εύχομαι καλορροϊζικά τα καθηγητικά καθήκοντά σας!

Κι' ένῳ ο Πιέρ υποκλινόταν με σεβασμό, και τον εύχαριστούσε,
ο διευθυντής πρόσθεσε:

—Θά διατάξω έναν υπηρέτη, να σας οδηγήση στο προωρισμένο
για σας δωμάτιο... Άναπαυθήτε και τακτοποιηθήτε, όπως σας ά-
ρέσει... Είμαστε, ξέρετε, σάν μια μεγάλη κι' άγαπημένη οικογέ-
νεια εδώ... Φανταστήτε, ότι πριν γίνω διευθυντής, υπήρξα κι' έγώ
μαθητής του άγαπητού μου υποδιευθυντού κυρίου Ταμπόν!... Ω,
υπηρετεί πολλά χρόνια εδώ μέσα, ο σοφός κι' άγαπητός μας συμ-
πατριώτης σας!

Ο κ. Ταμπόν υποκλίθηκε με συγκίνησι, καθώς επίσης κι' ο
Πιέρ.

Λίγη ώρα αργότερα, ο Πιέρ είχε τακτοποιήσει κιόλας τις φτωχι-
κές άποσκευές του, (το ώρισμένο γι' αυτόν δωμάτιο του Λυκείου.
Και καθισμένος τώρα στο κρεβάτι του, ένα χαμηλό κρεβάτακι
«έκραταίρας» και κοντά στο παράθυρο, είχε στηρίξει τα γονημένα
βλέμματά του έξω στην όνειρώδη άκρογιαλιά του Κερατιού κόλ-
που, και του Χρυσού Κέρατος του τόσο θυρλικού απ' τα χρόνια των

Βυζαντινών αυτοκρατόρων κι' ιδίως του "Ελληνος έθνομάρτυρος
Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Μά η κούρασι κι' η συγκινήσεις της ημέρας αυτής, της τόσο ση-
μαντικής για την καινούργια του ζωή, νίκησαν επιτέλους τον θαυ-
μασμό και τη λαχτάρα του Πιέρ. Και γέροντας στο προσκέφαλο
του πενιχρού κρεβάτιού του, θυβίστηκε παρευθός σ' έναν ύπνο γλυ-
κό, κι' άνακουφιστικό για το κουρασμένο νεανικό κορμί του...

Ο ήλιος είχε βασιλέψει από ώρα, και τα φῶτα είχαν ανάψει,
όταν ξύπνησε ο Πιέρ. "Ενοιώθε μία πεινα τρομερή. Κι' άφου πλύθηκε
και συγυρίστηκε στα πεταχτά, βγήκε απ' το λύκειο Σισλι-Σεράϊ,
κι' άρχισε να πλανιέται δῶ κι' εκεί στην πόλι, ψάχνοντας για ένα
κατάλληλο ρεστωράν.

Η μεγάλη όδος του Πέραν, είνε η μόνη σχεδόν στην Κωνσταντι-
νούπολι, η οποία έχει κάποιο χρώμα εύρωπαϊκό. Ο Πιέρ, παρ' όλη
την πείνα του, στεκόταν περιέργος μπρός στις όλοφώτιστες βιτρίνες
των καταστημάτων, και κύτταζε το περιεχόμενό τους το άπλωμένο
στα μάτια των διαβατών με ανατολίτικη τεχντροπία.

Είδε και μερικά ρεστωράν άλλοκοτα, κάτι σάν μαγειρεία μαζί
και καφενεία, στα όποια άπόφυγε να μπη. Άπερίγραπτος καπνός
και κνίσσα ψητού κρέατος βασίλευε εκεί μέσα, γιατί άπάνω στα
τζάκια της κουζίνας των ψηνόντουσαν όλόκληρα άρνιά στις σου-
βλες, ένῳ στα τραπέζια οι πελάτες καταβροχιζαν μεγάλα κομμα-
τια απ' τα ψητά αυτά, κρατώντας τα με τα χέρια τους δίχως πη-
ρούνια, και πίνοντας όλόκληρα μπουκάλια «ρακιού».

Σε μία στενή πάροδο επιτέλους, της όδου Πέραν, μία πολύχρω-
μη φωτεινή έπιγραφή τράβηξε παρευθός την προσοχή του. Η έπι-
γραφή έλεγε: «ΡΩΣ ΣΙΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΤΗΣ ΟΔΗΣ ΣΟΥ».

—Νά επιτέλους που βρήκα φαγητά «ρωσικής κουζίνας»! σκέ-
φτηκε με άνακούφισι, ο Πιέρ. "Ας κάνω μία έφοδο εκεί μέσα, και
βλέπομε κατόπιν!

"Ενας κοζάκος, με πελώριο χνουδωτό καλπάκι και σε άσημε-
νιο στυλέττο στη μέση, τον υποδέχτηκε στην πόρτα και του πήρε το
καπέλλο. Ο Πιέρ προχώρησε στην αίθουσα, κι' άνάσανε χαρούμενα
που την είδε γεμάτη από τραπεζάκια όλοκάθαρα, και στολισμένα το
καθένα τους με λουλούδια. Στο βάθος, μία όρχήστρα — χωρίς κα-
νένα καταραμένο νεγρο τζατζ-μπαντίστα — έπαιζε διάφορα πρόσχα-
ρα εύρωπαϊκά και ρωσικά κομμάτια.

Ο Πιέρ κάθησε σ' ένα τραπεζάκι, κι' έριξε άνακουφισμένο
βλέμμα στη μισογεμάτη ήδη από πελάτες αίθουσα του ρεστωράν.
Παρήγγειλε ένα φαγητό κάπως πλούσιο, κι' εύγευστο κρασί της
Θράκης, κι' άρχισε να τρώη με όρεξι διαβολεμένη, κυττάζοντας έν
τῷ μεταξύ λοξά και τις χαριτωμένες Ρωσίδες σερωιτόρες που τον
υπηρετούσαν.

Σε κάποια στιγμή, μία λυγρή και ψηλόκορμη Ρωσίδας με γα-
λανά και ρεμβαστικά μάτια και με μαλλιά χρυσά σάν ώριμα στά-
χυα, πλησίασε στο τραπέζι του Πιέρ, και στάθηκε στο πλάι του κυτ-
τάζοντας τον περιέργα. Ο νεαρός καθηγητής σήκωσε το κεφάλι του
παραξενεμένος, και την κύτταζε έρωτηματικά στα μάτια.

Άλληλοκυττάχτηκαν έτσι σιωπηλά, επί άρκετές στιγμές, χω-
ρίς η θελκτική εκείνη ύπαρξι να χαμηλώση τα μάτια της καθόλου.
Ο Πιέρ, σαστισμένος απ' τη μυστηριώδη γοητεία της άγνωστης αυ-
τής γυναίκας, ένοιωσε τη θρασύτητα της νεανικής, της παιδικής
σχεδόν άκόμη ηλικίας του να σβύνη μονομιάς. Και κοκκινίζοντας
τώρα έντονα, ψιθύρισε μη βρίσκοντας τίποτα άλλο να της πη:

—Πώς σας λένε;

—Με λένε Λιούμπα! του άπάντησε εκείνη με άσχημα μά χαρι-

τωμένα γαλλικά, κυττάζοντάς τον συγχρόνως με τρυφερότητα και με χαμόγελο.

— Παισιότε να οās προσφέρω κάτι! Ξανάπε ο Πιέρ, εξακολουθητικά ταραγμένος. Θα μου κανετε και συντροφιά, γιατί είμαι ξένος εδώ!

— Δεν μπορώ άποφε! απάντησε η νεαρή γυναίκα, με ύφος σαγηνευτικής αφέλειας. Ούτε αύριο... Μεθαύριο όμως το βράδυ, έλάτε πάλι στην ίδια ώρα ξανά!

Διχώς κατόπιν να προσθέτη τίποτα άλλο, γλύστρησε ανάλαφρα σαν πεταλούδα, κι' εξαφανίστηκε σε λίγο στο βάθος της αίθουσας.

Ακριβώς έτσι έγινε η πρώτη γνωριμία του Πιέρ με τη Λιούμπα...

B'

ΤΙΣ επόμενες δυο ημέρες, ο Πιέρ τις αφιέρωσε στην επίσημη ανάληψη των καθηγητικών καθηκόντων του στο λύκειο Σισλί-Σεράι, καθώς και στην επίσημη μερικών συστατικών επιστολών που είχε απ' το Παρίσι.

Χάρis στη θερμή των συστάσεων τριών ιδίως απ' τις επιστολές αυτές, και χωρίς επίσης στο δροσερό κι' ειλικρινές πρόσωπό του, ο Πιέρ συνδέθηκε άμέσως με δεσμούς εκτίμησας και συμπαθείας με την οικογένεια του κυρίου Ντορτού, με την πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ, και με τον συνομήλικό του και συμπατριώτη του Ζάν ντε Ζυνιάν.

Γεωγράφος μεγάλου επιστημονικού κύρους και φήμης ο κ. Ντορτού, θρiscόταν τώρα στην Κωνσταντινούπολη, για να μελετήσει τα θαλάσσια ρεύματα του Βοσπόρου. Άριστος οικογενειάρχης επίσης, λάτρευε τη γυναίκα του και τα δυο μικρά κοριτσάκια του — την Πωλέττα, έννηα έτών, και την Σουσί, πέντε έτών — κι' όλόκληρη η οικογένειά του υποδέχτηκε τον Πιέρ με αισθήματα ειλικρινούς στοργής.

Η πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ, μιά βαθύπλουτη κι' ανεξάρτητη γυναίκα, ως τριανταπέντε χρόνων περιπου, ήταν διάσημη όχι μόνον στην Τουρκία, αλλά και σ' όλoκληρη την Εύρωπη, για τις εκκεντρικότητες και τις ιδιοτροπίες της. Λαμπράς αριστοκρατικής οικογενείας της Γερμανίας, εγκατεστημένη στα άπεραντα τσιφλίκια της — τόσο στη Θράκη όσο και στη Μικρά Άσία — περνούσε τον καιρό της άλλοτε κυνηγώντας άργιοχοίρους και λύκους στα βουνά, κι' άλλοτε δίνοντας μεγαλοπρεπείς δεξιώσεις στο άπεραντο και πολυτελέστατο μέγαρό της, το χτισμένο σε μιά μαγική άκρογιαλιά του Βοσπόρου.

Χωρίς γονείς κι' αδέλφια, άνύπανδρη, ολομόναχη στον κόσμο ή πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ, ήταν ένας τέλειος τύπος ανεξαρτησίας, γυναικείας θελκτικότητας, αλλά κι' ανδρικής αποφασιστικότητας και δραστηριότητας. Δέχτηκε τον Πιέρ φιλοφρονέστατα, στο μέγαρό της, χάρις στη συστατική επιστολή ενός Γάλλου εύπατρίδου γνωστού της απ' το Παρίσι. Ύστερα απ' τις πρώτες φράσεις της έγκαρδίου συνομιλίας των, ή άλληλοεκτίμησι κέρδισε κιόλας τις ψυχές των:

Ο Πιέρ είδε στην πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ τον ιδεώδη τύπο της αόστηρας κι' άγρίας κάπως γυναικείας καλλονής, και του ανδρικού θάρρους συγχρόνως. Κι' εκείνη είδε στον νεαρότατο συνομήλικό της, τον τέλειο τύπο του τολμηρού νεαρού άνδρός, του αποφασιστικού σταδιοδρομήσει καλά, αλλά και του στολισμένου επίσης

όλα τα διαλεχτά διανοητικά και ψυχικά χαρίσματα. Κι' όταν του έσφιξε το χέρι στο τελευταίο, και τον κάλεσε να την επισκέπτεται συχνά και χωρίς τις διατυπώσεις της έθιμοτυπίας, ο Πιέρ έφυγε κα-

ταγοητευμένος μαζί της και χαρούμενος για την έκλεκτή φιλία της. Άλλα ή τρίτη γνωριμία, ή γνωριμία του με τον Ζάν ντε Ζυνιάν, ήταν προπάντων αυτή που άρεσε περισσότερο στον Πιέρ. Ακόλουθος της γαλλικής πρεσβείας στην Κωνσταντινούπολη ο νεαρός αυτός Γάλλος άριστοκράτης, ένοιωσε εύθους έξ άρχής ζωηρή φιλία για τον συνομήλικό και συμπατριώτη του καθηγητή. Κι' άφου έπί ώρες οι δυο νέοι, σαν παλιοί φίλοι πειά, άλλαξαν με άμοιβαία έμπιστοσύνη τις σκέψεις τους για τη ζωή και τα όνειρά τους για το μέλλον, ο Ζάν ντε Ζυνιάν είπε στον Πιέρ με ειλικρινή έγκαρδιότητα, την ώρα που τον άποχαιρετούσε εκείνος:

— Η γνωριμία σας κι' ή φιλία σας με κάνουν εύτυχη... Μην ξεχνάτε ποτέ, ότι το εργένικο σπίτι μου, ή βιβλιοθήκη μου, το πορτοφόλι μου, κι' ή γνωριμίες μου είναι πάντα στη διάθεσί σας... Κι' έλπίζω να έμπνεέστε κι' έσεις επίσης, με τα ίδια αισθήματα για μένα!

Έτσι, ο Πιέρ ήταν άληθινά εύτυχης τώρα. Ήρθε μόνος κι' έρημος στη διεθνή σχεδόν κι' επικίνδυνη για τους νέους μεγαλούπολη, την όνειρώδη αυτή «νύμφη του Βοσπόρου και της Ανατολής», κι' εύθους άμέσως θρήκε εκεί άνεκτίμητα στηρίγματα και φίλους.

Κι' όμως, ύστερα από τις δυο αυτές ημέρες της άφίξεώς του εκεί, κι' άντι να δεχτή μιά όποιαδήποτε απ' τις επίμονες προσκλησεις των τριών αυτών γνωριμιών του, έφυγε κατά το βράδυ απ' το λύκειό του με κρυφή λαχτάρα, και τράβηξε κατευθειαν για το ρωσικό εκείνο ρεστωράν!

Το παράξενο ραντεβού της Λιούμπα, δέν είχε φύγει ούτε στιγμή απ' το μυαλό του...

Γ'

ΑΝΑΖΗΤΗΣΕ το ίδιο εκείνο τραπεζάκι του ο Πιέρ, μόλις μπήκε στην αίθουσα του ρεστωράν. Ήταν έφτά ή ώρα το βράδυ, κι' ή κίνηση είχε άρχισει να ζωηρεύη άρκετά εκεί μέσα.

Το θρήκε άδείο εύτυχώς, και κάθησε με κρυφή λαχτάρα. Παρήγγειλε φαγητό κι' έκλεκτό μαύρο κρασί, σαν το προχθεσινό, κι' άρχισε να τρώη με όρεξη, σχεδόν με λαίμαργία.

Στην πίστα χόρευαν άρκετά ζευγάρια. Τα γκαρσόνια, όλα Ρωσίδες λυγερές και ξανθόμαλλες, σερβίριζαν τους πελάτες με έπαγγελματική άθρότητα και ταχύτητα. Άπ' το μελαγχολικό όμως, κι' άφάνταστα άρχοντικό ύφος τους, μπορούσες να μαντέψεις το κρυφό δράμα της κοινωνικής ζωής τους. Άσφαλώς βαθύπλουτες αριστοκράτιδες όλες στην άπεραντη πατρίδα τους, σήκωναν τώρα τον ζυγό της έξορίας τους και της πικρής τους φτώχειας και δυστυχίας, με άφθαστη αξιοπρέπεια κι' ύπερήφανη έγκαρτέρηση...

Η ώρα πενούσε, κι' όμως ή γοητευτική Λιούμπα δέν φαίνόταν πωθενά. Ο Πιέρ είχε τελειώσει πειά το φαγητό του, κι' έπινε πότε κρασί και πότε ούισκυ, προσπαθώντας να πνίξη στο ποτό την τυραννική άδημονία του. Η καρδιά του ήταν φαυλοκωμένη, και το στόμα του πικρό απ' τα άτελείωτα τσιγάρα που κάπνιζε.

Τέλος, δέν μπόρεσε ν' άνθέξη περισσότερο. Έγνεψε σε μιά χαριτωμένη νέα, ή όποια σερβιόυζε καφέ τη στιγμή εκείνη σ' ένα κοντινό τραπεζάκι. Και τη ρώτησε εύγενικά, μόλις πλησίασε κοντά του:

— Γιατί δέν φαίνεται εδώ άπόψε, ή δεσποινίς Λιούμπα;

— Η δεσποινίς Λιούμπα; έκανε σκεπτική, και με άπορία ή νεαρή Ρωσίδα. Ποιά είναι αυτή ή...

Σταμάτησε όμως άμέσως τη φράσι της, γιατί θυμήθηκε ξαφνικά. Κι' αλλάζοντας ύφος, πρόσθεσε γελαστή:

—“Α, θά λέτε ασφαλώς γιά τή νεαρή κόμησσα Λιούμπα Ρουμπεγκένιεφ... Όπου καί νά εἶνε, κύριε, θά ρθῇ... Βρίσκεται τή στιγμή αὐτή, στή δεξιόσῃ τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας, γιά νά πούλῃ στή κάτι εἰσιτήρια... Τήν προσεχῇ Παρασκευή, ξέρετε, διοργανώσουμε ἕναν χορὸ ὑπὲρ τῶν ἐδῶ ἀπόρων Ρώσων προσφύγων... Κι ἐπειδὴ ἡ δεσποινὶς Λιούμπα ἔχει ἀριστοκρατικώτατες σχέσεις παντοῦ, ἐξ αἰτίας τοῦ λαμπροῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματός της, ἀπασχολήθηκε σημεῖρα σὸ νά πούλῃ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα εἰσιτήρια!

Ὁ Πιέρ εὐχαρίστησε τὴ νέα, κι' ἀπόμεινε σκεπτικός.

—“Ὡραία κατὰστάσις! ψιθύριζε μέσα του. Τί δράματα κρύβει τελοσπάντων, ἡ ζωὴ... Νά σοῦ σερβίρῃ τὸ φαγητὸ καὶ τὸν καφέ μὴ ἀγγελικὴ ὑπαρξίς, ἡ ὁποία ἐργάζεται ὡς γκαρσόνι σ' αὐτὸ τὸ ρεστωράν... Καὶ κατόπιν, φτωγὴ κι' αὐτὴ κι' ἀσυνήθιστη στὴ σκληρὴ θιοπάλη, νά γυρίζῃ στὰ διαφωρὰ μέσα τῶν ἐδῶ πλουσίων, γιά νά πούλῃ εἰσιτήρια πρὸς χάριν τῶν πασχόντων συμπατριωτῶν της!... Καὶ νά συλλογίζεται κανένας, ὅτι αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς εἶνε μὴ κόμησσα αὐθεντικὴ, μὴ ἀνωτάτη ἀριστοκρατικὴ τῆς ἀλλοτε λαμπρᾶς Ῥωσσίας, κι' ὅτι τὴ δέχονται τώρα σὰν ἴση μὲ ἴσους — ἐκεῖ στὴν δεξιόσῃ τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας — τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ μέλη τῆς ἐδῶ διεθνοῦς ἀριστοκρατίας!

Γλυκοχάραιζε πειὰ, κι' ὅμως ὁ Πιέρ δὲν ἀποφάσιζε ἀκόμη νά φύγῃ ἀπ' τὸ ρεστωράν. Ξαγρυπνισμένος, μόνος σὸ τραπέζι του ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι γύρω του χόρευαν καὶ γλεντοῦσαν, κύτταζε διαρκῶς πρὸς τὴν πόρτα. Περίμενε ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή, νά ἀντικρύσῃ στὸ κατῶφλι τῆς τῆ θελκτικῆς καὶ χρυσόμαλλῃ ἐκείνῃ μάγισσας. ἡ ὁποία λεγόταν κόμησσα Λιούμπα Ρουμπεγκένιεφ, ἡ ὁποία ἦταν ὡστόσο ἕνα ἀπλὸ γκαρσόνι, ἡ ὁποία εἶχε ἕνα τοσοδὴ μικρὸ στόμα καὶ χεῖλῃ ὕγρα καὶ κόκκινα καὶ μάτια οὐράνια, κι' ἡ ὁποία τοῦ εἶχε σαλεψεῖ τὸ μυαλὸ, πρὶν μᾶθῃ κἄν τὸνομά της ἀκόμα, καὶ πρὶν ἀλλάξουν κἄν δυὸ λόγια, κατὰ τὴν ἀξέχαστη ἐκείνῃ πρώτη συνάντησί τους!

Ἡ ὑπομονετικὴ ἀναμονὴ τοῦ ἔπρεπε ν' ἀνταμειφθῇ, ἐπιτέλους. Κι' ἀλήθεια, ἐνῶ ἐτοιμαζόταν πειὰ νά φύγῃ, ἐνῶ ἐξῶ οἱ πετεινοὶ ἀρχίζαν νά λαλοῦν καὶ τὰ ἄφθονα σκυλιὰ τῆς τουρκικῆς αὐτῆς μεγαλουπόλεως νά γαυγίζουν, κι' ἐνῶ οἱ στερνοὶ πελάτες τοῦ κέντρου αὐτοῦ ἀρχίζαν πειὰ νά φεύγουν νυσταγμένοι, ἀνοίξε ἡ πόρτα ἐξαφνα, καὶ φάνηκε ζηλευτὴ καὶ θιαστικὴ ἡ λυγερὴ σιλουέττα τῆς νεαρῆς κοπέλλας.

Ὁ Πιέρ λαχτάρησε, καὶ τὴν κύτταξε κατὰμματα καὶ διψασμένα. Μὰ κι' ἐκείνῃ ἀσφαλῶς αὐτὸν θά σκεπτόταν, γιὰ τὴν τὰ μάτια της αὐτὸν ἀναζητήσαν μὲ κρυφὴ ταραχή, καθὼς μῆκε γοργὰ καὶ προχώρησε στὴν αἴθουσα.

Ἀληλοκυριόταχτηκαν ἔτσι μὲ γλαρὰ κι' ἀστραφτερὰ μάτια, ἡ δυὸ νεαρὲς ὑπάρξεις. Κι' ἡ Λιούμπα, μ' εὐτυχισμένο χαμόγελο τώρα, κι' ἀδιαφορώντας γιά τὸ περιβάλλον, πλησίασε τρεχάτη τὸν Πιέρ, κάθησε σὸ τραπέζι του, ἔσφιξε τὰ χέρια του στὰ κρινόλευκα χέρια της, κι' εἶπε:

—Λυποῦμαι πὺ ἔλειψα ἀπ' τὸ ραντεβού μας... Σὰς θεβαίω, ὅτι τὸ ξέχασα... Κι' εἶμαι εὐτυχισμένη, πὺ ὅχι μονάχα δὲν τὸ ξεχάσατε κι' ἐσεῖς, ἀλλὰ εἴχατε ἀκόμα καὶ τὴν καλωσύνη νά μὲ περιμένετε ὡς τώρα!... Μήπως νυστάζετε;

—Καθόλου! θιάστηκε ν' ἀπαντήσῃ ὁ Πιέρ, κολυμπώντας σὲ πελάγη εὐτυχίας. Ἄν καὶ πέρασα μακρὲς καὶ βασανιστικὲς ὥρες ὅσο νά ρθῇτε, τὰ ξέχασα ὅλα πειὰ!

Φλυάρησαν γιά λίγο ἀκόμη, ἀδιαφορώντας γιά τὸν θόσου πὺ γινόταν γύρω τους ἀπ' τὰ γκαρσόνια, τὰ ὁποία ταχτοποιοῦσαν τώρα τίς καρέκλες καὶ τὰ τραπέζια, καὶ σκούπιζαν τὸ λερωμένο ἀπ' τὴν ὀλονύχτια διασκέδασι πάτωμα.

—Εἶμαι συνηθισμένη πειὰ στὶς ἀγρύπνιες, ἐξ αἰτίας τῆς ζωῆς πὺ κάνω! εἶπε σὲ μὴ στιγμή ἡ Λιούμπα. Ἀλλὰ ἔχω ἕναν πονοκεφάλο ὅμως, πὺ μού σκοτίζει τὰ μάτια... Ἐκεῖ σὸ χορὸ τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας, ὅρῃκα πολλοὺς γνωστούς μου καὶ πολλὰς γνωστές μου, ἡ ὁποῖες μὲ παρέσυραν στὴ διασκέδασι τους ἄθελά μου... Ἔτσι, πούλησα μὲν πολλὰ εἰσιτήρια, ἀλλὰ ἦπια καὶ πολλὴ σάμπανια πὺ μού κουδούνισε τὸ κεφάλι!

—Ἐρχεστε, τότε, νά κάνουμε ἕναν περίπατο μαζί; ρώτησε μὲ δειλὴ λαχτάρα, ὁ Πιέρ. Θά πάμε μὲ αὐτοκίνητο... Ξημερώνει πειὰ ἐξῶ, κι' ὁ δροσερὸς πρωῒνός ἀέρας θά σὰς κάνῃ καλὸ!

—Δέχομαι! ἀπάντησε χαρούμενη, ἡ κοπέλλα. Μὴ στιγμή, κι' ἔφτασα!

Προχώρησε μέσα σὸ γραφεῖο τῆς διευθύνσεως τοῦ ρεστωράν, κι' ἔκλεισε σὸ χρηματοκιῶτιο τὴν τσάντα της, τὴ βαρεῖα ἀπ' τίς εἰσπράξεις τῶν εἰσιτηρίων. Ὑστερα, διωρθώθηκε λιγάκι μπρὸς σ' ἕναν καθρέφτη. Καὶ φορώντας ἀκόμη τὴν ἐξωμὴ τουαλέττα της, τυλίχθηκε καλὰ σὸ ἐπανωφόρι της, καὶ φώναξε ἀπὸ μακριὰ στὸν Πιέρ γελαστή, καθὼς γύριζε ξανά στὴν αἴθουσα:

—Μπρός, σηκωθῇτε!... Εἶμ' ἐτοιμὴ νά σὰς ἀκολουθήσω!

Βγήκαν σὸ δρόμο. Ὁ Πιέρ φώναξε ἕνα αὐτοκίνητο, τὸ ὁποῖο ἀργοπερνοῦσε ἀπὸ κεῖ, καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ νυσταλέος φεσφόρος σῶφερ κόντευε πειὰ ν' ἀποκοιμηθῇ ἀπάνω σὸ τιμόνι.

—Χμ!... ἔκανε μὲ γελαστή ἀμηχανία ὁ Πιέρ, ἀφοῦ μῆκαν σ' αὐτοκίνητο. Σὰς πρότεινα ἕναν περίπατο, μὰ δὲν ξέρω τώρα πὺ νά σὰς πάω!... Δὲν πρόλαβα ἀκόμη, βλέπετε, νά κατατοπιστῶ μὲ τὰ γύρω γραφικὰ τοπία!

Ἡ Λιούμπα ξεκαρδίστηκε στὰ γέλια, κι' εἶπε:

—Ἔννοια σας, καὶ θά βολέψουμε τὰ πράγματα!... Θά γίνω ἐγὼ ὁ ὁδηγός σας, καὶ θά σὰς μάθω ὅλη τὴν Κωνσταντινούπολι μὲ σὰς λίγες μέρες, μὲ πολὺ συμπερτικὲς τιμές!... Θέλετε ν' ἀρχίσουμε σήμερα ἀπ' τὸ Μπεμκέκ;... Εἶνε ἕνα ὄνειρῶδες προάστειο, χτισμένο στὴν εὐρωπαϊκὴ ἀκτὴ τοῦ Βοσπόρου... Κι' ὁ δρόμος εἶνε διαρκῶς παραλιγκός, σωστὴ μαγεία γιά τὴν ψυχὴ καὶ γιά τὰ μάτια!

—Σωφὲρ, γιά τὸ Μπεμκέκ λοιπόν! ξεφώνισε εὐθυμὰ καὶ πρόσχαρὰ ὁ Πιέρ, περνώντας τὸ χέρι του σὸ μπράτσο τῆς νέας, καὶ κυττώντας τὴν στὰ μάτια τρυφερά.

Ὁ σῶφερ δὲν ἤξερε θέβαια γαλλικά, μὰ οὔτε κι' ἡ Λιούμπα χρειάστηκε νά τοῦ τὰ μεταφράσῃ. Ἡ λέξι «Μπεμκέκ» πὺ ἄκουσε, τοῦ ἔφτασε νά καταλάβῃ τί ζητοῦσαν ἀπὸ αὐτὸν οἱ δυὸ τόσο πρᾶνοι πελάτες του.

Καὶ σὲ λίγο, τὸ αὐτοκίνητο ἀρχισε νά τρέχῃ ὀλοταχῶς στὴν παρλιακὴ ὁδὸ πρὸς τὸ ὠραῖο αὐτὸ προάστειο, ἐνῶ ὁ οὐρανὸς ἀρχίζει πειὰ νά ροδίζῃ ἔντονα, ἐνῶ ἡ μυρωμένη πρωῒνὴ αὐρὰ χάιδευε τὰ πρόσωπα τῶν δυὸ νεαρῶν ὑπάρξεων, κι' ἐνῶ στὰ γαλάζια νερά τοῦ Βοσπόρου ἀρχίζαν κιόλας ν' ἀσπρίζουν ὡς κι' ἐκεῖ ἡ πρῶτες ἀραιὲς ψαράδικες βαρκαούλες...

—Σ' ἀγαπῶ!

—Εἶστε ἕνας μικρὸς τρελλός!... Τί ἡλικία ἔχετε, νεαρέ μου;

—Εἰκοσιτεσσάρων χρόνων, δεσποινίς!... Κι' ἐσεῖς, παρακάτω;... Δὲν εἶμαι θέβαια ἀδιάκριτος πὺ τὸ ρωτᾶω, γιὰ τὴν εἶστε τόσο νέα πὺ φαίνεσθε σχεδὸν παιδούλα!

—Ὅχι δά!... Τὸ παρακάνετε... Κι' ὅμως κόντευω στὰ εἰκοσιέτη... Εἶμαι λοιπόν δυὸ ὀλόκληρα χρόνια μεγαλύτερή σας!...

—Φαίνεστε ὡστόσο σὰν ἕνα ζωντανὸ κουκλάκι μόλις δεκάτῃ χρόνων, Λιούμπα!

Ἐκείνῃ στέναξε ἀνάλαφρα, καὶ κύτταξε τὴν ἀντικρυνὴ ἄσιατι-

κή άκτη με τις ώνειρεμένες έπαύσεις της, με τους λουλουδισμένους κήπους της, και με τὰ σκιερὰ της δάση. Ο Πιέρ πάλι, γυριστός πρὸς τὸ μέρος τῆς κοπέλλας, άκουμπούσε τοὺς άγκῶνες του στὰ γόνατά του, εἶχε στηρίξει τὸ πηγούνι του στὶς δυὸ του παλάμες, καὶ κύτταξε διαρκῶς, με άσθυστη λαχτάρα καὶ θαυμασμό κι' έκστασι μαζύ....

—Λιούμπα, δόστε μου τὸ χέρι σας!

—“Οχι! τοῦ άρνήθηκε τσαχπινικά εκείνη, ξυπνώντας άπ' τοὺς κρυφούς καὶ μελαγχολικούς ρεμβάσμούς, στοὺς όποίους εἶχε θυθίστη άξαφνα πρὸ λίγου.

Κι' όμως τοῦ άπλωσε συγχρόνως τὸ κομψό, γαντωμένο χέρι της.

—Βγάλτε τὸ γάντι σας, Λιούμπα!

—“Οχι!... Γιατί, παρακαλώ;

Μά έν τῷ μεταξύ, υπάκουη καὶ με τσαχπινικό χαμόγελο, ξεκούμπωνε κι' έβγαζε τὸ γάντι.

Ο Πιέρ μισόκλεισε τὰ μάτια του, έσκυψε, κι' άρχισε νὰ φιλάη άπαλά ένα-ένα τὰ λεπτὰ καὶ κρινόλευκα δάχτυλά της.

—Μοιάζουν σάν ροδόλευκα κομποτεχνήματα τὰ νύχια σου, καὶ σάν άπό φίλντισι τὰ δάχτυλά σου! τῆς ψιθύριζε συγχρόνως.

—Καθίστε φρόνιμος λοιπόν, τρελλόπαιδο! τὸν μάλλωνε εκείνη, χωρίς ώστόσο νὰ τραβάη τὸ χέρι της άπ' τὰ θερμά του χεῖλη.

—Μή με μαλλώνετε, Λιούμπα! μουρμούρισε ὁ Πιέρ, παραπονετικά. Σὰς άγαπῶ, σάν νὰ σὰς άγαποῦσα άπό χρόνια πρίν!... Θά μ' άγαπήσετε άράγε έσεις, ποτέ σας;

—“Οχι!... Ποτέ! άπάντησε έντονα εκείνη.

Μά έντονα έπίσης τοῦ σήκωσε τὸ κεφάλι, θυθισε γιά λίγο τὰ μάτια της στὰ μάτια του, καὶ τοῦδωσε παρעυθὺς ένα θιαστικό μὰ φλογερο φιλί, στὰ χεῖλη....

Εἶχαν φτάσει στὸ Μπεμπέκ. “Επρεπε νὰ γυρίσουν, γιατί ὁ ἡλιος εἶχε βγῆ πειά, κι' ὁ Πιέρ έπρεπε νὰ θρίσκει στὸ Σισλί-Σεράι γιά τὴν πρωϊνὴ παράδοσι τῆς γαλλικῆς φιλολογίας στὴν πέμπτη τάξι τοῦ λυκείου.

—Τόσο νεαρός, καὶ νὰ εἶστε καθηγητῆς κιόλας! τοῦ εἶπε σὲ μιὰ στιγμή ἡ Λιούμπα, καθὼς ὁ σωφὲρ άρχισε πειά νὰ έπιστρέφῃ ὀλοταχῶς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολι.

—Κι' έσεις τόσο νεαρή, κι' όμως νὰ έχετε ζῆσει κιόλας μιὰ ὀλοκληρὴ ζωὴ περιπετειῶν καὶ καταστροφῶν καὶ δυστυχίας! άπάντησε με συμπόνια, καὶ με άπερίγραπτη τρυφερότητα ὁ Πιέρ. “Ω, πέντε μου γιά τὴ ζωὴ σας καὶ γιά τὸ παρελθόν σας λίγα λόγια!...

Μελαγχολικὸ χαμόγελο τέντωσε γιά λίγο, τὰ κατακόκκινα καὶ κανονικώτατα χεῖλη της. Εἶπε άργά καὶ σιγαλόφωνα:

—“Ορίστε λοιπόν ἡ ἱστορία μου με λίγα, με πολὺ λίγα λόγια, μικρὲ μου αδιάκριτε!... “Ο πατέρας μου, ὁ κόμης “Ιβάν Ρουμπεγκένιεφ, συνταγματάρχης τῆς Αυτοκρατορικῆς Φρουρᾶς, παντρεύτηκε τὴ μητέρα μου πριγκίπισσα “Ολγα Δημητρίεβνα, κι' ἦρθα ἐγὼ στὸν τὸν κόσμο άπ' τὸν εύτυχισμένο γάμο τους, μονάκριβη καὶ πολυχαιδεμένη... “Εζησα σὲ μέγαρα ὀνειρώδη, σπουδαζά λίγο, μάθαινα μουσική πειοισσότερο, καὶ χόρευα ὅση πιὸ πολὺ μπορούσα στὶς άνακτορικές καὶ τίς άλλες κοσμικὲς δεξιώσεις... “Η έπανάστασι τῶν Μπολσεβίκων μὰς ὁῆκε στὴ Μόσχα, στὸ ἐκεῖ μέγαρό μας... “Ο δύστυχος πατέρας μου τουφεκίστηκε άγρια, προλαβαίνοντας ώστόσο νὰ μὰς μεταμφιέση κατάλληλα, καὶ νὰ μὰς παραδῶσῃ σὲ έμπιστους ανθρώπους του, γιά νὰ ξεφύγουμε άπ' τὴν κόλασι εκείνη... “Επὶ υἱνες, καὶ με νίλιες στερήσεις, βασανιστήκαμε άφάνταστα, διασχίζοντας τὴ Βεσσαραβία, τὴ Ρουμανία, τὴ Βουλγαρία... Καὶ τέλος, κατέληξα ἐγὼ ὀλομόναχη πειά στὸν κόσμο ἐδῶ στὴν Κωνσταντινούπολι, γιατί

ἡ φτωχὴ μητέρα μου δέν μπόρεσε ν' άνθέξῃ περισσότερο στὶς κακουχίες καὶ στὴ δυστυχία, καὶ πέθανε στὸ δρόμο... “Ιδου ἡ ἱστορία μου, καλέ μου φίλε!

“Ο Πιέρ τὴν άκουγε με ψυχὴ σφιγμένη. Στὰ μάτια της ἔλαμπαν δυὸ δάκρυα πειά, τὰ ὁποῖα ώστόσο θιάστηκε νὰ σκουπίσῃ με τὸ μεταξωτὸ της μαντήλι. Μά εὐθὺς άμέσως άλλάξε υἱος ἡ θελκτικὴ, καὶ τόσο δυστυχισμένη ὑπαρξίς εκείνη, κι' εἶπε με προσποιητὴ φαιδρότητα κι' άμεριμνησία:

—“Εκείνα πέρασαν πειά!... Καὶ τὸ μόνο ποὺ θυμοῦμαι τώρα με κάποια λύπη, εἶνε τὸ πόσο ὤμορφη ἦμουν τότε!

Καὶ γέλασε παιχνιδιάρικα, καὶ χωρίς φιλαρέσκεια ώστόσο. —“Ωστε τώρα δέν εἶστε πειά ὤμορφη; ρώτησε εὐθυμα κι' ὁ Πιέρ, συνεπαρμένος άπ' τὴν ψυχικὴ δύναμι τῆς άπαράμιλλης καὶ πανέμορφης κοπέλλας.

—“Οχι ὅσο ἦμουν τότε!

—Σὰς φλερτάριζαν οἱ νέοι;

—Πολύ... Πάρα πολὺ!... Μά γιατί κατσουφιάζετε, λοιπόν;... Ζηλεύετε;

“Ο Πιέρ με τὴ νεανικὴ έπιπολαιότητά του, εἶχε πάρει κιόλας στὰ σοβαρά τὴν παιχνιδιάρικη αὐτὴ συνδιάλεξι μαζύ της. Καὶ μελαγχολικά, ξανάπε:

—Μοῦ έρχεται νὰ τρελλαθῶ, ὅσο σκέπτομαι τὴν εργασία σας, σ' αὐτὸ τὸ πάληροεστωράν!... Εἶστε ὑποχρεωμένη νὰ μιλάτε, νὰ γελάτε στὸν πρῶτο χυδαῖο άναιδῆ ποὺ θά καθίσῃ σ' ένα τραπέζι, καὶ θά σὰς φωνάξῃ νὰ τὸν σερβίρετε καὶ νά... ..

—“Ω, άφήστε τὰ αὐτά! ψιθύρισε ξαφνικά πάλι θλιμμένη, ἡ Λιούμπα. Μὴ μοῦ θὰ θυμίζετε... Προσπαθῶ πάντα νὰ ξεχνάω, ὅταν θγαίνω άπ' τὸ ρεστωράν, γιά νὰ τὰ θυμοῦμαι άναγκαστικά πάλι, ὅταν ξαναγυρίζω!

“Η φωνὴ της εἶχε κάτι τὸ πένθιμο καὶ κουρασμένο, τώρα.

—Συγχωρήστε με, Λιούμπα! ψιθύρισε ίκετευτικά, ὁ Πιέρ. Σὰς λύπησα πολὺ, με τὰ άνόητα κι' ἐγωϊστικά λόγια μου!

“Ακούμπησε τὸ κεφάλι του σάν παιδί, στὸν ὦμο τῆς νεαρῆς γυναίκας. “Εκείνη τὸν κύτταξε λοξά, τοῦ χαμογέλασε με τρυφερὴ ἐπιείκεια, κι' άκούμπησε τὰ χεῖλη της άπαλά στὰ μαλλιά του. “Υστερα, σύμφωνα με τὴν εὐλαβικὴ ρωσικὴ συνήθεια, σχεδίασε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ με τὸ δάχτυλό της στὸ μέτωπό του.

Συγκινημένος βαθύτατα ὁ Πιέρ, άπ' τὴ στοργικὴ φροντίδα τῆς συντρόφου του, τὴν κύτταξε με άφθαστη τρυφερότητα, καὶ ψιθύρισε:

—Θέλεις νὰ εἶμαι φίλος σου, Λιούμπα;

—“Απλῶς καὶ μόνο φίλος; ρώτησε εκείνη, κυττάζοντάς τον παράξενα.

Δέν άπάντησε. “Αλληλοκυτταζόντουσαν μονάχα με λατρεία καὶ με πόθο, δίχως πειά νὰ μιλοῦν. Τὰ μάτια τους ὅμως φλυαροῦσαν κι' ἔλεγαν, τὰ ὅσα δέν τολμοῦσε τὸ στόμα τους νὰ ψιθυρίσῃ...

Τὸ αὐτοκίνητο εἶχε μπῆ πειά στὴν πόλι, διέσχισε ξανά τὴν μεγάλη λεωφόρο τοῦ Πέραν, καὶ σταμάτησε μπρὸς σὲ μιὰ πάροδο σύμφωνα με τὴν ὑπόδειξι τῆς νεαρῆς κοπέλλας.

—Νά, μέσα σ' αὐτὸ τὸ στενὸ δρομάκι κάθομαι! εἶπε ἡ Λιούμπα, κατεβαίνοντας άπ' τὸ αὐτοκίνητο σβέλτη. Σ' ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ κοκκινόχρωμο, φτωχικὸ σπίτι... “Ωρεβουάρ, καλέ μου φίλε... Τρέχω στὸ δωματιάκι μου, νὰ κοιμηθῶ!... Θά ρθῆς πάλι στὸ ρεστωράν, κατὰ τὸ ὁράδῳ;

—Μά... θά ἤθελα νὰ θεωθῶμε πάλι οἱ δυὸ μας μόνοι! μουρμούρισε παρσπονετικά καὶ θλιμμένα, ὁ Πιέρ. Μέσα στὸ πανδαιμόνιο

αυτό του ρεστωράν, ούτε ν' αλλάξουμε καν μια καλησπέρα δεν μπορούμε!

— Έλα, μοχθηρέ μου! τὸν μάλλωσε χαδιάρικα, ἡ κοπέλλα. Μὴν εἰσαι ἀπαιτητικός, οὔτε καὶ νὰ κακιώνης ἔτσι... Ὁρεβουάρ, γιὰ τὸ βράδυ!

Κι' ἀπομακρύνθηκε τρεχάτη, στέλνοντάς του μιὰ στερνὴ τρυφερὴ ματιά.

Τὸ αὐτοκίνητο ὠδήγησε κατόπιν τὸν Πιέρ, ὡς τὸ λύκειό του. Στὸ δρόμο, κατὰ τὴ λιγύλεπτη αὐτὴ διαδρομὴ, ἦταν μέσα του θλιμμένος, καὶ πολὺ δυσαρεστημένος με τὸν ἑαυτὸ του: Τοῦ φαινόταν, ὅτι πραγματικῶς εἶχε ζητήσει πολλὰ, ὅτι πραγματικῶς εἶχε φανῇ ἀπαιτητικός, ἀπέναντι τῆς ἰδανικῆς, ὅσο κι' ἀνυστερόβουλης — καὶ τόσο δυστυχισμένης ἐπίσης — κοπέλλας αὐτῆς.

— Θεέ μου, θὰ εἶμαι ἀπαρηγόρητος ἀληθινά, ἀν με νόμισε ἡ γλυκειά μου Λιούμπα γιὰ κανέναν συνηθισμένο καὶ χυδαῖο τύπο, ἀπ' τοὺς τόσοις ποὺ ἀντικρύζει κάθε βράδυ στὴν τραχειὰ βιοπάλη της!...

Δ'

Τὸ βράδυ, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀγωνιώδη ἡμέρα — κι' ἀφοῦ δὲν μπόρεσε οὔτε κατὰ τὸ μεσημέρι νὰ πλαγιάσῃ λίγο — ὁ Πιέρ ἐρέθηκε στὸ ρωσικὸ ρεστωράν τῆς ὁδοῦ Πέραν, καὶ κάθισε στὸ συνηθισμένο τραπεζάκι του.

Εὐχόταν νὰ τὸν σερεῖρη ἡ ἴδια ἡ Λιούμπα, γιὰ νάχη ἔτσι τὴν εὐκαιρίαν νὰ μιλήσῃ διαρκῶς μαζί της. Ἡ Λιούμπα ὅμως, σπάζοντας ἐκτελοῦσε τὰ καθήκοντα γκαρσονιῶ. Τὶς περισσότερες φορές, ἐξυπηρετοῦσε τὸ κατ'ἀστέρι με πιὸ καλὺτερον καὶ πιὸ συμφέροντα τρόπο: Δηλαδή, ντυμένη πολυτελῶς, ὑποδεχόταν ἡ ἴδια — ἀντὶ γιὰ τὸν μαίτρ ντ' ὀτέλ, ἢ γιὰ τὸν καταστηματοῦρχο — τὴν ἐκλεκτὴν πελατεῖαν τοῦ ρεστωράν, ἢ ὁποῖα ἀνῆκε συχνὰ στοὺς ἀνωτέρους ἀριστοκρατικούς κύκλους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Χάρις στὴν ὕψηλὴ καταγωγή της ἡ Λιούμπα, καὶ χάρις στὰ προσωπικά χαρίσματά της, σχετιζόταν — ὅπως ξέρομε — με διαλεχτὸ κόσμο. Καὶ συχνὰ, ἀριστοκρατικές καὶ πολυάριθμες συντροφικὲς ἐπισκεπτόντουσαν κι' ὑποστήριζαν τὸ ρωσικὸ κοσμικὸ κέντρο, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνο χάριν τῆς Λιούμπας.

Τὴ βραδυὰ λοιπὸν ἐκείνη, ὁ Πιέρ εἶδε με ἀγωνιώδη θλίψη, ὅτι ἡ Λιούμπα του δὲν ἦταν ἐλεύθερη στὶς κινήσεις της. Ὡστόσο, ἔτρεξε γιὰ λίγο κοντὰ του ἡ νέα, μόλις τὸν εἶδε νὰ καθίῃ.

— Καλέ μου φίλε, μὴ λυπᾶσαι!... τοῦ μурμουρίσε σὲ μιὰ στιγμή, βλέποντάς τὸν κατσουφιασμένον. Δὲν θὰ μπορέσω ἀπόψε νὰ σὲ δῶ, ἀπασχολημένη καθὼς εἶμαι... Μὰ τὴν Παρασκευὴν τὸ ἀπόγευμα θὰ σὲ ἀποζημιώσω, ἐπιτρέποντάς σου νὰ ρηθῇς στὸ δωμάτιό μου νὰ πιῶμε μαζί τὸ τσάι... Θυμᾶσαι ποῦ κάθομαι.

Ὁ Πιέρ, λάμποντας ἀπὸ εὐτυχία, τὴν κύτταζε ὅπως θὰ κύτταζε τὸν παράδεισο οἱ κολασμένοι ἀπ' τὴν κόλασί τους. Καὶ μурμουρίσε:

— Ναί, τὸ θυμᾶμαι... Ἐνὰ στενὸ δρομάκι, κάπου ἐδῶ κοντὰ. Κι' ἕνα σπιτάκι κοκκινόχρωμο!... Θυμᾶμαι... Σ' εὐχαριστῶ, γλυκεριά μου!

Τοῦ ἔφυγε, μὰ πάλι τοῦ ξαναῆρθε. Μ' ἕνα μολυβάκι, καὶ σιωπῶντας χαριτωμένα τὸ μικρὸ της στόμο, τοῦ σχεδίασε ἀπάνω στὸν κατάλογο τῶν φαγητῶν τὴ λεωφόρον τοῦ Πέραν, καὶ ποῦ ἀκριβῶς βρισκόταν τὸ στενὸ δρομάκι καὶ τὸ σπιτί της, γιὰ νὰ τὰ βρῇ πιὸ εὐκόλα.

Ἐπειτα, τοῦ ἔστειλε ἀπὸ μακριὰ ἕνα σιωπηλὸ καὶ κρυφὸ φίλε

τὸν ἄφησε γελαστή, κι' ἔτρεξε — ἀνάλαφρη, σὰν πεταλούδα — νὰ καθῇ σ' ἕνα κοντυνὸ τραπεζάκι, ὅπου βρισκόταν μιὰ ἐκλεκτὴ συντροφία γνωρίμων της.

Ἡ συντροφία αὐτῆς, ἦταν ἕνας νεαρός, λυγερὸς καὶ ξανθὸς Ἀγγλος συνταγματάρχης, ἀκόλουθος τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρμοστείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸν ὁποῖο συνωδευαν μερικὲς κυρίες πολυτελῶς ντυμένες. Συνωμιλοῦσαν εὐθυμα, γελοῦσαν, κι' ἔπιναν οιαρκῶς παγωμένη σαμπάνια.

Ὁ Πιέρ ἐνοιῶσε μιὰ κρυφὴ ζηλοτυπία νὰ δαγκάνῃ τὴν καρδιά του, καθὼς εἶδε τις φιλοφρονήσεις τοῦ κομψοῦ συνταγματάρχου στὴν Λιούμπα. Μὰ ἐκείνη, γελώντας τὸ κρυστάλλινον γέλιο της, ἀπαντοῦσε ἐξέσπῃ κατὰλληλὰ στὸν ζηλευτὸ ἐκείνον Δον-Ζουαν, μὰ δὲν ξεχνοῦσε καὶ τὸν μικροῦλὴν τῆς Πιέρ: Συχνὰ, σήκωνε τὸ ποτήρι της με τὴ σαμπάνια, ἔγνεφε ἀπὸ μακριὰ στὸν Πιέρ ἕνα κρυφὸ «ἐθίβα!», καὶ τότε σιγά-σιγά κυττάζοντάς τὸν λοξὰ καὶ τρυφερά.....

Ὁ Πιέρ, ἄλλοτε θλιμμένος κι' ἄλλοτε τρισευχारीστημένος, πέρρασε ὡστόσο τὴ βραδυὰ του σὰν μέσα σ' ὄνειρο. Δὲν τὸν ξαναπλησίασε πειὰ, ἡ πολυάσχολη Λιούμπα του, μὰ ποτὲ δὲν παράλειπε εὐκαιρία ποῦ νὰ μὴν τοῦ γνεφῇ με τρυφερὸ χαμόγελο ἀπὸ μακριὰ, καὶ συχνὰ ἐπίσης τοῦ ἔστειλε κι' ἀπὸ κανένα κρυφὸ φίλι.

Ἀργὰ μετὰ τὰ μεσάνυχτα πειὰ, ὁ Πιέρ σηκώθηκε νὰ φύγῃ. Ἡ Λιούμπα τὸν εἶχε καληνυχτίσει, λίγη ὥρα πρὶν, κι' εἶχε ἀποσυρθεῖ στὸ γραφεῖο τοῦ ρεστωράν γιὰ μερικοὺς ἐπείγοντας λογαριασμοὺς ποῦ ἔπρεπε νὰ γίνουν.

Στενάζοντας ἀπὸ εὐτυχία ὁ Πιέρ, ἀλλὰ καὶ στενάζοντας ἐπίσης ἀπὸ ἀνυπομονὴ λαχτάρει γιὰ τὴν ἰδανικὴ ἀγαπημένην του, προτίμησε νὰ πάῃ ὡς τὸ λύκειο Σισλί-Σεράι με τὰ πόδια. Ἐτσι, θυσιάζοντας τὶς ὄνειροπολήσεις του καὶ τυλιγμένος ὡς τὸ λαϊμὸ με τὸ ἐπάνω φόρι του, διέσχισε τὰ καλντερίμια τῆς Σταμπούλ ἀφήφώντας τὴν υγρασία τῆς νύχτας, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ ποιητικὸ μурμουρίσμα τῆς θάλασσας ἐκεῖ κάτω, κι' ἔχοντας διαρκῶς τὸ νεανικὸ μυαλό του καρφωμένο στὴν αἰθέρια σιλουέττα τῆς Ρωσίδος σειρήνας.....

Ε

ΚΑΤΑ τὸ δειλινὸ τῆς Παρασκευῆς, ὁ Πιέρ τρέμοντας ἀπὸ συγκίνησι χτυποῦσε τὴν κλειδωμένην πόρταν τοῦ σπιτιοῦ τῆς Λιούμπας.

Ἦταν ἕνα παλὸ σπιτί με ἄρκετὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα νοίκιαζε ἡ Ἑλληνίδα ἰδιοκτήτρια του σὲ λογιῆς-λογιῆς φτωχόκοσμο. Ἦρθε ἡ ἴδια ν' ἀνοίξῃ, στὰ ἐπίμονα χτυπήματα τοῦ Πιέρ, θυμωμένη καὶ νευριασμένη. Τὸ ἀγαθὸ πρόσωπό της ὅμως φωτίστηκε ἀπὸ ἐπαικὲς χαμόγελο, μόλις ἀντίκρουσε τὴ συμπαθητικὴ καὶ δροσερὴ φυσιογνωμία τοῦ Πιέρ.

Καὶ τοῦ εἶπε με μαλακὸ ὄφος, σὰν νὰθελε νὰ δικαιολογηθῇ:

— Τί νὰ κάνουμε, ἀγόρι μου;... Κλειδώνουμε γερὰ-γερὰ, γιατί οἱ τουλουμπάτζηδες (*) δὴθεν πῶς ἔχουν τὸ νοῦ τους γιὰ «γιαγκίνια» (γιὰ πυρκαϊές, δηλαδή) γδύνουν τὸν κόσμο, οἱ κλέφτες, ὅπου ἔρουν ἀνοιχτά!

Ὁ Πιέρ δὲν κατάλαβε φυσικὰ καὶ πολλὰ πράγματα, ἀπ' τὴν ἰδιόρρυθμην αὐτὴ ἑλληνοτουρκικὴν διάλεκτον. Καὶ γιὰ νὰ δώσῃ ἕνα τέλος στὴ δύσκολη θέσιν του, ρώτησε γαλλιστί:

— Θέλω νὰ δῶ τὴ μαρζέλ Λιούμπα, παρακαλῶ!

Ἡ ἀγαθὴ Ἑλληνίδα δὲν ἤξερε ἐξέσπῃ γαλλικά, μὰ τὸ «μαρζέλ

(*) «Τουλουμπάτζης» τουρκιστί εἶνε ὁ πυροσβέστης, ἐκ τῆς «Τουλούμπα» = πυροσβεστικὴ ἀντλία.

Λιούμπα» στάθηκε αρκετό να τη φωτίσει περί τίνος επρόκειτο. Έγνεψε λοιπόν στον Πιέρ να μη μέσας, ξανακλειδώσε γερὰ την έξωπορτα — όχι για τον φόβο των «Ιουσαίων» πεισ, αλλά των καταραμένων «τουλουμπατζήδων»! — και φώναξε ύστερα ένα μικρό παιοακι, παιδί της ασφαλώς.

— Νά πας τὸν κύριο, στὸ δωμάτιο τῆς καλῆς ἐκείνης Ρωσσίδος, ποὺ σὲ φιλεῖ συχνα καραμέλλες καὶ στραγάλια!... Νά τοῦ δείξης τὴν πόρτα καὶ νὰ φύγης ἀμέσως, μικρὸ λιμασμένο... Νά μὴ μῆς εἰς, μέσα!... "Ακουσες;

Τὸ παιδάκι — τὸ ὁποῖο ἀσφαλῶς θὰ εἶχε γίνεи πολλὰς φορὰς ἐνοχλητικὸ στὴ Λιούμπα, ἢ ὁποῖα τὸ καλομάθαινε ἔτσι — συμμορφώθηκε πιστὰ μετὰ τὴν ἐντολὴς τῆς μητέρας του. Κι' ἀφοῦ ἀνέβασε ὕστερα ὡς τὸ τρίτο πάτωμα τὸν Πιέρ, τοῦ ἔδειξε τὴν πόρτα τῆς Λιούμπας μὲ τὸ δαχτυλάκι του, καὶ παρὲυθὺς ξανακατέβηκε τὴ σκάλα πρὸς τὸ.

Ὁ Πιέρ, μὲ συγκίνησι καὶ μὲ χτυποκάρδι, πλησίασε τὴν πόρτα καὶ χτύπησε διακριτικὰ.

— Ποιὸς εἶνε; ἀκούσθηκε μιὰ δροσερὴ φωνή, ἀπὸ μέσα.

— Ἐγώ! ἀπάντησε ὁ Πιέρ, χαμογελώντας τσαχνίτικα.

— Ὅριστε μέσα κύριε «Ἐγώ», γιὰ νὰ δοῦμε ἐπιτέλους ποιὸς εἶστε! Ἐνακούστηκε νὰ λέη ἡ ἴδια φωνή, γελαστὴ κι' εἰρωνική.

Χαμογελαστός κι' ὁ Πιέρ, σκεφτηκε:

— Θὰ ἀκούγεται ὑπόκωφη ἢ φωνὴ μου, ἀπ' τὴν κλειστὴν πόρτα!... Κι' ἀσφαλῶς ἡ Λιούμπα δὲν θὰ μὲ γνῶρισε, ποιὸς εἶμαι!

Ἔστριψε ὕστερα τὴ λαβὴ τῆς πόρτας, καὶ μῆλκε στὸ δωμάτιο.

Ἦταν ἓνα φαρδὺ δωμάτιο, καθάριο, μὲ λίγα πενιχρὰ ἐπιπλα δῶ κι' ἐκεῖ. Ἐπικρατοῦσε ὅμως κάποια ἀταξία, πράγμα τοῦ ἔδειχνε, ὅτι ἡ Λιούμπα μὲν εἶχε ἐυπνήσει, καθὼς κοιμῶταν ἀπ' τὸ πρῶν ὕστερα ἀπ' τὴς καθεβραδυνὰς ὀλονυχτιὰς ἀγρύπνιες τῆς στὸ ρεστωρὰν.

Γαράχθηκε λίγο πραγματικῶς, μὲν ἀντίκρουσε μπροστὰ τῆς ἀπροσδόκητα τὸν Πιέρ. Κι' ἀτημέλητη ὅπως ἦταν τυλίχθηκε γοργὰ μὲ μιὰ μαλλινὴ καὶ μακρὰ «ρόμπα τοῦ σπιτιοῦ».

— Καλὴσπέρα, γλυκειὰ μου μικρούλα! τῆς εἶπε τρυφερὰ ὁ Πιέρ κυττάζοντας ἐν τῷ μεταξὺ τὴς λουλουδισμένους γλάστρες τοῦ παραθύρου τῆς, τὴς ὁποῖας ἔβρισκε ὑπέροχες, καὶ κυττάζοντας ἀκόμη τὸ φαρδὺ κρεβάτι τῆς, τὸ ὁποῖο ἔβρισκε ὑπερβολικὰ... μεγάλο γιὰ μιὰ μόνη καὶ νεαρὴ κοπέλλα!

Ἡ Λιούμπα, σὰν νὰ μάντεψε τὴς σκέψεις τοῦ Πιέρ — ἀπ' τὸ βλέμμα του τὸ προσηλωμένο στὸ κρεβάτι τῆς — κοκκίνισε ἔντονα, καὶ χαμήλωσε τὰ μάτια τῆς. Στενάζοντας κατόπιν, καὶ θέλοντας νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴ ἀπ' τὸ θλιβερὸ αὐτὸ σημεῖο τῆς θιοπάλης τῆς, τοῦ ἔδειξε τὸν καναπέ, τὸν παρακάλεσε νὰ καθήσῃ, καὶ κάθησε κι' ἐκείνη σ' ἓνα κάθισμα ἀντικρὺ του.

— Συγχώρησέ μου αὐτὴ τὴν ἀταξία, ἔδῳ μέσα! τοῦ ψιθύρισε.

— Ἐσὺ νὰ μοῦ συγχώρησῃς τὴν ἀδιάκριτὴ παρουσία μου, ἔδῳ! ἀπάντησε ὁ Πιέρ, μὲ φωνὴν συγκινημένη. Ἦρθα ἴσως πρὶν νωρὶς ἀπὸ ὅσο ἔπρεπε, μὰ ἡ λαχτὰρά μου νὰ σὲ δῶ εἶνε ἡ μόνη ὑπεύθυνη ἀφορμὴ τῆς ἀδιακρισίας μου!

Ἡ Λιούμπα στενάχενε θλιβερά, κι' ἐξακολουθοῦσε νάχη τὰ μάτια τῆς χαμηλωμένα. Τὸ πρόσχαρο ὄψος τῆς εἶχε πετάξῃ μακριὰ, καὶ μιὰ ἀποκαρδιῶσι τῆς ἐσφίγγε τώρα τὴν ψυχὴ. Φοβισμένη, ποθώντας νὰ κερδίσῃ μὲ κάθε θυσία τὴν ἐκτίμησι τοῦ νεαροῦ ἀγαπημένου τῆς — τοῦ τόσο μορφωμένου αὐτοῦ καθηγητοῦ, παρὰ τὴ μικρὴ του ἡλικία — ἔνακμιθύρισε:

— Ἀς ἤμαστε τοῦλάχιστον εἰλικρινεῖς, καλὲ μου φίλε... Κύτταξες πρὶν τὸ κρεβάτι μου, κι' ἀσφαλῶς τῷβρισκες ὑπερβολικὰ

φαρδὺ γιὰ μιὰ νεαρὴ κοπέλλα ποὺ πρέπει νὰ κοιμᾶται μόνη τῆς, σ' αὐτό!...

Κάτι σὰν στεναγμὸς πάλι, κάτι σὰν ἀναφυλλητο, τῆς ἔκοψε γιὰ λίγο τὴ λαλιά. Ὑστερα ξανάπε:

— Δεῖξου ἐπιεικὴ καλὲ μου φίλε, τόσο σ' ἐμένα ὅσο καὶ στὶς δυο στυχισμένες ὁμοιοπαθεῖς μου... Σκέψου πόσο σκληρὴ εἶνε ἡ θιοπάλη γιὰ μὰς τὴς φτωχὰς κι' ἀπροσάτευτες ὑπάρξεις, ποὺ γεννηθήκαμε ὥστόσο καὶ μεγαλώσαμε μέσα σὲ παλάτια ὀνειρώδους πολυτελείας... Νά, ἔτσι γιὰ μερικὲς στιγμὲς, σκέψου τὴ ζωὴ ποὺ περνοῦμε ἐγὼ κι' ἡ ὁμοιὲς μου... Ἐπὶ χρόνια τώρα, ζυπνοῦμε κάθε μεσημέρι... Σκύβουμε ἐπὶ ὥρες ἀπάνω στὴς σχισμένες κάλτσες μὰς καὶ στὰ μισοκουρελιασμένα φορέματά μὰς, προσπαθώντας νὰ τὰ μπαλώσουμε ὅπως-ὅπως, καὶ νὰ τὰ κάνουμε πάλι ἐμφανίσιμα κι' ἀξιοπρεπῆ... Μόνες μὰς πλένουμε, μόνες μὰς σκουπίζουμε καὶ συυριζοῦμε τὰ φτωχικά μὰς δωμάτια... Γευματίζουμε τὴς περισσό-τερες φορὰς μ' ἓνα κομματάκι ψωμοῦ, μὲ λίγο τσάι, καὶ μ' ἓνα φιλετάκι καπνιστοῦ ψαριοῦ!...

..... Περιποιούμεστε ὕστερα μὲ ἀγωνιώδη προσοχή, τὰ ἀφανισμένα ἀπ' τὴς δουλειὰς χέρια καὶ νύχια μὰς... Μὰς περιμένει, βλέπει, ἡ τραχεῖα ἀγγαρεία τῆς ἀξιοθρήνητης νυχτερινῆς ἐργασίας μὰς στὰ κοσμικὰ κέντρα, καὶ πρέπει νὰ ἤμαστε ἀφογες σ' ὅλα... Ἀφογες ἀπ' τὰ γοβάκια καὶ τὴς κάλτσες μὰς, ὡς τὴν ἐξωμὴ τουαλέττα μὰς, ὡς τὸ χτένισμά μὰς, κι' ὡς τὰ ροδισμένα καὶ περιποιημένα νύχια τῶν χερῶν μὰς!...

..... Κι' ἐρχεται ἐπιτέλους ἡ νυχτερινὴ ἐργασία μὰς, στὰ ρεστωρὰν καὶ στὰ κοσμικὰ κέντρα!... Πρέπει νὰ χορεύουμε διαρκῶς, νὰ ἤμαστε περιποιητικὲς κι' ἀβρὲς στοὺς πελάτες, νὰ χαμογελοῦμε στοὺς νεαροὺς καὶ σπατάλους ἀξιοματικοὺς καὶ γλεντζέδες — ποὺ τόσο χρῆμα ἀφήνουν στὸ κατάστημα — νὰ ἤμαστε ἐλκυστικὲς στοὺς θαυηλοῦτους Ἀρμένηδες, νὰ βάζουμε διαρκῶς καὶ μὲ λεπτότητα στὴ θέσι του τὸν κάθε τολμηρὸ κι' ἀναιδὴ πελάτη, κι' ὅλα αὐτὰ δίχως νὰ δυσχεραίσουμε κανένα!...

..... Ποῦ ἄλλο νὰ πᾶμε;... Τί νὰ κάνουμε;... Μὲ τί ἄλλο ἐπάγγελμα νὰ καταπιαστοῦμε, ποὺ πλημύρισε ὁ κόσμος ἀπὸ προσφορά ἐργασίας, ἐνῶ ἀντίθετα ἡ ζήτησις ἐλαττώθηκε σχεδὸν στὸ μηδέν;... Ὡ, Θεέ μου!

Δάκρυζε ἡ φτωχὴ κοπέλλα, καὶ τ' ἀχνιστὰ δάκρυά τῆς αὐλάκωναν τὸ πρόσωπό τῆς. Συγκλονισμένος ἐπίσης ἀπ' τὴ συγκίνησι τοῦ ὁ Πιέρ, γονάτισε μπροστὰ τῆς, τὴν κύτταξε μὲ τρυφερὴ λατρεία, καὶ μοιρούρισε:

— Μικρούλα μου Λιούμπα, γιὰτὶ πικραίνεσαι ἔτσι ἄδικα;... Ποιὸς σὲ ρώτησε, γιὰ νὰ θυμᾶσαι καὶ νὰ λὲς ὅλα αὐτὰ τὰ θλιβερά πράγματα;... Πῶς σοῦ πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό, ὅτι σὲ παρεξήγησα κι' ὅτι ἔχασα τὴν ἐκτίμησι ποὺ ἔχω γιὰ σένα, ἀγάπη μου γλυκειά;

Τῆς σκούπισε τὰ δάκρυα μὲ τὸ μαντήλι τοῦ, τῆς φίλησε μὲ περιπάθεια τὰ χέρια, καὶ πρόσθεσε μὲ ἀλλέγκρο ὄψος:

— Μπρὸς, γέλασε λιγάκι ἀγαπημένη μου!... Πετάξε μακριὰ τὴς ἄδικες λύπες σου... Ἐλα, πὲς κάτι χαρούμενο, ΝΤΟΥΣΙΝΚΑ μου — ὅπως λὲτε στὴ Ρωσία — ΨΥΧΟΥΛΑ μου, ὅπως λέμε ἐμεῖς στὴ γλώσσα μὰς!

Τῆς ἔκανε χίλια χάρδια, τῆς φίλοῦσε τὰ μαλλιά τὰ ὀλόχρυσα, καὶ τὰ φιλντισμένα τῆς χέρια. Καὶ κατῶρθωσε νὰ διώξῃ ἐπιτέλους τὰ σύννεφα τῆς λύπης τῆς τόσο ἀποτελεσματικὰ, ὥστε χαρούμενη πειὰ ἡ Λιούμπα, γελαστὴ κι' ἀμέριμνη σὰν παιδοῦλα, ἄρχισε νὰ πηγαινοέρχεται στὸ δωμάτιό τῆς, νὰ κόβῃ λουλούδια ἀπ' τὴ γλάστρα, νὰ στολίσῃ μ' αὐτὰ τὴ μπουτουνιέρα τοῦ Πιέρ, νὰ σιγοτραγουδᾷ ἐξ-

θυμούς σκοπούς επικαίρων τραγουδιών, και ν' ανταποδίδη τὰ χάδια τοῦ Πιέρ με τὴν ἴδια θερμὴ καὶ με τὴν ἴδια τρυφερὴ περιπαπάθια...

—Σοῦ ἀρέσουν τὰ ποιήματα τοῦ Ποῦσκιν; τὴ ρώτησε σὲ μιὰ στιγμή, ὁ Πιέρ. Τοῦ Γκόγκολ;... Τοῦ Λερμοντώφ;

—Μὰ ποῦ τὰ ξέρεις αὐτά, καλέ μου; ἀπάντησε ἡ Λιούμπα, ἀνοίγοντας τὰ οὐράνια μάτια τῆς με παιδικὴ ἐκπληξι. Αὐτοὶ εἶνε Ρώσσοι!

—Καὶ τί σὰν εἶνε Ρώσσοι; ἔκανε με χαμόγελο, ὁ Πιέρ. Εἶνε μεγάλοι ποιηταὶ, κι' ὁ κάθε μορφωμένος ἄνθρωπος πρέπει νὰ τοὺς ξέρη, σ' ὁποιαδήποτε ἐθνικότητα κι' ἂν ἀνήκη!

—Ἄ, ναί! παραδέχτηκε ἡ Λιούμπα γελαστή, καὶ σὰν φωτισμένη ἀπὸ ξαφνικὴ σκέψι. Κι' ἐγὼ ξέρω ἄρκετους Γάλλους καὶ Λατίνους κι' Ἑλλήνας κι' Ἀγγλους ποιητὰς καὶ μεγάλους διανοουμένους, παρ' ὅλο ποῦ εἶμαι Ρωσσίδα!... Ἑλλήν δὲν εἶνε ὁ Σοφοκλῆς, κι' ὁ Εὐριπίδης, καὶ τόσο ἄλλοι;... Γάλλος δὲν εἶνε ὁ Μολιέρρος, ὁ Λαφονταίν;... Ἀγγλος, ὁ Βύρων;... Γάλλος, ὁ Οὐγκώ;... Γερμανὸς ὁ...

—Λιούμπα μου, ντουςίγκα μου, εἶσαι πολὺ μορφωμένη βλέπω! τὴ διέκοψε ὁ Πιέρ, γελαστά καὶ παιχνιδιάρικα.

Στάθηκε ἀντικρὺ του, με παιδιὰστικά σοβαρὸ ὕφος, καὶ τοῦ εἶπε ξαφνικά:

—Καλέ μου Πιέρ, σ' ἀγαπῶ πολὺ!... Ἐσύ;

—Ἐγὼ πὶὸ πολὺ, μικρούλα μου! τῆς ἀπάντησε τρυφερά.

Χτύπησε χαρούμενη τὶς παλάμες τῆς, καὶ ξεκαρδίστηκε στὰ γέλια.

—Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη, Πιέρ!... Ξανᾶπε. Πολὺ εὐτυχής, ποῦ ἦρθες!... Καὶ θὰ σοῦ ἐτοιμάσω ἕνα τσάι, γιὰ ἀμοιβὴ τῆς ἐπισκέψεώς σου στὸ φτωχικὸ μου!

Ἐβγάλε ἀπὸ κάποιο συρτάρι ἕνα καμινέττο, κι' ἕνα φλυτζάνι. Στάθηκε ξαφνικά θλιμμένη, καὶ μουρμούρισε:

—Ἀπ' τὸ ἴδιο φλυτζάνι θὰ πιοῦμε ὅμως, γιὰτὶ δὲν ἔχω ἄλλο!...

Ἐπίσης δὲν ἔχω καὶ βουτήματα, νὰ σοῦ προσφέρω!

—Μπᾶ, γι' αὐτὸ πικραίνεσαι; ἔκανε γελαστός, ὁ Πιέρ. Θὰ πεταχτῶ μιὰ στιγμή ὡς ἔξω στὴ γωνία, ν' ἀγοράσω ἐγὼ λίγα!

Ἐκανε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, μὰ ὁ Πιέρ εἶχε φορέσει κιόλας τὸ καπέλλο του, κι' ἔτρεξε πρὸς τὴν πόρτα λέγοντας:

—Σὲ δυὸ λεπτά θὰ εἶμαι δῶ πάλι, γλυκὸ μου πουλάκι!

—Στάσου τότε μιὰ στιγμή, καλέ μου!

Τὸν πρόλαβε στὸ κατώφλι τῆς πόρτας, καὶ τὸν ἔπιασε με λαχτάρια ἀπ' τὰ μπράτσα. Σηκώθηκε ὕστερα στὶς μύτες τῶν ποδιῶν τῆς, τὸν κύτταξε μὲ λαχτάρια στὰ μάτια, καὶ τοῦ ἄγγισε ἀπαλᾶ, σχεδὸν ἀγνᾶ, τὰ χεῖλη τοῦ με τὰ χεῖλη τῆς.

Ὁ Πιέρ ἀνατρίχιασε σύγκορμος, ἀπὸ γλυκὸ συναίσθημα πόθου, τὴν ἔσφιξε παράφορα στὴν ἀγκάλιά του, καὶ τῆς ἀνταπόδωσε τὸ φιλὶ με θερμῇ.

Ἐκείνη κοκκίνισε πάλι ἀπὸ ντροπὴ, καὶ χαμήλωσε τὰ μάτια...

—Ὁρεβουάρ λοιπόν, καλὴ μου Λιούμπα! μουρμούρισε ὁ Πιέρ ἀφήνοντάς τὴν ἐλεύθερη, καὶ χαϊδεύοντας τὰ χρυσὰ μαλλιά τῆς με περιπάθεια.

Καὶ παρευθὺς κατόπιν, κατέβηκε τὶς σκάλες γοργά, χάθηκε στὸ δρόμο ἔξω, καὶ ξαναγύρισε σὲ λίγο σὰν ἀνεμοστρόβιλος φέρνοντας ἕνα ὀγκῶδες πακέτο ἀπὸ μπισκότα κι' ἀπὸ γλυκίσματα.

Ὁ ἥλιος εἶχε γεῖρει πολὺ στὸν ὀρίζοντα, καὶ κόντευε νὰ βασιλέψῃ. Ἀπ' τὰ τζάμια ἔρριχνε μέσα στὸ δωμάτιο τῆς Λιούμπα φλογόκκινες ἀκτίνες, ἡ ὁποῖες γυάλιζαν ἀλλόκοτα ἀπάνω στὸ χρυ-

σάφι τῶν μαλλιῶν τοῦ ἰδανικοῦ κεφαλιοῦ τῆς, καὶ τὴν τριγύριζαν μ' ἕναν παράξενο κι' ἐπιβλητικὸ φωτοστέφανο.

Ὁ Πιέρ τὴν κύτταξε ὑπνωτισμένος ἀπὸ γοητεία, καθὼς εἶχαν πιῇ τὸ τσάι τοὺς κι' ἐκείνη χόρευε τώρα χαριτόβρυτη, ἀνάλαφρη σὰν πεταλούδα, γελώντας καὶ σκιρτώντας τρισευτυχισμένη.

Σὲ μιὰ στιγμή σταμάτησε λαχανιάζοντας.

—Κάνω σὰν παιδάκι, ποῦ τοῦ χαρίζουν κοῦκλες καὶ παιχνίδια! μουρμούρισε σοβαρά, ἀλλὰ καὶ ντροπαλὰ στὸν Πιέρ.

Κι' ἐνῶ ἐκείνος ξεκαρδίζοταν στὰ γέλια με τὰ φερσίματα τοῦ ἀλλόκοτου αὐτοῦ πλάσματος, τοῦ ὠριμου σὰν γυναικα κι' ἀφελούς σὰν παιδούλα, ἡ Λιούμπα ἐξακολουθητικὰ σοβαρῇ, καὶ κάπως μελαγχολικῇ, ἄρχισε νὰ συμμαζεῖ τὰ φλυτζάνια καὶ τὴν τσαγιέρα, καὶ νὰ τακτοποιῇ τὸ δωμάτιο.

Ὁ Πιέρ τὴν παρακολουθοῦσε με γοητευμένο βλέμμα. Τὴν εἶδε νὰ κάθεται ἐπιτέλους στὴν ἄκρη τοῦ ντιβανιοῦ, καὶ νὰ κυττάξῃ ἔξω — πρὸς τὰ χρυσαμένα βουνὰ τῆς Προποντίδος, καὶ πρὸς τὴ σκουρογάλαξή θαλάσσαν — με βλέμματα ὄνειροπόλα. Καὶ φλογισμένος ἀπὸ λαχτάρια κι' ἀπὸ πόθο, ἔτρεξε κοντὰ τῆς, τύλιξε σφιχτὰ τὰ μπράτσα τοῦ γύρω ἀπ' τὸ λαστιχνίο καὶ θερμὸ κορμὶ τῆς, καὶ ρούφηξε τὰ χεῖλη τῆς με στόμα φλογισμένο.

Ἡ Λιούμπα ἔμεινε μερικὲς στιγμὲς μ' ἐγκατάλειψι στὴν ἀγκάλιά του, σπαρταρώντας σὰν ψάρι στὸ ἀγκίστρι. Ὑστερὰ τινάχτηκε ὀρθὴ ξαφνικά, τὸν ἔσπρωξε ἀπὸ κοντὰ τῆς ἀπαλᾶ — μὰ σταθερὰ κι' ἀποφασιστικὰ — καὶ μουρμούρισε:

—Μή, Πιέρ!... Φτάνει... Ἐλα αὔριο... Στὸ ρεστωράν, ὄχι ἐδῶ!

Τοῦ ἔβαλε τὸ καπέλλο στὸ κεφάλι, με τὰ βλέμματά τῆς χαμηλωμένα ντροπαλὰ, καὶ τὸν συνώδεψε ἀμίλητη ὡς ἔξω στὸ κεφαλόσκαλο. Ἐκεῖ τοῦ ἔδωσε ἕνα φιλὶ πεταχτὸ καὶ λαχταριστὸ, καὶ σκιρτώντας σὰν μικρὸ ζαρκάδι, ἔτρεξε στὸ δωμάτιό τῆς πάλι καὶ κλειδώθηκε μέσα.

—Θεέ μου, τὴν πίκρανα! μουρμούρισε με πόνο ὁ Πιέρ, κατεβαίνοντας τὴ σκάλα. Δὲν ἔπρεπε νὰ φερθῶ ἔτσι!... Μὰ τί περίμενα λοιπόν, ὁ ἄθλιος;... Νὰ μοῦ παραδοθῇ ἀνθρώπιαστα, σὰν μιὰ κοπέλλα τοῦ δρόμου;

Τοῦ ἐρχόταν νὰ κλάψῃ. Φοδόταν μήπως τὴν εἶχε δυσареστήσῃ, μήπως θὰ τὴν ἔχανε γιὰ πάντα — τὴ μικρούλα κι' ἀγνή κι' ἀγγελικὴ ἐκείνη ὑπαρξί — με τὸ παράφορο, τὸ σχεδὸν χυδαῖο ἀγκάλιασμα του.

Μὲ κεφάλι βαρὺ καὶ με καρδιά πονεμένη, τράβηξε ἴσα στὸ σπίτι τοῦ φίλου τοῦ ντὲ Ζυνιάν, με τὸν ὁποῖο γύρισαν ὡς τὰ μεσάνυχτα ὅλα τὰ καμπαρέ τοῦ Πέραν καὶ τοῦ Σκουταρι, ξεφαντώνοντας καὶ πίνοντας κρασί με δῖψα.

Μὰ ὁ Πιέρ, δὲν κατάρθωσε νὰ ἀνάκουφιστῇ.....

ΣΤ'

Τὴν ἐπομένην τὸ βράδυ, ἐκεῖ στὸ ρωσικὸ ρεστωράν, ἡ Λιούμπα ὑποδέχτηκε τὸν Πιέρ με ἀβρότητα, ἀλλὰ ὄχι καὶ με τὴν τρυφερότητα ποῦ θὰ περίμενε ὁ φτωχός. Αὐτὸ τὸν τάραιξε, καὶ τὸν πίκρανε ἀφάνταστα.

Κι' ἀφοῦ χόρεψε ὕστερα ἀπ' τὸ φαγητὸ με κάποια ἄλλη Ρωσίδα τοῦ καταστήματος — τὴν ὁποία φρόντισε ἡ Λιούμπα νὰ τοῦ συστήσῃ — κάθησε πάλι στὸ τραπέζακι τοῦ μόνου, σκυθρωπός, ἀμίλητος.

Σὲ μιὰ στιγμή, καθὼς ἡ Λιούμπα περνοῦσε πλάι του, σβέλτη καὶ με προσποιητὴ ἀδιαφορία, ὁ Πιέρ ἀπλώσε ἀστραπιαῖα τὸ χέρι του,

την τσάκωσε απ' τὸ μπράτσο, καὶ τὴν τράβηξε θίαια κοντά του..

—Νά ρθῶ στὸ δωμάτιό σου, αὔριο τὸ ἀπόγευμα; τῆς ψιθύρισε ἱκετευτικά.

—Τί νά κάνης; μουρμούρισε κείνη, δῆθεν ἐκπληκτικῇ. "Ἐχεις καμμιὰ δουλειὰ ἐκεῖ;... "Ἐχεις τίποτα νά μοῦ πῆς; .. Γιατί δὲν μοῦ τὸ λές ἐδῶ;

—Λιούμπα, συγχώρεσέ με! ἱκέτευσε πάλι ὁ Πιέρ, κυττάζοντάς τὴν στὰ μάτια μὲ λατρεία. Μὴ μοῦ ἀρνιέσαι τὴν ἀγάπη σου... Μοῦ φαίνεται, σάν νά σὲ γνωρίζω ἀπὸ χρόνια... Σ' ἀγαπῶ, σὲ λατρεύω σάν μιὰ μικρούλα κι' ἀθῶα ἀδελφή.

Τόνισε δυνατὰ τὸ ὄνομά της...

—"Ἐλα! μουρμούρισε ἀπλᾶ, ἐκείνη.

Καὶ ξέφυγε μακριὰ του σάν πουλὶ κυνηγημένο...

Τὴν ἐπομένη, νωρὶς τὸ ἀπόγευμα καὶ μόλις ξέφυγε απ' τὸ λυκεῖο τοῦ ὁ Πιέρ, ἔτρεξε μὲ ἀπερίγραπτη λαχτάρρα στὸ δωμάτιο τῆς Λιούμπα.

Ἰὴ ὄρῃκε στὸ κρεββάτι της, χλωμῇ, μὲ μάτια μισοσβυσμένα.

—Γλυκειὰ μου! μουρμούρισε ἀνῆσυχος. Τί ἔχεις, μικρούλα μου; Τὰ μάτια της ἔλαμψαν πάλι, στὸ ἀντίκρουσμά του. "Ἀφησε τὸ χέρι της στὰ χεῖλη του, κι' ἀπάντησε ἐμπυχωμένη:

—Μοῦ πέρασε, καλέ μου!... Μὲ βασάνισε πολὺ ἓνας ἐντονος πόνος στὸ κεφάλι, καὶ λίγος πυρετὸς απ' τὸ πρωῒ... Κοιμοῦμαι, βλέπεις, τὰ ξημερώματα πειὰ κάθε μέρα!... Κι' ὕστερα ἡ ὀλονυχτίες κι' ἡ ἀγρύπνιες στὸ ρεστωράν, ὅπου «θέλω δὲν θέλω» εἶμαι ὡστόσο ὑποχρεωμένη νά χορεύω, νά περιποιοῦμαι τὸν τυχόντα, νά πίνω κρασί, σαμπάνια... Οὐφ, Θεέ μου τί ζωή!

Στέναξε απ' τὰ βάρη τῆς ψυχῆς της, ἡ ἀγγελικὴ ὅσο καὶ δύστυχη ἐκείνη ὑπαρξί. Μὰ πάλι ἔλαμψαν τὰ μάτια της, ξανά. Καὶ καθὼς τὰ προσήλωνε μὲ ἀπειρὴ τρυφερότητα στὸν Πιέρ, ξανάπε:

—Μὰ τώρα εἶμαι καλὰ, μικρέ μου Πιέρ!... "Ἡρθες, καὶ μ' ἔκανες καλὰ ντουσινκά μου, ψυχούλα μου, μικρό μου «μαλινκού», ὅπως λέμε στὴ Ρωσσία τοὺς μικροὺς!

Τοῦ χαμογέλασε γλυκά. Σκεπάστηκε κατόπιν ὡς τὸ λαιμὸ μὲ τὸ σεντόνι, ἀπλώσε τὰ χέρια της, τράβηξε κοντά της τὸ κεφάλι τοῦ καθισμένου στὴν ἄκρη τοῦ κρεββατιοῦ της νέου, καὶ τοῦ γέμισε τὰ μαλλιά μὲ φιλήματα λαχταρισμένα...

Ὁ Πιέρ ἐνοιῶθε μιὰ συγκλονιστικὴ εὐτυχία νά τοῦ μεθῇ τὸ μυαλό. Χάιδεψε κι' αὐτὸς ἀπαλὰ τὸ μάγουλο καὶ τὰ μαλλιά τῆς Λιούμπα, καὶ τὴν κύτταζε στὰ μάτια — στὰ ὄνειρώδη ἐκεῖνα γαλάζια μάτια, μὲ τὸ θελοῦδινο βλέμμα τους — σάν νάβλεπε στὸ βάθος τους τὸν παράδεισο τὸν ἴδιο...

Ξαφνικά, καθὼς τὸ χέρι του χάιδεψε ἀπαλὰ, σχεδὸν ἀγνὰ καὶ στοργικά, τὸν μισόγυμνο ὦμο τῆς νέας, ἐνοιῶσε τὴν τραχύτητα κάποιας οὐλῆς, κάποιας ἐπουλωμένης πειὰ πληγῆς, ἐκεῖ. Τὸ βλέμμα τοῦ προσηλώθηκε περίεργο ἐκεῖ, καὶ τὰ χεῖλη του μουρμούρισαν:

—Τί εἶν' αὐτό, Λιούμπα;... Τί πληγὴ εἶν' αὐτή;

Ἡ κοπέλλα, θυπισμένη στὴν ἐκστασι τῆς ἀγνῆς εὐτυχίας της αὐτῆς, δὲν κατάλαβε ἀμέσως τί πράγμα τὴ ρωτοῦσε ὁ ἀγαπημένος της, καὶ τὸν κύτταξε μὲ ἀπορία στὰ μάτια...

—Τί πληγὴ εἶν' αὐτή, ντουσινκά μου; ξανάρωτησε ὁ Πιέρ, κυττώντας ξανά τὸ μεγάλο καὶ θλιβερό σημάδι, τὸ ὁποῖο φάνταζε πένθιμα στὸν γιονόλευκο ὦμο τῆς ἀγαπημένης του.

—"Α, τίποτα δὲν εἶνε, μικρό μου! ἀπάντησε ἡ Λιούμπα, σκιρτώντας ὁμῶς καὶ σφίγγοντάς του νευρικά τὸ χέρι.

Καὶ μὲ σκοτεινιασμένο μέτωπο πάλι, κι' ἀφοῦ σκεπάστηκε ξα-

νὰ μὲ τὸ σεντόνι — σκεπαζόντας ἔτσι καὶ τὴν πένθιμη οὐλή — ξανάπε:

—Μικρέ μου Πιέρ, Πετράκη μου, «Πετρούσκα» μου, μὴ μὲ ρωτᾷς γι' αὐτό!... Μὴ μὲ ρωτᾷς... Νά, τίποτα δὲν εἶνε.

Ἦταν ταρκαγμένη, κι' ἔτρεμε. Μὰ γρήγορα πάλι γαλήνεψε ἡ ψυχὴ της, καὶ πάλι τὰ μάτια της φωτίστηκαν ξανά ἀπὸ εὐτυχία, μόλις τὰ χέρια τοῦ Πιέρ ἐμπλέξαν χαϊδευτικά στὸ χρυσάφι τῶν μαλλιών της...

Βράδυνασε ἔξω πειὰ, ἐνῶ ἀκόμη ἡ δυὸ νεαρές ὑπάρξεις φλυαροῦσαν ἀγνὰ, ἐντελῶς ἀδελφικά κι' εὐτυχισμένα, στὸ δωμάτιο τῆς Λιούμπα.

—Πιέρ, ντουσινκά μου, δὲν θὰ πάω ἀπόψε στὸ ρεστωράν! ψιθύρισε ἡ κοπέλλα κάποια στιγμὴ, ἐκστατικὴ απ' τὴν εὐδαμονία της. Θὰ περάσω τὴ θραυὰ μου μαζύ σου... Μοῦ φαίνεται σάν ν' ἀντικρύζω τὴν Παναγίτσα, ὅταν ἤμαστε οἱ δυὸ μας μαζύ... Ἐνῶ ἂν πάω στὸ ρεστωράν ἀπόψε, θὰ μοῦ φανῇ ὅτι μὲ τράβηξαν ἔξω απ' τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μ' ἔρριξαν στὴν κόλασι τὴ θλιθερή!

Ὁ Πιέρ χτύπησε τὰ χέρια του μὲ παιδικὴ χαρὰ. "Ἀναψε μόνος του τὴ μικρὴ λάμπα, καὶ προσήλωσε ὕστερα τὰ βλέμματά του ἔξω στὴ φωτισμένη πόλι, γιὰ νά μπορέσῃ νά ντυθῇ ἡ ντροπαλὴ ἀγάπη-μένη του.

Λίγη ὥρα ἀργότερα, θρискόντουσαν πειὰ στὸ δρόμο. Μπήκαν σ' ἓνα πενιχρό, ἀλλὰ συμπαθητικὸ μαγειρεῖο, κι' ἔφαγαν μὲ ὄρεξι ἀνατολίτικα φαγητά, τὰ ὁποῖα ὁ Πιέρ ὄρῃκε περίφημα, ὅπως πᾶντα...

—"Ἀν ἤμουν στὸ Παρίσι, θάτρῳγα «σνίτσελ Βιεννουά, ἀ-λά-σῶς πικάντ»! ἔλεγε ὁ Πιέρ, γελῶντας εὐθυμα καὶ τρώγοντας μὲ ὄρεξι. Ὡστόσο, ἐδῶ στὴν Κωνσταντινούπολι κι' ἀντίκρου στὴ γλυκειὰ μου Λιούμπα, μοῦ φαίνονται σάν φαγητὰ παραδεισένια αὐτοὶ οἱ... οἱ... νά τοὺς πάρῃ ἡ εὐχή, μὲ τὸ ἀλλόκοτο ὄνομά τους, οἱ ντολμάδες.

Ξεκαρδιζόντουσαν στὰ γέλια, φλυαροῦσαν, χειρονομοῦσαν ζωηρά, κι' ἔμοιαζαν σάν δυὸ τρελλόπαιδα ποὺ δραπέτευαν κρυφὰ ἀπὸ τὸ κολλέγιό τους, γιὰ νά ξεσκάσουν λίγο.

Βγήκαν απ' τὸ μαγειρεῖο, καὶ περπάτησαν χειροπιαστοὶ καὶ χαρούμενοι στὸν λαμπροφωτισμένο δρόμο. Κάποιος μικρὸς κινηματογράφος σὲ μιὰ πάροδο πὺδ κάτω, τράβηξε τὴν προσοχή τους.

—Πᾶμε νά διασκεδάσουμε λιγάκι; ἔκανε ἡ Λιούμπα, γελαστή.

—"Ἐστῶ!... παραδέχτηκε γελαστός, κι' ὁ Πιέρ. Ἦς συμβιβάστομε καὶ μὲ κινηματογράφον ἀπόψε, ἀφοῦ οὐδὲν ἔρηκαμε εἰσιτήριο γιὰ τὴ «Σ κάλα» τοῦ Μιλάνου καὶ γιὰ τὴν «Ὁπέρ» τῶν Μαρσίσιων!

Τρύπωσαν στὴ μικρούλα καὶ μισογεμάτῃ ἀπὸ θεατὰς, αἰθουσα τοῦ κινηματογράφου. Γυρτοὶ ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλο, μὲ τὰ μαλλιά τους καὶ τὰ μάγουλά τους σχεδὸν ν' ἀκούμποῦν, ἄρχισαν νά παρακολουθοῦν τὴν ὁθόνη, καὶ νά μουρμουρίζουν σιγαλὰ τίς νότες τῆς μουσικῆς.

Τὸ «Πατέ-Ζουρνάλ» μὲ τὰ ἐπικάρια νέα απ' ὅλον τὸν κόσμον, τοὺς φάνηκε πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἐνα κωμικὸ «φίλμ», μὲ τὸν Μάξ Λίντερ, τοὺς ἔκανε νά γελοῦν σάν παιδιὰ, ἀκόμη κι' ὅταν ἄρχισε σὲ λίγο κάποιον «φίλμ» δραματικόν...

—Σσσσ! ἔκανε κάποια ὥριμη κυρία, ἀρκετὰ καθίσματα πὺδ πέρα, ἀγαναχτισμένη γιὰ τὰ διαρκῆ γέλια τῆς Λιούμπα.

Ἦταν πραγματικῶς ἀγωνιώδης ἡ στιγμὴ ἐκείνη, γιὰ τὸ «φίλμ» κάποιου τερατώδους θόας εἶχε κυκλοφοροῦν στὸ κορμὶ τῆς πρωταγωνιστρίας τοῦ δραματικοῦ αὐτοῦ ἔργου, κι' ἐπορεύετο νά τὴν πνίξῃ σπαραχτικά! Μὰ ὁ Πιέρ, θρискόντας ἀνοστή τὴν πρωταγωνί-

υτρία, συμπαθητικώτατον τὸν θάλα, καὶ πολὺ ἀνόητη τὴν ευαίσθητη κ' ὠριμη κυρία, ἀρχισε νὰ γελᾷ κι' αὐτὸς μαζί με τὴ Λιούμπα, με ὅλη τὴν καρδιά του...

Κοντευαν μεσάνυχτα, ὅταν οἱ δύο νεαροὶ ἐρωτευμένοι ὄγῃκαν ἀπ' τὸν κινηματογράφο.

Μὲ θῆμα ἄργο, καταμεσῆς στὸ καλντερίμι τῆς σχεδὸν ἐρημῆς πειά Λεωφόρου, ἀρχισαν νὰ κατεβαίνουν χειροπιαστοὶ πρὸς τὸν Πύργο τοῦ Γαλατᾶ.

Δεξιά κι' ἀριστερά στὰ πεζοδρόμια, οἱ πλανοδιοὶ πωληταὶ κι' οἱ διάφοροι μικροκαταστηματάρχαι, εἶχαν κιόλας ταχτοποιηθεῖ τὸ ἐμπορεύμα τους, ἔτοιμο γιὰ τὴν ἐπομένη. Πανέρια σειρές-σειρές, γεμάτα ἀπὸ λαχανικά, ἀπὸ ψάρια, ἀπὸ μπανάνες, ἀπὸ φρούτα κάθε λογῆς κι' ἀπὸ τρόφιμα κάθε λογῆς, ἦσαν παραταγμένα ἀπάνω στὰ πεζοδρόμια.

Μεγάλα ἠλεκτρικὰ λαμπρόνια, ἔρριχναν φῶς ἀπλετο παντοῦ. Ἔτσι καθησυχασμένοι ἀπ' τὸ φόβο τῶν κλεπτῶν, οἱ φτωχοὶ ἐκεῖνοι ὀιοπαλαισταί, κοιμώντουσαν θάθειά πλάϊ στὰ ἐμπορεύματά τους, προστατεύοντας τὰ κουρασμένα κορμιά τους μὲ μιὰ ψάθα ἀπὸ τὶς πλάκες τοῦ πεζοδρομίου, καὶ μὲ μιὰ μάλλινη κουβέρτα ἀπὸ τὴν ὑγρασία τῆς νύχτας.

Φλυαρώντας εὐθυμὰ κι' ἀκατάπαυστα, γελώντας μὲ τὸ παραμικρὸ καὶ κρατώντας ἀπ' τὸ χέρι ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ἔφτασαν στὴ μεγάλη πλατεία τοῦ Καράκιοι, κοντὰ στὴ γέφυρα τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος.

Ομάδες στρατιωτῶν τῆς κατοχῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως — Ἰταλοὶ, Γάλλοι, Ἀγγλοὶ — γέμιζαν τὴν πλατεία, γελοῦσαν κι' ἀστεϊεύοντο, παρ' ὅλο ποῦ ἦταν τόσο περασμένη ἡ νύχτα. Κοπέλλες τοῦ πεζοδρομίου προσπαθοῦσαν, μὲ τὰ ἀμφίβολα κάλλη τους, νὰ προσελκύσουν τὴν προσοχὴ τῶν ἀφελῶν στρατιωτῶν.

Ὁ Πιέρ κι' ἡ Λιούμπα λοξοδρόμησαν ἀπ' τὸ θορυβῶδες ἐκεῖνο περιβάλλον, καὶ σὲ λίγο βρέθηκαν στὴ γέφυρα. Τὸ φεγγάρι ἔλαμπε ψηλά, πρὸς τὴ συνοικία τοῦ Ἑγιοῦπ, καὶ κάτω ἀπ' τὰ πόδια τους γυάλιζαν φανταχτερὰ τὰ νερά τοῦ κολλίσκου τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος.

Ἡ ὄνειρῶδης γοητεία τῶν τοπίων γύρω τους, μέθυσε τὴν ψυχὴ τους κι' ἔκοψε τὴ λαλιά τους. Περπατοῦσαν ἀργά-ἀργὰ χειροπιαστοί, ἀλληλοκυτταζόντουσαν συχνὰ μ' ἕκστασι καὶ λατρεία, κι' ἄλλαζαν — ἀραιὰ καὶ ποῦ, ὅμως — ἀπὸ κανένα φιλὶ πεταχτό, εὐλαβικό, γεμάτο ἀπὸ στοργὴ κι' ἐκτίμησι...

Διέβηκαν τὴ γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ. Στὴν ἀντικρυνὴ ἀποβάθρα ὁ ψωνόντουσαν παροταγμένοι, οἱ ὄγκοι τῶν ἀτμοπλοίων ποῦ θὰ φόρτωναν ἢ θὰ ξεφόρτωναν τὰ ἐμπορεύματά τους τὴν ἐπομένη. Στὸ βάθος, κοντὰ στὴν εἰσοδὸ τοῦ Βοσπόρου, ξεχώριζαν οἱ σκοτεινοὶ ἀτσάλениοι πύργοι τῶν ἀγγλικῶν πολεμικῶν πλοίων. Καὶ στὴν πλατεία, πελώριος κι' ὅμοιος μὲ ἄσπρο φάντασμα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, κυριαρχοῦσε σ' ὅλα γύρω του ὁ «Πύργος τοῦ Γαλατᾶ».

Περνώντας τὴ γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ, ὁ Πιέρ κι' ἡ Λιούμπα, εἶχαν ἀφήσει περὶ τὸ εὐρωπαϊκὸ Πέραν. κι' εἶχαν μῆνι στὴ Σταμπούλ, τὴν τοιοκικὴ δηλαδὴ συνοικία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ ψηλὸ μνημεῖο τῆς σουλτάνας Βαλιντέ, τοὺς ἔκρουσε γιὰ λίγο στὴ σκιά του, ὅπου — «συχτοὶ ἐντελῶς ἀπ' τὴ θάθειά σιγαλιά, γύρω τους — ἄλλαζαν ἓνα φίλημα μακρὸ, λαχταριστό, γεμάτο ἀπὸ ἕκστασι κι' εὐδομονία...

Τὸ γτύπημα τοῦ χονδροῦ ραβδιοῦ κάποιου «μπεκτοῦ» (νυκτοφύλακος) ἀπάνω στὸ καλντερίμι, ἀνάγκασε τοὺς δύο νέους νὰ λύσουν τὸ σφιχταγκάλισμά τους καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν ἀργὸ περιπατὸ τους μέσα στὴν ὄνειρῶδη ὡμορφιά τῆς νύχτας.

Προσπέρασαν ἔτσι τὸ σκυθρωπὸ κτίριο τῆς «Υψηλῆς Πύλης».

καὶ μῆταν στὸ δροσερὸ καὶ πυκνοφυτεμένο πάρκο τοῦ Ἑσκή-Σεραϊ. Σφιχταγκαλιάστηκαν ξανά, καθὼς οἰαίνονταν τὴν προστατευτικὴ σκιά τῆς δενδροστοιχίας, κι' ἀντίκρυσαν ἐπιτελοῦς τὴ γυαλιστερὴ ἀπ' τὸ φεγγάρι θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ.

—Νά, τὰ κυπαρίσσια τῶν νεκροταφείων τοῦ Σκούταρι! ψιθύρισε ὁ Πιέρ στὸ αὐτὶ τῆς Λιούμπα, φιλώντας το συγχρόνως. Νά, τὰ Πιγκηποννήσια!... Τὶ μεγαλειώδης εἶνε ἡ ἀγάπη μας, μέσα σ' αὐτὸ τὸ θρυλικὸ περιβάλλον!

Ἦν ἔσφιζε μὲ λαχτάρα στὴν ἀγκαλιά του, ἐνῶ ὁ φλοῖσθος τοῦ κύματος ψιθύριζε γύρω τους μαγευτικὰ τραγούδια, καὶ τῆς ξανάπε μ' ἕκστασι:

—Ζωντανεύεις μέσα μου τὸν ποιητικὸ θρύλο τῆς Κασσιανῆς!... Εἶσαι ἀγνή καὶ γλυκεῖα κι' ἰδανικὴ, σὰν τὴν παραμυθένια ἐκεῖνη παρθενο τοῦ Βυζαντίου!

—Πιέρ!... Σβύνω ἀπὸ εὐτυχία! κατῶρθωσε νὰ τοῦ ψιθυρίσῃ, ἡ Λιούμπα.

Γλυκοχάραζε πειὰ, ὅταν ὁ νέος συνῶδευσε τὴν ἀγαπημένη του ὡς τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της...

Ζ'

ΕΚΝΕΥΡΙΣΜΕΝΟΣ ἀπ' τὴν ἀπέραντη, ἀπ' τὴν ἀπίστευτη εὐτυχία ποῦ ἐνοιῶθε ὁ Πιέρ, δὲν πῆγε νὰ κοιμηθῇ καθόλου. Κι' αὐτοῦ περᾶσε τὴν ὥρα του σ' ἓνα καφενεῖο, τράβηξε κατευθεῖαν στὸ σπιτί τῶν Ντορτουϊ, γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ μιὰ πρωινὴ ἐπίσκεψι.

Εἶχε μιὰ ἐβδομάδα νὰ τοὺς δῇ, καὶ τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ χαρὰ καὶ γέλια. Τὸν πείραξαν γιὰ τὴν ὀλοφάνερη ἀγρύπνια του καὶ γιὰ τὰ κουρασμένα μάτια του, κι' ἡ κυρία Ντορτουϊ τοῦ εἶπε ἐπιπληκτικὰ:

—Τρελλόπαιδο!... Ἀσφαλῶς θὰ εἶσαι ἐρωτευμένος!

Ὁ Πιέρ, ἀνήθηκε κατηγορηματικώτατα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, μὰ φυσικὰ δὲν τὸν πείσθε κανέναν. Ἔτσι, γελώντας κι' ἀστεϊεύοντες διαρκῶς, ἤπιαν ὅλοι μαζί τὸ πρωινὸ τους γάλα μ' ἐγκαρδιότητα κι' εὐθυμία.

Βγῆκαν στὴ θεράντα. Ἡ δροσερὴ αὐρα τῆς θαλάσσης, ἀνακούφισε τὸν ἐαγρυπνισμένο νέο. Ὁ κ. Ντορτουϊ, καμαρώνοντας γιὰ τὴν ὑπέροχη θέσι τοῦ σπιτιοῦ του, ἐξυμνοῦσε τὸ μεγαλειώδες πανόραμα ποῦ ἀπλωνόταν μπροστά τους. Ὁ Μαρμαρᾶς, τὰ Πιγκηποννήσια, τὸ Σκούταρι, ὁ Βόσπορος ὡς τὰ σουλτανικά ἀνάκτορα τοῦ Ντολμά-Μπαξέ, ἐξεδίπλωναν μπρὸς στὰ μάτια τοῦ θεατοῦ ὀλόκληρη τὴ γρυφικὴ γοητεία τῶν τοπίων τους.

—Ἀς ἐρθοῦμε, τώρα, καὶ σὲ κάτι πιὸ πεζό! εἶπε κάποια στιγμή ἡ κυρία Ντορτουϊ, διακόποντας γελαστὴ τὸν οἶστο τοῦ συζύγου τῆς. Λάβατε κύριε Πιέρ καμμιά πρόσκλησι κι' ἐσεῖς, γιὰ τὸν «χορὸ τῶν ἐκτεθειμένων» τὸν ὁποῖο θὰ δώσῃ στὸ μέγαρό του ὁ διευθυντὴς τῆς ὀθωμανικῆς Τραπέζης;

—Ναί, μᾶς ἤρθαν στὸ Σισλί-Σεράϊ προσκλήσεις γιὰ ὅλους τοὺς καθηγητὰς, κυρία μου! ἀπάντησε ὁ Πιέρ. Καὶ φαίνεται, ὅτι θὰ εἶνε ἓνα ἀπ' τὰ κοσμικώτερα γεγονότα τῆς ἐφετεινῆς «ταϊζῆς», ὁ χορὸς αὐτός!

Συζήτησαν ὕστερα γιὰ τὸ κοστοῦμι, καὶ γιὰ τὸ εἶδος τῆς μεταμφιέσεως τῆς κυρίας Ντορτουϊ. Ὁ Πιέρ ἔδωσε μὲ καλαισθησία τὴ γνώμη του, ἀλλὰ ἦταν ἀναποφάσιτος σχετικῶς μὲ τὸ εἶδος τῆς δι-

κῆς του μεταμφιέσεως. Κοντὰ κατὰ τὸ μεσημέρι, ἀποχαιρέτησε τοὺς καλοῦς του φίλους, καὶ τράβηξε γιὰ τὸ λυκεῖο Σισλί-Σεράϊ. Ἀφανισμένος ἀπ' τὴν

κούρασι κι' απ' την αγρύπνια, παρέδωσε ωστόσο κανονικά το μάθημα του, έγραψε κατοπιν μερικές επιστολές, και θυσιάστηκε κατοπιν σ' έναν ύπνο βαρύ και πολυώρον ως την επομένη το πρωί, χωρίς να θελήσει τίποτε να φάη.

Όταν τελειώσε τις παραδόσεις του, κατά την επομένη το απόγευμα, ξεκίνησε λαχταρισμένος για το σπίτι της Λούμπα. Ήδη ορμήκε έτοιμη και ντυμένη σαν να έπρόκειτο να ουγή εξω.

—Σε ποθήσε η ψυχή μου, από προχθές που έχω να σε δω, της είπε, σφιγγοντάς την στην αγκαλιά του. Κι' αύριο θράου, παλι θα σε χάσω!

—Γιατί; Έκανε εκείνη με πονεμένη έκπληξη, σπρώχνοντάς τον απαλά και σεμνά μακριά της.

—Γιατί είμαι καλεσμένος στο χορό του διοικητού της δώμας κής Γραπέζης, και πρέπει άπρακτικώς να παρευρεθώ!

—Καιόπαιδο! παραπονέθηκε η Λιούμπα, με θλίψη. Θα θρής εκεί τσες άμορφες κυρίες, και μονάχα έμένα δεν ή' αντικρύσης!... Μα είχαμε τούλάχιστον πολλή ώρα απόψε στη οιάθεσι μας... αποζημιώνουν κοντα σου, και θα παρηγοριόμουν για την αύριανή σου άπουσία!

—Σε τί πρόκειται ν' άπασχοληθής, και δεν θάχουμε καιρό; ρώτησε ο Πιέρ, θλιμμένος κι' αυτός τώρα.

—Νά, έχω ντυθί γιατι περιμένω μιá κυρία... Θα την δής, γιατί θά σε κρύψω πίσω απ' το «παραθάν» αυτό, αγαπημένε μου... Θα ρθί για να της πουλήσω το τελευταίο μου δαχτυλίδι... Ω, το καυμένο το δαχτυλιδάκι μου!... Δυό φορές ή'ρα στην ανάγκη να το πουλήσω, αλλά σήμερα τελειώνουν πειά τα ψέματά... Σήμερα ή μοιραία ανάγκη με σπρώχνει κυριαρχικά ν' αποχωριστώ το λατρευτό μου δαχτυλιδάκι!

Του τόδειξε. Ήταν ένα κομφοτένημα από χρυσάφι και πλατίνα, στόλισμένο μ' έναν πελώριο και σπανιώτατον σάπφειρο...

—Ω, Θεέ μου!... στέναξε ο Πιέρ, με σφιγμένη ψυχή μπρός στην τόσο δυστυχία. Αχ, πώς θα μπορούσε να γίνη, να μην πουλήσης αυτό το κειμήλιό σου!

Ήταν φάρμακωμένος μέσα του, γιατί δεν διέθετε πλούτη άφθονα. Απ' την πρώτη ημέρα της γνωριμίας του με τη δυστυχή νέα, είχε νοιώσει καλά τις σκληρές φτώχειες της και την τραχεία βιοπάλη της. Και βλέποντάς την έτσι χλωμή μπροστά του, με βουρκωμένα τα μάτια της και χωρίς τη συνηθισμένη ξεγνοιασιά της, μουρμούρισε με συγκίνησι δόλοψυχη:

—Φτωχό μου, αγαπημένο πουλάκι, που είσαι τόσο μονάχο και τόσο δυστυχισμένο, στον κόσμο!... Αχ, πώς θα μπορούσα να σου φανώ χρήσιμος, ψυχή μου;... Δεν μπορείς άράγε ν' αποφύγης την πώλησι αυτού του δαχτυλιδιού;

—Αδύνατον! μουρμούρισε η Λιούμπα, σχεδόν δακρυσμένη. Απ' τις ημέρες τώρα, έχω ξεοδέψει και το τελευταίο μου γρόσι... Κι' είμαι καταχρεωμένη, ξέρεις!

—Μά μικρούλα μου, θα μπορούσα κάλλιστα εγώ, νά...

—Όχι!... Όχι!... διέκοψε ζωηρά η νέα, κοκκινίζοντας αθέλα της. Απ' κανένα, μα απόλύτως από κανένα δεν θέλω να δεχτώ χρήματα... Θέλω άγνή την ψυχή μου και την αξιοπρέπειά μου, όπως είμαι άγνή και στο κορμί... Όχι, αγαπημένε μου... Μη μου θυμώσης, Πετρούσκα μου... Αφησέ μου την υπερηφάνεια αυτή, νά την έχω για μόνη μου παρηγοριά στην τόσο δυστυχία μου... Βλέπεις, απ' το ρεστωράν στο όποιο εργάζομαι, μόλις βγάζω το ψωμάκι μου, ίσα-ίσα να μην πεθάνω απ' την πείνα!... Τα άλλα ξεοδα όμως, πώς...

Χτύπημα ανάλαφρο άκούστηκε στην πόρτα.

—Γρήγορα, κρύψου! ψιθύρισε η κοπέλλα, φοβισμένη. Η κυρία άσφαλώς θα είνε!

Ο Πιέρ γλύστησε διαστικα πίσω απ' το παραθάν. Απ' τη σχετικώς φαρδιά χαρμαδά του, είδε την πόρτα ν' άνοιγη, και μιá νεαρή, μικρόσωμη κυρία, πολυτελέστατα ντυμένη, να μπαίνει στο φτωχικό δωμάτιο της καλής του.

—Ελάβα το σημειωματάκι σας δεσποινίς, κι' έτρεξα άμέσως εδώ!... είπε διαστικά, άπαντώντας στην υπόκλισι της Λιούμπα. Θέλω με όλη μου την καρδιά, να σας φανώ χρήσιμη...

—Ίδου κυρία μου, το ταχτυλίδι με τον σάπφειρο!... διέκοψε με άγωνία η κοπέλλα, θέλοντας να τελειώνη γρήγορα η βασανιστική για την ψυχή της σκηνή.

—Ωραίο πραγματικώς ο σάπφειρος, δεσποινίς!... Τί κριμα μόνον, που όλα τα κοσμήματα ούτά έχουν πολύ χάσει απ' την αξία τους!... Αλλού θέβαια, στην Εύρώπη, η πολύτιμες αυτές πέτρες ακριβόαγορεύονται... Αλλά στην πόλι μας, με την τόσο πληθώρα των δυστυχισμένων συμπατριωτών σας, και με τα τόσα κοσμήματα που πουλούν καθημερινώς οι καυμένοι, η αξία των κοσμημάτων γενικώς έχει πέσει πολύ!

Η φτωχή Λιούμπα έτρεμε απ' την ντροπή κι' απ' την άγωνία της. Ο Πιέρ φρύαζε πίσω απ' το παραθάν, για τον άσπλαγχο κυνισμό της μικρόσωμης κυρίας.

—Γι' έδιδε επιτέλους, μαντάμ; μουρμούρισε άτονα, η Λιούμπα.

—Διακόσιες τουρκικές λίρες, κι' άμέσως τώρα! άπάντησε η κυρία, σταθερά.

Ο Πιέρ κοκκίνισε απ' την άνίσχυρη λύσσα του, εκεί πίσω στο παραθάν κρυμμένος. Λογάρισε άστραπιαία, ότι διακόσιες λίρες χάρτινες Τουρκίας ίσοδυναμούν μονάχα με δυό χιλιάδες φράγκα, ενώ το δαχτυλίδι της δυστυχής Λιούμπα με τον υπέροχο σάπφειρο του άξιζε τούλάχιστον χίλιες λίρες, τούλάχιστον δέκα χιλιάδες φράγκα, έστω κι' άν τον πουλούσαν στον χειρότερο τοκογλύφο της Εύρώπης!

—Θεέ μου! μουρμούρισε κατάχλωμη, η Λιούμπα.

—Ωρεβούάρ, δεσποινίς! είπε η κυρία, με ψεύτικη συμπόνια. Θα ξανάρθω, μόλις το θελήσετε... Φεύγω τώρα, γιατί δεν θέλω να νομίζετε, ότι προσπαθώ να έκμεταλλευτώ τις άνγκες σας... Δεν περιμένετε, Ρωτήστε κι' αλλού... Εμένα πάντα θα με β' έτε προθυμη να σας δώσω διακόσιες λίρες, γιατί έχω άκούσει πολλά τα καλά για σας, και συμπονώ δόλοψυχα τη...

—Δόστε μου τα χρήματά, κυρία! διέκοψε η Λιούμπα, άσπρόχλωμη σαν πεθαμένη.

Το δαχτυλίδι με τον σάπφειρο εξαφανίστηκε παρευθός μέσα στην τσάντα της κυρίας, ενώ στο τραπέζι της Λιούμπα βρισκόντουσαν τώρα τέσσερα χαρτονομίσματα των 50 τουρκικών λιρών...

—Ω, τί έκανες μικρούλα μου! είπε ο Πιέρ χαϊδεύοντας τα μαλλιά της κοπέλλας, μόλις έφυγε η έπισκέπτρις. Γιατί δεν άφηνες για άργότερα;

—Όσο άργότερα τόσο το χειρότερο! ψιθύρισε άχνά, η Λιούμπα. Έχω πικρή πείρα απ' τα πράγματα αυτά... Αν έρχόταν σε μιá εβδομάδα αυτή η κυρία, θα ήταν ικανή να μου προσφέρη μονάχα πενήντα λίρες...

—Αχ, πόσο σπαράζει η ψυχή μου! διέκοψε θλιβερά, ο Πιέρ. Σήμερα είνε η μόνη ίσως φορά στη ζωή μου, που επιθύμησα τόσο πολύ να ήμουν πλούσιος!... Θα σ' αγκάλιαζα παρόφρα, και θα σ' έπαιρνα μαζί μου να φύγουμε μακριά, στην Ίταλία, στη Γαλλία, μακριά από δω... εύτυχισμένοι κι' έσύ κι' εγώ για πάντα...

Μιλούσε σιγαλά, άργά, μ' έκστασι, ένώ η Λιούμπα τόν άκουγε δακρυσμένη.

Ξαφνικά, τίνανε τό κεφάλι της μέ τά χρυσά μαλλιά του, σάν νά ξυπνούσε απ' τίς εύτυχείς όνειροπολήσεις της μπρός στό αντίκρυσμα πάλι της σκληρής πραγματικότητας. Ξέφυγε άπαλά άπ' την αγκαλιά του Πιέρ, σκούπισε τά δάκρυά της, και μουρμούρισε μέ πικραμένη έγκαρτέρηση:

—Πρέπει νά φύγης τώρα, ντουσίνκα μου, ψυχή μου!... Είνε άνάγκη νά θγώ έξω, γιατί μέ περιμένουν κάπου!... "Ωστε δέν θά σέ δώ, αύριο θράδυ:... Θά είσαι στόν ώραίο έκείνον χορό;... "Ωρεβούάρ γιά μεθούριο, τότε, άγαπημένε μου!... Θέλω νά διασκεδάσης καλά, και νά θυμάσαι πότε-ποτε τή Λιούμπα σου!

Τού φίλησε γλυκά τά χείλη, και τόν έσπρωξε άπαλά πρós τήν πόρτα. Μέ παραφορά λαχτάρας ό Πιέρ, θέλησε νά τή σφιχταγκαλιάσει, και νά μείνη μαζί της άκόμη γιά πολλή ώρα...

Μά η Λιούμπα, χλωμή, άποφασιστική, γλουστρησε πάλι έξω άπ' τά μπράτσα του, άκούμπησε τά χείλη της ξανά στό χείλη του, και τόν συνώδευσε ως τό κεφαλόσκαλο, ένώ έκείνος λύγιζε ύπάκουα στή σιωπηλή αύτή έπιβολή της!

Λίγα δευτερόλεπτα άργότερα, ό Πιέρ σιγοπερπατούσε σκυφτός στό δρόμο, μέ τήν ψυχή του σφιγμένη, και μέ τή σκέψη του προσηλωμένη στήν αίνιγματική λατρευτή του...

Η'

ΠΑΡ' όλες τίς προσπάθειές του ό Πιέρ, δέν είχε μπορέσει άκόμη νά βρῇ μιá κατάλληλη μεταμφίεσι, γιά τόν χορό του διοικητού της όθωμανικής Τραπεζής.

Ό φίλος του Ζάν ντέ Ζυνιάν, καθώς και μερικοί άλλοι, είχαν συμφωνήσει ήδη νά κάνουν μιá έντυπωσιακή εμφάνισι στό χορό, ντυμένοι μέ αύθεντικά κοστούμια «γενιτσαρών» του παληού καλού καιρού της Τουρκίας.

Ό Πιέρ όμως, έβρισκε βαρειά κι' ένοχλητική αύτή τή μεταμφίεσι, ή όποία θά έμπόδιζε κιόλας τήν έλευθερία των χορευτικών κινήσεων, κι' άποφάσισε νά σκεφθῇ καμμιά άλλη καταλληλότερη μεταμφίεσι.

Η πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ, ή όποία τόν συμπαθούσε πολύ κι' ή όποία διαρκώς τόν συμβούλευε νά μὴν άμελή τίς κοσμικές ύποχρεώσεις του — πού τόσο βοηθοῦν τό στάδιο κάθε νέου, σήμερα — ύποσχέθηκε νά τόν βοηθήσει στήν έκλογή μιáς έντυπωσιακής και κατάλληλης μεταμφίεσεως.

Τήν είχε έπισκεφθῇ, τό ίδιο έκείνο άπόγευμα — μετά τήν άναχώρησί του άπ' τό σπιτάκι της Λιούμπα — στό μεγαλοπρεπές μέγαρό της, τό χτισμένο στήν παραδεισένια τοποθεσία «Καλιτζί». Καθισμένοι οι δύο τους στήν ψηλή και φαρδύα βεράντα, λουζόντουσαν άπ' τίς χρυσοκόκκινες άχτίνες του ήλιου πού θασίλευε, και καμάρωναν μ' έκστασι τίς μαγευτικές όχθες του Βοσπόρου, τούς ψηλούς πύργους του «Ρούμελη-Χισσάρ», και τά κατάρτια των άγκυροβολημένων στό «Καϊκ-Χανέ» άμέτρητων καραβιών.

—Θά σάς δανείσω μιá ώραία έλληνική ένδυμασία, μέ κατάλευκη φουστανέλλα μέ χρυσοκέντητο μεϊντανονέλεκο, μέ κόκκινο σελάχι, και μέ άσημοκαπνισμένο γιαταγάνι! Έλεγε ή εύγενική πριγκήπισσα, στόν Πιέρ. "Έφερα τό κοστούμι αύτό άπ' τή Μακεδονία, σέ κάποιον παλιό μου ταξίδι εκεί... Θά κάνετε μεγάλη έντύπωση στό νοοό. νεαρέ μου φίλε, γιατί κι' ή ένδυμασία είναι γραφικωτάτη, και κανέναν ίσως άλλος δέν θά σκεφθῇ νά μεταμφιεστῇ έτσι!

Μ' εύγνωμοσύνη ό Πιέρ φίλησε τό χέρι της τόσο θελκτικής φι-

λης του, ή όποία ώστόσο του ένέπνεε τόν σεβασμό και τόν εύλαβικό θαυμασμό, κι' όχι τόν πόθο και τόν έρωτα, έξ αίτίας της περιπετειώδους ζωής της, της έπιβλητικής άρχοντιάς της, της άπίστευτης ψυχικής άγνότητός της, και των άνδρικών συνηθειών τίς όποιες άπόχτησε άπ' τά διαρκή και πολύμηνά κι' επικίνδυνα κυνήγια της στό βουνά της Ασίας και της Βαλκανικής.

Ήώρα της δεξιώσεως του διοικητού της όθωμανικής Τραπεζής, πλησίαζε πειά. Ό Πιέρ, κλεισμένος άπό ώρα στό δωμάτιό του, είχε μεταμφιεστῇ κατάλληλα σέ "Έλληνα φουστανελλοφόρο, κι' έστειλε τόν γερο-θυρωρό του λυκείου νά του φωνάξει ένα άμάξι.

"Εκπληκτός ό φανατικός έκείνος "Οθωμανός, γιά τά «μασκαρά-λήκια» αύτά — όπως μουρμούριζε μέσα του — συμμορφώθηκε ώστόσο, μέ τήν έντολή του νεαρού καθηγητού.

—Πρέπει νά πιάσω δωμάτιο, έξω άπ' τό λύκειο! ψιθύριζε τώρα ό Πιέρ μέσα στό άμάξι, τό όποιο τόν ώδηγοῦσε στό μέγαρο του τραπεζίτου. Δέν έχει κι' άδικο ό καϋμένος ό θυρωρός, νά παραξενεύεται και νά μέ λοξοκυτάζει μέ άγανάκτησι!... Αύτά τά πράγματα είναι νεωτερισμοί, τολμηροί πολύ γιά τό όπισθοδρομικό μυαλό του!

Τό μέγαρο του διοικητού της όθωμανικής Τραπεζής, ήταν κοντά σ' ένα άρμενικό νεκροταφείο. Κατάφωτο, και πλημμυρισμένο κιόλας άπό χαρούμενα πλήθη μεταμφιεσμένων, άποτελούσε χτυπητή αντίθεση μέ τά κοντινά κυπαρίσσια και μέ τούς σιωπηλούς τάφους του νεκροταφείου.

Ό Πιέρ, συνεπαρμένος άπό εύθυμο κύμα καλεσμένων μόλις μῆ-κε στό φαρδύ χώλλ του μεγάρου, δέν μπόρεσε νά γνωρίσει κανένα έξ αίτίας των μεταμφίεσεων και των προσωπίδων τους. Αφθονούσαν ποσάντων τά κινέζικα, ινδικά, και περσικά κοστούμια, καθώς κι' έθνικά κοστούμια Τούρκων όλων σχεδόν των εποχών, τόσο άνδρικά όσο και γυναικεία.

Πραγματικώς, ήσαν καλεσμένες και πολλές «χανούμ» Νεοτούρκων προοδευτικών στόν χορό αύτόν, κι' οι φερτζέδες έκρυσαν πλήθος άπό ώραία κι' όνειρώδη πρόσωπα αντιπροσώπων της όθωμανικής γυναικείας καλλονής...

Ό Πιέρ άφού δέχτηκε αρκετά μπουκέτα λουλουδιών, τά όποία του έρριξαν οι «γενιτσαροί» φίλοι του — μ' έπικεφαλής τόν ντέ Ζυνιάν — κι' άφού έρριξε κι' αύτός αρκετά σέ διάφορες Περσίδες πριγκήπισσες κι' Εύρωπαίες μαρκησίες και κόμησες του μεσαίωνα, βρέθηκε στό τελευταία αντιμετώπος μέ τήν πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ. Τόν άναγνώρισε φυσικά άμέσως ή θελκτική προστατίς του, μεταμφιεσμένη σέ Μουσουλμανίδα «χανούμ» του 18ου αιώνα, και τόν έπιασε άπ' τό μπράτσο:

—Έλάτε νά σάς παρουσιάσω στήν οικοδέσποινα, νεαρέ μου καθηγητά! του είπε μέ ευμενές χαμόγελο. Δέν είπαμε, ότι είναι ώφέλιμο γιά τήν καριέρα κανενός, νά συνάπτη διαλεχτές κοσμικές γνωριμίες;

Μιά ψηλή και μεγαλόσωμη Κινέζα, ήταν ή οικοδέσποινα αύτή. Μετά τίς συστάσεις της πριγκήπισσας Βάζενμπεργκ, ή σύζυγος του διοικητού της όθωμανικής Τραπεζής είπε αρκετά φιλόφρονα λόγια στόν Πιέρ, και πρόσθεσε κατόπιν:

—Είμαι μιá εύσυνείδητη οικοδέσποινα, και θέλω νά διασκεδάσουν καλά οι καλεσμένοι μου!... Έλάτε νά σάς συστήσω σέ μιá περίφημη χορεύτρια!

Τόν τράβηξε εύθυμα άπ' τό χέρι, και τόν παρουσίασε σέ μιá μικρόσωμη κυρία, ή όποία περνούσε άπό κεί τή στιγμή έκείνη, δίχως μάσκα πειά και μονάχα μέ τό μαύρο βελούδινο ντόμινο της:

—Ο καθηγητής κύριος Πιέρ Ντεβόν!... Η κυρία Δ...., σύζυγος του διευθυντού της «Εταιρίας Λιθοδρομών»!

Ο Πιέρ υποκλίθηκε κατακλωμός, και κρυφά ταραχμένος. Και μόλις η οικοδεσποίνα αποσυρθηκε ικανοποιημένη, ο νεαρός καθηγητής τραύλισε μια πρόφασι κι' απομακρύνθηκε άμέσως, αφήνοντας έκθαμνη τη μικρόσωμη κυρία, για την ανεξηγήτη αυτή σταισι του: είχε αναγνωρίσει στο πρόσωπό της, την άπληστη εκείνη γυναίκα, που αγόρασε τόσο έξευτελιστικά το δαχτυλίδι της λατρευτής του Λιούμπα!

Η μουσική άρχισε να παίζει ένα εύθυμο και πεταχτό φόξ-τρότ. Ο Πιέρ, θέλοντας να πνίξη τη συγκίνησή του, απ' τη δυσάρεστη εκείνη κι' απροσδόκητη γνωριμία του, άρπαξε έτσι στην τύχη την πρώτη πρόθυμη χορευτριά που βρέθηκε κοντά του, και μπερδεύτηκε παρευθύς στο πλήθος των άλλων ζευγαριών...

Στον χορό ήσαν καλεσμένοι επίσης, κι' όλοι οι "Υπατοι Άρμυσταί των Μεγάλων Δυνάμεων, ή όποιες είχαν αναλάβει τη στρατιωτική κατοχή της Κωνσταντινουπόλεως μετά τον Παγκόσμιο Πόλεμο. Η φανταχτερές στρατιωτικές στολές των "Αγγλων, "Αμερικανών, Ιαπώνων, Ιαλλών κι' Ιταλών αξιωματικών, άρμονιζόντουσαν μεγαλοπρεπέστατα με το επιβλητικό περιβάλλον των τώων γραφικών μεταμφιέσεων εκεί μέσα.

Ο Πιέρ, χάρις στην έξαιρετική γραφικότητα, του μοναδικού άλλωστε εκεί ελληνικού κοστουμιού του, είχε προκαλέσει τη γενική προσοχή του ωραίου φύλου. Χόρεψε «μποστόν» με τη σύζυγο του Ιάπωνος Υπάτου Άρμυστου, χόρεψε «ταγκό» με μια θελκτική "Αμερικανίδα, στοβιλίστηκε σ' ένα τρελλό φόξ-τρότ με τη λυγρή και μαυρομεγάλγχρονη κυρία Μπαταρτζιάν, σύζυγο ενός πλουσιωτάτου "Αρμενίου μεγαλεμπόρου, και τέλος.....

Τέλος, ζαλισμένος και ξανακμένος απ' το «κέφι» του χορού, πέρασε το μπράτσο του στο μπράτσο μιας μεσοκοπής, λιγνής, αλλά αρκετά ωραίας χανούμ, προσκαλώντας την να συνεχίσουν μαζί το υπόλοιπο «φόξ-τρότ»...

—Η Αύτης Αυτόκρατορική "Υψηλότης, ή Λεϊλά-σουλτάνα! είπα τότε θιαστικά στον Πιέρ ή πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ, ή οποία έτυχε να συνομιλή προηγουμένως με τη χανούμ αυτή, δίχως εκείνος να την προσέξει.

Ο νεαρός καθηγητής έμεινε έκθαμβος. Τράβηξε άμέσως το χέρι του απ' το μπράτσο της Λεϊλά-σουλτάνας, υποκλίθηκε βαθύτατα μπροστά της, και τραύλισε:

—"Υψηλότης!... "Ας εύαρεστηθώ να με συγχωρήση ή Αυτόκρατορική "Υψηλότης Σας!... Δεν πρόλαβα να...

—Μή στενοχωρήστε, κύριε! τον διέκοψε γελαστή κι' εύγενική ή Λεϊλά-σουλτάνα, άπευθείας έγγονή του τρουμερού σουλτάνου της Ιουκίας "Αβδούλ Χαμίτ. Και μάλιστα, άφού δείχνετε τόσον άξίεπαινο ζήλο στο χορό, έλάτε να σάς συστήσω στην κόρη μου, ή οποία είνε μανιωδής χορεύτρια!

Η πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ γελούσε τώρα, με την εύχαιστη λύσι του έπεισοδίου αυτού, ενώ ο Πιέρ — συγχισμένος ακόμα, και μην τολμύδοντας να σηκώση ψηλά τά μάτια του — άκολουθήσε την εύγενική "Οθωμανίδα ως το πλάινο σαλόνι.

Έκεί, σ' ένα πλούσιο ντιβάνι καθόταν μια ωραία μικρούλα δεσποινίς, ως δεκαεπτά χρόνων, χωρίς φερετζέ και με πολυτελεστάτη γαλάζια τοιαλέττα. Κοντά της στεκόταν, συνοδός μαζί και φρουρός, ένας άξιωματικός Τουρκος ώριμης πειά ήλικίας.

Η Λεϊλά-σουλτάνα είπε υιθυριστά μεοικές λέξεις στον άξιωματικό, κι' εκείνος ναιόετσε εύλαβικά κι' άποσώθηκε. Κατόπιν χείδεψε τά μαλλιά της όρθης ήδη κόρης της, και της είπε:

—Έμινέ, χόρεψε έναν χορό με τον κύριο Πιέρ Ντεβόν!... Είνε καθηγητής της γαλλικής φιλολογίας στο Σισλί-Σεράι, κι' άργότερα ίσως λάβη την καλώςύνη να τελειοποιήση τις γνώσεις σου στη γαλλική!

Ο Πιέρ υποκλίθηκε βαθειά, μπρός στη μικρούλα πριγκήπισσα. Δεν μπόρεσε όμως, να μη ριξη ένα βλέμμα εύλαβικής άπορίας στο χαμογελαστο πρόσωπο της Λεϊλά-σουλτάνας.

—Απορείτε, πώς ξέρω τόνόμά σας; του είπε με εύμένια, εκείνη. Μά ακριβώς για σάς τον φουσταελλοφόρο μιλούσαμε, προηγουμένως με την πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ, ή οποία είχε την καλώςύνη να μου δώση τις καλύτερες πληροφορίες για σάς!... Θα μούλεγε κι' άλλα άκόμη, αλλά προλάβετε εύγενικά να με καλέσετε στο χορό!

Ο Πιέρ, έξακολουθητικά συγχισμένος, μурμουούρισε λίγα λόγια συγγνώμης στην καλόκαρδη πριγκήπισσα. "Υστερα, ζητώντας της την άδεια με εύφαια υπόκλισι, παρέσυρε σ' ένα λικνιστικό ταγκό τη νεαρή της κόρη.

Η πριγκήπισσα Έμινέ-σουλτάνα, ήταν μια ύαφρις δειλή κι' άφελής, παρ' όλη την έξαιρετική έπιτηδειότητά της στο χορό. Ο Πιέρ δεν μπόρεσε ν' άποσάση απ' τά χείλη της ούτε μια λέξη. "Οταν όμως την ώδήγησε ξανά κοντά στην "Υψηλή μητέρα της, κι' έτοιμάστηκε να φύγη με μια βαθειά υπόκλισι, ή πριγκήπισσούλα του έσφιξε το χέρι με το γαντοφορεμένο χέρι της, και του είπε διαχυστικά:

—Σας εύχαιριστώ... Έλπίζω άργύτερα, να σάς γνωρίσω πιό καλά!

Τον εύχαιρίστηκε επίσης κι' ή Λεϊλά-σουλτάνα, κι' ο Πιέρ ικανοποιημένος πειά με τον έαυτό του, έτρεξε να συναντήση την πολύτιμη φίλη του πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ, και να της άφηγηθώ μ' ένθουςιασμό τις έντυπώσεις του.

Λίγη ώρα άργότερα, ήρθε και τίμησε το χορό με την παρουσία του ο πριγκήψ-διάδοχος της Τουρκίας, ό οποίος λίγους μήνες άργότερα έγινε και σουλτάνος. Γερασμένος πειά ό διάδοχος απ' την πολυετή πρό καιρού φυλάκισή του, απ' τον τυραννικό έκείνον σουλτάνο που τον λενόετσε "Αβδούλ Χαμίτ, διατηρούσε ώστόσο μια θεϊκή γαλήνη στο πρόσωπό του και στην έκφρασι των γλυκών γαλανών ματιών του. Χαιρέτησε με χαμόγελο τις δυό σειρές των καλεσμένων, οι όποιοι είχαν παροταχτή εύλαβικά στο διάβα του. Και συνοδευόμενος κατόπιν απ' το ζεύγος των οικοδεσποτών, άποσύρθηκε στο βάθος της αίθουσής, όπου είχε στηθώ έπιτηδες ένας χαμηλός θρόνος.

Η κίνσις άρχισε πάλι ζωηρή, μέσα στα σαλόνια. Ο χορός ήταν στο φώρτε του. "Αλλά και το κυλικείο, με τά άφθονα ποτά του και με τούς υπερεκλεκτούς μεζέδες του, ήταν πλημμυρισμένο από πρόσγαρο πλήθος.

Ξαφνικά, ό Πιέρ σκίρτησε. Είχε άναγνωρίσει μέσα σέ μια συντοσπία άξιωματικών, τον λυγερό και υπλόσωμο "Αγγλο συνταγματάρχη, τον όποιο είχε δη τη βραδυά έκείνη στο ρεστωράν της Λιούμπα, μαζί με την άναπημένη του και με μερικές άλλες κυρίες.

—Πώς λέγεται αυτός ό συνταγματάρχης; ρώτησε τότε, την πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ.

—"Α, είνε ό συνταγματάρχης Μπόνγκφελδ, άσπινός της Μυστικής "Αγγλικής "Ασφαλείας! άπάντησε ή πριγκήπισσα. Είνε πολύ ικανός στη δουλειά του, κι' οι κατάσκοποι νενικώε τον τάεουν...

—Μά κι' έδω άκόμα υπάρχουν, αυτοί οι αιώνιοι κατάσκοποι; διέκοψε έκθαμβός ό Πιέρ.

—"Ισα-ίσα έδω άσπινούν τώρα περισσότερο, παρ' άλλο! ξανάπε ή πριγκήπισσα. Μην ξεχνάτε, ότι τελείωσε μόν ό φριχτός έκεί-

νος πόλεμος, αλλά η Κωνσταντινούπολις είνε τὸ μῆλο τῆς "Εριδος μεταξὺ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων τώρα...

Κοῦνησε τὸ κεφάλι τῆς θλιβερὰ ἡ εὐγενική ἀριστοκρατία, καὶ πρόσθεσε:

—Κατάσκοποι Ἰάπωνες ἐναντίον τῶν Ἀγλο-Γαλλο-Ἰταλῶν!...

Κατάσκοποι Ἀγγλοὶ ἐναντίον τῶν Γαλλο-Ἰταλο-Ἰαπώνων... Κατάσκοποι Γάλλοι ἐναντίον τῶν Ἰταλο-Ἰαπώνων-Ἀγγλῶν... Κατάσκοποι τοῦ Σουλτάνου, τοῦ Κεμάλ, τῶν Ἑλλήνων!... Παντοῦ κατάσκοποι!... Νά, πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν, μιὰ νεαρά καὶ θελκτική Ρωσὶς ἀπ' τὴς ἐδῶ πρόσφυγες — ἀναγκασμένη ἀπ' τὴ δυστυχία τῆς, νὰ γίνῃ ὄργανο τῶν ὑπὸ ὕλων σκοπῶν κάποιας Μεγάλης Δυνάμεως — τρύπωσε κρυφὰ μέσα στὸ γραφεῖο ἐνὸς Ἰάπωνος ἀνωτάτου ἀξιωματοῦχο, τοῦ ὁποῦ ἦταν ἐρωμένη, καὶ τὸν ὅποιο προσποιόταν ὅτι λάτρευε... Τοῦ ἔκλεψε λοιπὸν πολλὰ ἀπολύτως ἐμπιστευτικά ἐγγράφα, κράτησε ἐνα ἀντίγραφό τους, καὶ πῆγε πάλι νὰ τὰ ξαναβάλλῃ στὴ θέσι τους, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ κλοπὴ τους καὶ γιὰ νὰ μὴν ὑποψιαστῇ τὴ δρᾶσι τῆς ὁ ἐρωμένος τῆς!... Τὴν «τσάκωσε» ὁ μὴν αὐτοφῶρ ὁ γραμματεὺς τοῦ Ἰαπωνοῦ ἀξιωματοῦχο...

Καὶ χωρὶς νὰ προλάβῃ νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ ποιά ἦταν, τὴν χτύπησε μὲ στυλὲττο στὸν ὦμο τῆς, ἀλλὰ χτυπήθηκε κι' ἐκεῖνος στὸ κεφάλι μὲ κάποιο ἑαυρὸ ἀντικείμενο ἀπ' τὴν σβέλτη Ρωσίδα κατάσκοπο, κι ἐπεσε ἀναίσθητος χάμω... Ἐννοεῖται, κανένας δὲν ἔμαθε ἀπὸ τότε ποιά ἦταν αὐτή, καὶ τί ἀπόγινε... Ἀλλὰ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, καὶ τὸσα ἄλλα ἀκόμη, δείχνουν ὅτι τὰ πράγματα ἐδῶ στὴν Κωνσταντινούπολι εἶνε πολὺ μπερδεμένα ἀπὸ ἀπόψεως διεθνούς!

Ὁ Πιέρ ἄκουγε τὴν εὐγενική πριγκήπισσα χλωμός, κι' ἀνασάινοντας θάρεια. Τὸ μυαλό του, πετοῦσε ἀθελά του στὴν ἀγαπημένη του Λιούμπα, ἡ ὁποία ἦταν νεαρή καὶ θελκτική Ρωσίδα, ἡ ὁποία εἶχε στὸν ὦμο τῆς τὴν τραχὴ οὐλὴ μιᾶς φρέσκης πληγῆς ἀπὸ στυλὲττο!

Τοῦ ἐρχόταν σκοτοδίνη...

—Νά σὰς συστήσω τὸν κύριο Πιέρ Ντεβόν, καθηγητὴ στὸ Σισλί-Σεράϊ, συνταγματάρχα μου! ἄκουσε ξαφνικὰ ὁ ἀφανισμένος Πιέρ τὴν πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ, νὰ λήξῃ στὸν συνταγματάρχη Μπόγκ-φελδ, ὁ ὁποῖος εἶχε πλησιάζει ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τῆς φιλοῦσε μὲ ἀ-ὑρότητα τὸ χέρι. Εἶνε νεόφερτος στὴν πόλι μας, ξέρετε, καὶ τὸν διδάσκω νὰ προσέχη τίς Ρωσίδες, γιατί εἶνε πλάσματα ἐπικίνδυνα!

Ὁ "Αγγλος συνταγματάρχης σκίρτησε ἀνεπαίσθητα, κι' εἶπε λίγα φιλοφρονητικά λόγια στὸν Πιέρ, κυττάζοντάς τον κάπως λοξὰ κι' εἰρωνικά. Μὰ ὁ νεαρὸς καθηγητὴς, νοιώθοντας τὸν ἑαυτὸ του ἄσχημα τώρα — ὅσο θυμόταν τὸν Ἰάπωνα ἀξιωματοῦχο, τὴ Λιούμπα, τὴν οὐλὴ τῆς στυλεττιᾶς, καὶ τὴ θραυὰ ἐκείνη στὸ ρωσικὸ ρεστωρὰν ποὺ ἡ ἀγαπημένη του συντρόφευε τὸν νεαρὸ συνταγματάρχη μὲ τίς ἄλλες κυρίες — φίλησε τὸ χέρι τῆς πριγκήπισσης Βάζενμπεργκ, ψιθύρισε λίγα λόγια συγγνώμης στὸν Μπόγκφελδ, καὶ ζητώντας τὴν ἄδεια ἀποσύρθηκε ἀμέσως.

Ἦταν βαθειὰ χαράμματα πειὰ. Ὁ Πιέρ ἀντὶ νὰ τραβήξῃ γιὰ τὸ λυκεῖό του, προτίμησε νὰ ἐπισκεφθῇ κάποιο γειτονικὸ «χαμάμ», καὶ ν' ἀνακουφίσῃ τὴν ψυχικὴ καὶ σωματικὴ ταραχὴ του στὸ χλιαρὸ χάδι ἐνὸς λουτροῦ.

Ἦταν δεκάμισο ἡ ὥρα, ὅταν ξύπνησε ἀνακουφισμένος ὕστερα ἀπ' τὸ λουτρό του. "Ενοίωθε πείνα τώρα, καὶ κάποια γαλήνη στὸ μυαλό του. Ἀλλὰ ἡ οὐλὴ τοῦ ὤμου τῆς Λιούμπα, κι' ἡ μυστηριώδης καὶ δυνατὴ φυσιογνωμία τοῦ "Αγγλου συνταγματάρχου Μπόγκφελδ — τοῦ κομποῦ συγχρόνως καὶ γοητευτικοῦ Δὸν Ζουάν — δὲν ἐννοοῦσαν μὲ κανένα τρόπο, νὰ ξεκολλήσουν ἀπ' τὴ σκέψι του.....

Θ

ΠΕΡΑΣΑΝ ἀρκετὲς ἡμέρες, ἀπὸ τότε.

Ἡ ζωὴ κυλοῦσε γιὰ τὸν Πιέρ, πολυάσχολη. Τὸ λυκεῖό του, ἡ φροντίδες του ν' ἀναδειχτῇ καὶ νὰ προοδεύσῃ, ἡ μελέτες του, ἡ κοινωνικὲς ὑποχρεώσεις του, ἡ Λιούμπα τοῦ ἐπιτέλους, ὅλα αὐτὰ τὸν ἀπορροφοῦσαν διαρκῶς.

Σχεδὸν κάθε μέρα, εὗρισκε μερικές ὥρες νὰ διαθέσῃ γιὰ τὴ μυστηριώδη ἀγαπημένη του, τὴν ὁποία ἔβλεπε ἄλλοτε στὸ δωμάτιό τῆς κι' ἄλλοτε στὸ ρωσικὸ ρεστωρὰν. Βασανιζόταν διαρκῶς ὁ νέος νὰ τὴ ρωτήσῃ μερικά πράγματα, καὶ νὰ διαφωτίσῃ μερικές ἀγωνιώδεις ἀπορίες του — σχετικὰ μὲ τὴν οὐλὴ θέβαια, καὶ μὲ τὴν ἀλόκοτη ἱστορία τοῦ Ἰάπωνος ἀξιωματοῦχο, ὅπως τοῦ τὴ διηγήθηκε ἡ πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ — μὰ δὲν τολμοῦσε οὔτε νὰ θίξῃ καν τέτοια ζητήματα, μόλις ἀντίκρυζε τὴ Λιούμπα.

Κι' ἐκείνη πάλι, κατὶ εἶχε καταλάβει πῶς συνέβαινε μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ συχνὰ ἀφηρημένου καὶ στενοχωρημένου Πιέρ. Μὰ σὰν ἀπὸ δυσάρεστο προαίσθημα τοῦ γυναικείου ἐνστικτοῦ τῆς, ἀπόφευγε κι' αὐτὴ νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις ἀπ' τὸν ἀγαπημένο τῆς, σχετικῶς μὲ τὴν ἀφορμὴ ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσε ἔτσι...

Ἡ ἀμοιβαία λατρεία τῶν δυνάμεων κάθε μέρα καὶ περισσότερο. Ἀλλὰ ἡ σχέσεις τῶν ἔμεναν διαρκῶς ἀγνές κι' ἀσπίδες χάρις στὴν ἀκατανίκητὴ καὶ σιδερένια θέλησι τῆς νεαρῆς κοπέλλας, ἡ ὁποία δὲν ἐννοοῦσε νὰ παρασυρθῇ οὔτε ἀπ' τὸ πιὸ ἐντονό ἀκόμη μεθύσι τῶν αἰσθησέων τῆς.

Μιὰ ἡμέρα, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ Ραμαζανίου, ὁ Πιέρ ποτέινε στὴ Λιούμπα νὰ πᾶνε μαζὺ στὴ σουλτανική προσευχὴ, ποὺ θὰ γινόταν στὸ τζαμί τῆς Ἀγίας Σοφίας. Εἶχε παρατηρήσει, ὅτι ἡ Λιούμπα ἀπόφευγε συστηματικὰ τοὺς περιπάτους στὰ πολυσύχναστα μέρη τῆς πόλεως. Κι' ὅταν ἐβγαίνει ἀραιὰ καὶ ποὺ ἔξω, μαζὺ του, ἡ θὰ κλεινόntonσαν ἀμέσως σὲ κανένα συνοικιακὸ κινηματογράφο, ἡ θὰ τρώγαν σὲ κανένα μικρὸ μαγειρεῖο, ἡ θὰ περνοῦσαν τὴν ὥρα τους στὸ κοσμικὸ ρωσικὸ ρεστωρὰν, ὅπου ἐργαζόταν ἡ Λιούμπα.

—Θὰ ἔχῃ πολὺν κόσμο, στὸ τζαμί; ρώτησε ἡ κοπέλλα μὲ κρυφὴ δυσφορία, μόλις ὁ Πιέρ τῆς διατύπωσε αὐτὴ τὴν πρότασί του.

—Καὶ βέβαια θὰ ἔχῃ! ἀπάντησε ἐκεῖνος. Πρῶτα-πρῶτα, θὰ εἶνε ὅλο τὸ διπλωματικὸ Σῶμα κι' ὅλες ἡ ἐπίσημες Ἀρχές... Κατῶρθωσα νὰ πάρω τὴν ἄδεια γιὰ δυὸ άτομα, ἀπὸ ἕνα μικρὸ πριγκηπατῶν σουλτανικῶν Ἀνακτόρων, ὁ ὁποῖος εἶνε μαθητὴς μου στὸ Σισλί-Σεράϊ... Θὰ μποῦμε ἀνενόχλητοι, χωρὶς κανέναν νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ!

—Χμ... δὲν μὲ ἐνθουσιάζουν πολὺ-πολύ, αὐτὲς ἡ τελετές! μουρμούρισε ἡ Λιούμπα, ἀναποφάσιστη.

—Θὰ εἶνε μεγαλοπρεπέστατο τὸ θέαμα, μικρούλα μου! ἰκέτευσε ὁ Πιέρ. "Ελα, καὶ δὲν θὰ μετάνοήσῃς... Νὰ πᾶω πάλι μόνος μου, δὲν μοῦ κάνει καρδιά!

Ἡ Λιούμπα τὸν φίλησε στοργικὰ στὸ μέτωπο.

—Ἀφοῦ θέλεις ντυσίνακα μου, νὰ βγοῦμε μαζὺ ἔξω καὶ νὰ πᾶμε τὸ τζαμί, δὲν θὰ σοῦ χαλάσω τὴν καρδιά μὲ τὴν ἀρνησί μου! τοῦ εἶπε, μὲ ξαφνικὴ ἀπόφασι. "Ωστε μὲ θέλεις λοιπὸν, μαζὺ σου;

—Σὲ καμαρώνω, καὶ καμαρώνω κι' ἐγὼ στὸ πλάϊ σου! περιωρίστηκε νὰ τῆς πῇ ὁ Πιέρ, καὶ τὴν ἔσφιξε μὲ λαχτάρια στὴν ἀγκαλιά του.

Τρεῖς ἡμέρες ὅμως, ποῖν ἀπ' τὴν ὠρισμένη ἡμέρα τῆς τελετῆς τοῦ Σουλτανικοῦ «προσκυνήματος» στὴν Ἀγία Σοφία, ἡ Λιούμπα ἔπεσε στὸ κρεβάτι. Στὶς ἀγωνιώδεις κι' ἀνήσυχες ἐρωτήσεις τοῦ

Πιέρ, δήλωνε διαρκώς ότι ήταν άρρωστη, ότι ένοιωθε μιά γενική κι έξαντλητική αδιαθεσία σ' ολόκληρο τὸ κορμί της.

Στὰ τελευταία, με κάποια δυσπιστία πειά ὁ Πιέρ, τὴ ρώτησε:

—Μήπως δὲν θέλεις νὰ βγῆς μαζί μου στὴν τελετὴ, καὶ προσποιεῖσαι ἀπὸ τώρα τὴν άρρωστη;

—Μὴν εἰσαι ἀνόητος, ντουσίνκα μου! ἀπάντησε τρυφερά ἐκείνη, κυττώντας τον κατὰμματα. Πῶς τὸ ὑποπτεύτηκες ἕνα τέτοιο πράγμα ἐξωφρενικό, Πετρούσκα μου, μικρὲ μου κι' ἀγαπημένε Πιέρ;

—Μὰ με ἀναγκάζεις, με τίς διαρκεῖς ἀρνήσεις σου νὰ φαίνομαστε μαζί στὸν κόσμο, νὰ ὑποπτεύωμαι κι' ἕναν σωρὸ ἀπὸ ἄλλα πράγματα ἀκόμη!

—Ὅχι δά! ἔκανε ἔντονα ἡ Λιούμπα, μισανασηκωμένη στὸ κρεβάτι, καὶ χλωμή.

Κυττάχθηκαν κατὰμματα γιὰ λίγες στιγμές. Μὰ πρῶτος ὁ Πιέρ ἀναγκάστηκε νὰ χαμηλώσῃ τὸ βλέμμα του, κάτω ἀπ' τὸ ἐπιβλητικὸ βλέμμα τῆς νεαρῆς ἐκείνης ὑπάρξεως, ψιθυρίζοντας συγχρόνως δισταχτικά:

—Δηλαδή, νά!... Μοῦ φαίνεται παράξενο... μοῦ φαίνεται σὰν νὰ προσπαθῆς τόσον καιρὸ, νὰ μὴ σὲ βλέπουν ὠρισμένοι ἄνθρωποι μαζί μου!

—Κι, ἂν εἶνε ἐπιτέλους ἀληθινό, αὐτό; ἔξεσπασε ἡ Λιούμπα, μὲ κατὶ τὸ κυριαρχικὸ στὸ ὕφος της.

Μὲ πῖο μαλακὴ φωνή, ἀλλὰ μὲ τὴν ἴδια ἐξωτική ἐπιβλητικότητα στὸ ὕφος της, πρόσθεσε εὐθὺς ἀμέσως:

—Μὰ ἔχεις τὸ δικαίωμα, ἀγαπημένε μου, νὰ ἐπεμβαινῆς ἔτσι στὴ ζωὴ μου;... Μπορεῖ νὰ σὲ λατρεῦω, ὅπως καὶ σὲ λατρεῦω, ντουσίνκα μου!... Μὰ τὴν ξεριζώνω ἀγρία τὴν ψυχὴ μου, μὲ τὴν νοιώσω διάθεσι ἐκ μέρους σου νὰ γίνῃς κυρίαρχος καὶ τύραννός μου!

Λαχάνιαζαν κι' οἱ δυὸ τους...

—Ἀφσέ με μόνη τώρα, ἀγαπημένε μου! τοῦ ξανάπε τρυφερά, μὰ ἐπιταχτικά. Θὰ ρθῶ, θέλω νὰ ρθῶ καὶ θὰ ρθῶ μαζί σου, στὸ προσκυνῆμα τῆς Ἀγίας Σοφίας... Μὰ ἄφσέ με μόνη, τώρα... Φύγε... Θέλω νὰ ἡσυχάσω, ψυχούλα μου!

Τὸν τράβηξε ἀπ' τὰ μαλλιά, καθὼς ἦταν σκυφτὸς κοντά της, τοῦ φίλησε ἀγρία τὰ χεῖλη καὶ τὰ μάτια, καὶ τοῦδεῖξε κατόπιν τὴν πόρτα μὲ τὸ δάχτυλό της.

Ὁ Πιέρ τὴν ἄφησε ξαπλωμένη ἀκόμη στὸ κρεβάτι της κι' ἔφυγε ὑπάκουος. Ἐξω στὸ δρόμο πειά, περπατοῦσε σκυφτὸς καὶ θυμισμένος σὲ λαβύρινθο σκέψεων. Ἐνοιωθε, σὰν ἀπὸ προαίσθημα, ὅτι ἡ λατρεία του πρὸς τὸ αἰνιγματικὸ αὐτὸ πλάσμα δὲν ἦταν προσωρινή ν' ἀνθέξῃ, ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς ἴδιας.

—Τὴ λατρεῦω, μὰ ἐκείνη εἶνε πῖο δυνατὴ ἀπὸ μένα! μουρμούριζε διαρκῶς, μονολογώντας. Δὲν τὸ ἔχει σὲ τίποτα, ἕνα πρωί, νὰ μὲ πετάξῃ μακριὰ της σὰν κουρέλι!... Εἶνε πραγματικὰ λοιπόν, κατασκοπος;... Καὶ δὲν εἶνε πῖο φρόνιμο, νὰ τὴν πετάξω ἐγὼ πρῶτος σὰν κουρέλι μακριὰ μου;... Δὲν εἶνε πῖο φρόνιμο, νὰ προσπαθῶ νὰ τὴν ξεχάσω, ὅσο εἶνε καιρὸς ἀκόμα;

Μὰ παρ'εὐθὺς ολόκληρη ἡ ὑπαρξὶς του, ἐπαναστατοῦσε σ' αὐτὲς τίς σκέψεις. Τόσων μηνῶν παραφορὲς λατρείας, εἶχαν δέσει γερὰ τὸ κορμί του καὶ τὴν ψυχὴ του, μὲ τὸ κορμί καὶ μὲ τὴν ψυχὴ τῆς θελκτικῆς ἐκείνης σειρήνας...

Κι' ὅμως, πόσο ἦταν ἀγνή!... Πόσο ἦταν ἀσπίλη, καὶ μὲ τί ἀνοήσιαν ὑπερηφάνειαν ὑπερόσπιζε τὴν παροδικὴν ἀρετὴ της, ὅταν μεθοῦσαν κι' οἱ δυὸ τους ἀπ' τὴν παραφορὰ τῶν φιλιῶν καὶ τῶν χαδιῶν τους!

—Ὡ, ἡ Λιούμπα του ἦταν κατὶ τὸ ἀπίστευτο: Ἦταν Ἄρτεμις

στὴν ἀγνότητά τοῦ κορμιοῦ, κι' Ἀφροδίτη μονάχα στὰ ὕγρα της χεῖλη...

Κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Σουλτανικοῦ «προσκυνήματος», καὶ λίγο πρὶν ἀπ' τὴν ὠρισμένη ὥρα, ὁ Πιέρ λάμποντας μέσα στὸ κομψὸ του ἑσώκο ἦρθε στὸ σπῆτι τῆς Λιούμπα, νὰ τὴν πάρῃ.

Ἐκείνη μόλις ἀποτελεῖε τὸ ντύσιμό της. Ἀλλὰ τὴν τελευταία στιγμή, ποῦ ἦταν ἔτοιμη πειά καὶ στερέωνε τίς καλτσοδέτες της γιὰ στερνὴ φορά, ὁ Πιέρ λίγο ἔλειψε νὰ ξεφωνίσῃ ἀπ' τὴν κατάπληξί του: Ἐκεῖ ψηλά, στὸ ἀπάνω μέρος τῆς ἀριστερῆς κνήμης της, εἶχε ξεχωρίσει — ἀνάμεσα ἀπ' τίς λεπτότατες μεταξωτὲς κάλτσες της — κατὶ αἱματηρὲς κι' ἔντονες γραμμές, ἀπαράλλαχτες σὰν βίαια χτυπήματα καμτσικοῦ, ἀπαράλλαχτες σὰν ἀγριεῖς μαστιγώσεις!

Δὲν ἔβγαλε μιλιὰ ὅμως, κι' ἔκρουσε τὴ συγκίνησί του καὶ τὴν ἀπορία του. Πῆραν ἕνα ἀμάξι, κι' ἔφυγαν ὀλοταχῶς γιὰ τὴν Ἀγία Σοφία. Στὸ δρόμο, σκεπτικὴ ἡ Λιούμπα, δὲν ἄφησε καθόλου τὸν Πιέρ νὰ τὴ φιλήσῃ οὔτε καν μιά φορά...

Πλήθος ἀμέτρητο εἶχε κατακλύσει τοὺς δρόμους γύρω, καθὼς καὶ τὴν πλατεία, τοῦ περιφήμου τζαμιοῦ. Μὲ δυσκολία στρατιῆς ἀστυφυλάκων, προσπαθοῦσαν νὰ συγκρατήσουν τὴν τάξι.

Χάρις στὴν πρόσκλησί του ἀπ' τὸ Αὐλαρχεῖο τῶν Σουλτανικῶν ἀνακτόρων, ὁ Πιέρ πέρασε ἀνενόχλητος μὲ τὴν Λιούμπα, καὶ μῆκαν στὴν Ἀγία Σοφία. Τὸ πλήθος τῶν ἐπισήμων καλεσμένων, τὸν ἀπορρόφησε γι' ἄρκετὲς στιγμές. Μίλησε λίγο μὲ τὴν πριγκίπισσα Βάζενιπεργκ, τὴν ὁποία συνάντησε ἐκεῖ καὶ τῆς ὁποίας φίλησε εὐλαβικά τὸ χέρι. Χαϊρέτησε μερικοὺς γνωστοὺς του. Ἀπορροφήθηκε κατόπιν ἀπ' τὸν θόρυβο τῆς ἀφίξεως τοῦ Σουλτάνου, κι' ἀπ' τὴν τελετὴ τοῦ προσκυνήματος.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὰ κύματα τοῦ κόσμου, τὸν εἶχαν χωρίσει ἀπ' τὴν Λιούμπα. Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ τὴν ἀναζητήσῃ καὶ νὰ τὴ θρῇ, γιὰτὶ ἡ τελετὴ τοῦ προσκυνήματος ἀπαιτοῦσε τώρα ἡσυχία κι' ἀπολυτὴ ἀκίνησι.

Μόλις ἔφυγε ὁ σουλτάνος, κι' ἄρχισε ὁ κόσμος νὰ ξεχύνεται στὴν πλατεία, ὁ Πιέρ ἄρχισε νὰ ψάχνῃ παντοῦ γιὰ τὴν Λιούμπα. Τὸ ἀμάξι του, θὰ περίμενε στὴν ὠρισμένη θέσι. Τὰ αὐτοκίνητα «κορνάριζαν» διαρκῶς καὶ συνθηματικά, γιὰ νὰ παραλάβουν τοὺς ἐπισήμους ἐπιβάτες των...

Ξαφνικά, ὁ Πιέρ σκίρτησε καὶ χλώμιασε. Ἡ Λιούμπα, ἐξω στὴν πλατεία πειά, ἦταν ἀπορροφημένη σὲ ζωερὴ συζήτησι μὲ τὸν συνταγματάρχην Μπόγκηλδ. Χωρὶς νὰ προσέξουν τὴν προσέγγισί του, τὴν ἄκουσε νὰ λὲ ἔντονα στὸν Ἀγγλο ἀξιωματικό:

—Σοῦ ἐπαναλαμβάνω κατηγορηματικὰ ἀντίο γιὰ πάντα!... Εἰκοφὸ νὰ τελειώσουν ὅλα πειά, μεταξύ μας!

Καὶ καθὼς τὸν ἄφηνε μυστικὰ ἐξαγριωμένον — μὰ συγκρατημένον — κι' ἀπομακρύνθηκε λίγα βήματα ἡ Λιούμπα, βόεθηκε παρ'εὐθὺς ἀντικουστὴ μὲ τὸν κατὰχλωμο Πιέρ, στὸ μυαλό τοῦ ὁποίου δὲν ἔμενε πειά καυμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Λιούμπα ἦταν κατὰσκοπος, ὅτι ὁ Ἀγγλος ἀξιωματικός ἦταν ὁ ἐραστής της, κι' ὅτι ὅλη ἡ διήγησις τῆς πριγκίπισσας Βάζενιπεργκ γιὰ τὴν στυλεττία καὶ γιὰ τὰ ἰσπανικά ἐγγράφα ἦταν ἀληθινὴ ὡς τὴν τελευταία λεπτομέρεια της!

Λιούμπα! τῆς εἶπε τότε, μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπ' τὸν πόνον. Νά, νὰ ποῖς λόγον δὲν ἤθελες ὡς τώρα νὰ ἐκτίθῃσαι μαζί μου ἔξω!... Εἴσαι ἐρωμένη αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ φοβόσουν μήπως μὲ ὑποψιάσῃ γιὰ ἀντεραστί του, καὶ σὲ διώξῃ!... Ὡ, εἶνε πολὺ πῖο πλούσιος ἀπὸ μένα ἀσφαλῶς, ὁ καταραμένος αὐτὸς συνταγματάρχης!

Τῆς μιλοῦσε σπαρταγμένως, καὶ τὰ μάτια του ἰκέτευαν ἀφωνα μιά διάψευσι, μιά ἀρνήσι, μιά διαμαρτυρία ἐκ μέρους τῆς ἀγαπη-

μένης του. Μά ή Λιούμπα δέν ἔβγαλε οὔτε λέξι...

Μονάχα, καθώς κρεμάστηκε μέ κρυφή κι' ἄγρια λαχτάρα στό μπράτσο του, καί ἔαδισαν μαζί πρὸς τὸ ἀμάξι, ὁ Πιέρ εἶδε τὸ πρόσωπο τῆς κατάσπρω, ἀναιμο σάν καμῶμένο ἀπὸ κερί σπερματοῦ, στυγνὸ, αἰνιγματικό.....

I'

ΚΑΤΑ τὰ τέλη τοῦ Ραμαζανιοῦ, τὸ Σισλί-Σεράϊ ἔκανε τίς συνηθισμένες του διακοπές, ἐξ αἰτίας τῆς προσεγγίσεως τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν ἑορτῶν τοῦ Μπαίραμιοῦ.

Ἔτσι, ὁ Πιέρ ἦταν ἐντελῶς ἐλεύθερος καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῶν διακοπῶν αὐτῶν τοῦ λυκείου. Ἀπ' τὴ θραδύα ὅμως τοῦ σουλτανικοῦ προσκυνηματοῦ στὴν Ἁγία Σοφία, εἶχε πολλὰ ἀραιώσει τίς ἐπισκέψεις του στὴ Λιούμπα. Κι' ἐκείνη πάλι, ἄλλοτε τοῦ παραπονιόταν γι' αὐτό, ἄλλοτε πάλι ἀπόφευγε νὰ τοῦ κάνῃ νύξι σχετικῶς, σάν νὰ ἤθελε τάχ-χ ν' ἀραιώσουν περισσότερο ἢ ἐπισκέψεις του αὐτῆς...

—Ποῦ θὰ καταλήξουμε ἔτσι, μέ αὐτὴ τὴν κατάστασι; τοῦ εἶπε μιὰ ἡμέρα, ἡ Λιούμπα.

—Ἐμένα ρωτᾷς; ἔκανε ὁ Πιέρ, μ' ἐπίπληξι στὴ φωνή του. Ἐσὺ τὰ δημιουργήσεις ὅλα αὐτά, Λιούμπα... Κι' ὅμως, ἂν ἤθελες, ὅλα θὰ τὰ ξεχνούσα!... Ἄν μποροῦσες νὰ μ' ἀγαπήσης, ὅσο σ' ἀγαπῶ, θὰ σέ παντρευόμουν ὁλόψυχα τὴν ἴδια κιόλας ἐκείνη στιγμή!

—Ω, ἂν μποροῦσα, ψυχὴ μου! περιωριζόταν νὰ λήῃ πάντα ἡ Λιούμπα, καί θυβίζοταν κατοπιν σε στυγνὴ καὶ σιωπῇ.

Χίλιες φορές εἶχε σκεφθῇ ὁ Πιέρ, νὰ προκαλέσῃ ἐπιτέλους μιὰ οριστικὴ ἐξήγησι ἐκ μέρους τῆς Λιούμπα. Αἰσθανόταν μάλιστα πῶς εὐκόλῃ τώρα, τὴν ἐξήγησι αὐτῇ, γιὰ τὴν ἡ Λιούμπα δέν ἔδειχνε πειὰ τὸν προηγούμενο ἄγρια ἀνεξάρτητο καὶ κυριαρχικὸν χαρακτήρα τῆς ψυχῆς της. Ἡ Λιούμπα ἔμοιαζε τώρα πῶς ὑπάκουη, πῶς μαλακῇ, ἔτσι μελαγχολικῇ καὶ διαρκῶς πονεμένη καθὼς ἦταν.

Μὰ πάντα δισταζε, ὁ Πιέρ. Τὴ λάτρευε τόσο πολὺ, τὴ θελκτικὴ αὐτὴ κι' αἰνιγματικὴ ἀριστοκράτιδα, αὐτὴ τὴ νεαρὴ κόμησσα Λιούμπα Ρουμπεγκένιφ — τὴν τόσο φτωχὴ ὅμως τώρα, καὶ τόσο δυστυχισμένη — ὥστε ἔτρεμε στὴν ιδέα, ὅτι θὰ μάθαινε ὅμη τὴν ἀλήθεια ἀπ' τὸ λαχταριστὸ τῆς στόμα. Ἐτρεμε στὴν ιδέα αὐτὴ θὰ τοῦ ἔλεγε ἡ ἴδια, αὐτὸ πῶς ἤξερε πειὰ αὐτὸς ἀπὸ ἄλλου. Ὅτι ἦταν δηλαδὴ ἑρωμένη τοῦ Ἄγγλου συνταγματάρχου, καὶ τυφλὸ ὄργανο συγχρόνως τῶν κατασκοπευτικῶν σχεδίων του!

Ὡστόσο, ἡ ἡμέρες περνοῦσαν, βασιανιστικὲς καὶ γιὰ τοὺς δύο τους. Ἡ Λιούμπα τοῦ δειχνόταν διαρκῶς πῶς τρυφερῇ, πῶς στοργικῇ, ὅσο περνοῦσαν ἡ ἡμέρες, κι' ὁ Πιέρ ἔνοιωθε ἐπίσης νὰ δυναμώνῃ περισσότερο ἢ λατρεῖα του γι' αὐτὴν.

Ἡ θεβαιότης ὅμως πῶς εἶχε ὁ καθένας τους, ὅτι ὁ Πιέρ ἤξερε τὸ μυστικὸ τῆς Λιούμπα, κι' ὅτι ἡ Λιούμπα ἤξερε ὅτι ὁ Πιέρ τὰ εἶχε μάθει ὅλα γιὰ λογαριασμὸ τῆς, τοὺς παρέλυε καὶ τοὺς δύο, καὶ ἐμπόδιζε ὁδυνηρὰ τίς ἀμοιβαῖες τρυφερότητες τῆς λατρείας τῶν.

Ἐνα ἀπόγευμα, ὁ Πιέρ πῆγε στοῦ δωματίου τῆς Λιούμπα πῶς νωρὶς ἀπ' τὴ συνηθισμένη ὥρα. Ἐκείνη τὸν δέχτηκε μέ τὴν ἴδια ἐπιφύλαξι, στὴν ἀρχή-ἀρχή. Ὅσο προχωροῦσε ὅμως τὸ δειλινὸ, κι' ἄρχιζε πειὰ νὰ σκοτενιάζῃ, ἡ συνομιλία τους γινόταν πῶς διαχυτικῇ, καὶ τὰ βλέμματά τους ἔλαμπαν μέ περισσότερο τρυφερὴ λαχτάρα.

—Τρῶμε μαζί ἀπόψε, χωρὶς νὰ ἐγοῦμε ἀπὸ δῶ καθόλου; ρώτησε σὲ μιὰ στιγμή ἡ Λιούμπα, μέ δισταγμὸ χαρούμενον κι' ἀγωνιώδη.

Ὁ Πιέρ χτύπησε τὰ χέρια του, μέ ἀνυπόκριτη χαρά. Ἡ παλὴ ἑρμὴ ἄρχισε νὰ βασιλεύῃ πάλι ἀναμεταξύ τους.

—Τί θὰ ἐτοιμάσης νὰ φᾶμε; τὴ ρώτησε, φιλώντας τὴν γλυκὰ στὰ χεῖλη.

—Σ' ἀρέσουν λουκάνικα θρασμένα μέ κρασί; ἀπάντησε ἐκείνη. Θὰ τὰ μαγειρέψω μόνη μου, στὴ μηχανὴ τοῦ πετρελαίου!

Ὁ Πιέρ τὴν ἄφησε στίς ἐτοιμασίες της, καὶ πετάχτηκε ὡς τὸ κοντυνὸ ἐδωδιμοπωλεῖο. Σὲ λίγο γύρισε ξανά, κρατώντας δέματα καὶ χαρτοσακκούλες στὰ χέρια του. Εἶχε ψωνίσει κι' αὐτὸς τυρί, κόκκινο χαβιάρι, ἀντσούγες, φρέσκο βούτυρο, φράουλες καὶ λεμόνια!

Μιλώντας ξένοιαστα πειὰ καὶ καὶ τρυφερὰ, κόντεψαν νὰ φανε ὅλες τίς φράουλες, πρὶν ἀκόμη ἐτοιμαστῇ καὶ τὸ φαγητό. Γέλασαν ἀνοιχτοκαρδὰ μέ τὴ λαίμαργια τους αὐτῇ, καὶ σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ δειπνοῦν μέ ὄρεξι καὶ μέ τὴν ἴδια εὐθυμὴ φλυαρία.

Εἶχαν ἀδειάσει κιόλας, δυὸ μπουκάλια κρασιοῦ τοῦ Καυκάσου. Ἡ Λιούμπα, ἡ ὁποία σπανιότατα ἔπινε κρασί, εἶχε μιὰ ἑξαψὶ ἀσυνήθιστη τώρα. Ἀρχισε νὰ τοῦ μιλάῃ μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴ Ρωσσία, γιὰ τοὺς Ρώσους, γιὰ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα της, γιὰ τὴ μεγαλειώδη καὶ ρωμαντικὴ σλαβικὴ ψυχοσύνη, πῶς χαρακτηρίζε τοὺς συμπατριῶτες της ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως, ἡ ζωηρὴ αὐτὴ φλυαρία τῆς ἔπαιρνε ἐναντὶ ἀλόκοτο χαρακτῆρα. Σπρωγμένη ἀσφαλῶς ἀπὸ ἀνεξήγητη μνησικακία ἐναντίον τοῦ Πιέρ, ἡ Λιούμπα, κατηγοροῦσε τώρα τὴ Γαλλία καὶ τοὺς Γάλλους, τοὺς ἔλεγε ἐπιπολαίους κι' ὑποκριτὰς, κι' ἐπαινοῦσε ἀντίθετα τὴ σοβαρὴ θετικότητα τῶν Γερμανῶν!

Ὁ Πιέρ, μαλακὰ στὴν ἀρχὴ καὶ ζωηρότερα κατόπιν, προσπαθοῦσε νὰ δικαιολογήσῃ τοὺς συμπατριῶτες του καὶ τὴν πατρίδα του, καὶ ν' ἀποδείξῃ τὴν υπερβολικότητα μερικῶν κατηγοριῶν τῆς Λιούμπα ἐναντίον των.

Μὰ ξαφνικὰ ἐκείνη, πετάχτηκε ὀρθὴ μέ λύσσα. Τὰ γαλάζια μάτια της ἔγιναν μαύρα ἀπ' τίς ἀστραπὲς πῶς πετοῦσαν. Καὶ σάν νὰ ξεσποῦσε ἀξάφνα κατὶ, τὸ ὁποῖο ἐπὶ καιρὸ συγκρατοῦσε μέσα της μέ προσπάθεια, οὐρλιασε ἀφρισμένη:

—Ἀνανδρε!... Κι' εὐὸ κι' οἱ συμπατριῶτες σου!... Οὔτε θέλω νὰ σὰς ξέρω!... Οὔτε θέλω νὰ σέ βλέπω πειὰ!... Μονάχα τὴ Ρωσσία μου καὶ τοὺς Ρώσους μου ἐκτιμῶ!

—Καὶ τοὺς Ἄγγλους; οὐρλιασε ἐπιτέλους ἑξαλλος, κι' ὁ Πιέρ. Καὶ τὸν συνταγματάρχη, τὸν κομψὸ Ἄγγλο συνταγματάρχη Μπόγκφελδ;... Κι' αὐτὸν ἀκόμα, δέν θέλεις νὰ ξέρης;

Κυτταζόντουσαν μέ λύσσα, σάν δυὸ θανάσιμοι ἐχθροί. Ἡ μοιραία στιγμή τῶν ἐξηγήσεων, τὴν ὁποία τόσο φοβόντουσαν κι' οἱ δύο φαίνεται ὅτι εἶχε φτάσει πειὰ!

Μὰ ὁ Πιέρ, δέν ἀντεχε σὲ σκληροὺς ψυχικοὺς ἀγῶνας. Ἐσκυψε τὸ κεφάλι του μέ πικρὴ ἀποκαρδίωσι, καὶ ψιθύρισε ἀχνά:

—Ποτέ σου δέν μ' ἀγαπήσες ἀληθινὰ, Λιούμπα!... Τὸ ξέρω... Τὸ νοιώθω!... Γιατὶ ὅμως, προσποιήθηκες τόσον καιρὸ αὐτὴ τὴν κωμῶδια;... Ἐξήγησέ μου τὴν, σὲ παρακαλῶ!... Ἐγὼ τοῦλάχιστον, δέν ἔχω τίποτε ἀπόρρητα ἐγγράφα — ὅπως ὁ Ἰάπων ἐκεῖνος ἀξιωματοῦχος — γιὰ νὰ προσποιηθῇ ψεύτικη ἀγάπη, καὶ νὰ μοῦ τὰ κλέψῃς!... Ἀπορεῖς ἄραγε, πῶς ἔμαθα τόσο καλὰ τὸ μυστικόν σου;

Ἡ Λούμπα τὸν κύτταζε βουδῇ, ἐκθαμβῇ τώρα καὶ κατάχλωμῇ. Ἡ προηγούμενη λύσσα της, εἶχε σβύσει μονομιάς. Ἐμοιαζε πειὰ σάν ναρκωμένη.

—Πιέρ!... ντουσίνκα μου, ψυχὴ μου! μουρμούρισε σὲ μιὰ στιγμή, δισταχτικά. Δέν καταλαβαίνω, τί σημαίνουν τὰ παράξενα αὐτὰ λόγια σου... Ὡστόσο, συγχώρεσέ με γι' αὐτὲς τίς θλιβερὲς σκηνές... Εἶμαι κακὴ... Ποτέ δέν θὰ νοιώσῃς κατὶ τὸ καλὸ, ἀπὸ μένα...

Είμαι σατανᾶς, δίχως νὰ τὸ θέλω ὁμως!... Ὡ, καλύτερα νὰ χωριστοῦμε γιὰ πάντα!

Δάκρυζε, τρέμοντας σύγκορμη. Ὁ Πιέρ τὴν ἄκουγε, βουβός....

—Σὲ ἱκετεύω ὁμως, ψυχούλα μου, μὴν κρατήσης στὴν καρδιά σου αὐτὴ τὴν κακὴ ἀνάμνησί μου! Ξανάπε με λυγμούς, ἡ Λιούμπα. Νὰ θυμάσαι πάντα ἄλλες στιγμὲς τῆς θλιβερῆς ἀγάπης μας, κατὰ τις ὁποῖες ἦμουν τόσο καλὴ καὶ τρυφερὴ γιὰ σένα!... Ἀχ, νὰ μπορούσες νὰ νοιώσης καλὴ μου, πόσο εἶμαι δυστυχής!

—Ποτέ σου δὲν μ' ἀγάπησες, Λιούμπα! ἀπάντησε θλιμμένα μὰ σταθερά, ὁ Πιέρ. Γιὰ ποῖο λόγο ὁμως, μοῦ ἔπαιξες τόσον καιρὸ ὅλη αὐτὴ τὴν κωμωδία;... Τὸ γνόρισά καλά, ὅλο σχεδὸν τὸ θεϊκὸ κορμί σου!... Μὰ ἡ ψυχὴ σου ἦταν πάντα, κι' ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ μοῦ μένῃ ἀγνωστὴ κι' αἰνιγματικὴ!... Γιατί;... Τί ζητοῦσες ἀπὸ μένα, Λιούμπα;

—Μὴ θυμῶνεις, ἀγαπημένε μου!... Κράτησέ μου μῖσος προσωπικό, ἀλλὰ μὴν καταραστής ποτέ σου τὴν ἀνάμνησί μου!... Ὡ, Πιέρ... Ἄν μπορούσες νὰ μὲ θυμάσαι πάντα, μὲ μιά συγκίνησι γλυκειά!... Θεέ μου... Τί κάνω...

Ἐτρεξε παρעυθὺς σ' ἓνα συρτάρι τοῦ μπουφέ, κι' ἔβγαλε ἓνα μενταγιὸν ποῦ παρίστανε τὴν Παναγία. Φίλησε εὐλαβικά τὴν ἱερὴ Μορφὴ τῆς, κι' ἔτρεξε στὸν Πιέρ, λέγοντάς του μ' ἔξαψι:

—Πάρε τι ἅγιό αὐτὸ μενταγιόν... Θὰ προστατεύῃ τὴ ζωὴ σου καὶ τὴν πρόδο σου... Θέλω νάχης κάτι ἀπὸ μένα, γιὰ μιά γλυκειὰ ἀνάμνησι... Καὶ τώρα, φύγε μακριὰ μου, ψυχούλα μου... Νά, ἔτσι δίγως θόρυβο καὶ χωρὶς καμμιὰ κακία γιὰ τὴ φτωχὴ σου Λιούμπα... Καὶ μόλις φτάσης ἐκεῖ, στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας μου, νὰ γυρίσης τὸ ἀγαπημένο κεφάλι σου γιὰ στερνὴ φορὰ σὲ μένα, γιὰ νὰ σοῦ στείλω ἀπὸ μακριὰ τὸ στερνὸ κι' ἀγνὸ μου φίλι, μαζὺ μὲ τὴν καρδιά μου!

Τοῦ ἀνοίξε μόνῃ τῆς τὴν πόρτα, καὶ ξαναμπήκε πάλι στὸ θάθος τοῦ δωματίου τῆς...

Σκυφτός ὁ Πιέρ, θάδισε ἀργὰ πρὸς τὰ ἔξω. Τὸ σκοτεινὸ κεφαλόσκαλο κι' ἡ σκάλα, ἔξω στὸ χῶλλ, τοῦ φάνηκαν σὰν ἄβυσσος θαθειά, στὴν ὁποία ἐπρόκειτο νὰ βυθιστῇ σὲ λίγο...

Στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, ἡ καρδιά του πόνεσε ἀγρία καὶ τὸ κεφάλι του γύρισε μηχανικά — μὰ ἀκατανίκητα — πρὸς τὴ Λιούμπα.

Δακρυσμένη ἐκείνη, σπαραγμένη — μὰ βουβὴ καὶ συγγνή — τοῦ ἔστειλε μὲ τὰ δύο τῆς χέρια τὸ μακρυνὸ φίλι ποῦ τοῦ εἶχε ὑποσχεθῇ, μαζὺ μ' ἓναν βαθὺ στεναγμό, βγαλμένον ὁδυνηρὰ σπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῆς...

Κι' ὁ Πιέρ, κατέβηκε ἀργά-ἀργά τὴ σκάλα, σὰν μελλοθάνατος κατὰδικός!

ΙΑ'

Ο νεαρὸς καθηγητὴς ἔφτασε στὸ δωμάτιό του, περπατώντας στὸ δρόμο ἀργά-ἀργά κι' ἀφηρημένα, σὰν ὑπνοβάτης. Δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ μέσα του, μὲ τὴ μάταιη ἐλπίδα ὅτι στὸ τέλος θὰ τελείωναν ὅλα καλά. Ὁχι... Πίστευε ἀπόλυτα, ὅτι ἡ διακοπὴ τῶν σχέσεών του μὲ τὴ Λιούμπα ἦταν ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητη.

Τὴν ἐπομένη, θέλησε νὰ σκεφθῇ καλύτερα. Βγῆκε ἔξω, σκοπεύοντας νὰ τραβήξῃ γιὰ κανένα ρωμαντικὸ καὶ παράμερο προάστειο. Μὰ τὰ βήματά του, ἄθελά του, τὸν ὠδήγησαν ὡς κάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς Λιούμπα!

Στάθηκε, μὲ χτυποκάρδι. Προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν ἑαυτό του, ὅτι ἔκανε μάταια τὸν καιρὸ του, ὅτι ἦταν εὐτύχημα ποῦ σταματήσαν ὡς ἐδῶ ἡ σγέσεις του μαζὺ τῆς, ὅτι ἐκείνη ἦταν μιά ἐπικίνδυνη κατὰκοπος ἀσφαλῶς. Μὰ ὅσο καὶ νὰ λογικεύοταν ἔτσι, ἡ καρδιά

του δὲν ἔπαυε οὔτε στιγμὴ νὰ πονᾷ...

Μὲ ἀγρία προσπάθεια, κατῶρθωσε νὰ νικήσῃ τὸν πόθο του, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσπρωχνε ν' ἀνεβῇ καὶ νὰ ξαναδῇ τὴν ἰδανικὴ ἐκείνη ὑπαρξί. Θυμῆθηκε κάποιον ἐκδρομὴ, ποῦ θὰ γινόταν τὴν ἐπομένη — με βαπορὶ ὡς τὰ Δαρδανέλλια, κι' ἡ ὁποία θὰ διαρκοῦσε τρεῖς ἡμέρες. Καὶ τραβήξε κατευθεῖαν νὰ πάρῃ ἓνα εἰσιτήριο κι' αὐτός, ἐλπίζοντας ν' ἀνακουφιστῇ — κι' ἴσως νὰ ξεχάσῃ, ἀκόμα — κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, καὶ τόσο μακριὰ ἀπὸ τὴ Λιούμπα.

Τὴ νύχτα, τὴν πέρασε ἄπνους. Βασάνιζε τὸ μυαλό του διαρκῶς, προσπαθώντας νὰ μαντέψῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ αἰνίγμα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως Ἐκείνης.

Καὶ τότε μονάχα ἀνακουφίστηκε κάπως, ὅταν τὴν ἐπομένη πρωῒ βρέθηκε κι' αὐτὸς ἀσφυκτικὰ «στιθαγμένος» ἀνάμεσα στοὺς πολυαριθμοὺς ἐκδρομεῖς τοῦ ἀτμοπλοίου...

Τὸ βαπορὶ ξεκίνησε ἐπιτέλους, γιὰ τὰ Δαρδανέλλια. Ὁ καιρὸς ἦταν ὑπέροχος, καὶ τὸ πανόραμα γύρω ὀνειρώδες. Οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς ἐκδρομεῖς ἦσαν Γάλλοι, ὅλοι μέλη τῆς γαλλικῆς παροικίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν ἐκδρομὴ ἐπίσης τιμοῦσαν μὲ τὴν παρουσία τους, ὁ Γάλλος Ὑπατος Ἀρμοστής καὶ πολλοὶ ἀνώτατοι ἄξιωμακοὶ τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς.

Τὸ ταξίδι ἦταν θορυβῶδες, διασκεδαστικὸ, ἀνακουφιστικὸ γιὰ τὴν πονεμένη καρδιά τοῦ Πιέρ. Γέλασε μὲ τὶς ἀστείότητες τοῦ ντὲ Ζυιανί, μίλησε περὶ διεθνούς πολιτικῆς μὲ κάτι Ἰταλοὺς διπλωμάτας, ἔπαιξε χαρτιά μὲ δύο γνωστοὺς καὶ συμπατριῶτες του ἀξιωματικούς. Θαύμασε τὴ γραφικότητα τῶν φρουρίων, ποῦ ἦσαν κατὰ μὴκος τῶν ὁχθῶν τῶν Δαρδανελλίων. Ἀνατρίχιασε, ἀντικρύζοντας τὶς φοβερὲς ἐπάλξεις τῶν αἰματοβρεγμένων πύργων τοῦ Σεντίλ-Μπαχρ καὶ τοῦ Ἰσανάκ-Καλέ. Σταυροκοπήθηκε εὐλαβικά, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι ἐκδρομεῖς, μπρὸς στοὺς ἀναρίθμητους σταυροὺς τῶν συμμαχικῶν νεκροταφείων, ὅπου εἶχαν ἐνταφιαστῇ ἡ ἐκατόμβες τῶν νεκρῶν κατὰ τὶς τρομερὲς ἐπιχειρήσεις τῶν Δαρδανελλίων. Φλερτάρησε ἐξευνυστα μὲ τὴν ὥραία καὶ φιλήδονη κόρη κάποιου Γάλλου δημοσιογράφου, πολεμικοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς ἐφημερίδος του κοντὰ στὸν γαλλικὸ στρατὸ τῆς κατοχῆς.

Σ' ὅλο τὸ διάστημα αὐτό, ἡ ἀνάμνησι τῆς Λιούμπα εἶχε ταφὴ θαθειά, μέσα στὰ ἔγκατα τῆς ψυχῆς του καὶ τοῦ λογικοῦ του...

Μὰ ὅταν ἀντίκρουσε ξαφνικά, ἀπροσδόκητα, τὴ μικρόσωμη σύζυγο τοῦ διευθυντοῦ τῶν «Κρατικῶν Συγκοινωνιῶν» — ἐκεῖ στὸ σαλόνι τοῦ πιάνου — νὰ συζητῇ μὲ κάποιον Ἀμερικανὸ ἀξιωματικὸ καὶ νὰ γελάῃ ξεκαρδιστικά, ἀμέσως θυμῆθηκε τὴν ἐλεεινὴ ἐκείνη «ἀγοραπωλησία» τοῦ δαχτυλιδιοῦ τῆς Λιούμπα!

Ἡ ἀνάμνησι αὐτὴ τὸν συντάραξε πάλι. Σκέφτηκε σὲ τί δυστυχία ἦταν ἐστυγμένη, ἡ ἀλησμόνητη λατρευτὴ του. Πονοῦσε μέσα του ποῦ ἔφυγε ἔτσι μακριὰ τῆς, δίχως τοῦλάχιστον νὰ τῆς ἀφήσῃ μὲ τρόπο, διακριτικὰ, λίγα χρήματα ἀπ' τὶς οἰκονομίες του. Καὶ σκεπτόταν ἀκόμη, πόσο ἀθλία θὰ ἦταν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασι τῆς αὐτῆς τῆς τελευταίας ἡμέρας, κατὰ τὶς ὁποῖες κίλας δὲν πατοῦσε σχεδὸν καθόλου τὸ πόδι τῆς στὸ ρεστωράν, ὅπου συνήθως ἐργαζόταν...

Κατὰ τὸ πρωῒ τῆς τρίτης ἡμέρας, τὸ ἀτμόπλοιο γύρισε ἀπ' τὴ θριαμβευτικὴ ἐκδρομὴ του, κι' ἀγκυροβόλησε στὸν κολπίσκο τοῦ Ἀρυσοῦ Κέρατος.

Ὁ Πιέρ, δὲν ἦταν σὲ θέσι νὰ χαρῇ τὸ φαντασμαγορικὸ θέαμα τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ὁ ὁποῖος χρῦσωνε μὲ τὶς χλιαρὲς ἀκτίνες του τὸ ὑπεροχώτερο ἐκεῖνο τοπίο τοῦ κόσμου. Ἡ καρδιά του πετοῦσε ἀνυπόμονη καὶ πονεμένη πρὸς τὴ γλυκειὰ τὴν Λιούμπα, πρὸς τὴν ὁποία πλησίαζε ἐπιτέλους ὕστερα ἀπὸ ἀπουσία τριῶν ἡμερῶν, ποῦ

αντιπαθητικός συνταγματάρχης, με τόσο έγκάρδιο ύφος;

—Ιώς ειπες, κυρίε Ντεβόν; τού ειπε εξακολουθητικά χαμογελαστός, μολις εφθασε κοντά του. Έχομε να ιδωθούμε από προχθές το βράδυ, εκεί στο χορό της αμερικανικής Πρεσβείας!

—Λαθος θα κάνετε, κύριε συνταγματάρχα! απάντησε ο Πιέρ, συνωφρωμένος. Προχθές το βράδυ, ήμουν με τους άλλους έκδρομεις στα Δαρδανέλλια!

—Α, σάς ζητώ συγγνώμην! Έκανε με φυτικό ύφος, ο Μπόγκφελδ. Θα παραγνώρισα, φαίνεται!... Νά πάρη η εύχη... Έχω μιά μικρή μυωπία... Και πρέπει να φορέσω ματογυάλια, όσο και να μη μου τὸ επιτρέπη η λίγη φιλαρέσκεια πού έχω, η άσυγχώρητη θέσθαι για μās τὸς άνδρες!

Ξερόβηξε, και ξαναπε στὸν παραξενεμένο — για τις άλλοκοτιές αὐτές — Πιέρ:

—Ναί, η μυωπία μου με κάνει να παραγνώριζω!... Παραδείγματος χάριν, πρὸ ολίγου κόντεψα να χαιρετήσω κάποια κυρία γνωστοτάτου μου βιομηχάνου, δινοντάς της τὸ όνομα κάποιας Ρωσίδος γνωστής μου, η οποία της μοιάζει κάπως!... Γκάφφα πρώτης τάξεως θα έκανα, έ;... Α, ξέρω πολλές Ρωσίδες, κύριε Ντεβόν!

—Δέν άμφιβάλλω καθόλου! μурμουρίσε ο Πιέρ υπομονετικά, περιμένοντας να δη πού θα κατέληγε επίτελους ο καταχθόνιος αὐτός συνταγματάρχης, ο όποιος ήταν άρχηγός της Άγγλικής Μυστικής Ασφαλείας.

Ο Μπόγκφελδ ξερόβηξε για δεύτερη φορά, πάλι. Και ξανάπε:

—Πολύ επικίνδυνα πλάσματα, αὐτές η Ρωσίδες... Και μάλιστα όταν τύχη νά είνε ώραιες κι' έλκυστικές!... Τρυπώνουν παντού, και κατορθώνουν και μαθαίνουν έναν σωρό πράγματα!... Αχ, νεαρέ μου φίλε.....

Ο Πιέρ συνωφρώθηκε και κύτταξε άγριωπά τὸν συνταγματάρχη, σάν να τὸν άπαγόρευε στὸ έξης παρομοία οικειότητα. Ο Μπόγκφελδ όμως, προσποιούμενος ότι δέν πρόσεξε τίποτα, έπέμεινε στὸ προστατευτικό — και κάπως ταπεινωτικό, για τὸν Πιέρ — ύφος του, και ξανάπε:

—Μάλιστα, νεαρέ μου φίλε!... Είνε πολύ επικίνδυνα πλάσματα η ώμορφες Ρωσίδες, και πρέπει να φυλάγεστε κι' έσεις, κι' εγώ. κι' όλοι μας από δαυτές!

—Είμαι αρκετά μεγάλος, ώστε να κανονίζω μόνος μου τις γνωριμιές μου! απάντησε άσυγκράτητος, και με φανερά έχθρικό ύφος, ο Πιέρ.

Και κυττάζοντας πιδ προκλητικά τὸν "Άγγλο, πρόσθεσε:

—Άλλωστε, μου άρέσει ξερετε να παίζω πολυ με τη φωτιά!

—Κι' έμένα μου άρέσει, αὐτό! απάντησε, σαρκαστικά χαμογελώντας ο συνταγματάρχης. Μά εγώ τουλάχιστον προσέχω, μήπως μου κάψη τὰ φτερά η φλόγα της!

Κι' άφου υποκλίθηκε άγέρωχα, άπομακρύνθηκε σιγά-σιγά αφήνοντας τὸν Πιέρ μόνον και συλλογισμένον.....

—Τίποτα δέν καταλαβαίνω! μурμουρίζε ο νέος τώρα, μέσα του. Γιατί μου ειπε τις άλλόκοτες αὐτές κουβέντες, ο Μπόγκφελδ;... Θέλει να με άπομακρύνη άράγε, άπ' τη Λιούμπα;... Θέλει, πάλι, να με προειδοποίηση, ότι διατρέχω κανέναν κίνδυνο;... Μά αν συμβαίη αὐτό, για ποιόν λόγο μου δείχνει τέτοιο ένδιαφέρον;

Άπ' τις μπερδεμένες σκέψεις του, τὸν τράβηξε η προσέγγις της δεσποινίδος Λουίζας ντε Σαλινιάκ, η οποία άκούμπησε στὸ μπράτσο του, και τὸυ ειπε:

—Θά σάς ζητήσω μιά χάρι, κύριε Ντεβόν!... Έπειδή κουράστηκα να χορεύω, έπειδή βαρέθηκα τὸ φλέοτ και τις άνοστιές τῶν τῶσων Δόν-Ζουάν έδώ μέσα, κι' έπειδή θέλω να φύγω από τώρα, θα

σας παρακαλοῦσα να με συνοδεύατε έσεις ως τὸ σπίτι!... Κοντεύουν μεσάνυχτα, τώρα... Κι' εγώ έμεινα σύμφωνη με την καλή μου φίλη, την πριγκήπισσα Βάξενμπεργκ, να στείλη στίς δυὸ η ώρα τὸν σωφέρ της να με πάρη... Δέν φανταζόμουν, έλέπετε, ότι θα έφευγα τόσο νωρίς!

Με άρότητα, και με άνακούφισι έπίσης, ο Πιέρ δέχτηκε αὐτή την παράκλησί της. Όταν βγήκαν στὸ πεζοδρόμιο, η κόμησσα ντε Σαλινιάκ προτίμησε να περπατήσουν λίγο.

—Ας μην ακολουθήσουμε τὸν μεγάλο δρόμο! ειπε, άκουμπώντας στὸ μπράτσο τὸυ Πιέρ, μ' έμπιστοσύνη. Άπ' τις έρημικές παρόδους, θάχουμε πιδ ήσυχία!

Εστρίψαν στην πρώτη παρόδο, κι' άρχισαν να περπατοῦν κατὰ μήκος τὸυ παλαιοῦ νεκροταφείου, τὸ όποιο φτάνει ως τὸν κολπίσκο τὸυ Χρυσου Κέρατος. Απὸλυτη μοναξιά κι' ήσυχία, βασίλευε παντού. Τὸ δεγγάρι, σε σχήμα στενωπάτης ήμισελήνου, έβριχνε ενα άβέθαιο θαμπόφωτο, καθως έλαμπε εκεί ψηλά πρὸς τὸ μέρος τὸυ Έγιοῦπ. Και τὰ ψηλά κυπαρίσσια τὸυ νεκροταφείου, φαινόντουσαν να ρίχνουν πένθιμες και μακρουλές μαῦρες κηλίδες στὸν σκοτεινὸ όρίζοντα.

—Τί έπιβλητικό τοπίο! μурμουρίσε η ιδιότροπη κόμησσα. άνατριχιάζοντας.

—Κι' όμως γεμάτο από κακοποιούς! απάντησε ο Πιέρ, σάν σπρωγμένος από άόριστο προαίσθημα. Ποιός ξέρει τί να κρύβεται πίσω άπ' τὰ μνήματα αὐτά!

—Ατρεῦθ τις περιπέτειες, κύριε Ντεβόν! ξανάπε η δεσποινίς ντε Σαλινιάκ. Αλλά, έννοια σας!... Τίποτα δέν θα μās συμβή, γιατί η Διασυμμαχική Ασφάλεια της Κατοχής έχει λάβει δρακόντεια μέτρα!... Α, σάς είδα πού μιλούσατε προηγουμένως, με τὸν Άρχηγό της Άγγλικής Ασφαλείας, και.....

Ένας πυροβολισμός άντήχησε ξαφνικά, κι' η σφαίρα σφύριξε άπαισία κοντά τους, μέσα στη σιγαλιά της νύχτας.

Ο Πιέρ, ο όποιος έννοιωσε άμέσως περὶ τίνος έπρόκειτο, κυλίστηκε στὸ έδαφος δῆθεν σάν πληγωμένος. Συγχρόνως, ψιθύριζε διαστικά στην έκθαμβή και τρομαγμένη συνοδό του:

—Ήσυχάστε, δεσποινίς... Δέν έχω πάθει τίποτε... Κάτι μ' έσπρωξε όμως, να δείξω ότι έχω πληγωθῇ!... Νά, προσέξτε τώρα!... Κυττάξτε πρὸς τὰ δεξιά σας!

Πραγματικως, άπ' τὸ μέρος τῶν μνημάτων τὸυ νεκροταφείου, μιά σκοτεινή σιλουέττα είχε άποσπασθῇ πίσω άπ' τὸν κορμὸ κάποιου κυπαρισσιου, κι' άπομακρυνόταν ολοταχως πρὸς την αντίθετη κατεύθυνσι. Λίγα δευτερόλεπτα άργότερα, η σιλουέττα αὐτή είχε εξαφανιστῇ κιόλας μέσα στὸ σκοτάδι της νύχτας!

Τότε, μονάχα τότε, ο Πιέρ σηκώθηκε όρθος και τίναξε από πάνω του τη σκόνη τὸυ δρόμου. Και καθως έννοιωσε τη δεσποινίδα ντε Σαλινιάκ, ν' σκουμπάη στὸ μπράτσο του και να τρέμει άκόμη άπ' την ταραχή της, χαμογέλασε μελαγχολικά κι' ειπε:

—Τὰ βλέπετε;... Η παράστασις τελείωσε, γι' άπόψε τουλάχιστον!... Αὐτή η σφαίρα ήταν προωρισμένη για μένα, δεσποινίς!... Αποψε, με νομίζουν βέβαια νεκρόν η βαρειά πληγωμένο, τουλάχιστον!... Αν όμως με δοῦν άύριο, ζωντανόν κι' άπειράχτον. η άποψινή αὐτή παράστασις άσφαλως θα επαναληφθῇ, άγνωστο βέβαια πότε!

—Μά ποιός!... Μά γιατί! ψιθύριζε η κόμησσα, χλωμή άκόμη.

—Αὐτό, ίσως τὸ άνακαλύψη ο συνταγματάρχης Μπόγκφελδ, σάν άρχηγός της Ασφαλείας πού είνε! απάντησε με άπερίγραπτο σαρκασμό ο Πιέρ. άναμιασώντας μόνος του και μέσα του τις κρυφές του υποψίες. Είνε δική του δουλειά, αὐτή!... Η δική μας δουλειά

άποψε, είνε να θγοῦμε σέ κανέναν πολυσύχναστο δρόμο, μήπως τυχόν ἐπαναληφθῇ καλοῦσολα ἀπ' τοὺς ὑποχρεωτικούς καλοθελητάς, ἡ ἀποτυχούσα αὐτὴ ἀπόπειρα!

Πραγματικῶς, ἔστριψαν πάλι ἀπ' τὸ πρῶτο στενὸ δρομάκι ποὺ ῥεβήθηκε μπροστὰ τους. Καὶ βγαίνοντας πειὰ στὴν καλοφωτισμένη μεγάλη λεωφόρο τοῦ Πέραν, μῆκαν σ' ἓνα αὐτοκίνητο καὶ συνέχισαν τὸν δρόμο τους χωρὶς κανένα δυσάρεστο ἀπρόοπτο...

Γὴν ἐπομένη, ὁ Πιέρ φρόντισε νὰ ἐφοδιαστῇ μ' ἓνα περιστροφὸ συστήματος «Μπράουνινγκ», ἀπ' τὰ πιὸ τέλεια ποὺ ὑπῆρχαν. Κι' ἀδυνατώντας νὰ συγκρατήσῃ τὴ λαχτάρα του, ἔτρεξε στὸ δωμάτιο τῆς Λιούμπα.

Γὴ ῥῆκε νὰ ράβῃ κάτι σχισμένες κάλτσες τῆς. Δίχως νὰ τῆς πῇ τίποτα, γιὰ τὴ νυχτερινὴ περιπέτειά του, τὴν πλησίασε, γονάτισε πλάι τῆς, καὶ τῆς φίλησε μὲ κατάνυξι καὶ μὲ ἀφθαστὴ λατρεία τὸ ὀλόλευκο χέρι.

Ἐκείνη τὸν ἀντίκρουσε, σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβῇ τίποτε μεταξὺ τους. Ἐσκυψε μονάχα καὶ τοῦ καταφίλησε τὰ μαλλιά, ψιθυρίζοντας μ' ἔκστασι:

—Σὲ περίμενα!... Ἦξερα ὅτι θὰ ρχόσουν πάλι, ψυχὴ μου γλυκειά!... Κι' ἤξερα ἀκόμα, ὅτι ἂν ξαναρχόσουν, δὲν θὰ εἶχα πειὰ τὴ δύναμι νὰ σὲ ἀπομακρύνω ἀπὸ κοντὰ μου ξανά!

Ἐπεσε στὴν ἀνοιγμένη ἀγκαλιά του. Μέθυσαν ἀπὸ φιλιὰ κι' ἀπὸ χάδια παράφορα, συναρπαστικά.

—Γίνε γυναῖκα μου! μουρμούριζε ἑξαλλος ἀπ' τὸ πάθος, ὁ Πιέρ.

—Ὅχι, ντουσίνκα μου! ἀπαντοῦσε ἐκείνη, πονεμένη. Γιὰ τὸ μέλλον σου, γιὰ τὸ δικό σου συμφέρον, προπάντων, δὲν πρέπει νὰ με παντρευτῇς!

Ἐπέμενε μὲ μυστηριώδη, μὲ ἀφάνταστὴ ἰσχυρογνωμοσύνη ἡ θελκτικὴ κοπέλλα, ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ σημείο...

—Α, γίνε δική μου, ὀλόδική μου τότε! θογγοῦσε ὁ Πιέρ, μαστιγωμένος ἀπὸ παράφορον πόθο. Δὲν τοῦ ἀρκοῦν τὰ χεῖλη σου... Σὲ διψᾶω ὀλόκληρη!... Διψᾶω νὰ σφιχταγκαλιάσω ὀλόκληρη τὴν ὀπαρξί σου!... Ὡ, γιατί μὲ τυραννεῖς τόσο σκληρά, μὲ τὴ βασανιστικὴ κι' ἐπίμονη ἀγνόητά σου;

—Αὐτὸ θὰ γίνῃ, ντουσίνκα μου! μουρμούριζε ἡ νέα, μ' ἔκστασι. Στὸ ὑπόσχομαι... Κάνε λίγη ὑπομονή... Ἐρωμένη σου θὰ γίνω, στὸ ὑπόσχομαι!... Μὰ γυναῖκα σου νόμιμη, ὄχι!... Ἐννοια σου, ἀγαπημένε μου!

Ἦταν μιὰ καινούργια Λιούμπα, τώρα... Ἦταν μιὰ Λιούμπα μεταμορφωμένη ριζικά, μιὰ Λιούμπα ἀστραφτερὴ ἀπὸ ὑπερκόσμια εὐδαιμονία.

IB

ΠΕΡΑΣΑΝ ἀρκετὲς ἡμέρες.

Ὁ Πιέρ, δὲν ἀναγνώριζε πειὰ τὸν ἑαυτό του. Συχνά, ἐνοιωθε μιὰ ἄγρια ἐπιθυμία νὰ τυραννήσῃ, νὰ βασανίσῃ μὲ πίκρες ἀγλύκαντες τὴν κοπέλλα-αὐτὴ, τὴ Λιούμπα του, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας τόσες ἀγωνιώδεις πίκρες εἶχε δοκιμάσει κι' αὐτός. Ὅσο καὶ νὰ μεθοῦσε ἀπ' τὴν ἰδανικὴ συντροφιά τῆς, ἀφρίζε ἀπ' τὴ λύσσα του κατόπιν, ὅσο σκεπτόταν πόσα εἶχε ὑποφέρει στὸ παρελθὸν ἐξ αἰτίας τῆς, κι' ὅσο ἐβλεπε τὴν παρθενικὴ ἐπιμονή τῆς στὸ νὰ ἀρνιέται ἀπόλυτα νὰ γίνῃ δική του.

Ὅσες φορὲς δὲν ἦταν κοντὰ τῆς, τοῦ ἄρεσε νὰ κάνῃ μερικοὺς περιπάτους, καὶ νὰ γνωρίζῃ πιὸ καλὰ τὶς τοποθεσίες τῆς θρυλικῆς

αὐτῆς πόλεως. Ἐννοεῖται, ὅτι ἀπ' τὴ θραδυὰ τοῦ μυστηριώδους πυροβολισμοῦ ἐναντίον του, ἀποφεύγε τοὺς ἐρημικοὺς καὶ μοναχικοὺς περιπάτους. τοῦ ἄρεσε περισσότερο νὰ τριγυρίσῃ διαρκῶς στὸ Τόπ-Καπού (Πύλη τοῦ Κανονικοῦ), ὅπου τοῦ φαινόταν ὅτι ζωντανεῖ ξανά ἡ σκιά τοῦ φονευθέντος ἐκεί Παιλαιολόγου, διδάσκοντάς του τὸν ἀνδρισμό, τὸν υπέρτατο ἡρωϊσμό, καὶ τὴν ἐσχάτη περιφρονησι γιὰ κάθε τι τὸ ταπεινὸ καὶ χυδαῖο.

Τότε, ἐκεῖ στὸ Τοπ-Καπού, ἔπαυε πειὰ νὰ συλλογίζεται τὰ ταπεινά καὶ χυδαῖα σχέδια τῆς ἐκδικησεῶς του ἐναντίον τῆς Λιούμπα. Ἡ ἡρωϊκὴ σκιά τοῦ τελευταίου Ἑλλήνος βασιλέως τῆς θρυλικῆς μεγαλοπόλεως, τὸν δίδασκε, ὅτι δὲν ἦσαν ἀνδρικές ἀσχολίες τὸ νὰ σκηνοθετῇ παγίδες εἰς βάρος μιᾶς ἀνυπεράσπιστης — κι' ὀλομόναχης στὸν κόσμο — γυναίκας, ἡ ὁποία τὸν ἀγαποῦσε.

Μὰ ὅταν ἐφεύγε ἀπὸ κεῖ ὁ Πιέρ, ὅταν ἔπαυαν ἡ μεγαλειώδεις αὐτὲς ὄνειροπολήσεις του, τότε γινόταν πάλι ἔρμαιο τῆς βασανιστικῆς ἐρωτικῆς ζηλοτυπίας του. Τότε, ξαναρχόταν πάλι στὸ μυαλό του ἡ ἀντιπαθητικὴ μορφή τοῦ συνταγματάρχου Μπόγκφιλδ, ἐραστοῦ τῆς Λιούμπα ἰσως, ἡ στυλεττία στὸν ὦμο τῆς αἰνιγματικῆς ἀγαπημένης του, ἡ ἐπιμονὴ τῆς νὰ μὴν γίνεταί δική του, ἡ ἀπόφασί τῆς νὰ τὸν διώξῃ ἀπὸ κοντὰ τῆς, ἡ κατασκοπευτικὲς μηχανορραφίες τῆς, ὁ πυροβολισμὸς τοῦ νεκροταφείου, καὶ τόσα καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμη σημεία, ὅλα ὑποπτα κι' ὅλα τυραννικά γιὰ τὴν ἐρωτευμένη καρδιά του.

Καὶ τότε, προσηλωμένος ἐπίμονα στὸ ὑποῦλο σχέδιό του, ἔλεγε συχνά στὴ Λιούμπα, μὲ τὸ πιὸ ἀφελὲς καὶ προσποιητὰ ἀδιάφορο ὕφος τοῦ κόσμου:

—Ὁὐφ, εἰμαι πολὺ κουρασμένος γλυκειά μου... Ξενύχτησα πάλι χθὲς τὸ βράδυ, στὴ γαλλικὴ Πρεσβεΐα, κρυπτογραφώντας ἐμπιστευτικὲς ἀναφορές!

Ἡ, τῆς ἔλεγε πάλι, ἄλλοτε:

—Πρέπει νὰ πάω νωρὶς στὸ δωμάτιό μου, ἀπόψε... Ἐχῶ ἐκεῖ τὸν κρυπτογραφικὸ κώδικα, καὶ θὰ ἐργασθῶ ὡς ἄργα κατὰ τὴ νύχτα!...

Καὶ κάποια ἡμέρα, ἐπιτέλους, βγάζοντας μερικά ἔγγραφα ἀπ' τὴν τσέπη του, ἀθῶα κι' ἀβλαβῇ ἐννοεῖται, τὰδεῖξε ἀπὸ μακριὰ στὴ Λιούμπα κι' εἶπε μυστηριώδως:

—Θὰ τὰ ἀντιγράψω αὐτὰ σὲ τρία ἀντίγραφα, ἀπόψε... Ἀφ' ὅρου, ξέρεις, κάποια ἐμπιστευτικὴ πρότασι τοῦ πρεσβευτοῦ μὲς σχετικῶς μὲ τὴν ἐδῶ στρατιωτικὴ κατοχή!... Μονάχα, δὲν ξέρω ποιοὶ θὰ εἶνε αὐτοὶ οἱ τρεῖς παραλήπται τῶν τριῶν ἀντιγράφων ποὺ θὰ κάνω!

Μὰ ἡ Λιούμπα, ἀντίθετα μὲ τὶς προβλέψεις του, δὲν ἔδειχνε ποτε ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον σὲ ὅσα τῆς ἔλεγε ὁ Πιέρ. Πάντα, μὰ πάντα, τὸν ἀκούγε χαμογελάσῃ, γαλήνια, μὲ γλυκεῖα τρυφερότητα στὸ ὕφος τῆς, κι' ἀπορροφημένη στὸ κέντημά τῆς ἢ στὸ πλέξιμό τῆς. Κι' ἂν κάποτε τοῦελεγε κανένα «ναί» ἢ κανένα «ὄχι», ἦταν φανερό ὅτι τὸλεγε ἀπὸ ἀβρότητα, θέλοντας νὰ δεῖλῃ ὅτι πρόσεχε στὰ λόγια τοῦ ἀγαπημένου τῆς.

Ναί, ἦταν φανερό, ὅτι χαίροταν τὴ συντροφιά τοῦ Πιέρ, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὶς στόπιμα ἐμπιστευτικὲς συζητήσεις του!

Ὁ Πιέρ, βλέποντας τὸ σχέδιό του νὰ μὴν καρποφορῇ, καὶ νομίζοντας ὅτι ἡ Λιούμπα δὲν ἔπαυε στίς παγίδες τοῦ ἀπὸ ἐπιτηδεϊότητά τῆς — ἡ ἐπειδὴ τὶς εἶχε ὑποψιαστῇ — ἐγίνε πιὸ ἐπιθετικὸς, ἀλλὰ καὶ πιὸ ἀδέξιος. Ἡ ὑποῦλες αὐτὲς σκηνοθεσίες του εἶχαν γίνεταί πειὰ τόσο συχνές καὶ προκλητικές, ὥστε κι' ἓνας πιὸ ἀνδρόγυνος — κι' ἔναρ ὄχι τόσο ἐξυπνος ὅσο ἡ Λιούμπα — θὰ τὶς ὑποψιάζοταν ἐπιτέλους.

Γι' αὐτὸ κάποια θραδυὰ, κατὰ τὴν ὁποία ἡ Λιούμπα τὸν ἀντε-

λήφθη έτοιμον νά στήση πάλι τις συνηθισμένες κι' άνόητες αύτες παγιώες του, δέν κρατηθήκε πειά. Καί καθίζοντας κοντά του, τοῦ εἶπε μέ παραπονο:

—Αὐτά πού κάνεις, άγαπημένε μου, δέν ταιριάζουν σέ σένα καί σέ μενά!... Ἀπό καιρο τώρα έχω αντιληφθῇ, ὅτι προσπαθεῖς νά μέ παρασύρῃς σέ κάποιον ὑπουργό κατήφορο... Μά μέ ἔχεις παρεξηγήσει, φίλε μου... Δέν εἰμαι κατάσκοπος, ὅπως μέ νομίζεις... Ἀλλά κι' αν ἤμουν, ποτέ δέν θά ἐνεργοῦσα τό παραμικρό εἰς ὄφρος σου, οὔτε ποτε θά γινόμουν άφορμή νά πάθῃς κάτι ἐξ αἰτίας μου!

Στεναξε θλιμμένα, καί ξανάπε στόν ἑκθαμβό Πιέρ:

—Ιῶσον καιρό δέν μπορούσα, δέν ἤμουν ἐλεύθερη νά μιλήσω καί νά ἐξηγηθῶ μαζί σου... Τώρα ὁμως μπορῶ, καί θά σοῦ τά πῶ ὅλα... Ξέρω, ὅτι ἀπό καιρό τά ξέρεις ὅλα!... "Η, μάλλον, νομίζεις ὅτι τά ξέρεις!... Τί ξέρεις ὁμως, πραγματικῶς;... Γίσιπα, σέ θεβάω!... Ἀλλά τώρα, θά τά μάθῃς ὅλα ὅπως εἶνε, κι' ὄχι ὅπως τά νομίζεις καί τά νομίζεις ἴσως!

...Πρὶν σοῦ ἐξηγηθῶ καλά, θέλω νά ἔχῃς ὑπ' ὄψιν σου τό ἐξῆς: "Ὅτι εἴμαστε γυναῖκες, ὅλες μας... "Ὅτι εἰμαι μιά ὑπαρξίς κι' ἐγώ, μέ «γυναικεία» ψυχή, μέ «γυναικεῖον» χαρακτήρα!... Κάτι τό ὁποῖο σεῖς οἱ άνδρες τό θεωρεῖτε γιά σπουδαῖο, ἐμεῖς ἡ γυναῖκες πιθανόν νά τό βλέπομεν γιά ἀσήμαντο καί γιά ἀνάξιο λόγου... Συναῖτως, ἡ γυναῖκες πολυενδιαφέρονται μονάχα γιά τόν δικό τους ψυχικό κόσμον, κι' ἀδιαφοροῦν — ἡ καί περιφρονοῦν — τις φροντίδες, καί τις άπασχολήσεις, καί τις φιλοδοξίες τῶν άνδρῶν!

Τόν κύτταξε μέ γλυκειά τρυφερότητα, στά μάτια. Στέναξε, κι ἐξακολούθησε:

—Γιά μένα εἰδικῶς, ὅπως καί γιά τις περισσότερες γυναῖκες, τό πᾶν εἶνε ὁ ἔρως!... Ἐφόσον μένω πιστή στόν ἔρωτά μου, ἔφόσον δέν τόν πρόδωσα, ἀδιαφορῶ τελείως γιά ὅλα τά ἄλλα!... Ναι, άγαπημένε μου... Οὔτε πρόδωσα ποτέ μου τόν ἔρωτά μου, οὔτε καί σκέπτομαι ποτέ νά τόν προδῶσω!

...Ἀκουσέ με προσεχτικά, γλυκέ μου Πιέρ: Ξέρεις ποιά ἦταν ἡ ζωή μου, μέσα στοῦ φτωχικό αὐτό δωμάτιο, ὅταν τελείωσαν πειά τά χρήματα τῆς πωλήσεως τῶν κοσμημάτων μου;... "Ε, ἦταν μιά θασσανιστική ζωή πείνας, ἐσχάτης δυστυχίας, ἐσχάτης ἀθλιότητος, ἐπὶ μήνες μαρτυρικούς κι' ἀτελειώτους!... Σκέψου ἀκόμα, ὅτι λέγομαι κόμησσα Λιούμπα Ρουμπεγκένις, ὅτι ἡ μητέρα μου εἶχε κληρονομικά τόν τίτλο τῆς «Υψηλοτάτης», ὅτι ὁ πατέρας μου ἔφερνε ὅνα ἀπό τὰ πιό ὑπερήφανα καί τὰ πιό λαμπρά ἀριστοκρατικά ὀνόματα τῆς Ρωσσίας, ὅτι τὰ κτήματά μας ὅλα μαζί εἶχαν τήν ἑκτασί μίλις χρόνων εἶχα ἡσείε διαρκῶς μέσα σ' ἓνα περιβάλλον ὀνειρώδους πολυτελείας καί μεγαλοπρεπειας!

...Κι' ὁμως, ὅστερα ἀπό μιά τέτοια ζωή πού εἶχα περάσει ἀπ' τὰ βρεφικά μου χρόνια, κατέληξα πειά νά πεινῶ καί νά δυστυχῶ τόσο ἀξιοθρήνητα!... "Αχ, Πιέρ... Εἰμαι «γυναῖκα ἀδύναμη κι' ἡ πόπολαία κι' ἐγώ», κι' εἶχα ἀνάγκη τῆς πολυτελείας καί τῆς φιλαρεσκείας, ὅπως ἔχουμε ὅλοι ἀνάγκη τοῦ ἀέρος πού ἀναπνέομε!

...Κατά τό διάστημα λοιπόν αὐτό τῆς ἀτελπιστικῆς δυστυχίας μου, τῆς πείνας μου τῆς τραγικῆς, καί τῆς πιό τραγικῆς ἀκόμη γύμνιας μου, γνωρίστηκα μέ δυό άνθρώπους: Μ' ἓναν θαθύπλουτο Φρανκλεθάντινο ἔμπορο, καί μέ τόν ἀρχικατάσκοπο συνταγματάρχη Μπόγκφηλδ!

...Κι' οἱ δυό τους, μοῦ πρότειναν βοήθεια καί χρήματα... Μά ὁ ἔμπορος ζητοῦσε γιά ἀντάλλαγμα, τήν ὁμορφιά μου καί τό κορμί μου... Ἐνῶ ὁ "Αγγλος συνταγματάρχης μοῦ πρότεινε ἀπλῶς, νά μέ χρησιμοποίησῃ ὡς ὄργανο τῶν κρυφῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποίους

ἐπεδίωκε ἡ πατρίδα του κι' ἡ κυβέρνησις του!

...Ξέρεις καλά, Πιέρ, μέ πόσο φανατισμό ὑπεράσπιζα πάντα τήν παρθενική άγνότητά μου... Γι' αὐτό λοιπόν ἀκριβῶς, ἔφτυσα κατὰμουτρα τόν ἀναιδῆ Φρανκλεθάντινο, κι' ἀκολούθησα τήν κατασκοπευτική καριέρα τοῦ Μπόγκφηλδ!

...Ἡμουν λοιπόν κατάσκοπος τῶν "Αγγλων!... Κατάσκοπος!... Καί τί μ' αὐτό;... Μήπως ἔθλαπτα σέ τίποτα τῇ γλυκειά μου πατρίδα, τῇ Ρωσσία, ἔστω κι' αν τήν σπαράζουν τώρα οἱ αἰμοχαρεῖς μολοσέικοι;... "Οχι!... Ἦταν ἡσυχῇ ἡ συνειδησί μου, ἀπ' τήν πλευρά αὐτή!

...Ἐγίνα λοιπόν κατάσκοπος!... Γνωρίστηκα ἔτσι, μέ τόν Ἰάπωνά ἀξιωματοῦχο... "Α, ὄχι Πιέρ!... Μήν ταράζεσαι!... Σοῦ τό ὀρκίζομαι στήν Παναγία Παρθένο ἐπίσημα, ὅτι ποτέ δέν ὑπῆρξα ἔρωμένη του, οὔτε κι' ἔρωμένη κανενός, ποτέ!... Τό ξέρεις καλά κι' ἐσὺ ὁ ἴδιος, αὐτό!... Λοιπόν, σπρωγμένη ἀπ' τόν "Αγγλο συνταγματάρχη Μπόγκφηλδ, γνωρίστηκα μέ τόν Ἰάπωνά αὐτόν ἀνώτατο ἀξιωματοῦχο... Ἦταν ἓνας ὑπουργός ἀνθρώπος, μοχθηρός σάν ἐχιδόνα... Τοῦ ὑποσχέθηκα πολλά... Πρὶν ἐκτελέσω φυσικά καί τό ἐλάχιστο ἀκόμη, ἀπό ὅσα τοῦ ὑποσχέθηκα, ἔρῃκα τροπο καί τοῦ κλεψα κάτι ἐμπιστευτικά ἔγγραφα... Γιά νά μέ ἀνταμείψῃ, πρόλαβε καί μοῦδωσε μεν γερῇ στυλεττιά στόν ὦμο, μά ξέφυγα... Τόν ἔκλεψα, μέ πλήγωσε, ἡμαστε πειά ἴσια-ἴσια!

...Ἦστερα... ὦ, ὅστερα ἀγάπησα ἐπιτέλους κι' ἐγώ, άγαπημένε μου Πιέρ!... "Οχι ἐσένα, ὁμως!... Ναι, ἀγάπησα τόν ἀρχηγό μου... Ἀγάπησα τόν συνταγματάρχη Μπόγκφηλδ, πολὺ πῖο πρὶν ἀπ' τῇ γνωριμία μου μαζί σου!... Μά, ἦταν ἓνα δράμα τραγικό ἡ ἀγάπη μου αὐτή γιά κείνον!

Στέναξε, κι' ἓνας λυγμός τῆς ἔκοψε τῇ λαλιά. Κι' ἐνῶ ὁ Πιέρ τήν άκουγε, χλωμός τώρα καί σιωπηλός, ἡ Λιούμπα ἐξακολούθησε πονεμένα:

—Ω, δέν ἀγάπησα τόν συνταγματάρχη Μπόγκφηλδ, μέ τῇ γλυκειά τρυφερότητα πού ἀγαποῦν συνήθως ἡ γυναῖκες!... Τόν ἀγάπησα, γιὰτί τόν ἀγαποῦσαν συγχρόνως καί τόσες ἄλλες ἐδῶ στήν Κωνσταντινούπολι... Τόν ἀγαποῦσα τρομαγμένη, κυριαρχημένη, σάν ὑπνωτισμένη, ὅπως ἀγαπάει κανένας τό Κακό καί τήν Ἀμαρτία!

...Τόν ἀγάπησα, γιὰτί ἦταν Δυνατός!... Μπροστά σέ σένα, άγαπημένε μου Πιέρ, εἶνε χυδαῖος, ταπεινός στήν ψυχή, ἱκανός νά ἐπιχειρήσῃ καί νά ἐπιτύχῃ τό πᾶν!... Μά εἶνε συγχρόνως δυνατός, ἐπιβλητικός, σωστός Κυρίαρχος!... Ω, τόν ἀγαποῦσα ἤδη ὅταν πρωτογνωρίστηκα μαζί σου, Πετροῦσκα μου! Κι' ἴσως νά τοῦ ἔδινά τὰ πάντα αν μοῦ ζητοῦσε μιά τέτοια θυσία ὁ καταχθόνιος αὐτός άνδρας!

...Ἀντελήφθη ἀμέσως ὁ Μπόγκφηλδ, τῇ γνωριμία μου μαζί σου... Κι' ὄχι μονάχα δέν ζηλοτύπησε καθόλου, ἀλλά ἀντίθετα μέ ἐνθάρρυνε νά σέ γνωρίσω πῖο καλά, καί μοῦδινε διαρκῶς συμβουλές πῶς νά σέ κατακτήσῳ ἀπόλυτα καί τυφλά!... Φαίνεται, ὅτι ἔλπιζε νά μάθῃ ἀπό σένα — μέσον ἐμοῦ — πολλά πράγματα, χρήσιμα γιά τοὺς καταχθονίους κατασκοπευτικούς σκοπούς του!

...Ἡ στάσι του αὐτή, μοῦ πλήγωσε βαθιὰ τόν ἐγωισμό... Σιγά-σιγά, κι' ἐνῶ ἡ τρυφερότης μου γιά σένα γινόταν ἀληθινῇ πειά, ἐνοιῶθα συγχρόνως τί τέρας ἀναισθησίας κι' ἐγωισμοῦ ἦταν ὁ Μπόγκφηλδ, καί τί ἀξιοθρήνητο ὄργανο τῶν σκοπῶν του ἡμουν στά χέρια του, τὰ ὁποῖα ὥστόσο ποτέ δέν ἀπλώθηκαν ἀπάνω μου, ἔστω καί γιά ἓνα τρυφερό χάδι.

...Ἔτσι, άγαπημένε μου, ἀρχισα νά νοιώθῳ γιά σένα σιγά-σιγά, τήν ἀληθινή, τήν άγνή καί πραγματική ἀγάπη!... Ἦσοῦν

τρυφερός εσύ, ήσουν γλυκός και συμπονετικός για μένα... Κι εγώ πάλι, ήμουν ειλικρινής με όλη την ψυχή μου, στο αγνό αυτό και πρωτοδοκίμαστο αίσθημα μου για σένα, το οποίο τάραιζε τόσο ήδονικά ολοκληρή την ύπαρξί μου!

Σ' αγαπούσα πειά... Πρόμαξα τότε, Πετρούσκα μου!... Τόσο, ώστε θα πεθαινα αν μάντευες ποτέ, την παλιά μου αγαπή για τον Μπογκφηλδ... Προτίμησα να χάσω την αγαπή σου για πάντα, να γίνω δυστυχής σ' όλη μου τη ζωή, παρά να χάσεις εσύ — μία ημέρα — την έκτιμής σου για μένα!

Ετσι, ύστερα από κρυφούς και σπαραχτικούς διαταγμούς, ύστερα από άγριους αγώνες και προσπάθειες — ή όποιες μάτωσαν σκληρά και βασανιστικά, τη φτωχή ψυχή μου — έπεδλήθηκα στον έαυτο μου επιτέλους, και σ' έδιωξα από κοντά μου!... Εγώ, βρά ήμουν βέβαια ένα τέλειο κουρέλι, για όλη μου τη ζωή πειά... Εσύ όμως, θα με θυμόσουν τουλάχιστον πάντα στην ψυχή επίσης!... Ναι, γνή, όχι μονάχα στο σώμα, αλλά και στην ψυχή μου είχε μολυνδέν θα μάθαινες ποτέ σου, τουλάχιστον, ότι ή ψυχή μου είχε μολυνθί απ' τον τερατώδη έρωτά της προς το άπαισιο Μπογκφηλδ, και το κό κτήνος, το οποίο λέγεται «συνταγματάρχης για μένα ποτέ του, αλλά το οποίο όχι μονάχα δέν ένοιωσε τρυφερότητα για μένα ποτέ του, αλλά συχνά — πολύ συχνά, δυστυχώς — δοκίμαζε στο φτωχό κορμί μου τά άγρια άγκάθια του καμτσικιού του, κατά τους παράφορους κι άδικαιολόγητους θυμούς του!

Ο Πιέρ φρύαζε, εξακολουθητικά πονεμένος και βουβός. "Ω, θυμόταν καλά τώρα, τους αίματηρούς εκείνους μάλωπας τους όποιους είχε ξεχωρίσει — κάποιο δειλινό — πάνω στη λευκή σάρκα της Λιούμπας του.

Δακρυσμένη τώρα ή δύστυχη κοπέλλα, βαθεία θλιμμένη, εξακολούθηκε να λέη με ύφος μελαγχολικό:

— Σ' έδιωξα τότε μακριά μου, μά εσύ ξανάρθες αγαπημένε μου!... Γεμάτη από ανέκφραστη εύτυχία, έλπισα, πίστεψα, ότι μ' αγαπούσες πειά πραγματικά, για να ξαναγυρίσεις έτσι κοντά μου!... Έτσι δέν είνε, ντουςίνκα μου, ψυχή μου;... Γιατί άσφαλώς, πρέπει να μ' αγαπάς αληθινά, για να μου στήνεις διαρκώς αυτές τις παγγίδες — τόνον καρπό, τώρα — και να με υποψιάζεσαι έτσι, και να με ζηλοτυπής έτσι!

Γι' αυτό κι' εγώ, άντι να θυμώνω με τά σχέδιά σου αυτά — τά όποια απ' την πρώτη στιγμή κατάρθωσα ν' άντιληφθώ — ένοιωθα, άντίθετα, μιά άφθαστη εύτυχία... Οι κακοί, οι μοχθηροί σκοποί σου έναντίον μου με χαροποιούσαν, γιατί μου έδειχναν — άθελά σου — ότι μ' αγαπάς ειλικρινά!... Έτσι, άποφάσισα να διακόψω όριστικώς κάθε σχέδι, με τον άπαισιο εκείνον άνθρωπο, και ν' άφοσιωθώ όλόψυχα σέ σένα... Βέβαια, από ιδιοσυγκρασία μου είμαι δειλός... Αλλά άποφάσισα να γίνω τολμηρή και θαρραλέα, στο μέλλον!... Βέβαια, τον φοβόμουν, τον έτρεμα τον Μπογκφηλδ... Μά περισσότερο τρέω τώρα, μήπως χάσω τη δική σου αγαπή!

Δήλωσα λοιπόν στον Μπογκφηλδ, όρθά-κοφτά, ότι έπαυα πειά να είμαι όργανό του υπάκουο... Φρύαζε... Κι' όταν άντελήφθη την προτίμησί μου σέ σένα, φρύαζε περισσότερο, και μάς άπέιλησε, και τους δύο μας!... Η ζωή μου κινδυνεύει, Πιέρ μου αγαπημένε, καθώς κι' ή δική σου έπίσης!... Θυμάσαι την πιστολιά, κατά τη νύχτα εκείνη στα κυπαρίσσια του νεκροταφείου;... Να φυλάγεις καλώς λοιπόν, όπως φυλάγομαι κι' εγώ!...

Ω, φοβούμαι και για τους δύο μας, Πιέρ... Μά θα φύγουμε μακριά από δω, μόνοι κι' ήσυχοι με την άμοιβαία μας λατρεία... Όσο για μένα, θάχης πειά κοντά σου μιά Λιούμπα, μιά μικρούλα Λιούμπα έντελώς άλλαγμένη, έντελώς καινούργια, κι' έντε-

λώς άφωσιωμένη σέ σένα για πάντα!

Σταμάτησε να μιλή, ή δακρυσμένη νεαρή κοπέλλα. Και με τρεμουλιαστό χέρι χάιδεψε τά μαλλιά του συγκινημένου Πιέρ της, ό όποιος δάκρυζε κι' αυτός έπίσης, κι' ό όποιος χαμήλωνε τά μάτια του από ντροπή, έρισκοντας την έτσι άνώτερη ψυχικώς απ' τον έαυτο του... ..

— Τώρα, τά ξέρεις όλα! του ξανάπε άπλά.

Την κύτταζε στα ιδανικά γαλάζια ματια της, τά καθαροπλυμένα ήδη απ' τά ζευτά της δακρυα.

Την πίστευε πειά, όλόψυχα. Μιά παραφορά λατρείας, τον έρριξε στην άγκαλιά της. Φιλήθηκαν με λαχτάρα. Τά κορμιά τους συγκλονίστηκαν, απ' την τρυφερή και περιπαθή εκείνη έπαφή.

Πέρασαν μιά νύχτα αλησμόνητη, μιά νύχτα έγκαταλείψεως, ευδαιμονίας, πόθου άχόρταγου κι' ήδονικού... ..

Μά την έπομένη το πρωί, ό ικανοποιημένος έπιτέλους πόθος αυτός, είχε πνίξει πειά τον έρωτα στην άστατη καρδιά του Πιέρ!

17'

Η στιγμή ακριβώς, κατά την όποια ή Λιούμπα είχε πάψει να είνε μιά ύπαρξις αίνιγματική κι' έπιφυλακτική... τη στιγμή ακριβώς, κατά την όποια πρόσφερε με τόση λατρεία κι' έγκατάλειψι την ψυχή της και το σώμα της στον Πιέρ... τη στιγμή ακριβώς, κατά την όποια δειχτηκε πραγματικώς αξία ν' αγαπηθί και να λατρευθί σαν ένα είδωλο άνώτερο, ό Πιέρ είχε πάψει να την αγαπά!

Γιατί;... Για ποιόν μυστηριώδη λόγο;

Δέν μπορούσε ό Πιέρ να εξηγήση, την άλλόκοτη κι' άπότομη αύτη μεταβολή των αισθημάτων του άπέναντί της! Μήπως άράγε ή λατρεία του ως τώρα, για τη Λιούμπα, ώφειλόταν στις αισθήσεις του ή όποιες έμεναν τυραννικά άνικανοποίητες; Δέν τόν νόμιζε αυτό, γιατί τότε θάπρεπε να περιφρονήση τον έαυτό του σαν έναν χυδαίο φιλήδονο, ό όποιος μονάχα στο κορμί της Λιούμπα απέβλεπε, κι' όχι στον άγνό έρωτά της... ..

Μήπως έπαψε άράγε να την αγαπά, έπειδή είχε κρατήσει πολύ ή περιπετειώδης αύτη αγαπή του, κι' εξατμίστηκε σιγά-σιγά, έπιτέλους; "Η, μήπως ήταν τυχόν άνίκανη ή καρδιά του, για έρωτας διαρκείς και πολυχρονίους;

Δέν ήξερε τί να άπαντήση ό Πιέρ, στίς άπορίες του αυτές! "Ενοιωθε μονάχα μιά ψυχική κούρασι, μιά άπογοήτευσι, μιά άποκαρδίωσι άνεξήγητη. Και καμιά συγκίνηση δέν τάραιζε την καρδιά του, όσο σκεπτόταν τώρα τη Λιούμπα, καθώς περπατούσε μόνος του και συλλογισμένος — την έπομένη το πρωί — στο πεινχρό και σιωπηλό δωμάτιό του... ..

Πόθησε ξαφνικά μιά παρηγοριά, μιά συντροφιά, σ' αύτη την ψυχική και σωματική μόνωσί του. Σκέφτηκε την πριγκήπισσα Βάξενμπεργκ, σέ μιά στιγμή. Και παρευθός ξεκίνησε για τó Καντίλι, όπου έρισκόταν τó μέγαρο της έκλεκτής και στοργικής προστάτιδος του.

Τη έβριθε μόνη, γιατί ή ανήσυχη φίλη της Λουίζα ντε Σαλινιδάκ είχε από δύο-τρεις ήμέρες ήδη ξεκινήσει, για ένα μακρινό ταξίδι της στο φιόρδ της Βαλτικής θαλάσσης.

Η πριγκήπισσα μάντεψε παρευθός, την άνώμαλη ψυχική κατάστασι του νεαρού φίλου της. Κι' εύγενική, διακριτική, προσπάθησε να τόν άνακουφίση με αληθινά μητρική στοργή, χωρίς να τού κάνη κανέναν ύπαινιγμό για όσα θλιβερά τόν άπασχολούσαν.

Πέρασαν έτσι μερικές ήμέρες, άφάνταστης ψυχικής γαλήνης

για τον Πιέρ. Συχνά έκαναν έκδρομες οι δυο τους, στα διάφορα γραφικά τοπία της 'Ασιατικής άκτής. Έννοείται, ότι δεν ριψοκινδύνευαν να απομακρύνονται πολύ, γιατί η ληστρικές συμμορίες του Μουσταφά Κεμάλ — έμπολέμου ακόμα με τους Έλληνες — έφταναν συχνά ως τα περίχωρα της Κωνσταντινουπόλεως, άγριες, έκδικητικές, καταστρεπτικές...

Μια ήμερα, ανέβηκαν με άλογα μικρόσωμα και ήμερα, ως την κορυφή του βουνού Μπουλγκουρλού, από όπου ή άποψις της Κωνσταντινουπόλεως, του Βοσπόρου, και του Μαρμαρά είνε άληθινά όνειρώδης και γραφική. Κι' άφοι έφαγαν εκεί πάνω, φλυαρώντας ξένοιαστα, κατέβηκαν ύστερα περπατώντας ανάμεσα απ' το άπέραντο νεκροταφείο με τις χιλιάδες των τάφων του και με τα δάση των κυπαρισσιών του.

Άλλοτε πάλι, η πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ κι' ο Πιέρ έκαναν έκδρομες ως τους όχυρους πύργους του Ρούμελη-Χισάρ, άλλοτε ως το στόμιο του Βοσπόρου με θαποράκια, κι' άλλοτε ως τα μαγευτικά Πριγκηπόννησα με καΐκια. Κάθε μία τέτοια έκδρομή, ήταν και μια άνακούφισι για την άστατη — μα και τυραννισμένη καρδιά του Πιέρ, κι' ήταν ακόμη ένα βήμα περισσότερο προς τη γαλήνη της ψυχής του, και προς τη λησμονιά...

Κι' η Λιούμπα;... "Ω, ως γινόταν, ότι ήθελε η Λιούμπα: "Ο καθένας, με τη σειρά του!

"Ετσι σκεπτόταν ο Πιέρ, κι' έτσι μονολογούσε πάντα, κάθε φορά που σκεπτόταν τη φτωχή κοπέλλα. Είχε να τη δει μέρες, άπόφευγε συστηματικά να τη συναντήσει, κι' είχε άπορροφηθή όλόψυχα στις εύχάριστες κι' άνακουφιστικές αυτές έκδρομες του...

Κάποια ήμερα, η πριγκήπισσα Βάζενμπεργκ — έτσι για περισσότερη πραιλία — είχε οργανώσει ένα μικρό χορευτικό τσάι, στο μέγαρό της. Κι' είχε καλέσει επίτιδες, άρκετους νέους και νέες της καλύτερας κοινωνίας, μεταξύ των οποίων και τον νεαρό διπλωμάτη Ζαν ντε Ζυνιάν.

Η συνάντησις μεταξύ των δυο φίλων, οι όποιοι τόσο καιρό είχαν να ιδωθούν, υπήρξε έγκαρδια και διαχυτική.

— Πιστεύω να ρθής κανένα θράδυ στο σπίτι μου, να δειπνήσουμε! είπε ο ντε Ζυνιάν στον Πιέρ, μετά τις πρώτες διαχύσεις. Θά σε παρουσιάσω σε κάποιο πρόσωπο, το όποιο ένδιαφέρεται για σένα, αν και το είδες μονάχα για μία ή δυο ήμερες!... Θά σου φανή, άσφαλώς, χρήσιμο!

— Άνδρας ή γυναίκα, είνε; ρώτησε ο Πιέρ, περίεργα.

— Γυναίκα! άπάντησε ο ντε Ζυνιάν. Μην προσπαθής όμως να μαντέψης από τώρα ποιά είνε, γιατί δεν θά το κατορθώσεις!... Θά ρθής λοιπόν;

— Ίσως! Έκανε άόριστα, ο Πιέρ.

Και το άπόγευμα κύλισε, εύχάριστο κι' άμέριμνο...

Άκριβώς τις ήμερες εκείνες, συνέβη κι' η Μικρασιατική καταστροφή κι' η άπροσδόκητη νίκη των Κεμαλικών κατά των Έλλήνων. Όλος ο κόσμος έμεινε έκθαμβος μπρος στο γεγονός αυτό, το όποιο κανένας δεν περίμενε ποτέ του. Η Σταμπούλ πανηγύριζε, τα τζαμιά ήταν κατάφωτα όπως κατά το μπαϊράμι, κι' οι Έλληνες καταστηματαρχάι πενοούσαν κι' έκλειναν τα καταστήματά των, ένω ό όχλος πανηγύριζε με θορυβώδεις διαδηλώσεις.

Η πριγκήπισσα κι' ο Πιέρ, άφοι έφαγαν νωρίς-νωρίς κατά το θράδυ εκείνο της άναγγελίας της τουρκικής νίκης, θέλησαν να επισκεφθούν το Πέραν που πανηγύριζε. Διάβηκαν τη γέφυρα του Γαλατά, και μπήκαν σ' ένα λαχαροπλαστείο, γιατί θά ήταν επικίνδυνο να μπερδευτούν με τον ένθουσιασμένο και μεθυμένο όχλο.

— Και στ' όνειρό μου νάβλεπα ένα τέτοιο πράγμα, δεν θά το πίστευα ποτέ μου! ψιθύριζε ο Πιέρ, έκθαμβος. Ποτέ άλλοτε ένα έθνος δεν σώθηκε με τόσο θαυμαστόν, μαγικόν κι' άνέλπιστο τρόπο, όπως σώθηκε τώρα η Τουρκία!

— Ναι, αλλά το σουλτανάτο πειά πρέπει να θεωρηθή σβυσμένο για πάντα! Έκανε σκεπτική, η πριγκήπισσα. Ο Κεμάλ θά διαδεχθή άσφαλώς τους πρώην πατισά, στην κυβέρνησι του Κράτους!...

Η σάλπιγγες ήχοσαν τώρα «άποχώρησι». Τα διασυμμαχικά στρατεύματά έπρεπε να κλειστούν στους στρατώνες, για να μη συμβούν δυσάρεστα με το ένθουσιασμένο πλήθος. Μονάχα στα άνάκτορα του Ντολμά-Μπαξέ θρισκόταν ένα ισχυρό στρατιωτικό σώμα Άγγλων, το όποιο φρουρούσε τον φοβισμένο σουλτάνο. Κι' η πλατεία έπίσης του Έμιν-Όνι, είχε καταληφθή κι' αυτή από ισχυρές περιπόλους στρατού, για την τήρησι της τάξεως.

Την επομένη το πρωί όμως, και μετά τους πρώτους ένθουσιασμούς της νίκης, επικρατούσε παντού ήσυχία: Οι Τούρκοι είχαν ζαχαρώδη το συνηθισμένο μοιρολατρικό κι' άπαθές ύφος τους...

Άκριβώς κατά το πρωί αυτό, ξυπνώντας κάπως άργά ο Πιέρ, ένιωσε μία έντονη άνησυχία και ταραχή. Η παραμελημένη επί τόσες ήμερες Λιούμπα, ήρθε στη σκέψι του ξαφνικά — μόλις άνοιξε τα μάτια του — και κόλλησε εκεί μ' έπιμονή, τυραννική κι' άνέλπιστη!

Μάτια, ο Πιέρ, προσπάθησε να διώξη την όπτασία της Λιούμπα απ' τα μάτια του κι' απ' το μυαλό του. Η έπιμονη άνάμνησί της, του γινόταν άνυπόφορη. Κι' η καρδιά του πονούσε.

Για να ξεσκάσει και ν' άνακουφιστή, ντύθηκε βιαστικά και πήγε στο σπίτι του φίλου του ντε Ζυνιάν.

— Α, η έπίσκεψί σου αυτή είνε έπίκαιρη και θαυμασία! ξεφώνισε ο φίλος του, μόλις τον άντίκρυσε. Στάσου μία στιγμή να ντυθώ, κι' έλα μαζί μου!

Τον πήγε στο σπίτι κάποιου άξιωματικού του Γαλλικού Γενικού Έπιτελείου της Διασυμμαχικής Κατοχής. Εκεί, βρήκαν πέντε ως έξη νέους κι' άλλες τρεις νεαρές Ρωσίδες, οι όποιοι μιλούσαν και γελούσαν χαρούμενα μεταξύ τους.

— Κυρία Σεσίλ, να σάς συστήσω τον κύριο Πιέρ Ντεβόν! είπε τότε ο ντε Ζυνιάν σε μία από τις Ρωσίδες, παρουσιάζοντάς της τον φίλο του. Του έχω μιλήσει άρκετές φορές, για σάς!

Παραξενεύθηκε ο Πιέρ, γιατί ποτέ δεν είχε συμβή αυτό το πράγμα, ως τώρα. Όστόσο, χωρίς να διαψεύση τα λόγια του φίλου του, έσφιξε το χέρι της νεαρής γυναίκας, η όποία τούλεγε με γλυκό χαμόγελο, έν τω μεταξύ:

— Χάρηκα πολύ, κύριε Ντεβόν!... Και για σάς μου έμισησε πολλά τα καλά, ο κύριος ντε Ζυνιάν, κι' είχα από καιρό έπιθυμία να σάς γνωρίσω!

Δεν έμοιαζε καθόλου με τη Λιούμπα, η Σεσίλ. Ούτε κι' ήταν ώμορφη, όσο εκείνη. Τα μαλλιά της ήσαν ξανθά σαν στόχους, η μύτη της κάπως πλατειά, και τα μάτια των παρειών της κοκκινωπά και πεταχτά...

Άλλά η κινήσεις της, το ύφος της, κι' ο άρμονικός τόνος της φωνής της έμοιαζαν άπαράλλαχτα με το ύφος και με τη φωνή της Λιούμπα. Κι' ο Πιέρ ένιωσε πόνο άγωνιώδη, μπρος στο καινούργιο αυτό ζωντανέμα των άναμνήσεων Έκείνης, μπρος στα μάτια του και μπρος στη λαχαρισμένη του καρδιά!

Ο καινούργιοφερμένος Πιέρ, κι' ο εύθυμος πάντα ντε Ζυνιάν, έδωσαν μία δυνατή ένεσι «κεφιού» στη νεαρή εκείνη συντροφιά. Την άφιεί τους άκολούθησε μία διασκέδασις πολύωρη και πρόσχαρη, απ' την όποια έμειναν όλοι ένθουσιασμένοι.

— Έχετε τὰ πιὸ ὠραία μάτια, ἀπὸ ὅσα εἶδα ὡς τώρα! εἶπε ἡ Σεσίλ στὸν Πιέρ, μισομεθυσμένη, κατὰ τὸ τέλος πειὰ τῆς διασκεδάστικης ἐκείνης δεξιώσεως.

— Ἐλάτε νὰ θυοῦμε σ' ἓναν περίπατο, οἱ δυὸ μας! ἀπάντησε τολμηρά, ἐκεῖνος.

Ἡ Σεσίλ δὲν εἶχε δυστυχῶς ἐλευθέρη, τὴ θραδὺα τῆς. Ὁ Πιέρ, φάνηκε ἐνωχλημένος καὶ κακίωμένος, ἀπ' τὴν κακοτυχία αὐτῇ. Ἐδωσαν ὁμῶς ραντεβού γιὰ τὴν ἐπομένη, κι' ἔτσι ἱκανοποιήθηκαν κι' οἱ δυὸ τους.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος τοῦ ἐπιτελείου, μίλησε — σὲ μιὰ στιγμή — γιὰ τὸ καινούργιο σχέδιο τῶν Ἑλλήνων νὰ βαδίσουν ἀπ' τὴ θράκη ἐναντίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μιὰ ποὺ ἀπέτυχε ἡ Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία.

Ἀλλὰ οἱ σύμμαχοι δὲν θὰ τὸ δεχθοῦν μὲ κανέναν τρόπο, αὐτό! κατέληξε λέγοντας, στὰ τελευταῖα. Θὰ μετακινήσουμε ἀμέσως στρατεύματα ἀπὸ δῶ, καὶ θὰ καταλάβουμε ἐμεῖς τὴ θράκη... Ἴσως μάλιστα γίνῃ καὶ καμμιά ναυτικὴ ἐπίδειξις, ἐναντίον τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν, γιὰ νὰ ἐμποδιστῇ ἡ ἐλληνικὴ κυβερνήσις στὴν ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν σχεδίων τῆς!

Ὁ Πιέρ ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὴ διεθνὴ πολιτικὴ. Ὡστόσο, ἡ τελευταῖες φράσεις τοῦ ἐπιτελείου ἀξιωματικοῦ καρφώθηκαν στὸ μυαλό του ἐπίμονα. Ποθοῦσε νὰ φύγῃ μακριὰ ἀπ' τὴν Κωνσταντινούπολι, τὴ γεμάτη ἀπὸ τυραννικὲς ἀναμνήσεις γιὰ τὴν καρδιά του. Κι' ἡ ἰδέα, νὰ ἀποσπαστῇ τυχόν σὲ καμμιά πολιτικὴ ἀποστολὴ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ Κατοχῆς τῆς Θράκης, τοῦ κόλλησε παρευθὺς στὸ νοῦ.

Τὴν ἰδέα του αὐτῇ, τὴν ἐξωμολογήθηκε παρευθὺς στὸν ντὲ Ζυγιάν. Ἐκεῖνος παραξελεύτηκε, γιατί ἤξερε καλὰ τὸν ὄνειροπόλο χαρακτήρα τοῦ Πιέρ, τὸν τόσο ἀσυμβίβαστο μὲ τὶς ξερὲς καὶ πεζὲς ἀπαιτήσεις τῆς πολιτικῆς. Τοῦ ὑποσχέθηκε ὁμῶς, ὅτι θὰ μιλοῦσε σχετικῶς στὸν Γάλλο στρατηγὸ, καθὼς καὶ στὸν πρεσβευτῇ.

Ὁ Πιέρ, τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ὥραδου, πῆγε κατευθεῖαν στὸ Καντιλί κι ἀνακοίνωσε αὐτὰ τὰ σχέδια τοῦ στὴν πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ.

— Θὰ ἤθελα νὰ σὰς κρατήσω περισσότερο κοντά μου, νεαρέ καὶ ρωμαντικὴ φίλε μου! τοῦ ἀπάντησε καλόκαρδα, ἐκεῖνη. Μαντεῦω ὁμῶς τὴν πραγματικὴ ἀφορμὴ, ἡ ὁποία σὰς σπρώχνει νὰ φύγετε μακριὰ ἀπ' τὴν Κωνσταντινούπολι, καὶ σὰς δικαιώνει, καὶ τὴν ἐπιδοκιμάζω ἐπίσης!... Γι' αὐτό, θὰ σὰς βοηθήσω κι' ἐγώ, μὲ ὅση ἐπιρροὴ μπορῶ νὰ διαθέσω στοὺς ἐδῶ ἐπισήμους κύκλους!

Τὴν ἐπομένη τὸ πρωῒ ὁ Πιέρ, ἀδιαφορῶντας τελείως γιὰ τὴ φτωχὴ Λιούμπα, ἔστειλε μιὰ σύντομὴ ἐπιστολὴ στὴ Σεσίλ, ἀναγγέλλοντάς τῃς τὴ ματαίωσι τοῦ ραντεβού των. Δὲν ἔνοιωθε καμμιά διάθεσι, νὰ δημιουργήσῃ καινούργιες αἰσθηματικὲς σχέσεις, τῇ στιγμῇ κατὰ τὴν ὁποία ἡ καρδιά του ἦταν τόσο ἄδεια καὶ ψυχρὴ.

Καὶ παρευθὺς κατόπιν, ὅταν ἐπισκέφθηκε τὴν πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ γιὰ νὰ μάθῃ κανένα νέο σχετικὸ μὲ τὶς ἐνέργειές του, τὴν ἄκουσε χαρούμενος νὰ τοῦ λέῃ:

— Ἡ ὑπόθεσί σου τελείωσε κατ' εὐχὴν... Παρακάλεσα τὸν Γάλλο στρατηγὸ τῶν στρατευμάτων τῆς Κατοχῆς... Καὶ σὲ ὥρισε ὡς πολιτικὸν ἀκόλουθο στὸ ἐπιτελεῖο τοῦ συνταγματάρχου Δ..., ὁ ὁποῖος θὰ φύγῃ γιὰ τὴ θράκη αὔριο τὸ πρωῒ σιδηροδρομικῶς μαζὺ μὲ τὸ σύνταγμα του!... Γι' αὐτό, πρέπει νὰ βρίσκεσαι αὔριο στὸν σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τοῦ Σιρκετζῆ, γιὰ νὰ παρουσιαστῇς καὶ νὰ φύγῃς μαζὺ του... Τὸ τραῖνο φεύγει στὶς ἐξήμισι ἡ ὥρα, χαρραυγὴ σχεδόν!

Τὸν κάλεσε κατόπιν νὰ συμμαρτυρῇ τὸ πρόγευμα τῆς. Καθισμένοι στὴ θεράντα, ἔπιναν τὸ γάλα τους καὶ θαύμαζαν μ' ἔκστασι τὶς Εὐρωπαϊκὲς κι' Ἀσιατικὲς ἀκτὲς τοῦ παραδεισένιου Βοσπόρου. Μίλη-

σαν λίγο, γιὰ τὰ περασμένα καὶ γιὰ τὰ μελλοντά, ἐνῶ ἡ πριγκίπισσα ἀπόφευγε — μὲ τὴν εὐγενικὴ λεπτοτητα τῆς — νὰ θιγῇ εἰς εὐαίσθητες χορδὰς τῆς πονεμένης καρδιάς τοῦ Πιέρ.

Γὴν ἀποχαιρέτησε μὲ συγκίνησι καὶ μὲ θαθεῖα εὐγνωμοσύνη. Πέρασε μὲ τὴ θάρκα στὴν ἀντιθετὴ ὁχθὴ τοῦ Βοσπόρου. Κι' ἐνῶ εἶχε ἀμάρξι τον ἔφερνε πρὸς τὸ Πέραν, διαοχιζόντας μὲ ταχύτητα τὴ ρωμαντικὴ παραλιακὴ λεωφόρο, ὁ Πιέρ θυμῆθηκε ἄθελα του, ὅτι πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν, καὶ στὴν ἴδια αὐτὴ λεωφόρο, ἓνα αὐτοκίνητο τὸν μετέφερε πρὸς τὸν Ἐρώτα μαζὺ μὲ τὴ Λιούμπα στὸ πλάι του, ἡδονικά, ἀλησμόνητα...

Ποῦ νὰ ἦταν τώρα, ἡ φτωχὴ κοπέλλα;... Τί νὰ ἔκανε, ἀράγε;... Κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος, γιὰ ποῖο λόγο τὴν ἀπόφευγε ἀράγε ἔτσι;... Καὶ γιατί ἔφευγε μακριὰ τῆς;

Ὡστόσο, σὰν ἀπὸ κρυφὴ ἐπιθυμία νὰ δικαιολογηθῇ ἀπέναντι τοῦ ἐαυτοῦ του, ἐπαναλάμβανε τώρα διαρκῶς, μεσα του:

— Μιὰ φορὰ, ἡ γνωριμία μου μαζὺ τῆς αὐτῇ ὠφέλησε, κι' ὅχι ἐμένα!... Ἐγὼ εἶνα αἰτία, νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὰ νυχτὰ τοῦ ἀχρείου Μπόγκφηλδ... Ἦναι ἐγὼ αἰτία, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὶς ἐπικίνδυνες κατασκοπευτικὲς ἀρχολιές τῆς, ἡ ὁποῖες Κύριος οἶδε ποῦ μποροῦσαν νὰ τὴν ὀδηγήσουν!

Καθὼς ἔμπαινε τώρα στὸ Πέραν, καὶ διάβαινε μπρὸς ἀπ' τὸ κοσμικὸ καμπάρὲ «Παριζιάνα», εἶδε πολλὰ αὐτοκίνητα νὰ σταθμεύουν ἐκεῖ. Φαίνεται, ὅτι διαρκοῦσε ἀκόμα κάποιος χορὸς ποῦ γινόταν ἐκεῖ ἀπὸ χθὲς τὴ νύχτα, κι' ἄς ἦταν πειὰ — κατὰ τὴν ὥρα αὐτῇ — ὁ ἥλιος πολὺ ψηλὰ στὸν ὀρίζοντα.

Ξαφνικά, ἓνα γνώριμο γέλιο τὸν ἔκανε νὰ σκιρτήσῃ καὶ νὰ σκύψῃ ἔξω ἀπ' τὸ ἀμάξι. Κάποια γυναίκα, εὐθυμὴ καὶ μισομεθυσμένη, ἔβγαίνει ἀπ' τὸ καμπάρὲ αὐτό, στηριγμένη στὰ μπράτσα δυὸ ἀνδρῶν.

Γνώρισε τὴ Λιούμπα!

Δὲν φοροῦσε καπέλλο, ἡ νεαρὴ κοπέλλα. Τὰ μάτια τῆς ἔλαμπαν, ἐνῶ τὸ πρόσωπό τῆς ἦταν ὡστόσο μαραμένο ἀπ' τὴν ὀλονύχτια ἀγρύπνια κι' ἀπ' τὴ διασκεδάσι. Ἡ μποῦκλες τῶν ἀταχτῶν χρυσῶν μαλλιῶν τῆς ἔπεφταν διαρκῶς μπρὸς τὰ μάτια τῆς, ἀλλὰ καὶ διαρκῶς ἐκείνη τὶς ἀνάρριχνε πρὸς τὰ πίσω μὲ τὸ χερί τῆς, γελώντας ξεκαρδιστικά καὶ τραυλίζοντας ἀπ' τὸ μεθύσι τῆς...

Δὲν τὸν πρόσεξε, ἡ Λιούμπα. Ἀλλὰ κι' ὁ Πιέρ, ἀλλόκοτα, δὲν ἔνοιωσε καμμιά συγκίνησι στὸ ἀπροσδόκητο ἀντίκρουμά τῆς, καὶ στὸ θλιβερό αὐτὸ κατάντημά τῆς. Καὶ σκέφτηκε, ἴσα-ἴσα, μὲ κάποιον πεισμο:

— Ἀδικο εἶχα, νὰ θασανίζουμαι μὲ τὴν ἀνάμνησι τῆς!... Νά, ἐκεῖνη μὲ ἔξεχασε κιόλας... Γελάει, διασκεδάζει, χορεύει!

Ἦξερε καλὰ τοὺς δυὸ συνοδοὺς τῆς. Ἦσαν δυὸ νεαροὶ Βέλγοι, ἀντιπρόσωποι κάποιας οἰκοδομικῆς ἐταιρίας τῶν Βρυξελλῶν....

Ἐξακολούθησε ἀμέριμνος τὸν δρόμο του πρὸς τὸ δωμάτιό του, ὅπου ἀφωσιώθηκε ὀλημερίς στὶς ἐτοιμασίες τῆς αὐριανῆς ἀναχωρήσεώς του.

ΙΔ'

Τὴν ἐπομένη τὸ πρωῒ, στὶς ἔξι καὶ τέταρτο, ὁ Πιέρ βρίσκονταν στὸν σταθμὸ τοῦ Σιρκετζῆ. Παρουσιάστηκε στὸν Γάλλο συνταγματάρχην Δυρμπάς, στὸ ἐπιτελεῖο τοῦ ὁποῖου εἶχε ὀρίσῃ ὡς πολιτικὸς ἀκόλουθος, τοῦ ἔδειξε τὴν ταυτότητά του, κι' ἀνέβηκαν μαζὺ στὸ βαγὼν συνομιλῶντας ἐγκάρδια.

— Νὰ σὰς κατατοπίσω μὲ τὰ καινούργια καθήκοντά σας, κύριε Ντεβόν! τοῦ εἶπε σὲ μιὰ στιγμῇ ὁ συνταγματάρχης Δυρμπάς, ἓνας

ἀπ' τοὺς πρὸ μορφωμένους ἀνωτέρους ἀξιωματικούς τῆς Γαλλίας. Ἦν εἰσθε ὁ συνοεσμός, σάν νά πούμε, τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς κατοχῆς, με τὶς πολιτικές Ἀρχές τῆς Θράκης... Ἰὸ ἀγγλικὸ ἀποσκευασμὸς τῆς κατοχῆς, ὅρισκεται τῶρα στὴν Ἰσατάλτζα... Οἱ Ἰταλοὶ θὰ καταλάβουν μεθαύριο τὸν ὠρισμένο σ' αὐτοὺς τομέα... Κι εμεῖς θὰ ἀποσιωαστοῦμε στὸ Χαδέμ-κιοί, τὸ ὁποῖο ὠρίστηκε ὡς δικὸς μας τομεύς... Πρέπει νὰ ἐμποδίσουμε μὲ κάθε τρόπο τὴν προέλασι τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολι, σταματώντας τοὺς στὸν Ἑύρο... Ἄν δὲν γίνη αὐτό, ἕνας Θεὸς ξέρει, τι διεθνεῖς ἀναστατώσεις μπορεῖ νὰ ξεφυτρώσουν πάλι!

Ἰὸ τραῖνο ἐφτασε στὸ Χαδέμ-κιοί, κατὰ τὸ μεσημέρι. Καὶ κατὰ τὸ θράδου, ἤρθε ραδιοτηλεγράφημα ἀπ' τὴν Κωνσταντινούπολι, ὅτι ὁ σουλτάνος μῆκε σ' ἕνα ἀγγλικὸ πολεμικὸ καὶ δραπετεύσε, ἀφήνοντας τὸ Κράτος του στὴ διάθεσι τοῦ Μουσταφᾶ Κεμαλ πασᾶ...

Ὁ Πιέρ, ἐγκαταστάθηκε σ' ἕνα μικρὸ σπιτάκι τοῦ μονότονου ἐκείνου χωριοῦ. Κοιμῶταν ἀργὰ κατὰ τὸ θράδου, ἀλλὰ τὸ πρῶτ' ἐμπνοῦσε πάντα μόλις ἡ σάλπιγγα σήμαινε τὸ «εγερτήριο» γιὰ τοὺς στρατιῶτες.

Ὡς τὸ μεσημέρι, ἐργαζόταν μαζί μὲ τὸν συνταγματάρχη του. Ἰὸ ἀπόγευμα ὅμως, ἦταν ἐντελῶς ἐλεύθερος. Καὶ περνοῦσε τὶς ὥρες του, ἢ ἀλληλογραφώντας μὲ τὴ μητέρα του καὶ μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ παίζοντας χαρτιά μὲ ἄλλους ἀξιωματικούς, ἢ κάνοντας μακρυνοὺς περιπάτους.

Σιγά-σιγά, ἡ μονοτονία ἄρχισε νὰ τὸν πνίγη. Περπατώντας κά-ποιο θράδου σὲ κάποια μικρὴ συνοικία τοῦ χωριοῦ, μῆκε σ' ἕνα τούρ-κικο σπιτάκι, στὸ ὁποῖο ζοῦσε μόνη τῆς μιὰ κοπέλλα ἀρκετὰ ἐμπει-ρη ἀπὸ κόσμο. Τὰ λίγα αὐτὰ πρὸς γεννοῦσαν ἢ κόττες τῆς, καὶ τὸ γάλα δυὸ-τριῶν ζώων ποὺ εἶχε, τὰ πουλοῦσε στοὺς ἀξιωματικούς, κι' ἔτσι οἱ πόροι τῆς αὐτοῖ τὴν ἐφταναν νὰ ζῇ.

Ὁ Πιέρ, κατ' ὥρθωσε νὰ συνεννοηθῇ κάπως μαζί τῆς, μὲ χειρονο-μίες φυσικά, κι' ἔτσι τοῦ ἐτοίμαζε κάθε θράδου λίγο φρέσκο γάλα τὸ ὁποῖο πῆγαινε κι' ἔπινε ἐκεῖ. Λεπτὴ, ἀρκετὰ νόστιμη ἡ νέα, καὶ τε-λειῶς διαφορετικὴ ἀπ' τὶς ἄλλες χονδροκαμωμένες κοπέλλες τοῦ χω-ριοῦ, προσένησε ἐντύπωσι στὸν Πιέρ. Ἀπὸ κάποιον Ἑλληνα παντο-πῶλη, ἔμαθε ὅτι ἡ νέα αὐτὴ ἦταν κόρη ἐνὸς ἀποστράτου λοχαγοῦ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε πεθάνει, χωρὶς νὰ πληρώνεται ἡ σύνταξι του στὴν κόρη του ἀπ' τὸ ἀναστατωμένο — τὴν ἐποχὴ ἐκεῖ-νη — τουρκικὸ Κράτος.

Ἡ πληροφορίαις αὐτές, δυνάμωσαν τὴ συμπάθεια τοῦ Πιέρ πρὸς τὴν ὀρφανὴ καὶ δυστυχισμένη νέα. Τὴν καμάρωνε ὀληθινὰ κι' ἀνυ-στερόβουλα, καθὼς τὴν ἔβλεπε ν' ἀνασηκώνη λίγο τὸν ἀλαφροδιάφα-νο φερετζέ τῆς καὶ ν' ἀρμέγη τὰ πρόβατά τῆς, χωρὶς νὰ παίρνῃ τὸ ὕψος ἀγριμιοῦ σάν τὶς ἄλλες φανατικές συνομηλικές τῆς.

Ὡστόσο, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές του νὰ ἀνακουφιστῇ, ἀπ' τὸ μυαλὸ του δὲν ἐννοοῦσε νὰ φύγῃ οὔτε στιγμὴ, ἢ γοητευτικὴ ὀπτασία τῆς Λιούμπα. Μιὰ νοσταλγία τυραννικὴ, τὸν ἔπιασε. Ἄν μποροῦσε, ἀσφαλῶς θὰ ξανάμπαινε πάλι στὸ τραῖνο, νὰ κατεβῇ στὴν Κωνσταν-τινούπολι, νὰ ριχτῇ στὴν ἀγκαλιά τῆς δυστυχῆς ἀγαπημένης του χω-ρὶς ἐπιφυλάξεις πειὰ, χωρὶς νὰ μνησικακῇ πειὰ γιὰ τὶς σκιές τοῦ παρελθόντος...

Μὰ ἦταν δεμένος τῶρα, ἀπ' τὴν πειθαρχία τῆ σκληρῇ κι' ἀπ' τὰ ἐπίσημα καθήκοντά του. Ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ μοιράζῃ τὸν και-ρὸ του στὶς ὑπηρεσιακές ἀσχολίες του, στὸ μπριτζ, στὸ πόκερ, στὴν ἰδιωτικὴ ἀλληλογραφία του καὶ στοὺς μακρυνοὺς περιπάτους του στὰ γύρω μονότονα τοπία τοῦ Χαδέμ-κιοί.

Ἔτσι, ἀποκαρδιωμένος, πικραμένος καὶ νοιώθοντας τύψεις γιὰ τὴν ἀσπλαγχνὴ ἐκ μέρους του ἐγκατάλειψι τῆς Λιούμπα, καὶ πνιγμέ-νος ἀπ' τὴν ἀνία κι' ἀπ' τὴ νοσταλγία, ἔπεσε ἐπιτέλους κάποιο πρῶτ' ἀρρωστος θαρεῖα...

— Πνευμονικὴ συμφορῆσις! εἶπε σκεπτικὸς ὁ γιατρὸς τοῦ χει-ρουργείου, ἀφοῦ ἐξήτασε λεπτομερῶς τὸν ἀναίσθητο Πιέρ. Ἡ κατὰ-στασις κρίσιμη!

Πέρασαν λίγες ἡμέρες, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁ Πιέρ θρискόταν μετα-ξὺ ζωῆς καὶ θανάτου. Ὑστερα, ἤρθε κάποια καλύτερεσι.

— Νὰ μὴ στενοχωριέσε καθόλου, ἀγαπητέ μου! τοῦλεγε διαρκῶς ὁ συνταγματάρχης του, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπισκεπτόταν τακτικώτατα μὲ πατρικὸ ἐνδιαφέρον. Μόλις καλύτερέσετε λίγο, θὰ διατάξω νὰ σᾶς μεταφέρουν στὸ κεντρικὸ Νοσοκομεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως...

Εκεῖ θὰ ὀρῇτε πρόσωπα ἀγαπητά, ἡ νοσηλεῖα σᾶς θὰ εἶνε τελειοτέ-ρα, κι' ἔτσι θὰ ἀναρρώσετε ἀμέσως!

Αὐτὰ τὰ στοργικὰ λόγια ἔρριχναν τὴν παρηγοριά σάν βάλσα-μο, στὴν πονεμένη καρδιά τοῦ Πιέρ. Τὸ μυαλὸ του διαρκῶς πετοῦσε πρὸς τὴ Λιούμπα του. Ἡ θέλησί του, νὰ καλύτερῃ τὸ γρηγορώτερο γιὰ νὰ θρεθῇ πρὸς σύντομα κοντὰ στὴν ἀγαπημένη του, ἐκεῖ κάτω στὴν Κωνσταντινούπολι, βοήθησε πολὺ τὶς φροντίδες τῶν γιατρῶν καὶ τὴν ἐπίδρασι τῶν φαρμάκων.

Ἔτσι, δέκα ἡμέρες μετὰ τὸ κρίσιμο σημεῖο τῆς ἀσθενείας του, ἡ βελτίωσι τῆς καταστάσεώς του ἄρχισε πειὰ σταθερῇ. Ὁ Πιέρ, στὴν τακτικὴ ἐπίσκεψι τοῦ συνταγματάρχου του, τοῦ θύμιζε εὐλαβικά τὶς ὑποσχέσεις του.

Ὁ συνταγματάρχης πρόθυμα ὑπόγραψε τὴ διαταγὴ τῆς μετα-φορᾶς του στὴν Κωνσταντινούπολι, γιὰ τὴν ἐπομένη τὸ πρῶτ' κιόλας. Ἀλλὰ λίγη ὥρα ἀργότερα, καὶ μὲ τὴν πρῶτὴν ἀφίξι τοῦ τραίνου, κατέφθασε ἀπροσδόκητα ἡ πριγκίπισσα Βάζενμπεργκ, ἡ ὁποία ζή-τησε ἀμέσως νὰ δῇ τὸν Πιέρ.

Τὴν πληροφορήσαν γιὰ τὴ σοβαρώτατὴ ἀσθένεια τοῦ νέου, καὶ τὴν ὠδήγησαν ἀμέσως στὸ χειρουργεῖο νὰ τὸν δῇ.

— Καὶ μὲν μου παιδί, ἀνησύχησα φριχτὰ! τοῦ εἶπε ἡ εὐγενικὴ ἀριστοκράτις, καθίζοντας κοντὰ στὸ προσκέφαλό του. Ἦσουν τόσο τακτικὸς στὴν ἀλληλογραφία σου πρὶν, ὥστε αὐτὴ ἡ πολυήμερη σιω-πὴ σου μὲ τρόμαξε, καὶ μὲ ἔκανε νὰ ὑποπτευθῶ δυσάρεστα πράγμα-τα γιὰ σένα... Εὐτυχῶς ποὺ σὲ βρὶσκω ἐκτός κινδύνου πειὰ!

Ὁ Πιέρ φίλησε τὸ χέρι τῆς ἐκλεκτῆς προστάτιδος του, μὲ συγκί-νησι θαθεῖα. Καὶ μὲ τὴν ἴδια συγκίνησι ἐπίσης, τῆς ἀνήγγειλε τὴν αὐριανὴ μεταφορὰ του στὸ κεντρικὸ νοσοκομεῖο τῆς Κωνσταντινου-πόλεως.

Ἡ πριγκίπισσα φάνηκε τρομαγμένη, στὸ ἀκουσμα τῆς εἰδή-σεως αὐτῆς. Κι' εἶπε μὲ ζωηροτάτῃ ἐκπληξι.

— Ἀπορῶ, πῶς σκέφθηκαν ἕνα τέτοιο πράγμα οἱ γιατροὶ ἐδῶ!... Ἐκτὸς βέβαια, ἂν τὸ ζήτησες ἐπίμονα ἐσὺ ὁ ἴδιος!

Κοκκινίζοντας ὁ Πιέρ, ὡμολόγησε ὅτι ἡ μόνη του σκέψι — τόσες ἡμέρες, τῶρα — ἦταν πῶς νὰ θρεθῇ ἐπιτέλους στὴν Κωνσταντινούπο-λι. Ὡστόσο, ἀγνοοῦσε τί τὸ τρομαχτικὸ συνέβαινε ἐκεῖ κάτω, γιὰτί ποτὲ κανένας δὲν τοῦ ἀνέφερε τὸ παρὰ μικρὸ σχετικῶς.

— Μὰ τὴν Κωνσταντινούπολι, ἐδῶ καὶ λίγες ἡμέρες, τὴ θερίζει κυριολεκτικῶς μιὰ θανατηφόρος ἐπιδημία πανώλους! ἀπάντησε ἡ πριγκίπισσα. Τὰ νεκροταφεῖα δὲν χωροῦν πειὰ τοὺς νεκροὺς, καὶ τὰ νοσοκομεῖα εἶνε γεμάτα ἀπὸ ἀρρώστους... Ὅσοδήποτε ἰσχυροὶ καὶ νὰ εἶνε οἱ «ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ», οἱ ὁποῖοι σὲ σπρώχνουν πρὸς τὰ κεῖ, παιδί μου, πρέπει ὥστόσο νὰ τὸ ἀποφύγῃς μὲ κάθε θυσία!... Εἶνε σωστός «κίνδυνος-θάνατος» γιὰ σένα, μιὰ μεταφορὰ σου ἐκεῖ κάτω!

Κάλεσε ύστερα η πριγκίπισσα το γιατρό, και μίλησαν μαζί παραμερα, επί αρκετή ώρα. Ύστερα, ξαναγυρίζοντας κοντά στον θλιμμένο κι' απογοητευμένο νέο, του είπε πάλι, με στοργικό ενδιαφέρον:

—Καλέ μου φίλε, πρέπει να αναβάλεις για λίγον καιρό την ικανοποίηση των αισθηματικών σου πόθων. Προκειται για τη ζωή σου την ίδια... Λοιπόν, μείναμε σύμφωνοι με το γιατρό, να σου χορηγηθεί μια πολυμήνη αναρρωτική άδεια... Θα πάς στην Ανδριανούπολη, σε κάποιο μοναστήρι Καθολικών εκεί, του οποίου γνωρίζω καλά τον ηγούμενο... Το ξέρω κι' ύγιεινό κλίμα, κι' η περιποίησις, θα επιταχύνουν πολύ την ανάρρωσί σου... Κι' ελπίζω, πριν περάσουν δυο μήνες, να βρίσκεσαι στην Γαλλία και στην αγκαλιά της μητερούλας σου!

Κατόπιν η πριγκίπισσα έφυγε αποχαιρετώντας χαμογελαστά τον Πιέρ, σαν μια καλή κι' ευεργετική νεράιδα του παραμυθιού...

Μα την επομένη, δεν μπόρεσε ο γιατρός του χειρουργείου του Χαδέμ-κιοί να επιτρέψει την αναχώρησι του Πιέρ. Ο δυστυχισμένος νέος, καταπικραμένος που δεν θα έβλεπε την Κωνσταντινούπολη, φαρμακωμένος που θάμνε μακριά απ' την άξεχαστη και γλυκιά λατρευτή του, τυραννισμένος τόσο καιρό τώρα απ' τις τύψεις του, άρχισε να φλογίζεται απ' τον πυρετό, κι' η κατάσταση του να χειροτερεύει.

—Λιούμπα!... μουρμούριζε διαρκώς, στις εξάψεις και στα παραμιλητά του πυρετού του. Μικρούλα μου!... Ντουσίνκα μου!... Που είσαι;... Γιατί να σε εγκαταλείψω μικρούλα μου, τόσο άπονα κι' ανανδρά;

Ο πυρετός του φλόγιζε το κορμί, και του ξέρανε το λαρύγγι. Ζητούσε νερό, παγωτά, λεμονάδες. Του φαινόταν πώς χιόνιζε, και πώς το χιόνι πέφτοντας στο κορμί του τον ανακούφιζε ανείπωτα. Φώναζε διαρκώς και ζητούσε κοντά του τη μητέρα του, την Λιούμπα, την πριγκίπισσα Βαζενμπεργκ, τον ντε Ζυνιάν.

—Μητερούλα μου... Λιούμπα... Ντουσίνκα μου!... Λιούμπα, ψυχή μου!

Ήμέρες, νύχτες ολόκληρες διαρκούν τα παραμιλητά του...

—Ζάν!... Μητερούλα μου... Λιούμπα!... Λιούμπα!

Η Λιούμπα του δεν έφευγε καθόλου απ' το παραμιλημά του. Ήταν διαρκώς παρούσα, μέσα στη φλογισμένη σκέψι του, την έκτροχιασμένη απ' τον πυρετό, την αναστατωμένη απ' τις όδυνες τύψεις του. Η όπτασις της ήταν διαρκώς μπροστά στα λαμπερά κι' έξαλλα μάτια του. Την έβλεπε άλλοτε με την έξωμη τουαλέττα της, όταν μιλούσε καθισμένη στο τραπέζακι του συνταγματάρχου Μπάγκ-οταν, πριν ακόμα προλάβει να της μιλήσει τρυφερά.

—Λιούμπα!... Σ' έκανα να πονέσης, ψυχούλα μου!... Ντουσίνκα μου, που είσαι;

Την είδε κάποτε τη Λιούμπα, επιτέλους. Ναί, την είδε στο κατώφλι της πόρτας του ξύλινου δωματίου της παράγκας, η οποία χρησιμοποιείτο για πρόχειρο χειρουργείο του συντάγματος. Την είδε τη Λιούμπα του, να στέκεται δειλά, με όρθάνοιχτα από αγωνία μάτια, εκεί στο κατώφλι της πόρτας, και να τον κυττά λιαχταρισμένη, χλωμή κι' άμιλλητη...

Και την άκουσε επιτέλους τη Λιούμπα του, να του μουρμουρίζει με άχνη φωνή, η οποία έφτασε στ' αυτιά του καθαρά ωστόσο:

—Πιέρ!... Πετρούσκα!

—Λιούμπα! φώναξε τώρα με λαχτάρα ανέκφραστη ο Πιέρ, ανα-

καθίζοντας στο κρεβάτι του.

Τα κόκκινα απ' τον πυρετό μάτια του άνοιγουν διαπλάτα. Δεν ξέρει ο φτωχός νέος, αν είναι η αγαπημένη του η πραγματική, η χειροπιαστή, ή αν πρόκειται πάλι για καμμία άπατηλη όπτασις της εξάψεως του και του πυρετού του.

—Λιούμπα!... Μικρούλα μου!

Η φωνές του ήταν σπαραχτικές, τώρα. Η αγωνία τον έπνιγε όδυνηρά. Ήταν τόσο ζωηρή η εμφάνισι της Λιούμπα του, τώρα, ώστε θα σάλευσαν ασφαλώς τα λογικά του, αν δεν επρόκειτο πεια περί της τόσο ποθητής πραγματικότητας. Θα τρελλανόταν ασφαλώς, ο δυστυχής νέος, αν αυτή η λατρευτή του Λιούμπα — την οποία αντίκρυζε τόσο ζωηρά μπροστά του — αποδεικνυόταν πάλι φανταστική, αλλη, πλάνο δημιούργημα της ξαναμμένης φαντασίας του!

—Πιέρ!... Ναί, εγώ είμαι ψυχή μου!... Εγώ είμαι, ντουσίνκα μου!

Μα ναί, του μιλούσε κιόλας η αγαπημένη του. Και περπατούσε κιόλας, σιγά-σιγά, κι' έρχόταν άθροβα και με λαχτάρα συγκρατημένη, κοντά του...

Φορούσε, μάλιστα, φόρεμα ταξιδιού ή χρυσομαλλη κοπέλλα. Ένα μικρό «μπερέ» στο κεφάλι της, αδυνατούσε να συγκρατήσει τις χρυσές μπούκλες των μαλλιών της, η οποίες πλασιώναν το χλωμό πρόσωπό της σαν φωτιστέφανος βυζαντινής αγίας.

Ο πυρετός έπαψε πεια να θολώνει το ζωντανέμένο λογικό του Πιέρ. Μια εύτυχια ανέκφραστη ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό του. Κι' ενώ άπλωνε τα χέρια του με λαχτάρα, σαν να θέλε να συγκρατήσει σίγουρα κοντά του την αγαπημένη εκείνη ύπαρξη, η Λιούμπα κάθησε στην άκρη του κρεβάτιού του, άκούμπησε το χέρι της στο κεφάλι του, και μουρμούρισε χαϊδεύοντάς του τα μαλλιά:

—Πιέρ!... Ήρθα αγαπημένε μου!... Έμαθα ότι ήσουν άρρωστος, απ' τον φίλο σου εκείνον της Πρεσβείας... Γι' αυτό ντε Ζυνιάν... Δεν ήξερα, τί είχες απογίνει... Σε άναζητούσα διψασμένη, δίχως να σε βρίσκω... Κι' επιτέλους, αποφάσισα να ρωτήσω τους πιο στενούς σου φίλους!

Η συγκίνησι της έπνιγε το λαρύγγι, και την ανάγκασε να τραυλίζει τις λέξεις και να μιλά με φράσεις σύντομες.

—Και ξέρεις, αγαπημένε μου, πρόκειται να χωρίσουμε για λίγον καιρό πάλι!

Ο Πιέρ αναστατώθηκε. Είχε βρεθεί στα πρόθυρα του παραδείσου, μα η στενοχωρημένη αυτή φράσι της Λιούμπα — έτσι απότομα και διαστικά καθώς είπώθηκε — τον βύθισε πάλι στη σκοτεινιά και στη θλιψη.

—Ιστί θα χωρίσουμε πάλι; τη ρώτησε τραχεία ο δυστυχής νέος, πριν ακόμα προλάβει να της μιλήσει τρυφερά.

—Δεν είμαι μόνη, ντουσίνκα μου! άπάντησε εκείνη, φοβισμένη. Με συνοδεύει κάποιος. Και βασανίστηκα πολύ, όσο να τον πειρώ να δεχτή και να ρθούμε ως εδώ!

Το ένστικτο άνάγκασε την πονεμένη καρδιά του Πιέρ να σφιχτή πιο όδυνηρά. Και το μυαλό του πετάχτηκε στους δυο Βέλγους γλεντζέδες και στο χορό του καμπαρέ «Παριζιάνα».

—Βέλγος είναι ο συνοδός σας; τη ρώτησε παρευθύς, πεισνωμένος.

Η Λιούμπα τρόμαξε, και τον κύτταξε κατάματα.

—Πώς το ξέρεις; ψιθύρισε, χλωμή.

Δεν της άπάντησε. Μα συνωφρωμένος, άγριεμένος σχεδόν, την ξανάρώτησε:

—Θα μείνης πολύ, εδώ στο Χαδέμ-κιοί;

—Όχι, περαστική είμαι... Ήρθα απ' εδώ, αποκλειστικά και μό-

νο για να ιδωθοῦμαι!... "Αχ, Πιέρ!... Γιατί με πέταξες τόσο περιφρονητικά, τόσο απροσδόκητα, μακριά σου;... Γιατί με περιφρόνησες έτσι φριχτά, κι' ακριβώς τη στιγμή που θάπρεπε ίσα-ίσα να με λατρεύεις περισσότερο;... Δεν παραδόθηκα σέ σένα με όλη την ψυχή μου; Γιατί δεν ξανάρθες καθόλου απ' τη θραυιά εκείνη, να με δής;... Γιατί με ποδοπάτησες έτσι άνεξήγητα;... Τι σουκάμα, η φτωχή;

Είχε δίκαιο, η δυστυχισμένη νέα. "Εκλαιγε με δάκρυα πικρά, άδιαφορώντας για τους νοσοκόμους, οι όποιοι στεκόντουσαν παράμερα και την κύτταζαν με κάποια περιέργεια.

Η πικρές τύψεις, άρχισαν ξανά να βασανίζουν τον Πιέρ. Μαλάκωσε, η συγκίνησι του θούρκωσε τα μάτια, και με τρεμουλιαστή φωνή τη ρώτησε:

— Γιατί φεύγεις, Λιούμπα;... Γιατί δεν περιμένεις λίγες ημέρες, να βγω από δω μέσα, και να ζήσουμε ξανά μαζί, αγαπημένοι κι' άχωριστοι για πάντα;

— Είνε άργά τώρα, Πιέρ! μουρμούρισε με πνιχτή φωνή και με άπόγνωση, η Λιούμπα. Είμαι άμαρτωλή τώρα, αγαπημένο μου... "Ημουν άγνη πριν... "Υπερηφανεύομαι γι' αυτό... Και σου χάρισα όλόψυχα την άγνωτητά μου και την καρδιά μου!... Μα μ' έγκατέλειψες παρευθές αγαπημένο μου, χωρίς να ξέρω την αίτία... Βασανίστηκα... "Εκλαψα... Πόνεσα... Πείνασα... Με δώδεσαν απ' το δωμάτιό μου, και μου πούλησαν τα έπιπλα, γιατί χρωστούσα νοίκια... Δεν έρχόσουν... Έμαθα πώς διασκέδαζες άλλοι, πώς ηγαίνες έκδρομές, πώς συντρόφευες διαρκώς μια μεγάλη κι' ωραία κυρία, μια πριγκίπισσα!... Πώς να τολμήσω ή φτωχή, να σε πλησιάσω και να σ' ένοχλήσω;

... Τι νάκανά;... Ντρεπόμουν πειά τον ξαυτό μου, έτσι άμαρτωλή καθώς με είχες καταστήσει!... Κατάπια την πίκρα μου για την περιφρόνησί σου, και τη ντροπή μου για την έγκατάλειψή σου... "Ενοιώθα, πώς έπαφες να μ' έκτιμάς, πώς έπαφες πειά να μ' αγαπάς!... Κι' ημέρα με την ημέρα, κινδύνευα να πεθάνω απ' την πείνα, μην έχοντας τί νλ φάω και πού να κοιμηθώ... Κι' άκόμα, καταχρεωμένη όπως ήμουν, άναγκάζόμουν να κρύβουμαι, για να μη φυλακιστώ!

... Έτσι, η φριχτή ανάγκη με έσπρωξε να γνωρίσω έναν Βέλγο... Με βοήθησε πολύ, μου πλήρωσε τα χρέη, κι' άνέλαβε να με συντηρή... Πάντα σε θυμόμουν όμως, πάντα εύχόμουν για την εύτυχία σου, και — καταπίνοντας το φαρμάκι του πόνου μου — εύχαριστιόμουν κιόλας, που διασκέδαζες άμέριμνα κι' εύτυχισμένα!

... "Υστερα, σ' έχασα ξαφνικά... Δεν ήξερα, τί γινόσουν και πού είχες πάει... Μεθοῦσα, για να σε ξεχάσω... Μα όταν μοδπάυε το μεθύσι, το ξεκαθαρισμένο μου μυαλό κι' η πονεμένη μου καρδιά σε άναζητούσαν πάντα με λαχτάρα!...

... Τέλος, έμαθα απ' τον ντε Ζυνιάν, ότι ήσουν άρρωστος έδω!... Κι' ήρθα να σε άποχαιρετήσω, και να σε δώ για μια στερνή φορά, αγαπημένο μου!

Βαρεία σιωπή άπλώθηκε ανάμεσά τους, που τη διέκοπταν μονάχα οι λυγμοί της δυστυχισμένης νέας. Πνιγμένος κι' ο Πιέρ απ' τη συγκίνησί του, ρώτησε:

— Γιατί φεύγεις, απ' την Κωνσταντινούπολι;... Λίγες ημέρες αν έμενες ακόμα, θάβγαينا από δω και θα ρχόμουν να σε συναντήσω... "Υστερα, δεν θά χωρίζαμε πειά ποτέ μας, μικρούλα μου!

— Δεν μπορώ να μένω περισσότερο στην Κωνσταντινούπολι, ντουσινκα μου! άπάντησε τρεμουλιαστά, η Λιούμπα. Έρχονται πειά οι Κεμαλικοί, εκεί... Είνε σύμμαχοι με τα Σοβιέτ, καθώς ξέρεις... Και διατρέχω άμεσον κίνδυνο να τουφεκιστώ, αν με προλάβουν οι

Κεμαλικοί στην Κωνσταντινούπολι!...

"Ανατρίχιασε, και χλώμιασε σάν πεθαμένη πειά, η κοπέλλα... "Υστερα, ψιθύρισε σιγαλά και με υπερφυσικό τρομο, σαν να ψιθύριζε το όνομα τρομερού βρυκόλακα:

—... Μην ξεχνάς άλλωστε, τον συνταγματάρχη Μπόγκφηλδ!... Ποτε του ως τώρα, δεν έπαψε να με κυνηγά ο άνθρωπος αυτός... Φρύαξε τότε, όταν είχε υποπτευθί ότι έγινε ερωμένη σου, ενώ είχα πάντα μου αντισταθί σ' αυτόν απόλυτα, και μ' όλη τη δύναμι της ψυχής μου!... Τό έκδικητικό μίσος του ψυχρού και τρομερού και καταχθονίου αυτού ανθρώπου, δεν έπαψε ποτε ως τώρα να με παρακολουθί παντού!... Κρυβόμουν, τον άποφευγα, όσο μπορούσα... Μα διαρκώς μπροστά μου πάλι έμφανίζοταν, απειλητικός, ύπουλος, χαμογελώντας σαρκαστικά και κυνηγώντας με άκατάπαστα με τους ένόχους πόθους του και με τό άνικανοποίητο πείσμα του!... Ποιος ξέρει τί μηχανορραφία είναι ικανός να δημιουργήσι, για να με παραδώσι στους Κεμαλικούς... Και τότε, άσφαλως θα με περιμένη τό τουφέκισμα, γιατί έχω δυστυχώς εις θάρος μου κι' έκείνο τό κατασκοπευτικό προηγούμενο με τον 'Ιάπωνά αξιωματούχο!

Τη στιγμή εκείνη, μπήκε μέσα στον θάλαμο αυτόν του χειρουργείου, ένας υπαξιωματικός του έλέγχου τών Σιδηροδρόμων. Έρριξε γύρω του μια έρευνητική ματιά, είδε την καθισμένη στο κρεβάτι του Πιέρ κοπέλλα, και πλησιάζοντάς την είπε με ύφος στενοχωρημένο:

— Δυστυχώς, δεσποινίς, δεν μπορούμε να επιτρέψουμε την άναχώρησί σας!... Τα έξήγησα ήδη όλα στο συνοδό σας... Έχομε κάποιο έπείγον τηλεγράφημα της 'Αγγλικής Μυστικής 'Ασφαλείας της Κωνσταντινουπόλεως, τό όποιο μάς ειδοποιεί να έμποδίσουμε τη συνέχισι του ταξιδιού και τη διάβασι τών τουρκο-βουλγαρικών συνόρων στον Φράνκ Ντέλλανδ και στη δεσποινίδα Λιούμπα Ρουμπενγκένιφ!... Έτσι, πρέπει να επιστρέψετε πάλι στην Κωνσταντινούπολι μαζί με τον συνοδό σας, δεσποινίς, για να θεωρηθουν τα διαβατήριά σας κι' έκ μέρους της 'Αγγλικής 'Ασφαλείας!

Η Λιούμπα άκουγε λαχανιασμένη, κι' άσπρόχλωμη σάν πτώμα. Γυρίζοντας ύστερα τό κεφάλι της στον Πιέρ, ψιθύρισε:

— Έλεος, Θεέ μου!... Τί συμφορά!... Είδες, αγαπημένο μου, που τον ύπωπιαζόμουν αυτόν τον φοβερό κίνδυνο;... Όλα αυτά, είναι μια θανάσιμη καταδίωξι εναντίον μου, έκ μέρους του Μπόγκφηλδ!... Αυτός έστειλε τό τηλεγράφημα, ως άρχηγός της 'Αγγλικής 'Ασφαλείας, μόλις άνακάλυψε την κρυφή φυγή μου... Και τώρα, επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολι, στά χέρια του θά πέσω!... Όχι μονάχα δεν θά μου θεωρήσι τό διαβατήριο, αλλά και θά με συλλάβη, και θά με φυλακίσι, και θά με παραδώσι στους Κεμαλικούς αύριο-μεθαύριο, με την κατηγορία ότι ήμουν μία κατάσκοπος, κι' ότι εργαζόμουν ύπέρ τών 'Ελλήνων;... Πώς θ' άποδείξω τό αντίθετο, έγώ ή φτωχή, ή μοναχή στον κόσμο, ή άνυπεράσπιστη;... Και μάλιστα, όταν με βαρβαίνη ήδη, τό προηγούμενο της στυλετίας στον ώμο μου;

Ο Πιέρ έρρικόταν στα νύχια μιας φρικώδους αγωνίας, και σπάραζε πονεμένα. Έβρισκε, πώς όλα τα στοιχεία της φύσεως, είχαν συνωμοτήσι εναντίον της δύστυχης αγαπημένης του κι' εναντίον του έρωτός του. "Ω, πόσο πανάκριβα, πόσο όδυνηρά κι' άφάνταστα πλήρωνε τώρα — κι' έκείνη κι' ο ίδιος — τις συνέπειες της άνανδρης έπιπολασιότητός του!... "Ω, είχε στα χέρια του τότε, εκεί στην Κωνσταντινούπολι — την πιο άγνη ύπαρξι του κόσμου... Είχε στη διάθεσι της έρωτευμένης καρδιάς του, τότε, την πιο γλυκειά, την πιο τρυφερή και θελκτική αγαπημένη του κόσμου: Την άργοντική μικρούλα του, την πάμπωχη κι' έξόριστη κι' έναρετη ώστόσο — παρά τη

φριχτή της βιοπάλη — κόμησα Λιούμπα Ρουμπεγκένιεφ!

Κι' όμως, από ένα αμαρτωλό καπρίτσιο της στιγμής, από μια ένοχη κι' άκαταλόγητη επιπολαιότητα, περιφρόνησε ο άθλιος την ιδανική, και τόσο δυστυχισμένη ύπαρξη, η οποία τον λάτρευε ωστόσο και του είχε παραδοθή ολόψυχα!

— Αχ, πώς νά σέ βοηθήσω, αγαπημένη μου; ψιθύριζε με απόγνωση, και δακρύβεχτος ο Πιέρ. Τί μπορώ νά σου κάμω εγώ τώρα, αρρωστος κι' απομονωμένος σ' αυτό το μικρό χωριό;

Γύρισε στον υπαξιωματικό των διαβατηρίων, και ρώτησε ευγενικά:

— Μήπως υπάρχει και διαταγή συλλήψεως έναντίον της δεσποινίδος, φίλε μου;

— Όχι, κύριε Ντεβόν! απάντησε ο υπαξιωματικός, ο οποίος γνώριζε τον Πιέρ εξ αιτίας της υπηρεσίας του στο έπιτελείο του Συντάγματος. Μονάχα διαταγή απαγορεύσεως του ταξιδιού της, υπάρχει... Δηλαδή, σχεδόν το ίδιο είναι, εφόσον μπορεί τώρα η Άγγλική Ασφάλεια νά συλλάβη, οποτεδήποτε θελήσει, τη δεσποινίδα και τον συνοδό της!

— Αυτό, θα το ιδούμε! μουρμούρισε ο Πιέρ, σκεπτικός. Έδώ είναι τομεύς γαλλικής δικαιοδοσίας. Κι' η Άγγλική Ασφάλεια μπορεί ν' απαγορεύη ταξίδια, ή νά συλλαμβάνη, τότε μονάχα, όταν εμείς δεν έχουμε αντιρρήσεις!... Καλά, μπορείτε ν' αποσυρθήτε, φίλε μου!

Ο υπαξιωματικός χαίρεται κι' έφυγε. Η Λιούμπα, η οποία παρακολουθούσε εν τώ μεταξύ όλη αυτή τη συζήτηση αγωνιωδώς, ανάσανε θάβεια από ανακούφισι, κι' η έλπίδα φώτισε άχτινοδόλα τα χαρακτηριστικά του χλωμού προσώπου της. Κι' ο Πιέρ, ένθαρρύνοντας την μ' ένα βλέμμα θουβό, παρακάλεσε έναν νοσοκόμο νά καλέσει το γιατρό της υπηρεσίας έπειγόντως.

— Κύριε υπίατρε, μπορώ νά βγώ άπ' το νοσοκομείο, τώρα άμέσως; είπε παρακλητικά ο Πιέρ στον στρατιωτικό γιατρό, μόλις παρουσιάστηκε εκείνος.

Ο υπίατρος, ένας γηραιός και καλόκαρδος έπιστήμων, κύτταξε με συμπάθεια τον άσθενή του. Και νομίζοντας ότι άστειευόταν, απάντησε χαμογελαστός:

— Είτε αρκετά νοήμων, κύριε Ντεβόν, ώστε νά δώσετε μόνος σας την άπάντησι, στην έρώτησι μου άπευθύνετε!

— Κύριε υπίατρε, δεν άστειεύομαι! Ξανάπε σοβαρά, ο Πιέρ. Πρέπει εξάπαντος νά βγώ από δώ μέσα, και τώρα άμέσως άν είναι δυνατόν!... Πρόκειται περί υποθέσεως εξαιρετικώς έπειγουσσης... Πρόκειται ίσως περί της ζωής κάποιου άτόμου που κινδυνεύει!

— Μά πρόκειται έπίσης, και περί της δικής σας ζωής, κύριε Ντεβόν! απάντησε άυστηρά ο γιατρός της υπηρεσίας. Κι' η δική σας ή ζωή, είναι αυτό που με ενδιαφέρει έμένα, γιατί είμαι υπεύθυνος γι αυτήν εξ αιτίας των καθηκόντων μου!

Ο Πιέρ τινάχτηκε κάτω άπ' το κρεβάτι, έξαλλος. Και κυττάζοντας στα μάτια τον έκθαμβο γιατρό θλοσσυρός, ούρλιασε:

— Σας δίνω το λόγο της τιμής μου ότι θα αυτοκτονήσω ως το θράδυ, κύριε υπίατρε, άν δεν μου επιτρέψετε νά βγώ!... Το άκούτε;

Και πιο παρακλητικά τώρα, μαλακώνοντας τη φωνή του, ικέτευσε:

— Είναι άπόλυτος άνάγκη, σας επαναλαμβάνω!... Μά, Θεέ μου, θα έπρεμενα ποτέ τόσο πολύ, άν δεν έπρόκειτο περί ζητήματος ζωής και θανάτου;

Ο υπίατρος τρόμαξε. Έβλεπε άλλωστε, ότι ο ένκνευρισμός του άσθενούς θα χειρότερευε πιο σίγουρα την κατάσταση του, άν έπέμε-

νε στην άπαγόρευσι της έξόδου του. Και συμβίβαστικός τώρα, ζαναρώτησε:

— Μά πού θέλετε νά πάτε, κύριε Ντεβόν; Έννοείται, όμως, ότι θα υπογράψετε προηγουμένως μία δήλωσι, στην οποία θα αναλαμβάνετε και την ευθύνη αυτής της παρακοής σας στις έπιστημονικές υποδείξεις μου!

— Ευχαρίστως! παραδέχτηκε ο Πιέρ. Και τώρα σας πληροφορώ άκόμη, ότι θα πεταχτώ με το άυτοκίνητο στο Καραγάτς... Πρέπει νά δώ άμέσως τον συνταγματάρχη μου, ο όποιος από χθές πήγε στο Γενικό Στρατηγείο μας, γιά ύπηρεσία!

Ο υπίατρος κούνησε το κεφάλι του μελαγχολικά. Ωστόσο, υποχώρησε μπρός στην άγρία έπιμονή του άσθενούς, και τακτοποίησε όλα τα σχετικά των διατυπώσεων της έξόδου του άπ' το χειρουργείο.

Ο Πιέρ, εν τώ μεταξύ, φλυαρώντας σιγαλά κι' εύτυχισμένα με τη Λιούμπα, ξυρίστηκε, πλύθηκε, κι' έτοιμάστηκε γιά το μικρό του ταξίδι άπ' το Χαδέμ-κιοϊ ως το Καραγάτς.

Μισή ώρα άργότερα, ο Πιέρ μπαίνοντας στο άυτοκίνητο της ύπηρεσίας του συντάγματος, κι' έχοντας στον χαρτοφύλακά του τα διαβατήρια της Λιούμπας και του Ντέλλανδ, έτρεχε όλοταχώς πρós το Καραγάτς. Προηγουμένως, είχε συστήσει στη νεαρή κοπέλλα νά τον περιμένη ήσυχά κι' υπομονετικά, οδηγώντας την ως το σπιτάκι της όρφανής κόρης του άποστράτου Τούρκου λοχαγού. Όσο γιά τον Φράνκ Ντέλλανδ, εκείνος από λεπτότητα έμεινε στο μικρό πανδοχείο του χωριού.

Τρεις ώρες άργότερα, κι' ενώ η Λιούμπα περίμενε με άγωνία στην ψυχή της και λαχτάρα στην καρδιά της την έπιστροφή του αγαπημένου της, ο Πιέρ έφτανε στο Γαλλικό Γενικό Στρατηγείο του Καραγάτς. Άν κι' ήταν περασμένο πειά το μεσημέρι, ο συνταγματάρχης Δυρμπάς θριασκόταν άκόμη στα γραφεία του Στρατηγείου γιά έπείγουσες υποθέσεις του συντάγματος του. Κι' όταν ο Πιέρ, τρέμοντας άπ' τον πυρετό κι' άπ' την κούρασι, παρουσιάστηκε μπροστά του, τον δέχτηκε με ξεφωνητά επιπλήξεως κι' ενδιαφέροντος πατρικού:

— Τί τρέλλα είν' αυτή, παιδί μου;... Ίως αποφάσισες ένα τέτοιο έπίπονο ταξίδι, στην κατάσταση που βρίσκεσαι;... Η μάλλον, πώς σου επέτρεψαν οι έπιπόλαιοι εκείνοι του χειρουργείου, νά βγής σ' αυτά τα χάλια;... Έσύ, Θεέ μου, φλογίζεσαι άπ' τον πυρετό!

Ο Πιέρ εξωμολογήθηκε ειλικρινώς όλα τα περιστάτικά, στον καλό του συνταγματάρχη. Του άνέφερε τα περιστάτικά της Λιούμπας, τον προηγούμενο σύνδεσμο μαζί της, την έπιμονή του υπίατρου νά μην του επιτρέψη την έξοδο, την άπελπισία του και τις άπειλές του, καθώς — έπιτέλους — και τα καταχθόνια σχέδια του συνταγματάρχου Μπόγκφελδ έναντίον της αγαπημένης του.

Όταν τελείωσε, ο συνταγματάρχης Δυρμπάς στεκόταν σκεπτικός. Το συνοφρύωμά του, έδειχνε διαταγμούς κι' άμφιβολίες. Τέλος, ψιθύρισε:

— Ο συνταγματάρχης Μπόγκφελδ!... Χμ... Έχει δυνατό νύχια γιά νά γαντζώνη κατασκόπους!... Μόνο, πού τά νύχια του αυτά, είναι κάπως ύποπτης καθαριότητας!... Άς είνε!... Πάμε μία στιγμή στο γραφείο του λοχαγού Λαμπάκ, ο όποιος είνε άρμόδιος γιά τις θεωρήσεις των διαβατηρίων, κι' εκεί βλέπομε τί πρόκειται νά γίνη!

Προσπέρασαν λίγες πόρτες — σ' ένα μακρύ διάδρομο του κονακιοϋ, το όποιο χρησίμευε ως κτίριο του Γενικού Στρατηγείου — και μπήκαν στο γραφείο του λοχαγού Λαμπάκ.

— Συνταγματάρχη μου, πολύ δύσκολο μου φαίνεται αυτό που

μου ζητάτε! ψιθύρισε εύλαβικά ο λοχαγός, όταν του ανέπτυξαν τὴ ζητοῦσαν ἐκ μέρους του. Ἀκριβῶς γιὰ τὰ πρόσωπα αὐτά, κι' εἰδικῶς γιὰ τὴ Λιούμπα Ρουμπεγκένιεφ, ἔλαβα χθὲς τὰ μεσάνυχτα ἐπεῖγον τηλεγράφημα ἀπ' τὴν Ἀγγλικὴ Ἀσφάλεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως!... Παρακαλοῦν ἀπὸ κεῖ, νὰ ἀπαγορεύσουμε τὴ διάδοσι τῶν συνόρων σ' αὐτὴ τὴ Ρωσσίδα, μετὰ τὴ δικαιολογητικὴ πληροφορία ὅτι εἶνε ὑποπτὴ συνεργασίας μετὰ τοῦς Βουλγάρους κομιτατζήδες, οἱ ὅποιοι ἀρχίσαν νὰ ἀφθονοῦν τώρα τελευταία στὸν τομέα μας!... Ἰὸ τηλεγράφημα ποὺ ἔλαβα, προσθέτει μάλιστα καὶ τὸ ἑξῆς: "Ὅτι αὐριο, ἴσως ἔρθῃ αὐτοπροσώπως ὁ ἴδιος ὁ συνταγματάρχης Μπόγκφελδ, ἀρχηγὸς τῆς Ἀσφαλείας, γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ὑποπτὴ αὐτὴ κοπέλλα!

Ὁ Πιέρ εἶχε κιτρινίσει σὰν νεκρὸς, καὶ κύτταζε τὸν συνταγματάρχη του μετὰ βλέμμα ἱκεσίας ἀφώνης. Ἀλλὰ ὁ Δυρμπάς, πληροφορημένος ἤδη ἀπ' τὸν Πιέρ γιὰ ὅλα τὰ σκοτεινὰ παρασκηνία τῆς υποθέσεως αὐτῆς, μασσοῦσε τὰ μουστάκια του μετὰ νευρικότητα.

Τέλος, ξεσπώντας βίαια, φώναξε:

—Θὰ εἶνε ἀνάνδρεια, φίλε μου Λαμπάκ, νὰ ἐπιτρέψουμε ἐνα τέτοιο πρᾶγμα... Εἰμαι ἀπολύτως βέβαιος γιὰ τὴν ἀβώδη τῆς δεσποινίδος Ρουμπεγκένιεφ, γιὰτὶ ἐγγυᾶται γι' αὐτὴν ὁ πολιτικὸς μου σύμβουλος κύριος Ντεβόν... Καὶ στὸν κύριο Ντεβόν ἔχω τόσο ἐμπιστοσύνη, ὅση δὲν θὰ εἶχα οὔτε σὲ ἑκατὸ συνταγματάρχας Μπόγκφελδ!... "Ἀλλωστε, ἔμαθα ἤδη καὶ μερικὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα μετὰ πείθουν ἀπολύτως γιὰ τὸ δίκαιο τῶν ἰσχυρισμῶν μου αὐτῶν!

Ὑπονοοῦσε, μετὰ τὴν τελευταία φράσι του αὐτῇ, τὶς προηγούμενες αἰσθηματικὰς σχέσεις τοῦ Μπόγκφελδ μετὰ τὴ Λιούμπα, τὶς ὁποῖες τοῦ εἶδε ἤδη ἐκμυστηρευτὴ ὁ Πιέρ.

—Συνταγματάρχα μου, ὑπάρχει μιὰ λύσις στὸ περίπλοκο αὐτὸ ζήτημα! εἶπε στὰ τελευταία ὁ λοχαγὸς Λαμπάκ, ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὴ σκέψι. Βάλλτε τὴ μονογραφὴ σας κάτω ἀπ' τὰ δυὸ αὐτὰ διαβατήρια, σὲ σημεῖο ὅτι ἐγγυᾶσθε γιὰ τὸ ἀκίνδυνο τῶν κατόχων των... Κι' ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ πείσω ἀμέσως τὸν στρατηγὸ μας, νὰ ὑπογράψῃ ὁ ἴδιος τὴ θεώρησι τῆς ἐλευθέρως διαβάσεως τῶν συνόρων, ἀπάνω στὰ διαβατήρια αὐτά!

Καὶ χαμογελώντας μυστηριωδῶς, πρόσθεσε:

—Ἀσφαλῶς θὰ ξέρετε, πόση ἀντιζηλία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν γαλλικῶν καὶ ἀγγλικῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν... Συχνά, κι' ἐπειδὴ ἡ μυστικὴς βλέψις τῆς κυβερνήσεώς μας εἶνε σὲ πολλὰ σημεία ἀντίθετες μετὰ τὶς βλέψεις τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, ὅσα σχεδιάζουμε ἐμεῖς μὲς τὰ χαλάει κρυφὰ ὁ Μπόγκφελδ μετὰ τὰ ὄργανά του!... Κι' ὅσα πάλι σχεδιάζει ὁ Μπόγκφελδ, τοῦ τὰ χαλάει ἐμεῖς μετὰ τὴ σειρά μας!... Λοιπὸν, ἀσφαλῶς ὁ στρατηγὸς μας θὰ εὐχαριστήθῃ κρυφὰ, ἀν' ματαιώσῃ μετὰ τὴν ὑπογραφή του τὶς τηλεγραφικὰς αὐτὰς ὁδηγίαις τοῦ Μπόγκφελδ!... Ἀλλωστε, θὰ τὸ πάρῃ καὶ γιὰ ζήτημα φιλοτιμίας: Μποροῦν ποτὲ οἱ Ἀγγλοὶ νὰ διατάσσουν ἔτσι, σὲ ἑσῶ ἀφορῶν τὸν τομέα τῆς δικαιοδοσίας μας;

Μισὴ ὥρα ἀργότερα, κι' ἐνῶ ὁ Πιέρ πετοῦσε ἀπ' τὴ χαρὰ του, ὁ λοχαγὸς Λαμπάκ γυροῖε στὸ γραφεῖο του, μετὰ τὰ διαβατήρια τῆς Λιούμπα καὶ τοῦ συνοδοῦ τῆς θεωρημένα κινδυνικῶς ἀπ' τὸν ἴδιο τὸν στρατηγὸ!

Ἡ Λιούμπα του εἶχε σωθῇ...

ΙΕ'

ΑΡΓΑ κατὰ τὴ νύχτα, ὁ Πιέρ ξαναγύρισε στὸ Χαδέμ-κιοῖ μετὰ τὰ διαβατήρια τῆς ἀγαπημένης του «ἐν πλήρῃ ἰάξει».

Εἶχε ἀργήσει πολὺ νὰ ἐπιστρέψῃ, γιὰτὶ ὁ συνταγματάρχης του τὸν ὑποχρέωσε νὰ ἀναπαυθῇ λίγο, πρὶν ξεκίνησῃ πάλι μετὰ αὐτοκίνητο γιὰ τὴν ἐπιστροφή. Ἔτσι, ὑποθέτοντας ὅτι ἡ Λιούμπα θὰ ἔβρισκόταν στὸ χειρουργεῖο — ἀγωνιώντας γιὰ τὴ βραδύτητά του αὐτὴ — τράβηξε κατευθεῖαν γιὰ κεῖ, ἀντὶ νὰ περάσῃ ἀπ' τὸ σπιτάκι τῆς Ὁθωμανίδος νέας, στὸ ὁποῖο τὴν εἶχε ἀφήσει τὸ πρῶτ.

—Δόξα στὸ Θεό, κύριε Ντεβόν! τοῦ εἶπε ξαφνικά μιὰ φωνὴ στὸ πλάι του, καθὼς ἐμπαινε διαστικὰ στὸν θάλαμο τοῦ χειρουργείου. Ἦρθατε χωρὶς δυσάρεστα ἀπρόοπτα, καθὼς βλέπω!

Ὁ Πιέρ σκίρτησε ξαφνιασμένος, κι' εἶδε τὸν καλοκάγαθο ὑπίατρο κοντὰ του. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα του ἄρχισε πάλι νὰ πλανιέται ὀλόγυρά του, σὰν κάτι νάψαχνε νὰ δῇ μετὰ λαχτάρα.

—Δυὸ φορές ὥς τώρα ἦρθε ἡ δεσποινὶς ἐκεῖνη, καὶ ρωτοῦσε γιὰ σὰς! ξανάπε ὁ ὑπίατρος, μαντεύοντας τὴ σημασία τῶν βλέμμάτων τοῦ Πιέρ. Μας εἶπε, κατὰ τὴν πρό δυὸ ὥρων τελευταία ἐπίσκεψί της, ὅτι θὰ ξανάρθῃ πάλι ἀργότερα!... Μὰ, πρὸς Θεοῦ ὅμως, κύριε Ντεβόν!... Μὴν κάνετε κατάχρησι τῶν δυνάμεών σας καὶ τῆς ἀντοχῆς σας... Πέστε στὸ κρεβάτι σας ν' ἀναπαυθῇτε, γιὰτὶ ἐνα τέτοιο ταξίδι ποὺ κάνετε, δὲν ἀστείευεται καθόλου!... Κι' ἐγὼ πάλι, θὰ διατάξω τοὺς νοσοκόμους νὰ ἐπιτρέψουν ἀμέσως τὴν εἴσοδο τῆς δεσποινίδος, μόλις παρουσιασθῇ ξανά!

Πραγματικῶς, ἡ ἐξάντλησις κι' ὁ πυρετὸς μόλις ἄφηναν τὸν Πιέρ νὰ στέκεται στὰ πόδια του. Γδύθηκε λοιπὸν ὑπάκουα, ἔπεσε στὸ κρεβάτι του, καὶ σκεπάστηκε καλὰ. Ὁ ὑπίατρος θερμομετρώντας τον, τοῦ ὄρηκε πυρετὸ «τριανταοχτὼ καὶ μισό» βαθμούς, τὸν μάλωσε ἀκόμη μιὰ φορά — γιὰ τὶς ἀσυνεσίαις του — καὶ διέταξε κάποιον φάρμακο καταπραϋντικό.

Μὰ ὁ Πιέρ οὔτε λογάριάζε καθόλου, τώρα, τὸν πυρετὸ καὶ τὴν ἐξάντλησί του. Ὅλη ἡ σκέψις του, ὅλη ἡ λαχτάρα του, ἦσαν προσηλωμένες στὴ Λιούμπα του. Ἐσπλωμένος στὸ κρεβάτι του, σκεπασμένος καλὰ, εἶχε ἀπλώσει ἀπάνω στὶς κουβέρτες του τὰ διαβατήρια ἐπιτηδες. Θὰ ἦσαν τὰ πρῶτα-πρῶτα ἀντικείμενα, στὰ ὁποῖα θὰ πέφτε τὸ βλέμμα τῆς κοπέλλας, μόλις θὰ ῥχόταν ἀγωνιώντας νὰ μάθῃ νέα του!

Καὶ τώρα, τεντώνοντας διαρκῶς τ' αὐτιά του καὶ στοὺς πῶ παραμικροὺς θορύβους ἔξω ὁ Πιέρ, χάριδε μετὰ λαχτάρα τὸ διαβατήριό τῆς ἀγαπημένης του — ἐκεῖ στὸ μέρος τῆς φωτογραφίας, ἡ ὁποία εἰκόνη τῆς γλυκεῖας μορφῆς της — καὶ μουρμουρίζε μετὰ εὐτυχισμένη ἔκστασι:

—Μικρούλα μου, σ' ἔσωσα!... Πόσο ἱκανοποιημένος εἰμαι!... Τί εὐδαιμονία ἀφθαστὴ ποὺ νοιώθω!... Μοῦ φαίνεται πὼς ἐξελιγόμεναι λιγάκι ἀπέναντί σου, γιὰ ὅσες συμφορὰς γιὰ ὅσα φαρμάκια σὲ πότισα, ὁ ἀπερίσκεπτος!

...Λιούμπα μου!... Ντουσίνκα μου!... Ἰῆγαινε στὸ καλὸ, καὶ γρήγορα θ' ἀνταμωθοῦμε... Μοῦ τὸ ὑποσέθηκες ἄλλωστε, ἀγαπημένη μου... Μόλις ξεφύγῃς σήμερα ἀπ' τὰ νύχια τοῦ καταραμένου Μπόγκφελδ, καὶ μόλις φτάσῃς ἀργότερα στὸ Βέλγιο, μοῦ εἶπες πὼς θὰ ξεκινήσῃς παρευθὺς γιὰ τὸ Παρίσι... Ἐκεῖ θὰ σὲ περιμένω πειὰ κι' ἐγὼ, ὅπως μείναμε σύμφωνοι μετὰ τὴν καρδιά μας!...

...Ἀχ, πόσο ἀνυπομονῶ νὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα!... Λίγες ἡμέρες νοσηλείας ἀκόμα, βασιανιστικῆς κι' ἀνιάρης, κι' ὕστερα θὰ ἐφοδιασθῶ μετὰ τὴν πολύμηνη ἀναρρωτικὴ ἀδειὰ μου... Μοῦ τὴν ὑ-

ποσχέθηκε επίσημα ο συνταγματάρχης μου, μόλις μπορέσω να ταξιδέψω άκινδυνα!

...Και τότε, καλώς σε θρήκα Παρίσι μου!... Καλώς σε θρήκα, καλή μου μητερούλα... Καλώς σε θρήκα, και για πάντα πεια μαζί σου, αγαπημένη μου, γλυκειά μου Λιούμπα!

Χαμογελούσε τρισευτυχισμένος ο Πιέρ, σχεδιάζοντας τα λαμπρά αυτά όνειρά του για το μέλλον. Και το βλέμμα του, προσηλωμένο διαρκώς με λαχτάρα στην πόρτα του θαλάμου του, περιμένα αγωνιώδως ν' αντικρύση τον διαστικό έρχομό της αγαπημένης του. Το βλέμμα του έλαμπε όχι τόσο απ' τον πυρετό, όσο απ' την ούρανια λαχτάρα που δοκίμαζε, περιμένοντας από στιγμή σε στιγμή ν' αντικρύση τη λυγρή σιλουέττα της Λιούμπας του, ή οποία θα ρχόταν να μάθη νέα του...

—Είνε νύχτα πειά, μά θάρρη ή καλή μου! μουρμούριζε ο Πιέρ, μονολογώντας διαρκώς. "Αλλωστε, τó δήλωσε κι' ή ίδια προηγουμένως!... Είνε τόσο τραγική ή θέσι της αγαπημένης μου, ώστε δεν θάχη ήσυχια, ούτε και θά' μπορού ή να περιμένη ως αύριο τó' πρωί, για νά...

Ξαφνικά, μιά σπαραχτική, μιά διαπεραστική κι' αγωνιώδης κραυγή γυνάικας, ξέσχισε τη σιγαλιά και την έρημια της νύχτας έξω...

Ο Πιέρ συγκλονίστηκε από ανέκφραστη άνατριχίλα.

Μισόγυμνος, τινάχτηκε κάτω απ' τó κρεβάτι, έτρεξε προς την πόρτα, την άνοιξε και πετάχτηκε έξω στο κρυερό και σκοτεινό ύπαιθρο.

Τό σκοτάδι τού σκέπαζε τά μάτια, και δεν είδε τίποτα γύρω του. Ξυπόλητος, ντυμένος μονάχα με τó μακρύ άσπρο νυχτικό τού νοσοκομείου, άρχισε να τρέμη τόσο απ' τó κρύο όσο κι' απ' την φρίκη του. "Ενας νοσοκόμος τόν πλησίασε τώρα τρεχάτος, κι' άνήσυχος κι' αυτός, κρατώντας ένα φανάρι άναμμένο στο χέρι.

Ο Πιέρ τού τó άρπαξε θίαια:

—Τήν άκουσες κι' έσύ την κραυγή αυτή; τόν ρώτησε θραχνα, άρχίζοντας συγχρόνως να ψάχνη γύρω του.

—Ναί, τήν άκουσα κι' άνησύχησα! ψιθύρισε ο νοσοκόμος, τρομαγμένος.

Κι' εϋθὺς άμέσως, πρόσθεσε:

—Μά ό,τι και να συμβαίνει κύριε, έσεις πρέπει να πάτε άμέσως στο κρεβάτι σας!... Διάτρέχετε άμεσον κίνδυνο θανάτου... Στα βουνά γύρω έχει χιονίσει, είναι μιά παγωνιά που περονιάζει τά κόκαλα, κι' άσφαλώς θά' άρπάξετε καμμιά πνευμονία!... Δηλαδή, θ' άρπάξετε τόν ίδιο τόν θάνατο, έξαντλημένος και μισόγυμνος κι' άρρωστος καθώς είστε!

Μά ο Πιέρ, κατάχλωμος, δεν άκουγε ούτε λέξι από όσα τούλεγε ο νοσοκόμος. Κρατώντας τó φανάρι πιό ψηλά απ' τó κεφάλι του, έξακολουθούσε να πατάη ξυπόλητος την παγωμένη και μισοφωτισμένη γή, και να ψάχνη τριγύρω του άκατάπαυστα.

Ξαφνικά, έβγαλε μιά κραυγή τρόμου. "Αρκετά θήματα μακριά του, αντίκρουσε ένα ανθρώπινο κορμί — άόριστο, κουδαρασμένο — να κοιτάεται στο χώμα άκίνητο. "Ετρεξε προς τά κεί άμέσως, κι' έσκυψε άνατριχιασμένος, φωτίζοντάς το καλά με τó φανάρι του.

"Ηταν ή Λιούμπα!

Διπλωμένη στα δυό, απ' τούς στερνούς σπασμούς της έπιθανατίου άγωνίας της άσφαλώς, είχε ξεψυχήσει πειά. Τά φορέματά της ήσαν άταχτα και βουτηγμένα στο αίμα. Τά μάτια της, όρθάνοιχτα κι' άπλανή, κύτταζαν προς τόν ούρανό με την έκφρασι τού τρόμου και της φρίκης ζωγραφισμένη στο άκίνητο βλέμμα τους.

Σάν ύπνωτισμένος ο Πιέρ, άπλωσε τó τρεμάμενο χέρι του προς τó στήθος της φτωχής νέας. Η σάρκα ήταν ζεστή άκοιη. Αλλά ά-

πό μιά μικρή και θαυτάτη όπή, προς τó μέρος της καρδιάς, ένα μικρό ρυάκι αίματος έξακολουθούσε άκόμη να τρέχη...

"Ω, είχε δεχτή κατάκαρδα τη φονική μαχαίρι, ή δυστυχισμένη λατρευτή του, ή πεθαμένη από κακούργο χέρι Λιούμπας του!

Ο Πιέρ, έτρεμε σύγκορμος. Τά δόντια του σφυροκοπούσαν, από κρύο μαζί και φρίκη. Τά αυτιά του βούιζαν. Αλλά ή σκέφι του και τó λογικό του ως τόσο, ήσαν διαυγή άκόμα, κι' έτσι μπορούσε να βλέπη και να κρίνη καθαρά...

—Εξάπαντος τó δάχτυλο τού Μπόγκφελδ είναι άνακατεμένο, ο αυτόν τόν άνεξηγητο φόνο, σ' αυτή τη δολοφονία δηλαδή! ψιθύρισε άχνά!

Μιά ναυτία, άνέκφραστα βασανιστική, τούσφιζε τó λαρύγγι. Η καρδιά του πόνεσε σπαραχτικά, άγρια. Μιά σκοτοδίνη τόν ζάλισε, και τού θόλωσε τά μάτια. Κλονίστηκε σάν μεθυσιμένος...

Και βογγώντας από θλίφι κι' άπελπισία, σωριάστηκε λιποθυμός άπάνω στο ματωμένο κι' άψυχο κορμί της Λιούμπας του...

"Όταν ή περιποιήσεις τών νοσοκόμων και τού ιατρού τόν συνέφεραν, ο Πιέρ είδε ό,τι θρισκόταν στο κρεβάτι του, κι' ότι είχε ξημερώσει σχεδόν.

Σιωπηλός, άρχισε να δακρύζει γαλήνια. Τά δάκρυά του άργοκυλούσαν στο χλωμά κι' άδυνατισμένα μάγουλά του, και ξεραίνοντουσαν μονάχα τους, χωρίς ο δύστυχος Πιέρ να έπιχειρή να τά σκουπίζη.

"Ενας στρατιώτης τού έφερε μιά έπιστολή. "Ηταν έκ μέρος του συνταγματάρχου Δυρμπάς, τού καλού αυτού προϊσταμένου του. "Ο Δυρμπάς είχε φτάσει στο Χαδέμ-κιοί από χθές τó θράδυ επίσης, αλλά λίγες ώρες μετά την άφιξι τού Πιέρ, κι' είχε θρή στο καταλυμά του τόν "Αγγλο συνάδελφό του Μπόγκφελδ — φτασμένο από νωρίς απ' την Κωνσταντινούπολι — να τόν περιμένη.

Κι' έγραφε ο Δυρμπάς στον Πιέρ:

"Αγαπητέ φίλε και συνεργάτα,

"Εφτασα έδω νύχτα, και θά ήθελα να σε έπισκεφθώ στο νοσοκομείο. να δώ πώς είσαι. Ρώτησα όμως τηλεφωνικώς για νέα σου, γιατί θρήκα έδω τόν Μπόγκφελδ να με περιμένη, και δεν μπορούσα να τόν άφήσω. Χάρηκα, που τó ταξίδι σου απ' τó Καραγάτς ως έδω δεν σ' έβλαψε καθόλου. Έλπίζω επίσης, να τελειώσε κατ' εϋχήν ή υπόθεσις της βελτικιής Ρωσίδος προστατευομένης σου. Κι' έλπίζω επίσης, ναφυγε ήδη με τó νυχτερινό τραίνο, ώστε να μην τήν προλάβη έδω ο έκ Κωνσταντινουπόλεως άφικθείς συνάδελφός μου, ο όποιος άσφαλώς έπίτηδες για κείνη μάς ήρθε τόσο άπρόεπτα έδω!!

"Αύριο τó μεσημέρι, έχω καλέσει σε γεύμα τόν συνάδελφό μου αυτόν. Σε προσκαλώ κι' έμένα, έλπίζοντας να είσαι έντελώς καλά ήδη, ώστε να μπορέσης να παρευρεθής.

Μ' έκτίμησι, και περαστικά σου:

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΔΥΡΜΠΑΣ"

Ο Πιέρ ξέσπασε σε βουδούς λυγμούς, όταν άποδιάβασε την έπιστολή τού συνταγματάρχου του.

"Απλωσε τó χέρι πλάι του, και χάιδεψε τó διαβατήριό της Λιούμπα με τη φωτογραφία της, έξακολουθώντας να δακρύζει με σπαραγμό.

"Ω, πόσο πένθιμα, πόσο φριχτά τελείωσε ή υπόθεσις της «βελτικιής Ρωσίδος προστατευομένης» του!... "Ω, δεν πρόλαβε ή φτωχή να φύγη με τó νυχτερινό τραίνο, γιατί με αυτό άκριβώς έφτασε

ὁ ἀπαίσιος Μπόγκφηλδ ἀπ' τὴν Κωνσταντινούπολι, καὶ τὴν πρόλα-
βε ἐδῶ!...

Ποιὸς ξέρει, ποῖο καταραμένο χέρι — πληρωμένο ἀπ' τὸν Μπόγκ-
φηλδ κακούργου — χτύπησε με στυλεττιά κατὰκαρδὰ τὴν ἄμοιρη
Λιούμπα, κόβοντάς της στὴ μέση τὸ σωτήριο ταξίδι της πρὸς τὸ Βελ-
γιο, καὶ στέλλοντάς τὴν ἔτσι τραγικὰ στὸ αἰώνιο ταξίδι της στὸν
Οὐρανό...

Πέρασαν μερικὲς ἑβδομάδες.

Μὲ μιὰ πολὺμηνι ἀναρρωτική ἄδεια στὴν τσέπη του ὁ Πιέρ, ἔ-
φτασε στὴν Κωνσταντινούπολι. Θὰ καθόταν ἐκεῖ γιὰ λίγες ἡμέρες,
ὅσο νὰ πάρῃ τὸ πρῶτο βαπόρι ποὺ θάφευγε γιὰ τὴ Γαλλία.

Μιὰ ἐπίμονη ἰδέα ἐκδικήσεως ἐναντίον τοῦ ἀπαίσιου συνταγμα-
τάρχου Μπόγκφηλδ, φώληαζε διαρκῶς μέσα στὸ τραγμένο του μυα-
λό. Ἐπίτηδες εἶχε ξεκινήσει τότε, γιὰ τὸ Χαδέμ-κιοϊ, ὁ Μπόγκφηλδ,
γιὰ νὰ σκηνοθετῇ τὴ δολοφονία τῆς φτωχῆς, τῆς ἄμοιρης Λιούμ-
πα, μὲ τὴν καταχθονία σ' αὐτὲς τὶς ὑποθέσεις ἐπιτηδειότητάς του.

Κατὰ συμβουλή του, τότε, ὁ πληρωμένος δολοφόνος τῆς Λιούμ-
πα τῆς εἶχε ἀρπάξει ἐπίτηδες τὴν τσάντα — καὶ τῆς εἶχε ἀποσπᾶσει
ἄγρια τὰ πενιχρὰ σκουλαρίκια ἀπ' τὰ αὐτιά της — γιὰ νὰ φανῇ, ὅτι
ἡ ἀνὰρρη αὐτὴ δολοφονία εἶχε ὡς ἐλατήριο πραγματικὸ τὴ λη-
στεία! Ποιὸς θὰ διακινδύνευε ποτέ μιὰ σοβαρωτάτη διπλωματικὴ πε-
ριπλοκή, γιὰ νὰ κατηγορήσῃ ὡς ἐνοχο ὑποκινητὴ τοῦ ἐγκλήματος
τὸν συνταγματάρχη Μπόγκφηλδ, τὸν ἴδιο δηλαδὴ τὸν ἀνώτατο ἀρ-
χηγὸ τῆς Ἀγγλικῆς Μυστικῆς Ἀσφαλείας;... Καὶ μάλιστα, δίχως
ἀποδείξεις χειροπιαστὲς κ' ἐπίσημες;

Μὰ ἂν τότε ἡ γαλλικὴ στρατιωτικὴ ἀρχὴ τοῦ Χαδέμ-κιοϊ ἀ-
πόφυγαν νὰ δημιουργήσουν τέτοιο ζήτημα, ἂν τότε ὁ Γάλλος συν-
ταγματάρχης Δυρμπὰς σκέπασε τὸν Ἀγγλο συνάδελφό του — βέ-
βαιος ὥστόσο γιὰ τὴν ἐνοχὴ του, ὕστερα ἀπὸ ὅσα τοῦ εἶχε ἐκμυστη-
ρευθῇ ὁ Πιέρ — ὁ νεαρὸς ἀγαπημένος τῆς Λιούμπα, εἶχε συλλάβει
στὸ μυαλό του ἓνα σχέδιο ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ δολοφόνου τῆς ἄ-
μοιρης λατρευτῆς του. Ἄλλοτε σχεδιάζε νὰ ραπίσῃ τὸν Μπόγκφηλδ,
σὲ καμμιά κοσμικὴ συγκέντρωσι, γιὰ νὰ τὸν προκαλέσῃ ὕστερα σὲ
μιὰ φονικὴ μονομαχία. Κι' ἄλλοτε ἐνοιώθε τὸν πειρασμό, νὰ τὸν ἀ-
ποκαλέσῃ «δολοφόνου» ἀπροκάλυπτα, καὶ μπρὸς σὲ κόσμον πολὺ, ὥστε
νὰ δημιουργήσῃ σκάνδαλο σοβάρου, καὶ μὲ δυσάρεστες συνέπειες γιὰ
τὸν Μπόγκφηλδ.

—Μὰ τρελλὸς εἶσαι, φίλε μου; τοῦλεγε διαρκῶς ὁ ντὲ Ζυνιάν,
συμβουλευόντάς τον, κ' ἐμποδίζοντάς τον διαρκῶς νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ
ἐκδικητικὰ αὐτὰ σχέδιά του. Σκέφτηκες πόσο ἐκινδύνου διάδημα
εἶνε αὐτό, τὸ ὁποῖο σχεδιάζεις νὰ κάνῃς;... Μπορεῖς ποτέ νὰ τὰ θά-
λῃς, ἐσὺ ἓνας ἀπλὸς μικροκαθηγητὴς λυκείου μ' ἓναν ἐπίσημο ἀνώ-
τερο ἀξιοματικὸ τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ;... Καὶ μάλιστα, ὅταν αὐ-
τὸς ὁ συνταγματάρχης εἶνε ἀρχηγὸς τῆς Ἀσφαλείας, καὶ διευθύνει
κατὰ τὴν ἀπόλυτὴ κρίσι του τὶς μυστικὲς βλέψεις τῆς πατρίδος του
ἐδῶ στὴν Ἀνατολή;... Καί, ἐπίσης, χωρὶς νάχῃς στὰ χέρια σου οὔ-
τε καν μιὰ χειροπιαστὴ ἀπόδειξι τῆς ἐνοχῆς του;

Ὁ Πιέρ στέναζε θλιβερὰ καὶ πένθιμα, κάθε φορὰ ποῦ ὁ φίλος
του τὸν συμβούλευε τόσο λογικὰ καὶ φρόνιμα. Ναι, ἔβλεπε κ' αὐ-
τός, ὅτι ὁ ἀγῶνας ἦταν ἄνισος, κ' ὅτι κάθε ἐκδίκησις ἐναντίον τοῦ
πανισχύρου Μπόγκφηλδ, δὲν θάφερνε κανένα ἀποτέλεσμα.

Ἰσα-ἰσα, μπορούσε ἀσφαλῶς νὰ ξεσπάσῃ εἰς θάρος τοῦ ἴδιου
τοῦ ἑαυτοῦ του.

—Ὡ, ἀργότερα ὅμως θὰ ἐκδικηθῶ! μουρμούριζε, καταπινογ-
τας τὴν ἀνίχυρὴ λύσσα του. Θὰ ἐκδικηθῶ, δυσφημίζοντάς τον στὴν
παγκόσμιον γνώμη ὡς δολοφόνου κ' ἄνδρου!

Θὰ ἦταν ἀσήμαντη γιὰ τὴν ἱκανοποίησι τοῦ ἀγρίου μίσους του,
ἡ ἐκδίκησις αὐτῇ. Μὰ ἐπιτέλους, θὰ ἦταν κάτι κ' αὐτό!...

ΙΣΤ'

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ τὸ ἀτμόπλοιο γιὰ τὴ Γαλλία ὁ Πιέρ, ἔβρισκε
ἐν τῷ μεταξύ κάποια ἀνακούφισι, μὲ τὶς συχνὲς ἐπισκεψεις του
στὸ σπίτι τῶν Ντορτοῦ.

Κάθε πρωὶ σχεδόν, ἐννοοῦσε νὰ πηγαίνῃ ὡς τὴν ὥραία βίλλα
τους — ἐκεῖ στὴν ἀκρογιαλιά τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὁχθῆς τοῦ Βοσπόρου
— καὶ νὰ μένῃ μαζί τους ἐπὶ ὥρες ὁλόκληρες, τρώγοντας πάντα ἐ-
κεῖ κατὰ τὸ μεσημέρι. Τὴ μεγαλύτερη ἀνακούφισι, τὴν ἔβρισκε στὴ
συντροφιά τῶν δυὸ μικρῶν κ' ἁθῶν παιδιῶν τους — τῆς Πωλὲτ καὶ
τῆς Σουσί — μὲ τὶς ὁποῖες ἐπαίξε ἀμέριμνα κ' εὐχάριστα, καὶ στίς
ὁποῖες ποτέ δὲν παρέλειπε νὰ φέρνῃ γλυκίσματα καὶ καραμέλλες.

Νοιώθοντας πάντα τὴν καρδιά του σφιγμένη, ἀπ' τὸ πένθος κ'
ἀπ' τὴ θλίψι γιὰ τὸν τραγικὸ κ' ἄδικο χαμὸ τῆς λατρευτῆς του, μο-
νάχα κοντὰ σ' αὐτὲς τὶς δυὸ ἁθῶες καὶ μικρὲς ὑπάρξεις ἔβρισκε τὴν
παρηγοριά — καὶ συχνά, τὴ λησμονιά — τοῦ ἀφανάστου πόνου του.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀτμοπλοίου γιὰ τὴν Μασσαλία,
γιὰ τὴν ἀγαπημένη Γαλλία τοῦ Πιέρ, ἔφτασε ἐπιτέλους.

Μόνος του πειὰ ὁ νεαρὸς καθηγητὴς, κ' ἀφοῦ ἔφυγαν οἱ Ντορ-
τοῦ — οἱ ὁποῖοι τὸν ἔχον συνοδέψαι ὡς τὴν ἀποβάθρα — τακτοποιή-
σε τὶς βαλίτσες του στὴν καμπίνα, καὶ βγήκε στὸ κατάστρωμα. Ἀ-
πὸ κει, θὰ παρακόλουθοῦσε τοὺς στερνοὺς ἀποχαιρετισμοὺς τῶν ἄλ-
λων ἐπιβατῶν μὲ τοὺς δικούς των, καὶ θάῤριχνε τὶς στερνὲς ἐπίσης
ματιές του στὰ ξεωτικά ἐκεῖνα τοπία τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προπον-
τίδος, τὰ ὁποῖα εἶχε ζήσει τόσες στιγμὲς ἀπερίνραπτης εὐτυχίας
κ' ἐκστάσεως....

Μὲ πένθος πάντα στὴν ψυχὴ του, κύτταζε ἀφηρημένα τὸ πλῆθος
τοῦ κόσμου στὸ κατάστρωμα καὶ στὴν κρεμαστὴ γέφυρα τοῦ ἀτμο-
πλοίου....

—Ἔτσι ἀνακατεμένοι καὶ ντυμένοι ὁμοιόμορφα οἱ περισσότεροι,
δὲν ξεχωρίζουν ποιοὶ εἶνε οἱ ταξιδιώτες καὶ ποιοὶ πρόκειται νὰ μεί-
νουν! ψιθύριζε μοναχικὰ, καθὼς κύτταζε τὸ θορυβώδες αὐτὸ πλῆ-
θος. Μήπως ἀράγε εἶνε ταξιδιώτες, αὐτὴ ἡ ὁμορφὴ κυρία μὲ τὸ γου-
νένιο ἐπανωφόρι;... Τότε, θὰ φλερτάρω τουλάχιστον μαζί της, κ'
ἡ μέρες τοῦ ταξιδιοῦ θὰ κυλίσουν εὐχάριστες!

Κουνοῦσε τὸ κεφάλι του κατόπιν, καὶ ξανάλεγε μέσα του:

—Τί ἀχρεῖοι ποὺ ἦμαστε, ἐμεῖς οἱ ἄνδρες!... Πῶς τολμοῦμε καὶ
νὰ σκεπτόμαστε ἀκόμη μιὰ ἄλλη γυναῖκα, τὴ στιγμὴ ποὺ οὔτε καν
θὰ στέγνωσε ἀκόμα τὸ φρεσκοσκαμμένο χῶμα τοῦ τάφου τῆς φτω-
χῆς μου Λιούμπα!

Γύρισε παρעυθὺς τὸ κεφάλι του ἄλλου, πρῶτα γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ
τὴν ὁμορφὴ ἐκείνη κυρία, κ' ὕστερα γιὰ νὰ κρύψῃ τὸ θούρκωμα τῶν
ματιῶν του ἀπ' τοὺς περιέργους, ποὺ θὰ τὸν ἀντιλαμβάνοντοσαν
τυχόν....

Ἀρχισε τώρα τὸ «κοντρόλ», ὁ ἐλεγχος δηλαδὴ τῶν διαβατη-
ρίων.

Ἦσαν τρεῖς ἀξιοματικοὶ τῆς Διασυμμαχικῆς Κατοχῆς, αὐτοὶ οἱ
ἐλεγκταί. Ἐνας Γάλλος, ἓνας Ἀγγλὸς κ' ἓνας Ἰταλός, ἀξιοπρε-
πεῖς ὅλοι τους κ' εὐγενικοί. Μάζεψαν τὰ διαβατήρια τῶν ἐπιβατῶν,
καὶ κλείστηκαν στὸ σαλόνι τῆς πρώτης θέσεως γιὰ νὰ τὰ ἐλέγξουν.
Φρουροὶ ἔνοπλοι, ἔχουν τοποθετηθῇ παντοῦ στὸ πλοῖο.

—Οὐφ! στέναξε ἀνυπόμονα, ὁ Πιέρ. Πολὺ ἐνοχλητικὲς εἶνε, αὐ-
τὲς ἡ διατυπώσεις!

“Αρχισε νά κάνη νευρικούς μικροπεριπάτους δώ κι’ εκεί, περιμένοντας τήν ώρα τής αναχωρήσεως του πλοίου. Στή γέφυρα τών επιβατών τής πρώτης θέσεως, αντικρύστηκε με τρεις χαριτωμένες δεποινίδες κι’ άλλαξε χειραψία ευχάριστης εκπληξεως μαζί τους. Ήσαν αδελφές, κόρες πλουσίου τραπεζίτου τής Κωνσταντινουπόλεως, κοσμογυρισμένου και φιλοξένου, με τις οποίες είχε χορέψει αρκετές φορές σε διάφορες δεξιώσεις.

—Είστε για ταξίδι λοιπόν, κύριε Πιέρ; του είπαν με χαρά.

—Πώς το μαντέψατε, ωραίες μου δεποινίδες; ρώτησε ο Πιέρ, γελώντας με κάποια άνακούφισι.

—Τό μαντέψαμε, απ’ τόν ταξιδιωτικό κουκο που φορείτε! άπαντησαν εκείνες, ξεκαρδισμένες στα γέλια.

—Κι’ εγώ μαντεύω ότι θα συνταξιδέψουμε μαζί, απ’ τα πολύχρωμα πέπλα σας κι’ απ’ τα κομψά ταξιδιωτικά «ταγιέρ» σας! είπε ξανά, ο Πιέρ.

Τις κύτταζε, σχεδόν μ’ εύγνωμοσύνη. Ή καλόκαρδη κι’ άνυστερόβουλη συντροφιά τών χαριτωμένων αυτών υπάρξεων, θα ήταν μια ανέκφραστη άνακούφισις για την πληγωμένη, για τη ματωμένη άκόμη καρδιά του.

“Αλλάξαν μαζί, άρκετά ευχάριστα λόγια. Ο έλεγχος τών διαβατηρίων τελείωσε. Οι έλεγκται άποθιβάστηκαν ξανά στην άποβάθρα. Κι’ ή κρεμαστή σκάλα του άτμοπλοίου τραβήχτηκε άπάνω με τις τροχαλίες, ενώ ή σειρήνα έβγαζε τα στριγγλιάρικα σφυρίγματα τής αναχωρήσεως, κι’ ενώ τα φτερά τής έλικος άρχισαν νά χτυπούν τα κύματα με μανία.

“Αντίο, Κωνσταντινούπολις... Αντίο, για πάντα ίσως, θεϊκά κι’ έξωτικά άκρογιάλια του Μαρμαρά και του Βοσπόρου. Το άτμόπλοιο γλυστράει άπαλά στη γαλάζια θάλασσα... Κι’ ή μυρωμένη αύρα τής χαϊδεύει άπαλά τα πρόσωπα τών έπιβατών, ενώ ο χειμωνιάτικος ήλιος λούζει με τις χλιαρές και χρυσές άκτίνες του όλο το μαγευτικό εκείνο περιβάλλον.

Ή άποβάθρα του Έσκή-Σεράϊ, είνε μακριά πειά. Οι μιναρέδες τών τζαμιών άκτινοβολούν έκθαμβωτικά, στον ήλιο. Κι’ εκεί πάλι, πρὸς τὰ άριστερά του βαποριού που φεύγει, ο άστραφτερός προύλλος τής Άγίας Σοφίας — αιώνιο μνημείο μιάς μεγαλοφυούς άρχιτεκτονικής — άποχαιρετάει καλόκαρδα τους έπιβάτες με τις χρυσές αναλαμπές του.

“Αδυνατώντας νά συγκρατήση περισσότερο τα δακρυά του, και τη βαθυτάτη συγκίνησή του ο Πιέρ, μουρμούρισε ένα διαστικτό «ώρε-βουάρ» στις χαριτωμένες συνταξιδιώτισσές του, κι’ έτρεξε νά κλειστή στην καμπίνα του κατόμονος.

“Ω, πόσο σπάραζε ή καρδιά του τώρα, έτσι καθώς άπομακρυνόταν απ’ την άνειρεμένη αυτή πόλι, θλιμμένος κι’ ώρφανεμένος απ’ την άμοιρη λατρευτή του!... Το κρύο χάμα τής Θράκης σκεπάζε τώρα για πάντα, τη θελκτική κι’ άγνή εκείνη νεράιδα με τα χρυσά μαλλιά και τα γαλάζια μάτια.

Είχε μείνει έκστατικός όταν πρωτοερχόταν στην Κωνσταντινούπολι, απ’ την έξωτική ώμορφιά τής όνειρώδους πόλεως. Μά τώρα που έφευγε από κεϊ, για πάντα ίσως, άρνιόταν νά τη θαυμάση πάλι, κι’ άρνιόταν νά μείνη έκστατικός και πάλι, μπρὸς στα ούράνιας γραφικότητας τοπία της. Ο άδικος χαμός τής τραγικής άγαπημένης του, είχε άσχημίσει την ώμορφιά του Βοσπόρου και του Μαρμαρά... Κι’ ή γεμάτη από πένθος καρδιά του, δέν έννοούσε νά παρηγορηθῇ με τίποτε πειά στον κόσμο!...

Την επομένη το πρωί, ο Πιέρ άποφάσισε νά εγκαταλείψῃ τη θα-

ριά και πένθιμη μοναξιά του, και ν’ άνεβῇ στο κατάστρωμα του άτμοπλοίου.

“Όλη τή νύχτα, την είχε περάσει άύπνος και δακρύζοντας διαρκώς. Είχε άρνηθῇ νά φάῃ κάτι, τόσο το μεσημέρι όσο και κατά το βράδυ. Ο καμαρώτος του — ένας άγαθος και κοσμογυρισμένος άνθρωπος — συμπαθώντας τον θλιμμένο νέο, πολλές φορές είχε χτυπήσει στην πόρτα τής καμπίνας του με διάφορες προφάσεις.

“Αλλά ο Πιέρ, ούτε την πόρτα άνοιγε, ούτε δεχόταν φαγητό. Κι’ άπέκρουε μ’ έπιμονή, τις καλόκαρδες περιποιήσεις του καμαρώτου.

Την επομένη το πρωί, έπιτέλους, άνέβηκε στο κατάστρωμα. Το πλοίο είχε διαβῇ από ώρες πριν τα Δαρδανέλλα, και τώρα έπλεε στο άνοιχτό Αιγαίο πέλαγος. Ο δροσερός θαλασσινός αέρας, κατά το χειμωνιάτικο μά ήλιόλουστο εκείνο πρωί, άνακούφισε άνείπωτα το χλωμό πρόσωπο του νέου, καθώς και τα φλογισμένα απ’ την άύπνια κι’ απ’ το κλάμμα μάτια του.

Κάθισε σ’ ένα καθάριο και φρεσκοβαμμένο παγκάκι του καταστρώματος τών έπιβατών τής πρώτης θέσεως. Το κουρασμένο βλέμμα του, πλανήθηκε άτονα τριγύρω του. Του φαινόταν, έτσι άνεξηγητα μά καθαρά, ότι μια καινούργια ζωή άρχιζε γι’ αυτόν, συννεφιασμένη όμως, θλιβερή, και χωρίς ένδιαφέρον.

Κάποια παχουλή κι’ ώριμη πειά, μά πολύ ωραία κυρία, θρισκόταν σχεδόν άντίκρου του, στην αντίθετη πλευρά του καταστρώματος, ζαπλωμένη άνετα σε μια σαιζ-λόγκ. Το ύρριχνε συχνές πλάγιες ματιές κρυφά προκλητικές. Και φαινόταν, ότι τής άρεσε πολύ το νεαρό και συμπαθητικό πρόσωπο του νέου, το ρωμαντικό κι’ έξαυλωμένο σχεδόν απ’ τη θλίψη.

Ο Πιέρ τράβηξε τα μάτια του ένωχλημένος, και τα προσήλωσε στο άπειρο και γαλανό πέλαγος. Του φάνηκε σαν θλασφημία, σαν ιεροσυλία, το προκλητικό αυτό φλέρτ τής ώριμης κυρίας. Ή λατρευτή μνήμη τής δυστυχισμένης Λιούμπα του, εξακολουθει ακόμα νά κυριαρχῇ στο μυαλό του και νά γεμίζει την ψυχή του από συγκίνησι πονεμένη...

“Ακουσε γέλια εύθυμα, τώρα, και συνδιάλεξι χαρούμενη. Γνώρισε τη φωνή και το γέλιο τών τριών εκείνων γνωστών του δεσποινίδων, ή όποιες είχαν άποτελειώσει το πρώινο πρόγευμά τους κάτω στο έστιατόριο, κι’ άνέβαιναν τώρα στο κατάστρωμα.

“Ο Πιέρ τινάχτηκε όρθός. Ή πονεμένη καρδιά του δέν ένιωθε καμμία όρεξι, για γέλια και για εύθυμες συνομιλίες. Θα ήταν βαρστανιστική και δύσκολη ή θέσι του θλιμμένου νέου, άν τον προλάβαιναν στο κατάστρωμα ή χαριτωμένες και πρόσχαρες αυτές υπάρξεις.

“Ετρεξε παρευθὺς νά σκαρφαλώσῃ, στην ψηλή γέφυρα του πλοίαρχου. Εκεί πάνω θρισκόταν ο δεύτερος πλοίαρχος με «βαρδια», κανονίζοντας την πορεία του πλοίου αυτός τώρα, ύστερα απ’ τη «βαρδια» του πρώτου πλοίαρχου.

“Ήταν ένας τραχύς και γηραιός θαλασσινός, άγαθος όμως όπως όλοι σχεδόν οι ναυτικοί. Το πλασιωμένο από άσπρα γένεια πρόσωπό του, δέν δυσφόρησε για την κάπως άτοπη παρουσία του Πιέρ εκεί. Και μαντεύοντας θλίψεις και πένθη όδυνηρά, απ’ τη χλωμή φυσιογνωμία κι’ απ’ τα άθυνα μάτια του νέου, σεβάστηκε τον πόνό του, δέν μού μίλησε καθόλου, κι’ εξακολούθησε με γαλήνια προσοχή την έκτέλεσι τών λεπτών και γεμάτων από εύθυνες καθηκόντων του...

Ο Πιέρ, άμίλητος επίσης, στηρίχτηκε στο κάγκελλο τής ψηλής γεφύρας, και ύθισε το βλέμμα του στο άπειρο, ποδὸς την κατεύθυνσι τής άξέχαστης μεγαλοπόλεως. Μιά μελαγχολική όνειροπόλησι, ένας θαυός και νοσταλγικός ρεμβασμός, νάρκωσαν παρευθὺς την θπαρξί του.

Ἄπ' τὰ ἀπλανῆ μάτια του, τὰ προσηλωμένα με στυγνὴ ἀκίνησια στὸ κενό, ὅπτασις ἱλιγγιώδεις καὶ λαχταριστὲς ἀρχισαν νὰ περνο-διαβαίνουν ἀκατάπαυστα.

Μορφές γυναικῶν, σχήματα τζαμιῶν, κι' ἄρωμα θαλάσσης κι' Ἀνατολικῶν νεκροταφείων... Ψηλοὶ μιναρέδες, τὸ καταπράσινο Σκούταρι, τὸ ἐξευρωπαϊσμένο Πέραν... Μυστήριον τοῦ «φερετζε», μυστήριον σκοτεινῶν κι' ἀπόμερων καλντιριμιῶν, κι' ἡ γοητεία καταφωτιστῶν κοσμικῶν σαλονιῶν κι' ἡ προκλησις ἐξώμων καὶ πολυτελῶν γυναικείων ἀμφιέσεων... Γνωριμίες ἡδονικῆς τῆς στιγμῆς, καὶ τὸ σφιχτὸ δέσιμο τῆς νεανικῆς ψυχῆς του με τὴν ἀσπίλη ψυχὴ τῆς ἀλησιμονητῆς Λιούμπα του... Κραυγὲς πόθου παραφύρου στο σφιχταγκάλισμα πλαστικῶν κορμιῶν, κι' ἡ γαλήνια κι' ὑπερκόσμια ψαλμωδία τοῦ «μουεζίνη» ἀπ' τὰ ὕψη τοῦ στενόμακρου μινα-ρέ του...

Ὡ, πόση σύγχυσις περασμένων κι' ἀξέχαστων στιγμῶν, γινόταν μέσα στὸ ταραγμένο μυαλὸ τοῦ νέου!... Καὶ πόση νοσταλγία — γιὰ τὶς στιγμὲς ἐκεῖνες καὶ γιὰ τὶς ὅπτασις αὐτές — ξεχειλιζε με-σὰ στὴν ψυχὴ του!

Ἡ ὥρες κύλισαν ὡς τὸ ῥάδου ἔτσι, μονότονες μὰ γρήγορες, θα-σανιστικὲς μὰ κι' ἀρωματισμέναις ἀπ' τὴ γλυκεῖα πίκρα τῆς θουῆς θλίψεως καὶ τῆς παθητικῆς ἐγκαρτερήσεως. Καὶ διαρκῶς, στὸ πέρα-σμα τῶν ὥρῶν αὐτῶν, ὁ Πιέρ κάθε στιγμὴ γεύοταν τὴν ἡδονὴ τῆς μονώσεώς του, τῆς ἀπογνώσεώς του, τῆς θεληματικῆς ἀπομακρύν-σεώς του ἀπ' τοὺς εὐθύμους κύκλους τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν τοῦ ἀτμο-πλοίου...

Κατὰ τὸ ῥάδου, κι' ἀμέσως μόλις ἔφαγε κάτι βιαστικὰ στὸ ἐ-στιατόριον τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀνέθηκε πάλι στὸ κατὰστρωμα, γιὰ ν' ἀ-πορροφηθῇ ξανά στὴν προσφιλή του ἀπομόνωσι. Ἐρημιὰ ἀπόλυτη θάσισε ἐκεῖ. Ἦταν χειμῶνας πειά. Κι' ὅσο κι' ἂν ἦταν ἡλιόλου-στες ἡ ἡμέρες, κατὰ τὴ νύχτα τὸ κρῦο ἦταν πάντῃ τσουχτερὸ κι' ὁ ἀέρας βίαιος.

Κανέναις ἐπιβάτης δὲν ἐρισκόταν ἐκεῖ. Κανέναις δὲν ριψοκινδύ-νευε νὰ ῥεθῇ στὴν παγερὴ σκοτεινιά τοῦ καταστρώματος, κάτι τε-τοιεὶς ὥρες, ἐγκαταλείποντας τὸ ζεστό, εὐθυμο καὶ καταφωτιστὸ πε-ριβάλλον τῶν σαλονιῶν κάτω.

Ὁ Πιέρ ἀνάσανε μὲ ἀνακούφισι, μόλις ἐνοιῶσε τὸν ἑαυτοῦ του πάλι μονάχον. Ἀναζήτησε μιὰ θέσι στὸ κατὰστρωμα, τέτοια ποὺ νὰ προφυλάσσεται κάπως ἀπ' τὸν ἀέρα. Τὴ θῆκε κοντὰ σὲ μιὰ μεγάλη θάρκα, ἀπὸ αὐτὲς ποὺ κρέμονται ἀχρησιμοποίητες στὰ ἀγκίστρια τους, γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦν μονάχα στίς μοιραῖες στιγμὲς ναυα-γίων ἢ ἄλλων θαλασσίων δυστυχημάτων.

Ἔτσι, τυλιγμένος καλὰ στὸ ἐπανωφόρι του, μὲ σηκωμένον τὸν γακὰ καὶ μὲ τὸ κασκέτο του χωμένο ὡς τὰ αὐτιά, ἔσυρε κοντὰ στὴ θάρκα ἓνα μικρὸ ξύλινο παγκάκι — ἀπὸ αὐτὰ τὰ κινητὰ τῶν δύο θέσεων — καὶ ξαπλώθηκε ἀνετα σ' αὐτό. Ὁ οὐρανὸς ἦταν σκοτεινός, καὶ γεμάτος ἀπὸ ἀστέρια ποὺ τρεμόσβυναν.

Ὁ ἀέρας σφύριζε κάπως δυνατὰ, ἀνέμεισε στὰ σχοινιά καὶ στὰ ξάρτια τοῦ πλοίου. Ἡ φουσκοθαλασσιά δὲν ἦταν σφοδρὴ, μὰ προ-ξενόυσε ἀρκετὰ λικνίσματα στὸ πλοῖο. Καὶ μέσα σ' ὅλη αὐτὴ τὴ μαύρη ἀπομόνωσι, μεταξὺ θαλάσσης κι' οὐρανοῦ, κυρίαρχοις μο-νάχα ὁ ὑπόκοφος θόρυβος τῶν μηχανῶν στὰ ἔγκατα τοῦ ἀμπαριῶ, κι' ὁ μανιώδης παφλασμὸς τῆς ἑλικῆς.

Ὁ Πιέρ μισόκλεισε τὰ μάτια του, καὶ παραδόθηκε μ' ἡδονὴ στοὺς ρεμβασμούς του. Ἡ αἰώνιος ἐκεῖνες ὅπτασις του, ἡ ἴδιες πάν-τα, ἄρχισαν πάλι νὰ ξετυλίγονται ἱλιγγιώδεις μπρὸς τὰ ἄλλα μά-τια τῆς ψυχῆς του.

Ξαφνικά, σκίρτησε. Μιὰ σιλουέττα μωρῶμένη, μιὰ σιλουέττα

σθέλη γυναικός — τυλιγμένης στὸ πολυτελὲς ἐπανωφόρι τῆς καὶ στὸ μακρόφαρδο μεταξωτὸ «σάλι» τῆς — εἶχε γλυστρήσει ἀθόρυβα ὡς ἐκεῖ, καὶ τὸν εἶχε πησιάσει.

Ἦταν ἡ Τζέννυ, ἡ μεγαλύτερη ἀπ' τὶς τρεῖς ἐκεῖνες χαριτωμέ-νες κορὲς τοῦ Κωνσταντινουπολίτου τραπεζίτου.

Ἡ ἐκπληξὶς τοῦ νέου, γιὰ τὴν ἀπροσδόκητὴ παρουσία τῆς ἐκεῖ, τοῦδιωξε μακρὰ τοὺς ρεμβασμούς καὶ τὴ νάρκη.

— Δεσποινίς! ψιθύρισε μὲ ὑπόκλισι, ὀρθίος πειὰ κοντὰ τῆς. Εἶνε τόλμημα ἐπικίνδυνον, αὐτὸ τὸ διάθημά σας... Κάνει τόση ψύχρα, ὥστε θὰ κρυολογήσετε ἐξάπαντος!

— Κι' εἰσεῖς, κύριε Ντεβόν; ψιθύρισε ἡ νέα, χαμογελώντας μελαγ-χολικά κι' ἀσυνήθιστα γιὰ τὸν παντοτεινὰ φαῖδρό τῆς χαρακτήρα. Εἰσεῖς, δὲν διατρέχετε ἀράγε τὸν ἴδιον κίνδυνον μὲ μένα;... Κι' ὅμως σὰς θρίσκα ἐδῶ ξαπλωμένον, σὰν νὰ παίρνετε τὸν ἀέρα σας στὴ βεράντα, λουτροπόλεως θερνῆς!

Κάθησε στὸ παγκάκι, καὶ τὸν ἀνάγκασε νὰ καθῇ πλάι τῆς. Ἰὰ συνηθισμένα στὸ σκοτάδι μάτια του, τὴν κύτταξαν προσεχτικὰ καὶ μ' ἐκθαμβὴ περιέργεια. Ἦταν μιὰ χαριτωμένη καὶ φλογερὴ ὑ-παρξίς, μ' ἐπιπόλαιον παρουσιαστικὸ μὰ μὲ ψυχὴ ρωμαντικὴ κατὰ βάθος, κι' ἐπιφυλακτικὴ στὰ ἀληθινὰ αἰσθηματὰ τῆς.

Τὸ τυλιγμένο στὸ κεφάλι «σάλι» τῆς, ἐκρυβε πλούσια ὀλόμαυρα μαλλία καὶ μέτωπο λευκὸ κι' ὀλόφαρδο. Στόμα μὲ χεῖλη κανονικά, κόκκινα καὶ διαρκῶς ὑγρά, ἔδιναν στὴν ἐκφρασί τῆς Τζέννυ ὕψος φιλήδονο κι' αἰσθησιακό. Καὶ μονάχα τὰ σκοτεινὰ τῆς μάτια κι' ἡ νωχελεὶς κινήσεις τοῦ εὐλύγιστου κορμιοῦ τῆς, πρὸδιναν τὸν ρωμαν-τισμὸ τοῦ χαρακτήρος τῆς καὶ τὴν ἐπιφυλακτικότητά τῆς ψυχῆς τῆς.

Καθισμένοι κοντὰ-κοντὰ, στὸ ἴδιο ἐκεῖνο παγκάκι, προφυλαγμέ-νοι καλὰ ἀπ' τὸν ἀέρα κι' ὀλομόναχοι στὴ σκοτεινιά τῆς νύχτας, σιω-ποῦσαν ἀμοιβαίᾳ. Χωρὶς ν' ἀλλάζουν ἀκόμη τὶς σκέψεις των, δια-σθανόντουσαν ὡστόσο ὁ καθένας των τί εἶδους σκέψεις θάκανε — ἀ-πάνω-κάτω — ὁ ἄλλος.

— Θὰ παραξενεύετε ἴσως, κύριε Ντεβόν, γιὰ τὴν ἀπροσδόκητὴ παρουσία μου ἐδῶ! ψιθύρισε σιγαλὰ ἡ Τζέννυ, ἀποφασίζοντας πρῶ-τὴ νὰ ξεκαθαρίσῃ τὴν κατάστασι. Περιστὸ νὰ σὰς πῶ, ὅτι ἀνέβηκα ὡς ἐδῶ ψάχνοντας ἀποκλειστικῶς γιὰ σας... Καὶ χθὲς καὶ σήμε-ρας ἀποφύγατε ὅλους συστηματικὰ, ἀπομονωμένους ποῖος ξέρεῖ σὲ ποῖα μυστικὴ σας θλίψι!

Σιώπησε λίγο. Κύτταξε μὲ στοργὴ καὶ μὲ συμπόνια τὸν βουδὸ νέο, καὶ ξαναψιθύρισε καὶ πάλι:

— Θεώρησα καθῆκον μου, κύριε Ντεβόν, νὰ συμπερισῶ τὴ θλί-ψι σας... Θὰ ἤμουν εὐτυχὴς, ἂν ἀνακουφιζόσαστε λίγο στὴν πάντα εὐθυμὴ συντροφιά μας... Σας γνωρίσαμε, ἡ ἀδελφὲς μου κι' ἐγώ, ὑπὸ περιστάσεις διαφορῆς, κατὰ τὶς ὁποῖες ἡ λεπτότης σας κι' ἡ διασκεδαστικὴ συντροφιά σας ἄφησαν σὲ μᾶς ἀλησιμόνητες ἀναμνή-σεις... Γι' αὐτό, τώρα ποὺ σὰς βλέπομε τόσο ἀλλαγμένον ἀπὸ τότε τόσο θλιμμένον στὴν ἐπίμονη αὐτὴ μοναξιά σας, λυπηθήκαμε σὰν νὰ σὰς εἶχαμε ἀδελφὸ!... Μὰ τί σας συμβαίνει λοιπὸν τὸ τόσο θλίβε-ρο, ὥστε ν' ἀλλάξετε ἔτσι;

Ἡ ἀπόγνωσις τοῦ Πιέρ ἄρχισε νὰ μαλακώνῃ, κι' ὁ πόνος του ν' ἀνακουφίζεται. Ἐνα τέτοιο ἐνδιαφέρον, καὶ μάλιστα ὅταν προέρ-χεται ἀπὸ μιὰ θελκτικὴ κι' ἐκλεκτὴ δεσποινίδα, πάντα γλυκαίνει σὰν βάλαμο παρηγορίας τὶς θλίψεις μιᾶς καρδίας εὐαίσθητης καὶ λε-πτῆς.

Ἔτσι, ὁ νέος ἄρχισε σιγά-σιγά, νὰ ξεομολογῇ τὸν πόνο του καὶ τὸ πένθος του στὴν Τζέννυ. Τῆς διηγήθηκε ὅλη τὴν παθητικὴ ἱστορία τοῦ αἰσθηματικοῦ συνδέσμου του με τὴ Λιούμπα, ἀπ' τὴν ἀρ-

χή. Μίλησε με ειλικρίνεια ώμη και τραχειά, χωρίς καθόλου να προσπαθήσει να δικαιολογήσει τον έαυτό του, τον οποίο θεωρούσε ο ίδιος ως τον κυριώτερο ένοχο όλης αυτής της καταστροφής.

Κι' η τύψεις του ή οδυνηρές, και ή πένθιμη θλίψη του, ανάγκασαν πάλι τὰ δάκρυά του ν' άνεβούν θερμά κι' άφθονα στα μάτια του.

Η Τζέννυ τον κύτταζε και τον άκουγε, με συγκίνησι βαθυτάτη. Σπρωγμένη απ' το ιερό γυναικείο αίσθημα της συμπόνιας, ένιωθε την καρδιά της να σφίγγεται πονεμένα μπρος στην τόσο θλίψη του νέου. Και φαίνεται ότι από τότε άκόμη, απ' την εποχή δηλαδή της πρώτης κοσμικής γνωριμίας των άναμεταξύ των, ή τόσο μορφωμένη και λεπτή αυτή νέα είχε νοιώσει κάτι το έξαιρετικό να συγκινή την καρδιά της στο άντίκρουσμα του κομψού κι' άνειροπόλου και νεαρού καθηγητού.

Έτσι, ή πρώτη εκείνη συγκίνησί της — ή άσθυστη τόνον καιρό, σαν τη σπίθα κάτω απ' τη στάχτη — πέταξε τώρα φλόγες άπότομες, μόλις τη βοήθησαν ή έξαιρετικές αυτές περιστάσεις. Κι' είνε πραγματικώς έξαιρετικά ευνούκη περίστασις, για να συγκινηθί βαθύτατα μια νέα, όταν βρίσκεται όλομόναχη με τον άνδρα της έκτιμησης της στο κατάνστρομα ενός άτμοπλοίου, με τον ούρανό και με το πέλαγος γύρω τους, και με την προστατευτική σκοτεινιά της νύχτας να τους σκεπάζη σίγουρα...

Κι' άκόμα ένας λόγος περισσότερος, που δικαιολογούσε την τρυφερή αυτή συγκίνησι της Τζέννυ, ήταν το γεγονός ότι ο Πιέρ είχε ήδη την καρδιά του πληγωμένη και σπαραγμένη εξ αίτίας μιας άλλης γυναικας, επίσης όμορφης και διαλεχτής, επίσης άριστοκράτιδος κι' άξιας ν' άνταγαπάται...

Ανάλαφρα χλωμή ή νέα, συνταραγμένη απ' το άπροσδόκητο φούντωμα της τρυφερότητός της και της συμπόνιας της, έσφιζε τὰ χέρια του Πιέρ μέσα στα δικά της, και το λυγρό σώμα της έγυρε άπαλά άπάνω του. Τὰ χείλη της, κόντευαν πειά ν' άγγίσουν τὰ χείλη τὰ δικά του.

Ο νέος σκίρτησε απ' την άξαφνη αυτή σκηνή. Το λεπτό άρωμα της θελκτικής κοπέλλας, του έρέθισε τὰ ρουθούνια και του ζάλισε το κεφάλι.

Δέν άστειεύεται κανένας εύκολα με τη φωτιά. Τὰ μπράτσα του Πιέρ ήταν έτοιμα κιόλας να κλείσουν σε σφιχταγκάλιασμα, γύρω απ' το λαστιχένιο και ζεστό εκείνο κορμί. Μά...

Μά ή ψυχή του θόγγησε άμέσως. Η τύψις τον φλόγισε οδυνηρά. Η σκέψις της φρεσκοσκεπασμένης απ' το μαύρο χώμα λατρευτής του, ξεπήδησε άπότομα σαν παρκαπνεμένη όπτασία μέσα στο άνάστατο μυαλό του.

Κι' έτσι, ήρθε ή αντίδρασι...

Κάπως άπότομα, κάπως τραχειά, με πικρόν τόνο στη φωνή του, είπε:

—Τί ζητάτε από μένα, δεσποινίς;... Είμαι πολύ δυστυχής, σάς έπανολαμβάνω!... Στέρεψε πειά μέσα μου ή πηγή των αίσθημάτων... Έσβυσε μέσα μου ή χαρά του κόσμου, κι' άγνωστο αν θ' άνάψη ή φλόγα της πάλι, και τότε!... Μάταια θα ζητήσετε από μένα αίσθήματα, δεσποινίς!

Εκείνη τον κύτταζε με συγκρατημένο ξάφνιασμα και βουβή. Κι' ο Πιέρ πιο πικραμένος, κυνικός σχεδόν, και σαν να τον έρέθιζαν περισσότερο τὰ ίδια του τὰ λόγια, έξακολούθησε πιο τραχειά:

—Ωστε, τί ζητάτε από μένα δεσποινίς;... Είνε τόσο νεκρωμένη ή ψυχή μου!...

Η κοπέλλα χαμήλωσε το κεφάλι της με βουβή, και θλιμμένη

τώρα εγκαρτέρησι, και τὰ χέρια της έξακολουθούσαν να σφίγγουν μέσα τους, με τρυφερότητα, τὰ χέρια του Πιέρ.

—Θελω να είμαι ειλικρινής άπέναντί σας, δεσποινίς! ψιθύρισε πιο μαλακά ο Πιέρ, συγκινημένος άθελά του πειά απ' την γλυκειά εκείνη ύποταγή της Τζέννυ. Σας προειδοποιώ, γιατί θα ήταν άναδρo να έκμεταλλευτώ την τόσο κολακευτική για μένα συμπάθειά σας, ή οποία άσφαλώς θα μ' έκανε τον πιο ευτυχισμένο κι' ύπερηφανo άνθρωπο του κόσμου, σε μια όποιαδήποτε άλλη περίστασι!

—Δυστυχώς, τὰ λόγια σας άντι να με διώχνουν προστατευτικά από κοντά σας, με συγκινούν άκόμη περισσότερο! ψιθύρισε έπιτέλους ή κοπέλλα, με βουρκωμένα μάτια και με τρεμουλιαστή φωνή. Είνε σπανιωτάτη σήμερα στον κόσμο μια τέτοια ευγενική ειλικρίνεια, κύριε Ντεβόν!... Πόσο θα ήμουν εύτυχής, αν κατώρθωνα να μιλήσω πρώτη έγώ στη διαλεχτή καρδιά σας!

Της έσφιξε τώρα κι' εκείνος το χέρι, και τόφερε με εύλαβική άβρότητα στα χείλη του. Σώπασαν για λίγες στιγμές, άπορροφημένοι κι' οι δυο τους σε μελαγχολικές σκέψεις.

Τέλος, ο Πιέρ σηκώθηκε όρθός, σήκωσε άπαλά και τη Τζέννυ έπίσης και της ψιθύρισε με τρυφερή, μά κι' έπιταχτική γλυκύτητα:

—Πρέπει να πάτε κάτω στη συντροφιά σας, δεσποινίς... Άργήσατε πολύ, και θα σάς άναζητούν... Σκεφθήτε τη λεπτή σας θέσι, αν σάς δη κανένα άδιάκριτο μάτι έδω πάνω κοντά μου... Προσπαθήστε να ξεχάσετε αυτή την παιδική συγκίνησί σας, στην όποια σάς έσπρωξε ή συμπονετική κι' ευγενική καρδιά σας... Ναι, πιστέψτε με πώς...

Έπνιξε έναν λυγμό, έτοιμον να του φράξη το λαρύγγι. Και με φωνή υπόκωφη απ' το ξαναζωντάνεμα των τύψεών του και του πένθους του, έξακολούθησε:

—...Πιστέψτε με, δεσποινίς, ότι είμαι και θα είμαι άκόμα για πολun καιρό ίσως, ένα πτώμα με ζωή μά με δίχως ψυχή πειά!.. Δέν μπορούν πειά τὰ χείλη μου να ψιθυρίζουν λόγια έρωτος, στον όποιο έχω πάψει ήδη να πιστεύω εξ αίτίας της άκατανόητης κι' άκαταλόγιστης εκείνης διαγωγής μου άπέναντι της τραγικής κι' άδικοχαμένης λατρευτής μου... Η πίκρά μου κι' ή φαρμακερές μου τύψεις τόσο πολύ μ' έχουν έπηρεάσει, ώστε στην κάθε γυναίκα που άντικρύζω, δέν βλέπω τίποτα άλλο παρὰ μόνον την άξέχαστη και τραγική μορφή Έκείνης!

Φίλησε για στερνή φορά το χέρι της δακρυσμένης πειά τώρα, και πολυπικραμένης νέας. Την ώδήγησε ως τη σιδερένια σκάλα του κατάνστροματος. Κι' ενώ ή Τζέννυ άρχισε να την κατεβαίνει άργά-άργά και με σκυμμένο το κεφάλι, ο Πιέρ σκύβοντας της ψιθύρισε και πάλι ανάλαφρα:

—Σας εύχαριστώ απ' τὰ βάθη της καρδιάς μου, δεσποινίς... Θα μου μείνει άξέχαστη, σάς το όρκίζομαι, ή παρηγορητική αυτή συμπόνιά σας... Κι' ή έκλεκτή ύπαρξις σας, θα είνε για πάντα το μόνο φωτεινό σημείο, μέσα στη σκοτεινιά της αγιάτρευτης πειά πίκρας μου!...

Τ Ο έπεισόδιο αυτό, το τόσο τρυφερό μά και τόσο θασσανιστικό για την πονεμένη καρδιά του Πιέρ, ξύπνησε πιο άγριες τις τύψεις μέσα στην ψυχή του... Μόνος στη σκοτεινιά της νύχτας ο άπαρηγόρητος νέος, άνάμεσα στον άσέληνο ούρανό και στο μουντό και ταραγμένο πέλαγος,

τρέμοντας απ' την απόγνωσί του και δαρμένος απ' τον κρυερό νυχτερινό αέρα, δάκρυζε σιωπηλά κι' άκατάπαυστα.

Τώρα μονάχα ένοιωσε, σε όλη της την έκταση κι' σ' όλο της το μέγεθος, την παντοτεινή πειά στέρησι της άλγισμονητης άγασπημενης του. Κι' όσο σκεπτόταν, ότι αυτός ο ίδιος υπήρξε ή μοναδική άφορμή του τραγικού χαμού της άγγελικής κι' άγνης εκείνης ύπαρξης, ο σπαραγμός του δυνάμωνε σε άφάνταστο κι' άπαρηγόρητο σημείο.

Σ' αν μεθυσμένος, κατέβηκε τη σκάλα. Γλύστρησε άπαράτητος, κατ' μήκος των φωτισμένων διαύρδμων της πρώτης θέσεως. Κι' άποφεύγοντας κάθε συνάντησι με γνωστούς του συνεπιβάτες, πήγε και κλείστηκε έιαστικά μέσα στην καμπίνα του.

Ξάπλωσε στο μαλακό, μ' στενό, κρεβάτι του. Κι' έκλεισε τα μάτια του, ζαλισμένος κι' άποκαμωμένος. Μ' στάθηκε άδύνατο ν' κοιμηθί. Στάθηκε άδύνατο ν' έρ'η τη λησμονιά και τη γαλήνη, σ' έναν ύπνο άνακουφιστικών και θαθύν...

Ένας άκατανίκητος λυρισμός τον έπιασε, σ' αν νάθελε ν' αγκυράνη την πικραμένη του ψυχή μ' έκφράσεις και με γραπτές έκμυστηρεύσεις των αίσθημάτων που τον τυραννούσαν. Χωρίς συνείδησι της πραγματικότητας σχεδόν, θυσιζόμενος σε πελάγη έκστάσεων κι' ιδανικών παραφώδων, έπιασε ένα χαρτί, κι' έγραψε με χέρι τρεμάμενο και πυρετώδες, τ' άξής:

«Σ' ΕΚΕΙΝΗ, που με καρτερεί στους ούρανοús...

«Λιούμπα μου, γρήγορα θ' άνεβώ κι' εγώ αυτού 'Απάνω, και κοντά σου. Σε μέρες, σε μήνες, σε χρόν'ια ίσως, θ' μ' άντικρύσης πάλι, άγαπημένη μου.....

«Θ' μ' κρατάς θέβαια, κακία. Μ' δεν θ' με άποδιώξης, τόσο άνανδρα και σκληρά, όπως σ' έδιωξα εγώ μακριά μου, τότε. "Ω, είσαι άγγελική στην καλωσύνη σου, άγαπημένη μου! Θάχης ξεχάσει πειά την έπίγεια κακία μου, και το έπίγειο φριχτό σου τέλος εξ αίτίας μου, και θ' μ' έχης συγχωρήσει πειά, ντουσίννα μου, ψυχή μου...

«Θ' βής λοιπόν κοντά μου, μόλις μ' άντικρύσης αυτού 'Απάνω στην ούράνια κατοικία σου. Και θ' είσαι πειά, σ' όλη την άτελειωτή διάρκεια της Αιωνιότητας, δική μου, άποκλειστικά δική μου...

«Θ' σε λατρεύω, όπως κι' όσο θ' λατρεύουμε κι' οι δύο μας τον "Υψιστο Δημιουργό μας. "Ενθαμβες όλες ή άλλες γυναίκες αυτού 'Απάνω, για την τόση μου άφοσίωσι και λατρεία για σένα, θ' ανθρωπιούνται με δάγκυμα ζηλοτυπίας στην καρδιά τους: Γιατί τόση λατρεία στη Λιούμπα, και τόση άδιαφορία για όλες έμ'ας τις άλλες;

«"Ω, δεν έχουν ιδέα ή φτωχές — όσοδήποτε όμορφες και διαλεχτές κι' αν είναι — πόσο πιο όμορφη και διαλεχτή απ' όλες τους, είναι ή λατρευτή μου Λιούμπα!

«Ναι, είσαι ή Μιά, ή Μόνη, απ' όλες τις διαλεχτές γυναίκες της Γης και του Παραδείσου!... Σε βλέπω κιόλας, ντουσίννα μου, με τ' αλατρισμένα για σένα μάτια της άπαρηγόρητης για τον χαμό σου ψυχής μου!

«Είσαι άφάνταστα άνώτερη από μένα, που είμαι τόσο ένοχος άπέναντί σου, και ταπεινός κι' άμαρτωλός. Νοιώθω, πώς σίγουρα μπορώ ν' σπριχτώ σε σένα, παρ' όλη την εϋθραυστη κι' αϋλη ύπαρξί σου. Και μπορώ ν' γίνω ήμίθεος δυνάμεως και τόλμης, άντλώντας άκριβώς απ' την άδυναμία της ιδανικής ύπάρξεώς σου τη δύναμ'ι μου και την τόλμη μου....

«Ξέρω, πώς παρευθής θ' πέσης στην πικραμένη απ' τη στέρησι σου

άγκαλιά μου, μόλις σε δώ κι' άνοιξω διάπλατο: τ' αμπράτσα μου. Δεν θ' μ' άφησης ούτε στιγμή ν' περιμένω, παρ' όλο που ο άνάξιος εγώ σ' άφησα τέσους μήνες ν' περιμένης άκαρπα και πικραμένα, εδώ κάτω στην πρόσκαιρη ζωή!

«Μ' έτοι άράγε θ' είναι αυτού 'Απάνω, άγαπημένη μου και μυριοπόθητη μικρούλα;... "Η ο Παράδεισος δεν είναι τίποτα άλλο, παρ' μια πιστή κι' άπαράλλαχτη άντιγραφή της Γης;

«"Ω, πόσο θ' υποφέρης τότε, φτωχή και βασανισμένη μου καρδιά!... "Αν πρόκειται ν' άνθίζουν κι' αυτού 'Απάνω, τ' αμύρα και θλίβερα λουλούδια των έπουράνιων άνθρωπίνων καιριών, ίσως ν' αψηλάξη ή ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ τότε, στην πονεμένη κι' άδικοπικραμένη εξ αιτίας μου καρδιά της λατρευτής μου!

«"Ω, θ' με κάνης ν' υποφέρω τότε, Λιούμπα μου μικρούλα, όσο υπεφερες κι' εσύ ή ίδια εδώ κάτω εξ αιτίας μου!... Δεν θ' μ' δώσης καθόλου σημασία, στην άρχή, μπλεγμένη καθώς θ' είσαι κισθηματικά, με Κύριος οίδε ποιόν έπουράνιο θαυμαστή σου... Θ' αφαρμακώσης αγγύκαντα την καρδιά μου, με την πίκρα της πιο φριχτής ζηλοτυπίας και της πιο ταπεινωτικής περιφρονήσεως... Θ' αελήσης ασφαλώς — αν ο Ούρανός αυτού 'Απάνω μοιάξη με την άχρεία Γη εδώ Κάτω — ν' ξεπληρώσης και ν' εκδικηθής τ' όσα μαρτύρια υπέστης από δικό μου φταίξιμο!

«Μά, όχι!... Παραλογίζομαι!... Και κακός ν' είναι ο Ούρανός ακόμα έστω και πιο κακός ακόμα απ' τη Γη, ή Λιούμπα μου είναι μια άνεξαντλητη πηγή δείξης καλωσύνης κι' άνεξικακίας!... Και μαύρος ν' είναι ακόμα, και σκοτεινός ο Ούρανός, θ' φωτισθί και θ' αμορφήν απ' την άκτινεβόλο καλωσύνη της άσπιλης κι' άγνης μου Λιούμπα!

«Κλείνω τ' αμάτια μου, ντουσίννα μου, κι' αφήνω έλευθερη τη λυγία μένη εγωϊστικά προσηλωμένη στο ταπεινό μου και γήινο κορμί. "Ω, δέξου με πρόσχαρα κοντά σου, άγγελική μου Λιούμπα... Και γλύκανε προσωρινά τον άπαρηγόρητο καύμό μου, με τ' άγγελικό χαμόγελο της καλωσύνης σου και της συγγνώμης μου, ωςότου πετάξη για πάντα ή ψυχή μου κοντά σου, για ν' αχαρώμε — χωριστοι μπρος στην Αιωνιότητα, πειά — τον άμοιβάιο έρωτά μας!

«Και τότε, ω τότε μονάχα, θ' εκτιμήσω με την πραγματική κι' άνεκτιμήτη αξία της την άσπρη σου ψυχή, την οποία τόσο ένοχα κι' άσυγχώρητα δεν στάθηναι ικανός ν' εκτιμήσω κάποτε»...

Τρεις μήνες άργότερα, στο Παρίσι πειά — και παρ' όλες τις στοργικές φροντίδες της άπελισμένης και πικραμένης μητέρας του — ο Πιέρ έσβυσε σιγά-σιγά από μαράσμό, άδυνατώντας ν' άνθέξη στην αγιάτρευτη θλίψη του και στις φαρμακερές του τύψεις...

Και τη στιγμή που ξεψυχούσε, την στιγμή που ή ψυχή του πετούσε άνυπόμονη ψηλά προς τον ούρανό, τ' αχίλη του μουρμούριζαν το λατρευτό όνομα της Λιούμπα, και τ' αχίλη του έσφιγγαν νευρικά το χιλιοσαλακωμένο χαρτί, σ' ανώ στο όποιο είχε γράψει τις παραπάνω λυρικές έκμυστηρεύσεις του...

Δύο ψυχές εύτυχισμένες έχουν συναντηθί τώρα, εκεί 'Απάνω στον Παράδεισο: 'Η ψυχές του Πιέρ και της Λιούμπα!

Τ Ε Λ Ο Σ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΖΟΖΕ ΦΡΑΠΠΑ

Ο ΝΕΚΡΟΣ ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ!

Όταν ο Βούλγαρος άρχηγός Ρανκλώφ έπλ κεφαλής των κοιμη-
τσήδων του έμπήκε στο χωριό Κρι-
θολάκ, ένας χλωμός χειμωνιάτικος
ήλιος έρριχνε κοκκινωπές ανταυγί-
ες στη γύρω χιονισμένη έκταση.

Ο άρχηγός φώναξε άμέσως τόν
μουχτάρη και τόν διέταξε νά έτοι-
μάση για τó σώμα του 50 ψωμιά ά-
πό μπουμπότα, 10 άρνιά, 30 καρδά-
δες γιαουρτί και 50 κουβέρτες. Ά-
πό εύσπλαχνία δέ τόν ειδοποίησε
πώς αν έλειπε τó παραμικρό, τó
πρωτό τά κοράκια και οι γύπες θά
θρίσκανε στην κορυφή του μιναρέ
έναν κρεμασμένο για νά γευματί-
σουν. Ύστερα ο Ρανκλώφ έγκατα-
στάθηκε στο πιο άνετο σπίτι άπ' τó
όποιο οι άνδρες του πετάζανε έξω
τους νοικοκυρέους με κοντακίες.

Νά μου φέρουν τούς αϊχμαλώ-
τους, φώναξε ο άρχηγός.

Και σέ λίγα δευτερόλεπτα οι άν-
τρες του φέρανε εκεί πέντε ανθρώ-
πους κουρελιασμένους με ματωμένα
πρόσωπα, και ύστερα μία γυναίκα
ώς τριάντα χρονών που φορούσε πε-
ρήφανα ένα άντρικό κοστούμι από
καφέ μαλλί και στο κεφάλι ένα
σκουφι Σέρβου χωροφύλακα στολι-
σμένο μ' ένα σταυρό από άσημι.

Η κτηνώδης μορφή του Ρανκλώφ
φωτίστηκε από άγρια χαρά. Παρα-
τήρησε μερικές στιγμές τούς αϊχμα-
λώτους, σκαλίζοντας με τά θρωμι-
κα δάχτυλά του τ' άχτένιστα γένεια
του κ' ύστερα γυρίζοντας προς την
αϊχμαλώτo του, έκαμε μία είρωνική
υπόκλιση θγάζοντας τόν μαλλιαρό
κούκο του και είπε:

— Μιλιούκα Μπιτόλια, καλώς ώ-
ρισες! Νά που βρίσκεσαι μπρός

στον παληό σου φίλο Ρανκλώφ Φι-
λίπποπολ. Νά είσαι βεβαία ότι σου
προετοιμάζω μία δεξίωση άνταξία
της έξυπνάδας σου και της παλλη-
καριάς σου!

Οι κακούργοι γύρω άρχιζαν νά
χαχανίζουν μ' αυτή την άστείότητα,
την όποιαν επανέλαβαν με τά ίδια
λόγια:

— Μιλιούκα Μπιτόλια, καλώς ώ-
ρισες!

Άπαθής ή γυναίκα δέν άπαντού-
σε τίποτε. Είχε ένα ύφος περήφανο
και περιφρονητικό πούκαμε τόν
Βούλγαρο άρχηγό νά ξεσπάση σ'
άγρια και κτηνώδη όργη. Έφτυσε
τη γυναίκα στο πρόσωπο και της
φώναξε με λύσσα:

— Άχ, σκύλλα, κόρη του Διαβό-
λου, σέ κρατάω έπί τέλους στα χέ-
ρια μου. Είνε τρία χρόνια που σέ
κυνηγάω, λύναινα... Πάντα μου έέ-
φευγες κι' έστηνες ένέδρες στους άν-
τρες μου, μου σκότωνες τά καλύτε-
ρά μου παλληκάρια. Σήμερα όμως
έπεσε στην παγίδα μου και νά τί
άπομένει από τη συμμορία σου. Άλ-
λά κι' αυτό άκόμα είναι πολύ. Άπό
τη συμμορία της Μιλιούκας της
Σέρβας, δέν πρέπει ν' άπομεινεί πα-
ρά ένα ένθύμιο, κι' άμέσως αυτοί
— κι' έδωσε δυό - τρεις καμτακίες
στο σωρό των αϊχμαλώτων που
στριμωγόντανε στον τοίχο — αυτοί
θά θρωμήσουνε στην άκρη ενός
σκοινοῦ!... Όσο για σένα... Ύπο-
μονή, σου έτοιμάζω την καταδίκη
σου με Ιδιαιτέρα ευνοια, μικρούλα
μου.

Κατακόκκινος, με μάτια που πε-
τούσαν σπίθες, με τó λαιμό χωμένο
μέσα στους ώμους, ο Ρανκλώφ έ-

κανε μερικά θήματα γύρω στην κά-
μαρη θρυχόμενος πάντοτε κι' ούρ-
λιάζοντας:

— Σκύλα! Σκύλα!

Κατέβασε κατόπιν κάμποσες ρου-
φηξιές ρακή και καταπραυμένος
κάπως παρατήρησε την Μιλιούκα,
που ή περήφανη στάσι της δέν μαρ-
τυρούσε κανένα φόβο.

Μαύρα μαλλιά, κομμένα ως τ' αυ-
τιά, πλαισίωναν ένα πρόσωπο κάτι-
σχο, με τά μάγουλα θαθουλωμένα,
ένα πρόσωπο πεθαμένης, που μόνο
δυό πύρινα θαθεία μάτια έζούσαν
σ' αυτό, μάτια μιας άγίας. Ο άρχη-
γός εξακολούθησε:

— Είνε αλήθεια πώς είσαι ώραία,
κι' έτσι καταλαβαίνω την άφοσίωσι
των άντρών σου σέ σένα. Για νά σ'
έχουν μία ώρα δική τους, κινδύνευ-
αν ευχάριστα τó τομάρι
τους. Χμ! Η άνταμιοή
άξιζε τόν κόπο!

Η αϊχμαλώτος άκού-
γοντας τά τελευταία
αυτά λόγια στυλώθηκε
γεμάτη όργη μπρός
του και τού είπε:

— Ξέρεις καλά, Ραν-
κλώφ, πώς είμαι άνέγ-
γιχτη. Ο Θεός φυλάει
τόν άγνό πολεμιστή και
γώ δέν δόθηκα σέ κα-
νένα, γιατί ο Θεός θλέ-
πει!...

— Πφ! Τι μ' ένδιαφέ-
ρουν έμένα αυτά; Έτσι ή άλλοιώς
έγώ αν ήθελα μπορούσα νά σέ πα-
ραδώσω στα παλληκάρια μου. Άλ-
λά πιστεύω στο Χριστό και δέν τó
κάνω. Τό μαρτύριό σου έξ άλλου θά
είνε τρομερό. Τό ξέρεις βέβαια, δέν
είνε έτσι; Άν έσύ ήσουνα στη θέσι
μου νομίζω πώς δέν θά μ' άφηνες
νά σου ξεφύγω.

— Άν σέ είχα πιάσει, Ρανκλώφ,
θά σου έκοβα τó λαιμό και θά σέ
πετούσα στο Βάρνταρ.

— Μπράβο, αυτό με άνακουφίζει.
Έγώ όμως θά κάμω κάτι καλύτε-
ρο. Θά σέ κάψω!

Η Μιλιούκα έμεινε άτάραχη. Ο
Βούλγαρος εξακολούθησε:

— Αυτό βέβαια δέν σέ τρομάζει,
τό ήξερες χωρίς άλλο, άφου είσαι
μάγισσα, καθώς λένε, και διαβάξεις

τά μέλλοντα.

Έκείνη άποκρίθηκε σιγανά:

— Τό ήξερα...

— Καλά. Άλλά πριν πεθάνης, θά
εύαρεστηθής, δέν είναι έτσι; νά μου
δώσης ένα δείγμα της προφητικής
σου δύναμης, λέγοντάς μου τó μέλ-
λον.

Η Μιλιούκα κάρφωσε τότε τó
σκοτεινό της βλέμμα στα μάτια του
έχθρου της και τού είπε με φωνή
έπίσημη:

— Ρανκλώφ, θά πεθάνης από τó
χέρι του άδελφού μου Μίλαν Στάρ-
τσιτς, που διοικεί ένα σώμα από πα-
τριώτες!...

Άκούοντας αυτά τά λόγια οι κο-
μιτατζήδες σκάσανε στα γέλια.

— Σ' ευχαριστώ, για την ευχάρι-
στη προφητεία σου, εκάγχασε ο

Ρανκλώφ. Θά ζήσω
λοιπόν, καθώς φαίνε-
ται πολύ άκόμη, για-
τι ο άδελφός σου Μί-
λαν Στάρτσιτς, ο λη-
στής, σκοτώθηκε προ-
χθές μέσα στα βουνά
πάνω άπ' τó Σκότιβιρ
άπό τόν Βόρι τó λο-
χαγό μου.

— Δέν είναι αλήθεια,
φώναξε ο άρχηγός,
Βόρι, που είσαι; Βε-
βαίωσε τη γυναίκα
αυτή, πώς ο άδελφός
της δέν ζή πειά.

Ένας άνδρας ξεχώρισε τότε από
τό γκρουπ των κοιμητσήδων, πλη-
σίασε την Μιλιούκα και της είπε:

— Έσκότωσα έγώ ο ίδιος τόν ά-
δελφό σου μ' αυτό τó μαχαίρι και
πήρα ό,τι είχε άπάνω του. Άνα-
γνωρίζεις αυτό τ' άσημοκαπνιαμένο
πιστόλι, αυτό τó τούρκικό σπαθί,
αυτό τó μαχαίρι που βρίσκότανε
μέσα στη μπόττα του;

Βλέποντας τά πράγματα που ο
κομιτατζής πέταξε πάνω σ' ένα τρα-
πέζι, ή Μιλιούκα κλονίστηκε.

— Ναι, ψιθύρισε, τά γνωρίζω...

Ο Βόρις εξακολούθησε:

— Έπήρα ό,τι είχε άπάνω του,
έκτός από ένα άσημένιο σταυρό που
κρατιότανε στο μέτωπό του, από
μία άλυσιδα που είχε γύρω στο κε-
φάλι του. Δέν τόλμησα νά τόν άγ-

γίω, γιατί είμαι καλός χριστιανός. Άλλα άφησα το σώμα του Μίλαν άθαφτο για να το κατασπαράξουν οι λύκοι και τα σκυλιά.

— Ο Θεός να έχη την ψυχή του! μουρούρισε ή Μιλιούκα.

— Παρακάλεσέ τονε και για τη δική σου, φώναξε ο Ρανκλώφ, γιατί γρήγορα θα πäs ν' ανταμώσης τον άδελφό σου.

Άμέσως δέ κατόπιν έδωκε διαταγή στους άντρες του ν' ανάψουν το μεγάλο φούρνο του χωριού. Οταν ή φωτιά άρχισε να τριζοβολά και να σπιθακίζει, οι κοιματζήδες σήκωσαν στα χέρια τους την Μιλιούκα και την έρριξαν μέσα στο φλογισμένο στόμιο του φούρνου, δεμένη χέρια και πόδια. Η ύπερήφανη πολεμίστρια δέν έβγαλε ούτ' ένα παράπονο. Ο Ρανκλώφ έμεινε σκυμμένος κοντά στο φούρνο, παρακολουθώντας την άγωνία της. Άγρια χαρά έλαμπε στο άπαίσιο πρόσωπό του πού το φωτίσαν ή φλόγες της φωτιάς και το έκαναν να φαίνεται σαν βουτηγμένο στο αίμα..

* * *

Έντεκα μήνες άργότερα, ή βουλγαρικές συμμορίες είχαν άρχίσει πάλι τη δράσι τους. Ένα θράδυ ο Ρανκλώφ με τους κοιματζήδες του παραφύλαγε μερικούς Σέρβους στρατιώτες, όταν έξαφνα θρέθηκε περικυκλωμένος από ένα λόχο τακτικού στρατού. Οί άνδρες του φοβισμένοι έξηφανίζοντο ένας-ένας στα γύρω δάση, και ή θέσι του άρχικοιματζή γινόταν κρίσιμη. Θρασύδειλος ο Ρανκλώφ φρόντισε να το σκάση με 5-6 άπ' τους κοιματζήδες του. Βούτηξαν σέ κάποιο ποτάμι, μά όταν έφθασαν στην άντικρυνή όχθη θρέθηκαν μπρός σέ μια σερβική περιπολία. Οί κοιματζήδες άναγκάστηκαν πειά να παραδοθούν, χωρίς αντίστασι. Ο Ρανκλώφ όμως, πιδ έπίδέξιος από τους συντρόφους του,

θλέποντας τον κίνδυνο, άφησε το ρεύμα να τον παρασύρη και μπόρεσε να βγή στην όχθη του ποταμού 500 μέτρα πιδ κάτω, χωρίς να τον άντιληφθή κανείς.

Ρίχτηκε άμέσως τρέχοντας προς τις άγριες λαγυδιές των γειτονικών θουνών πού τα μονοπάτια τους του ήσαν γνωστά, όταν ένας νυκτοφύλακας τον διέκρινε κι' άδειασε το όπλο του έναντιόν του χωρίς να τον πάρη όμως ή σφαίρα. Ο Ρανκλώφ έφευγε πειά σαν κυνηγημένο τσακάλι. Μία περιπολία Σέρβων ίππέων τον κυνηγούσε τώρα ξεπίσω.

Ο Ρανκλώφ έκανε ένα άπότομο στρίψιμο κι' έξαφανίστηκε μέσα στα καλάμια μιας ρεματιάς κι' ένώ ή πέτρες κατακυλούσαν κάτω από τα πόδια του, άρχισε ν' άνεβαινη ένα λόφο τη στιγμή πού οί ίππεις έφτασαν στους πρόποδας.

Έρριξαν έναντιόν του μερικές σφαίρες, μά αυτός έπεσε πρηνής πίσω από τους θάμνους και θοηθούμενος από το σκότος πού γινότανε πιδ θαθύ, σύρθηκε προς ένα μεγάλο θράχο από γρανίτη, πού ύψωνότανε στην άκρη της κατηφοριάς, σαν ένα κυκλώπειο τείχος. Εκεί

πέρα σωριάστηκε τσακισμένος από την κούρασι, μη μπορώντας ν' άναπνεύση. Άν και το ξεροθόρι φυσούσε παγερό και ή στολή του ήταν μουσκιδι, έν τούτοις ο ίδρωτας έτρεχε ποτάμι από πάνω του.

Οί διώκται του όμως δέν ήσαν διατεθειμένοι να τον άφήσουν να ξεφύγη και χώρισαν σέ δύο τμήματα για να τον περικυκλώσουν. Ο Βούλγαρος άρχικοιματζής άρχισε πάλι να τρέχη και για μια στιγμή νόμισε πώς οί διώκται του είχαν χάσει τα ίχνη του. Στάθηκε για να πιη νερό μέσα στην χούφτα του από μια πηγή πού άνάβλυζε μέσα από δύο θράχους, μά έξαφνα άκουσε θήματα δεξιά του και μέσα

στο σκοτάδι διέκρινε δύο Σέρβους στρατιώτες πού πηδούσαν τους θάμνους, πλησιάζοντας προς το μέρος του. Άναγκάστηκε πειά να συνεχίση το δρόμο του, έξαντλημένος, σ' έλεινó χάλι.

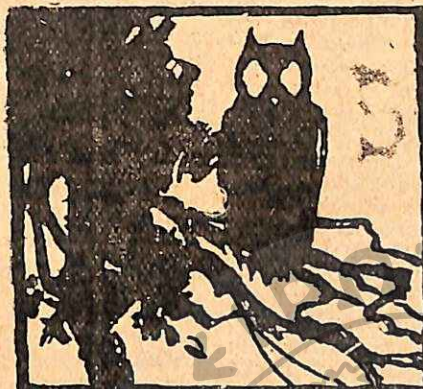
Το φεγγάρι έβγαίνει πότε-πότε πίσω από θареиά σύννεφα κι' έφωτίζει στιγμιαίως με τη χλωμή του άνταύγεια τις λεπτομέρειες του πυκνού φυτου τοπίου. Προχωρώντας ο άρχικοιματζής θρέθηκε μπρός σ' ένα θράχο σκισμένο στη μέση και χωθήκε μέσα στο άνοιγμα για ναθήρη καταφύγιο. Καθώς προχώρησε ένωιωσε πώς σκόνταψε πάνω σέ κάτι παράξενο. Έσκυψε και είδε κάτω στη χλόη ένα σκελετό και πλάι του ριγμένο ένα μάνλιχερ, σπασμένο στα δύο.

Μ' όρμη τραθήχτηκε προς τα πίσω μά, θρέθηκε πάλι εμπρός σ' έναν άλλον σκελετό, άκουμπισμένο σ' ένα κοίλωμα του θράχου. Τα κόκκαλά του κρατιώνταν άκόμη από μερικά κουρέλια καφέ στολής. Ο άρχικοιματζής θυμήθηκε τότε ότι θρισκότανε στο ίδιο μέρος, πού τον περασμένο χειμώνα ο λοχαγός του Βόρις είχε περικυκλώσει και συντρίψει τη συντροφιά του Μίλαν Στάρτσιτς του Σέρβου πατριώτη. Ο τόπος εκεί ήταν πραγματικώς σπαρμένος από σκελετούς πού τον κυττούσαν άγρια με τα άδεια τους τα μάτια. Μερικοί από το κρύο και από το χιόνι δέν είχαν λυώσει και το άντίκρυσμά τους έφερνε άνατριχίλα! Άλλους τους είχαν κατασπαράξει οι λύκοι και τα τσακάλια και δέν έμεναν πειά άπ' αυτούς παρά σωροί από κόκκαλα, ξυλιασμένες σάρκες, ρούχα κουρελιασμένα και προβιές!...

Ο Ρανκλώφ δέν τρώμαζε εύκολα κι' όμως άνατρίχισε μόλις άντίκρυσε το θέαμα αυτό. Έν τούτοις

πήρε θάρρος και ξανάρχισε ν' άνεβαίνη στους θράχους, μη θέλοντας να μείνη ούτε λεπτό μέσα σ' αυτό το δάσος των νεκρών. Έξ άλλου ήξερε πώς στην κορυφή των θράχων θρισκότανε ένα μονοπάτι πού θά τον έβγαζε μπρός στα βουλγαρικά σύνορα.

Συγκεντρώνοντας τις τελευταίες του δυνάμεις, άρχισε να σκαλώνη από θράχο σέ θράχο, κομματιάζοντας τα χέρια του, καταματώνοντας τα γόνατά του, σχίζοντας τα ρούχα του. Τέλος κατάφερε με ύπεράνθρωπη προσπάθεια να φτάση στην κορυφή πού άρχιζε το στενό μονοπάτι. Από εκεί ύπήρχε πειά ή κατηφοριά. Το βουνό κατέβαινε άπότομα προς το ποτάμι.

Τριγύρω πελώριοι θράχοι διεγράφοντο σαν φαντάσματα στο σκοτεινό φόντο του ουρανού κι' ο άνεμος φυσώντας άνάμεσα στις σχισματιές των θράχων, έμοιαζε με ούρλιασματα θυμού, άνυπομονησίας, πού γέμιζαν το θάραθρο με τους πένθιμους κυματισμούς των.

Τώρα ήταν σωσμένος! Άκόμη άλλο ένα τέταρτο της ώρας και θά θρισκότανε σέ μέρος άσφαλές. Ροβολούσε με τα μαλλιά άνεμισμένα άπ' τον άέρα, πηδώντας τους θάμνους, έτρεχε, έτρεχε άκατάπαυστα άν κι' ένας φοβερός πόνος σαν δάγκωμα τανάλας του θέριζε τα νεφρά...

Τέλος, άφού προχώρησε άρκετά, διέκρινε τα φύτα του πρώτου βουλγαρικού χωριού. Πλημμύρα χαράς τον κατέκλυσε, πήρε την άναπνοή του βαθιά, όταν έξαφνα, του συνέθη κάτι το άπρόοπτο και άνεξήγητο. Ένα τράθηγμα άπότομο του έκοψε το δρόμο, σαν κάποιος να τον είχε πιάσει ξαφνικά από το πόδι. Έχασε μάλιστα την ίσορροπία του

καί κυλίστηκε κάτω θλασθημώντας. "Όταν ξανασηκώθηκε, άντελήφθη ότι μία λουρίδα από τις γκέττες του είχε πιασθή κάπου. "Έδωκε μία κλωτσιά για να άπαλλαγή, μά του κάκου. "Η λωρίδα ήταν καλά γαντζωμένη.

— "Ανάθεμά σε! ούρλιαξε κι' έσκυψε να την ξεμπερδέψη. Την ίδια στιγμή ή σελήνη ξεπετάχτηκε απότομα μέσα από τά μαύρα σύννεφα. Στο μελιχρό της φώς, είδε την λουρίδα του νάχη τυλιχτή γύρω από τὸ καμπουριασμένο χέρι ενός σκελετού, μισοχωμένου μέσα σ' ένα στρώμα από ξεραμένον θούρκο. Τὸ κρανίο καθώς έβγαινε από τὸ χῶμα, φαινόταν πὼς γελοῦσε σιωπηλά με τις ξεχαρβαλωμένες του μασέλες!...

"Ο κοιματζής ρίχτηκε πρὸς τὰ ὀπίσω, τραβώντας τὴ λουρίδα πὸν άνθιστατο. Ξανατράβηξε, αγωνίστηκε, έλύσσαξε, μά τοῦ κάκου... "Η λουρίδα είχε μπερδευτὴ για καλά στο χέρι τοῦ σκελετοῦ. Τὸ φεγγάρι ξαναπρόβαλε καὶ ὁ ἀρχικοιματζής διέκρινε με φρίκη στο κρανίο τοῦ σκελετοῦ, μπρὸς στο μέτωπο, ένα μικρὸ ἀσημένιο σταυρὸ νά γυαλίζει, δεμένο με μιά ἀλυσιδίτσα γύρω στο κεφάλι.

— Μίλαν Στάρτσιτς! ούρλιαξε.

Ναί, δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία. "Ηταν πραγματικά τὸ πῶμα τοῦ Μίλαν Στάρτσιτς, τὸν ὁποῖο ὁ Βόρις είχε σκοτώσει ἐδῶ κι' έντεκα μῆνες καὶ τοῦ ὁποῖου αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ρανκλῶφ, είχε κάψει τὴν ἀδελφή, στο φούρνο τοῦ χωριῦ Κριβόλακ!

Αὐτὴ ἡ παράξενη συνάντησι, τὸν παράλυσε καὶ για πρώτη φορά ἔνοιωσε τὸ φόβο νά τοῦ σφίγγη τὰ μηνίγκια. Μὴ τολμώντας νά ἐγγίξη τὸ σκελετὸ, ὠπισθοχώρησε δίνοντας ἀπότομες κινήσεις πὸν πόδι του για νά ξεμπερδέψη τὴ λουρίδα, πὸν τὸ καμπουριασμένο χέρι κρατοῦσε ἐπίμονα. "Αδίκως ὅμως... Τρελλὸς ἀπὸ τὸ φόβο του ὁ Ρανκλῶφ, κι' ἐνῶ τὰ δόντια του κροτάλιζαν ἀπαίσια, ἄρχισε νά παρακαλᾷ τὸν νεκρό:

— "Αφῆσέ με, Μίλαν Στάρτσιτς! Θά διατάξω νά κάνουν δεήσεις για τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς σου! "Αφῆσέ με...

Βλέποντας ὅμως πὼς δὲν πετυχαίνει τίποτε, κατέληξε ἀπὸ μανία κι' ἄρχισε νά ούρλιαζε:

— Θά μ' ἀφήσης, ἐπιτέλους, παληόσκυλο! Γύρισε πίσω στὴν κόλασι, ἀπὸ κεὶ πὸν βγήκες... Θέλεις νά με κρατήσης για νά μπορέσουν οἱ δικοί σου νά με τσακώσουν!... Μά δὲν θά τὰ καταφέρεις!...

Καὶ γέροντας τὸ κορμί του, ἐτράβηξε μ' ὅλη τὴ δύναμή του, ἀπελπισμένα... Τὴ φορά αὐτὴ τὸ χέρι τοῦ πῶματος ὑποχώρησε, τὰ κόκαλα σπάσανε μ' ένα ξερό κρότο κι' ὁ Ρανκλῶφ, χάνοντας τὴν ἰσορροπία του με τὴ φόρα πὸν είχε κατακύλησε στο θάραθρο πὸν θρισκότανε ἀπὸ πίσω του.

Τὸ σῶμα του στριφογύρισε στο κενὸ κι' ἔπεσε καὶ κομματιάστηκε πάνω στοὺς θράχους, πὸν θρίσκονταν στίς ὀχθες τοῦ ποταμοῦ Σέρνα, ἐνῶ ἐκεὶ πάνω, ψηλά, ὁ σκελετὸς τοῦ Μίλαν Στάρτσιτς, ἐξακολουθοῦσε νά γελᾷ, τὸ ἀπαίσιο, νεκρικό γέλιο του, μέσα στὴ νύχτα...

"Ετσι πραγματοποιήθηκε ἡ προφητεία τῆς Μιλίουκας:

— Θά πεθάνης ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀδελφοῦ μου, τοῦ Μίλαν Στάρτσιτς!

ΓΝΩΜΙΚΑ

ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Καθὼς ἡ γλυπτική εἰς τὸ μάρμαρον δύναται νά δώση διαφόρους καλλονάς, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἡ ὀρθὴ ἀνατροφή.

Α. Ρ. Ραγκαβῆς

"Η φύσις ἐνεχάραζεν εἰς ἕκαστον ἔθνος καὶ εἰς ἕκαστον ἀνθρώπον τὸν χαρακτήρα καὶ τὸν προορισμόν του.

Σερούτιος

"Εκ τοῦ γυναικείου φύλου λαμβάνει τὸν τύπον αὐτοῦ ὁ ἀνθρώπος ἐξ αὐτῶν τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς γενήσεως αὐτοῦ.

Λ. Μελάς

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΡΑΡ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜ ΠΙΛΦΕΡ

"Όπως συνήθως, ἐκεῖνο τὸ βράδυ στο ταΐ τῆς θαρώνης Κ... ἡ κουθέντα κατέληξε στὴ χαρτομαντεία, χειρομαντεία, ὑπνωτισμὸ, κινούμενα τραπεζάκια. "Άλλοι πίστευαν τυφλά, μερικοὶ ἀμφέβαλλαν καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἄνδρες γελοῦσαν περιφρονητικά.

"Ο σέρ Φρανσές Τζόκ, ὁ περίφημος "Αμερικανὸς χιουμοριστής, πὸν δὲν είχε διόλου ἀνακατευτὴ στὴν ομιλία, σηκώθηκε σιγά-σιγά καὶ πήγε καὶ στάθηκε μπρὸς στὴν ἀναμμένη θερμάστρα.

— "Αν μοῦ ἐπιτρέπετε, εἶπε, θά ῥας διηγηθῶ κάτι σχετικὸ πὸν συνέβη στὸν παλιὸ μου φίλο Τὸμ Πίλφερ. Δὲν θά ῥας κουράσω πολὺ, εἶνε σύντομο τὸ ἀνέκδοτό μου.

"Ο φίλος μου Πίλφερ είχε μανία με τὸν ὑπνωτισμὸ καὶ τὴ χαρτομαντεία. Πήγαινε τακτικά καὶ ἔδινε ὅσα τοῦ ζητοῦσαν νά τοῦ ρίχνουν τὰ χαρτιά καὶ νά διαβάσουν στίς γραμμές τῆς παλάμης του. "Ηθελε με κάθε θυσία νά μάθῃ τὸ μέλλον του.

— Βλέπετε τὴ γραμμὴ τῆς τύχης, συνήθιζε νά λῆ, θά γίνω πλούσιος μιά μέρα. "Ο «ἄσσοις πίκας» κι' ὁ «φάντης καρρὸ» πὸν μοῦ βγῆκαν στὰ χαρτιά, σημαίνουν πὼς ὁ ταχυδρόμος θά μοῦ φέρῃ γράμμα με καλὲς εἰδήσεις.

Στὸ μεταξύ ὅσο περίμενε τὰ πλούτη καὶ τὴν καλὴ εἰδήσι, ζοῦσε ὅπως ὅπως, ἀρτοπολοῦσε ἀπὸ δῶ κι' ἀπ' ἐκεὶ καὶ προσαθοῦσε νά οἰκονομηθῇ ὅπως μποροῦσε... Μὲ καταλαβαίνετε;

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀκροατὰς κύταζαν μ' ἐκπληξι τὸν ἀπαθῆ Φρανσές Τζόκ πὸν διηγείτο με τόση ἀφέ-

λεια πὼς ὁ φίλος του ἦτο λωποδύτης. "Εν τούτοις δὲν τὸν διέκοψαν.

— Μιά μέρα, συνέχισε ὁ Τὸμ Πίλφερ, συνάντησε κατὰ τύχην μιά Βοημὴ, μιά τσιγγάνα, πὸν τοῦ εἶπε πὼς σὲ λίγο θά ἄλλαξε κοινωνικὴ θέσι καὶ θά φοροῦσε μιά θαυμασία στολή σὰν τοὺς στρατηγούς τῆς Βραζιλίας.

"Επειτα — κι' αὐτὸ τοῦ ἦλθε πολὺ στο λογαριασμὸ — πὼς θά περνοῦσαν ἀπὸ τὰ χέρια του ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ νομίσματα καὶ ἄφθονος χρυσὸς καὶ πὼς θά ἔκανε ἕνα μεγάλο ταξίδι.

— "Οχι ἕνα, ἀλλὰ πολλὰ, σκέφθηκε ὁ Τὸμ, ἀφοῦ θά γίνω πλούσιος.

"Η τσιγγάνα πρόσθεσε πὼς σὲ ὅλες τις ἡμερίδες θά γίνῃ λόγος για τὸ ἀτομὸ του καὶ θά δημοσιευθῇ καὶ ἡ φωτογραφία του καὶ τέλος πὼς θά τελειώσῃ τις ἡμέρες του σὲ μεγάλη θέσι.

"Ο Τὸμ δὲν ἔδινε μεγάλη σημασία στὴ δόξα. Σκέφθηκε ὅμως πὼς οἱ πλούσιοι ἀγαποῦν τὴ διαφήμισι καὶ ἴσως κι' ἐκεῖνος, σὰν θά ἐγίνετο ἑκατομμυριοῦχος, θά εἶχε τὴν ἴδια ἀδυναμία.

"Ο καλὸς μου φίλος χόρευε ἀπὸ τὴ χαρά του ὅσο συλλογιζόταν πὼς θά ἀποκτήσῃ πλοῦτη, δόξα, τιμές. Για ν' ἀνταμείψῃ τὴν τσιγγάνα, πὸν τοῦ προσέβη τὸ λαμπρὸ αὐτὸ μέλλον, τῆς χάρισε μιά ἀσημένια σιγαροθήκη, πὸν εἶχε θρῆ κάποτε...στὴν τσέπη ἐνὸς περαστικοῦ.

— "Όλες αὐτὲς ἡ προρρήσεις ἐπαλήθευσαν; ρώτησε με περιέργεια ἡ κυρία Κ...

— Μιά πρὸς μιά, κυρία μου, ἀπάντησε ὁ "Αμερικανὸς, κι' αὐτὸ εἶ-

νε τὸ ἀξιοπερίεργο. Ἀκούστε καὶ κρίνετε μόνη σας.

Μετά κάμποσο καιρὸ ὁ Τόμ, ποὺ εἶχε ἀνάγκη ν' ἀλλάξῃ ἀέρα, γιὰ τοὶ χωροφύλακες ἄρχισαν νὰ τοῦ γίνωνται ὀχληροί, συνάντησε στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε κατὰ τὴν Μιλθάνκη, κάποιον ποὺ εἶχε τὸ ἴδιο ἀνάστημα καὶ τὴν ἴδια κορμοστασιά. Ἐπίασαν κουβέντα. Τοῦ εἶπε πῶς τὸν ἔλεγαν Τζῶν Βέβερ, πῶς ἦρχετο ἀπὸ τὸ Ρίο Ἰανέιρο, ὅπου ὑπηρετοῦσε κοντὰ στὸ συνταγματάρχη Μόνπις. Τώρα πήγαινε στὴ Βοστώνη γιὰ νὰ παρουσιαστῇ μετὰ συστατικὴ ἐπιστολὴ τοῦ συνταγματάρχη στὸν πεθερὸ τοῦ τὸν τραπεζίτη Γκρίμπαν.

Ἀμέσως ὁ φίλος μου Τόμ ἔστησε τ' αὐτιά του κι' ἄρχισε νὰ ψαρεύῃ μετὰ τὸν εὐπιστο Τζῶν. Τοῦ εἶπε πῶς κι' ἐκεῖνος πήγαινε στὴ Βοστώνη γιὰ κάποια κληρονομία καὶ δόξασε τὴν τύχη ποὺ τοῦ παρουσίασε μιὰ τέτοια καλὴ συντροφιά.

— Δὲν ξέρω τί συνέβη καὶ τί μεσολάβησε. Ὁ Τόμ ὅμως ἔφτασε μόνος στὸν πρὸς ὃν ὄρον μετὰ τὰ χαρτιά του Τζῶν Βέβερ. Στὸ δρόμο ἔχασε ἓνα θαυμάσιο ἐγχειρίδιο ἐκλεκτῆς μάρκας καὶ ἓνα κομματάκι αὐτὶ.

Πῆγε κατευθεῖαν καὶ παρουσιάστηκε στὸν κ. Γκρίμπαν, τοῦ ἔδωκε τὸ γράμμα καὶ περίμενε. Ὁ τραπεζίτης τὸν ρώτησε νέα γιὰ τὴν κόρη του Κλάρα, τὸν ἑγγονό του Νάττυ, τὴν ἑγγονή του Μέγεν.

Ὁ Τόμ Πίλφερ εἶχε τόσο καλὰ ξεψαχνίσει τὸν κακομοῖρη τὸν Τζῶν, ποὺ γινώριζε ὅλη τὴν οἰκογένεια τοῦ συνταγματάρχου.

Εἶπε πῶς ἡ Μέγεν ἦταν σωστὸ κουκλάκι, πῶς ὁ Νάττυ ἀπὸ τώρα ἀγαποῦσε τὰ ὄπλα καὶ θὰ ἔμοιαζε σὰν μεγάλωνε τοῦ πατέρα του. Εἶπε χίλια - δυὸ ἄλλα γιὰ τὴν κυρία τοῦ συνταγματάρχου, γιὰ τὴν καθημερινὴ ζωὴ της.

Ἐκαμε πολὺ καλὴ ἐντύπωση στὸ γέρο Γκρίμπαν, ὁ ὁποῖος τὸν ρώτησε ἂν ξέρη νὰ μετρᾷ χρήματα

χωρὶς νὰ κάνῃ λάθος.

— Βέβαια, εἶπεν ὁ Τόμ, ξέρω νὰ μετρᾷ χωρὶς νὰ γελιέμαι.

— Ξέρεις ἀφαίρεισι;

— Βέβαια, εἶπε πάλι ὁ Τόμ, ποὺ μπορούσε νὰ προσθέσῃ πῶς ἡ «ἀφαιρίσις» ἦτο ἡ εἰδικότης του.

— Καὶ πρόσθεσι καὶ διαίρεισι; Καὶ νὰ γράφῃς τοὺς λογαριασμοὺς κάθε ὁράδου;

— Ὅλα, ὅλα τὰ ξέρω, ἀπάντησε ὁ Τόμ, ἀλλὰ πρὸ πάντων ξέρω στὴν ἐντέλεια νὰ εἰσπράττω χρήματα.

— Τότε, εἶπε ὁ τραπεζίτης, θὰ σὲ προσλάβω στὴν ὑπηρεσία μου ὡς εἰσπράκτορα. Θάρχισης ἀπὸ αὐριο.

Τὴν ἄλλῃ μέρα τὸ πρῶτ' ὅν τινασεν μετὰ τὴν στολὴ τῆς Τραπεζίτης, μπλέ πανταλόνι, σακκάκι μετὰ κόκκινο γιαντῆ, κεντημένο μετὰ χρυσᾷ, κασκέτο μετὰ χρυσᾷ γαλδύνα καὶ τὸν ἔστειλαν μ' ἓνα ἀρχαῖο ὑπάλληλο νὰ τοῦ δείξῃ τοὺς δρόμους καὶ νὰ εἰσπράξουν μαζί τοὺς λογαριασμοὺς.

Ἡ πρώτη προφητεία τῆς τοιγγάνας ἐπραγματοποιεῖτο. Ἐμοιαζε μετὰ Βραζιλιανὸ στρατηγὸ. Ταυτοχρόνως σχεδὸν καὶ ἡ δευτέρα, ἀφοῦ ὡς εἰσπράκτωρ ἔπαιρνε πολλὰ χρήματα. Περνοῦσαν δηλαδὴ μόνον ἀπὸ τὰ χεῖρα του χωρὶς νὰ τοῦ μὲν τίποτε. Γι' αὐτὸ μιὰ μέρα ποὺ ἡ εἰσπραχὴς ἦταν ἀρκετὰ στρογγυλὴ, τὸ ἔσκασε, πήρε τὴν ταχεῖα ἀμαξοστοιχία καὶ τράβηξε κατὰ τὴν Νότιο Ἀμερικὴ Ἰδοῦ καὶ τὸ μεγάλο ταξίδι ποὺ προεῖπε ἡ χειρομάντις.

Μήπως νομίζετε πῶς ὁ κ. Γκρίμπαν ἀνησυχῆσε, εἶτε θύμωσε; Μπᾶ ἡμεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν χαλοῦμε εὐκολὰ τὴν καρδιά μας. Ἀμέσως μῆταν σὲ ἐνέργεια οἱ ἀστυνομικοὶ. Ἡ ἐφημερίδες παρέλαβαν τὸ γεγονός, ἀνάφεραν τοῦ κόσμου τὰ ἀνέκδοτα, τὰ περισσότερα φανταστικά, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιά σημασία, σκοπὸς εἶνε νὰ κινήσουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συνδρομητῶν καὶ νὰ τοὺς διασκεδάσουν. Μερικὰ εἰκονογραφημένα περιοδικὰ δημοσίευσαν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ εἰσπράκτορος.

ΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΜΥΡΙΑΜ ΧΑΡΙΣ

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΑΞΙΔΙ

«Ἀγάπη μου... εἶνε τὸ τελευταῖο μου γράμμα αὐτὸ ποὺ σοῦ στέλνω ἀπὸ τὸ Σαϊγκόν. Σὲ λίγες μέρες θὰ εἶμαι στὴν ἀγκαλιά σου. Ἐπὶ τέλους! Δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω ἀκόμη πῶς θρίσκομαι σὲ τόση εὐτυχία...

Χθὲς ἔγινε ἱατρικὸ συμβούλιο καὶ οἱ γιατροὶ μοῦ ἔδωκαν τὴν ἀδεια νὰ φύγω τὴν Παρασκευὴ μετὰ τὸ «Ἀνάμ». Ἦθελα νὰ τοὺς φιλήσω ἀπὸ τὴν χαρὰ μου. Σήμερα ἐδιάλεξα τὴν καμπίνα μου. Φέρει τὸν ἀριθμὸ 52 καὶ εἶνε, λένε, πολὺ δροσερὴ. Θυμᾶσαι τὸ σπιτάκι μας, στὸ Παρίσι ποὺ εἶχε τὸν ἴδιο ἀριθμὸ; Τί εὐτυχισμένες μέρες περάσαμε στὴ φωνιά μας αὐτὴ, Μαρία!

Ἐπὶ τέλους θὰ ξαναἰδῶ τὴ Γαλ-

λία καὶ θὰ σὲ ἰδῶ κι' ἑσένα, ἀγαπημένη μου μικρούλα... Εἶχα τελειῶς ἀπελπισθῇ ἐδῶ. Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι μῆνες ἦσαν μαρτύριο γιὰ μένα. Πρῶτα ἡ πληγὴ μου ποὺ μ' ἔκανε νὰ ὑποφέρω κ' ὕστερα, αὐτοὶ οἱ ἀπαίσιοι πυρετοὶ. Καὶ διαρκῶς αὐτὴ ἡ ἀγωνία καὶ ὁ φόβος ὅτι δὲν θὰ μπορούσα νὰ φύγω, ἡ ὅτι θὰ ἔφευγα πολὺ ἀργά! Ἐβλεπα τὸ ἀτμόπλοιο τὴν νύκτα στὸν ὕπνο μου. Ἀνέπνεα τὴ μυρωδιά τῆς θαλάσσης καὶ ἄνοιγε ἡ καρδιά μου. Ἐρχόμουν σὲ σένα! Πετοῦσα! Καὶ μόλις ἔφθανα στὸ λιμάνι τῆς Μασσαλίας με ἔρραβαν, λέει, σ' ἓνα σάκκο καὶ με τοῦσαν στὴ θάλασσα!... Τί ὄνειρα! Τί ἀγωνία!

Ἄς μὴ μιλῶ ὅμως περὶ γιὰ τὰ

Βρέθηκε κάποιος νὰ γνωρίσῃ τὸν Τόμ Πίλφερ καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ πραγματικὸ του ὄνομα στοὺς δικαστὰς γιὰ νὰ πάρῃ τὴν προκηρυχθεῖσα ἀμοιβή. Ἐταῖ ἐδοξάσθη καὶ διεφημίσθη ὁ φίλος μου, ὅπως προμάντευσε ἡ τοιγγάννα.

Τέλος ὁ ἥρωας μας ἔκανε τὴ θλακεία ν' ἀφήσῃ νὰ τὸν συλλάβουν σὲ 200 μιλλίων ἀπόστασι ἀπὸ τὴ Βοστώνη, ὅταν τοιμάζονταν νὰ ζήσει πεινᾷ ὡς τίμιος ἄνθρωπος στὴν κομπή καὶ ὥραια βίλλα, ποὺ ἀγόρασε μετὰ τὰ κλεμμένα χρήματα.

Δὲν πρόφτασε ὁ δυστυχὴς νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὥραϊο τοῦ ὄνειρο. Τὸν γύρισαν δεμένο πίσω στὴ Βοστώνη.

Στὴ δικὴ ἀναγκάστηκε νὰ ὁμολογήσῃ τίς διαφορὰς μικροκλεψιῶν του καὶ δὲν ἀρνήθηκε πῶς ἔστειλε σὲ καλύτερο κόσμον τὸν εὐπιστο Τζῶν Βέβερ.

Τότε ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ τε-

λευταία προφητεία τῆς τόσο διορατικῆς μάγισσας. Ὁ καυμένος ὁ φίλος μου ὁ Τόμ Πίλφερ ἐτελειώσε τὸ ἀρκετὰ ἐνδοξο στάδιό του σὲ ψηλὴ πραγματικῶς θέσι, ἀφοῦ τὸν κρέμασαν!

Καὶ διερωτῶμαι ἂν δὲν ἐπαληθεύουν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ προφητείες τῶν διαφόρων Πυθίων.

Ὅλοι οἱ ἀκροαταὶ γέλασαν μετὰ τὸ συμπέρασμα τοῦ εὐφυοῦς Ἀμερικανοῦ. Μόνον ὁ κόμης Χ. δὲν καταλαβε καὶ σκανδαλίστηκε μετὰ τίς ὑποτιτὲς σχέσεις τοῦ κυρίου ποὺ ἐδέχτο ἡ θαράνη.

— Ἦτο πραγματικῶς φίλος σας αὐτός ὁ κακοῦργος; ρώτησε μετὰ ὑπεροπτικὸ ὕφος.

— Ἀλλοίμονο, ἀπάντησε μ' ὄλη του τὴ σοβαρότητα ὁ ἐκκεντρικὸς Φρανσὲς Τζόκ, δὲν ἤθελα νὰ τὸ πῶ, ἀλλὰ ἦταν κάτι περισσότερο ἀπὸ φίλος μου, ἦταν ἀδελφός μου!...

ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΡΑΡ

περασμένα θάσανα! Τώρα άς σκεφθούμε για την ευτυχία μας. Μάς χωρίζουν τριάντα μέρες, ένας μήνας κι' έπειτα στην άγκαλιά σου. Θυμήσου, Μαρία. Καμπίνα 52. Θέλω να ρθής στη Μασσαλία. Ξέρω πώς κοστίζει άρκετά τὸ ταξίδι. Αλλά σέβου ότι δέν έξόδεψα πεντάρα τέσσερες μήνες τώρα.

Είμαι κίτρινος σάν λεμόνι και άδύνατος σάν καρφί! Πετοί και κόκαλο!

Η άδελφή Βαρβάρα πού με περιποιείται, με μαλλώνει γιατί συγκινοῦμαι όταν σε σκέπτομαι. Προχθές της τά είπα όλα... Της είπα πώς αγαπιόμαστε και ότι είμαστε φτωχοί κ' οι δύο. Της είπα τὸ μυστικό μου: Πώς θα παντρευτούμε τὸν Όκτώβρη, όταν θα προβιβάσθῳ. Της τὸ ώρκίσθηκα, Μαρία.

Σ' άφήνω, αγαπητή μου γυναίκοῦλα. Άρκετά σοῦγραφα. Και μή ξεχνάς. Σε περιμένω στη Μασσαλία. Καμπίνα 52. Σε φιλω γλυκά. Ώρεβουάρ.

Ο Γιάννης σου

Ένας μήνας πέρασε. Η Μαρία βρίσκεται στη Μασσαλία.

Προχωρούσε θιαστική κι' άνυπόμονη πρὸς τὸ λιμάνι. Έβρεχε. Η νέα ξνοιώθε ένα ρίγος συγκινήσεως στη σκέψη ότι σε λίγη ώρα θα θρισκόταν στην άγκαλιά τὸν αγαπημένου της. Τί την έμελλε για τὸν καιρό; Ο οὐρανὸς και ὁ ήλιος ήταν στην ψυχή της. Και σκεφτότανε: «Πώς τὸν αγαπῶ! Πόσο θα τὸν περιποιηθῶ!... Έγώ θα τὸν γιατρέψω...» Σκέφθηκε κατόπιν ότι σε λίγο θα γινόταν γυναίκα του. Η γυναίκα τὸν λοχαγὸν Τιερίν! Τί χαρά! Δέν θα είχε ανάγκη να κρύβεται και να κοκκινίζει όταν θα έπρόφρασαν τὸ ὄνομά του.

— Ω Γιάννη μου. Τί ευτυχής και υπερήφανη θα είμαι! ψιθύριζε.

Κάποιος είπε εκεί κοντά της:

— Τὸ «Άνναμ» θα φθάση σε μισή ώρα. Α, νάτο, έρχεται!

Τὸ πλοίο πλησίαζε...

Έν τούτοις δέν διέκρινε τὸ Γιάννη μεταξύ τῶν προσώπων πὸν έσκυβαν ἀπὸ τὸ κατάστρωμα.

Χωρίς να ζητήση πληροφορίες έ-

τρεξε μόνη της και περιπλανήθηκε σ' ὅλο τὸ ατμόπλοιο. Έπέρασε ἀπὸ τὰ σαλόνια, ανέθηκε σκάλες, ξανακατέθηκε και τέλος βρήκε μόνη της τις καμπίνες. Άνεκάλυψε και τὸν αριθμὸ πὸν ζητούσε. Ήταν γραμμένος πάνω στην λευκή πόρτα... Αλλά ένῳ όλες ή πόρτες ήσαν άνοιχτές, αὐτή ήταν κλεισμένη και έφερε κόκκινες σφραγίδες.

Η Μαρία χλώμιασε. Χτύπησε με μεγάλη νευρικότητα.

— Γιάννη! Γιάννη! Έγώ είμαι! φώναξε.

Καμιά ὁμως, άπάντησις. Βαθειά σιωπή. Θεέ μου, τί μαρτύριό! Η πόρτα τὸν Γιάννη σφραγισμένη! Γιατί;

Ίσως ὁμως είχε αλλάξει καμπίνα ὁ αγαπημένος της. Ίσως να την ζητούσε επάνω... Επί τέλους επέρασε ένας ναύτης.

— Ο λοχαγὸς Γιερίν, πὸν έρχεται ἀπὸ τὰς άποικίας; ρώτησε με άγωνία ή Μαρία.

— Ο λοχαγὸς Γιερίν, πὸν ήτο εἰς τὸ Σαίγκόν;

— Ναί... Είμαι... είμαι...

Ηθελε να πη ή γυναίκα του, αλλά δέν έτόλμησε. Η φυσιογνωμία τὸν ναύτη έσκοτείνιασε. Έρριξε στη Μαρία ένα βλέμμα οίκτου, έδάγκωσε τὸ μουστάκι του και σάν θαλασσινὸς, πὸν δέν ξέρει πολλά λόγια έδειξε τή θάλασσα και είπε:

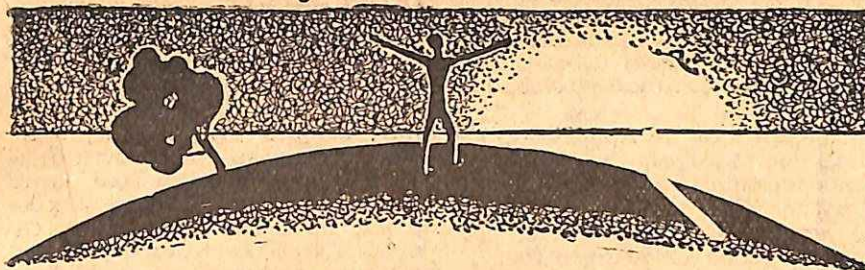
— Ο καῦμένος! Δέν μπορέσαμε να τὸν σώσουμε! Πέθανε σὸ ταξίδι. Τὸν έρριξαν στη θάλασσα. Ο πλοίαρχος είδοποίησε τήν οικογένειά του!...

ΜΥΡΙΑΜ ΧΑΡΙΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Άνθρωπος θαδίζων 12 ὥρες τήν ήμέρα και διανύων 1 λεύγαν κάθε ώρα, δηλαδή 400 μέτρα, θα έφτανε στη σελήνη μετά 22 έτη, σὸν ήλιο μετά 8.750 έτη και σὸν πλησιέστερο πλανήτη της γής περι τὸν Ίσημερινὸ 2 έτη και 52 ήμέρες.

ΕΜΜΕΤΡΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΚΛΕΦΤΗΣ ΚΑΙ ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ

Άρματωλὸς αγαπήσε Νάσιω τήν παινεμένη, τήν κόρη τήν περήφανη, τήν πολυζηλεμένη: ὁπὸ πολλοί τήν θέλουνε, πολλοί τήν αγαποῦνε, τήν θέλουν άρχοντόπουλα, λεβέντες τήν ζητοῦνε. Μιά μέρα τὸ σταμνὶ κρατεῖ, κινά να πα στη θρύση, προβαίν' έμπρὸς ὁ άρματωλὸς τὸ μαῦρο να ποτίση. Λαμποκοποῦνε τ' άρματα κι' άστράφτ' ή φορεσιά του κι' έφάνη τὸ καμάρι του κ' ή τόση λεβεντιά του.

— Άκουσε, Νάσιω ὡμορφη με τὸ πολὺ τὸ νάζι.

Γροικᾷ ή κόρη ντροπαλή, γυρνά και τὸν κυττάζει.

— Νάσιω, πολὺ σε αγαπῶ, γυναίκα να σε πάρω, θάνατο δε θα φοβηθῶ, δε θα δειλιάσω χάρο!

— Πάρε πίσω τὸ λόγο σου, τὸν λέει κακιωμένη, κι' έγώ τὸ Γιώργο αγαπῶ κ' εἰμ' άρραβωνιασμένη.

— Ποιὸς εἶν' αὐτὸς πὸν θάρρεψε για να σ' άρραβωνιάση; άς έρθη έμπρὸς μου να τὸ πη και να τὸ μολόγηση.

— Έκειὸς πὸν ναι τὸ παίνεμα της χώρας ξακουσμένος... πὸν' άκριβὸς της μάνας του κι' έμένα χαϊδεμένος.

Τρία πουλάκια ήτανε και μοναχὸς έστάθη, γιατί ὁ πρῶτος πέθανε κι' ὁ δεύτερος έχαθη. Ξέρει και παίζει τὸ σπαθὶ καλύτερα ἀπὸ σένα και σὸ λιθάρι σ' άπερνά κ' εἶν' άξιὸς για τ' έμένα.

Άρματωλὸς σάν τάκουσε, ραίστηκε ή καρδιά του: κιτρίνισε, πρα-

σίνισε και πιάνει τ' άρματά του.

— Άν εἶν' εκείὸς καλύτερος, αν εἶνε παλληκάρι, άς έρθη να παλαίψουμε, τὸν κάνω και τή χάρι. Άν με νικήση, θα στρεχτῶ μ' εκείνον να μείνης, κι' αν τὸν νικήσω, μάθε το, γυναίκα μου θα γίνης.

Τ' άκουσε ή Νάσιω, δειλίασε, σὸ σπῖτι της κινάει, κι' εκεί θρίσκει τὸ Γιώργο της και τὸ τὸ μολογάει.

Κι' ὁ Γιώργος άρματώθηκε και σὸ θουν' ανεβαίνει και θγάζει θροντερή φωνή, φωνή άντρειωμένη:

— Ποιὸς εἶνε πὸν παινευτήκη με μένα να παλαίψη; Άς βγῇ έμπρὸς μου να σταθῇ και να με ξαγναντέψη.

Κι' άλλη φωνή ποκρίθηκε άρματωλὸν τὸν κλέφτη:

— Έγώ χτυπῶ τή μαχαίριά κι' άξέγνοιαστη δέν πέφτει. Έγώ μαι κείὸς πὸν σκότωσα Τούρκους δυο-τρεις χιλιάδες και δέκα πέντε μπήδες κι' άλλους τῶσους πασσάδες, και θε να φοβηθῶ παιδι τὸν κάμπου σάν κι' έσένα, πὸν ή Τουρκία με σκιαζεται τὸ μολογοῦν για μένα, τώρα θα δείξωμε οἱ δυὸ, ποιὸς εἶνε παλληκάρι.

Ο Γιώργης τ' άποκρίθηκε με λεβεντιά και χάρι, κι' άμέσως ρίχνει τ' άρματα και θγάζει τὸ ζωνάρι. Η Νάσιω τὸν τήντησε με τὸ μαργαριτάρι. Σκύβει, φιλά τὸ κέντημα, σὰ στήθια του τὸ θάνει:

— Εἰμ' έτοιμος, έφώναξε και τὸ σταυρὸ του κάνει.

Πετάει κι' ό άρματωλός φλοκάτα πλουμισμένη, τραβάει και τη φέρμε-
λη τη χρυσοκεντημένη. Άνοιχθη τό
πουκάμισο και στήθια άνδρειωμένα
φανήκανε περήφανα και πυκνοδασω-
μένα.

Χαντζάρι πιάν' ό Άρματωλός κι'
ό Γιώργος τό μαχαίρι, κι' έκει π' ά-
νεσκυπώθηκε, εφύσησε τ' άγέρι,
κι' άνεσηκώθ' ή τραχηλιά κι' εφάνη
στό λαιμό του τ' άρματωλό, που
άστραψε χρυσό τό φυλαχτό του.

— Στάσου! ό Γιώργος φώναξε,
πριχού νά σκοτωθούμε, θέ νά σού
κάμω ρώτημα κι' άπ' έκει πολε-
μούμε: Πού τόβρηκες τό φυλαχτό
τ' άργυροχρυσωμένο, πόχει επάνω
τό σταυρό με τά μαλλιά πλεγμένο;

— Η μάνα μ' μου τό φόρεσε, μά
τί σέ μέλλ' έσένα, παιδάκι όταν ή-
μουνα, τί θές τά περασμένα;

— Σ' έρώτησα γιατί πολύ μοιά-
ζει με τό δικό μου' ή μάνα μ' μου τό
φόρεσε κι' έμένα στό λαιμό μου.

Σκύβουν και θλέπουν ταιριαστό
σταυρό που λαμπυρίζει. Άνατριχιά-
ζει ό Άρματωλός, ό Γιώργος κιτρι-
νίζει' γιά μιās πετάχτηκαν οί δυό
και ένα λόγον πήκαν.

— Έσθ σ' ό άδελφούλης μου!

Και σφιχταγκαλιαστήκαν.

Άγκαλιασμένοι στάθηκαν με πό-
θο και μ' έλπίδα κι' ό ήλιος τούς
στεφάνωσε με μιά χρυσή άχτίδα.
Πρώτος χωρίσθ' ό Άρματωλός από
την άγκαλιά του, στερνό φιλή το
χάρισε και ζώνει τ' άρματά του.

— Σύρ' άδελφέ μου, στό καλό
και στήν καλή την ώρα, σύρε νά
πάς στή μάνα μας και στήν καλή
σου ώρα' γιατί' είσαι τής μανούλας
μας τό άκριβό παιδί της κι' έμένα
έκει στό μακρυά άς στέλνη την ευ-
χή της...

»Τώρα θ' άνέβω τά βουνά τά κορ-
φοβούνια πέρα και δέν θά στρέψω
άν δέν δώ μιάν ωμόρφη ήμέρα ν'
αναγαλλιάση ό ούρανός κ' ή δά-
φνη νά φυτρώση κ' ή φουσανέλλα
όλόγυρα στούς κάμπους νά ξα-
πλώση.

»Χαροῦ, άδελφέ, την Νάσιω σου
κι' έχε και την έλπίδα' εγώ 'χω γιά
άγαπητικιά τη δόλια μας πατρίδα.

ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΡΕΤΕ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

»Αν πιστέψουμε τόν ντέ Σενιέ,
τόν πατέρα του μεγάλου Γαλλοέλ-
ληνος ποιητού Άντρέ Σενιέ, ό ό-
ποιός έζησε πολύ καιρό κοντά στον
αυτοκράτορα του Μαρόκου κατά
τά τέλη του 18ου αιώνας, τό κατέλ-
λο μας ήρθε από την Άφρική. Οί
μούροι, άντρες και γυναίκες όταν έ-
ταξίδευαν φορούσαν καπέλλα ανά-
λογα πρὸς τά σημερινά ευρωπαϊκά.
Πρώτοι από τούς ευρωπαίους τό
φορεσαν οί Ισπανοί κατά την κα-
τάκτηση της χώρας τους από τούς
»Αραβες και τό ώνόμασαν «σομπρέ-
ρο», δηλαδή πράγμα που κρατάει
σκιά. Στή Γαλλία πρωτοφορήκε
επί Λουδοβίκου ΧΙΙ ένα είδος ντεμι
«σομπρέρο».

* * *

Σέ μικρή απόσταση πρὸς τά δυ-
τικά της Ζαμαίκας θρίσκεται ένα
μικρό νησάκι, ή νήσος Σαμπά, που
έπρωτοκατοικήθηκε από τούς Όλ-
λανδούς στό 1634. Τό νησί αυτό είνε
πολύ αφιλόξενο' παντού ύψώνονται
άπόκρημνοι θράχοι κ' ή άκτές του
είνε άπρόσιτες. Δέν έχει ούτε' ένα
φυσικό λιμάνι. Γι' αυτό τό λόγο οί
Όλλανδοί τό εγκατέλειψαν πολύ
γρήγορα, γιά ν' αποικηθί άργότε-
ρα από τούς Άγγλους. Ό πληθυ-
σμός του τώρα άνέρχεται σέ 450
ψυχές. Αυτόι οί δυστυχισμένοι άν-
θρώποι έχουν χτίσει τό χωριό τους
σε μιά τοποθεσία μοναδική σέ όλο
τόν κόσμο. Τό νησί όλόκληρο δέν
είνε τίποτ' άλλο παρά ένα τερά-
στιο ήφαίστειο σθυσμένο, ύψους 400
μέτρων. Οί κάτοικοί του λοιπόν έγ-
κατεστάθηναν στό βάθος του άπε-
ράντου κρατήρος του. Ήταν τό μό-
νο όμαλό κι' επίπεδο μέρος. Οί κά-
τοικοι ζοῦν σάν μυρμηγκία μέσα σ'
ένα φλυτζάνι. Γιά νά θγαίνουν από
κει μέσα, πρέπει νά σκαρφαλώνουν
άτέλειωτα σκαλοπάτια που έχουν
φτιάξει μέσα στό θράχο και τά ό-
ποία θγαίνουν στό στόμιο του κρα-
τήρος. Η μόνη θιομηχανία αυτού
του νησιού, όπου δέ θρίσκεται ούτε
ένα δέντρο, είνε ή ναυπηγική.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΤΣΑΝΤΑΚΙ

(ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ)

Στή γωνία του βουλε-
βάрту Μαλεζέρμπ και
της οδού Άνζού κάποιο ά-
λογο που είχε γλυστρήσει
όλη την κίνησι. Μιά όλόκληρη σει-
ρά από άμάξια κι' αυτοκίνητα πε-
ρίμεναν. Ό καιρός ήταν βροχερός
και όμιχλώδης. Μου φάνηκε επικίν-
δυνο πράγμα νά περάσω τό δρόμο
αυτό που γλυστρούσε από τη λά-
σπη μέσα από τόσα άμάξια και τό-
σα άλογα άφηνιασμένα... Είχα στα-
θή στήν άκρη του πεζοδρομίου και
περίμενα.

Πολλοί διαβάτες στέκονταν σάν
κι' έμένα και περιμεναν άναποφά-
σιστοι. Μιά γυναίκα όμως, που
φαίνεται ότι θά είχε περισσότερο
θάρρος από μας όλους, άνασήκωσε
ελαφρά τη φούστα της και τόλμη-
σε νά περάση. Ένα κάρρο που έρ-
χότανε από την άλλη μεριά, την φό-
βισε. Στάθηκε μιá στιγμή, κύτταξε
γύρω της, και ξαναγύρισε πάλι στή
θέση της κοντά στό πεζοδρόμιο. Περ-
νώντας κοντά μου αισθάνθηκα νά
με άγγίξή ελαφρά με την άκρη του
γουναικού της.

Τά μάτια μου έπεσαν επάνω της.
Ήταν μιá γυναίκα πολύ νόστιμη
και νέα' όχι περισσότερο από τρι-
άντα χρονών. Μέσα στο τό λεπτό-
τατο βέλο της έλαμπαν δυό κατα-
πράσινα μεγάλα μάτια. Τό στόμα
της ήταν χαριτωμένο και πολύ κομ-
ψό. Φορούσε ένα φόρεμα άπλό από
μαλακό μαλλι και από πάνω μιá
ζακετίτσα βελούδινη. Κάτω από τό
μανσόν της κρεμόταν ένα τσαντάκι
άπό σταχτί μαροκινό δέρμα, που έ-
κλεινε με μιá σκαλιστή χρυσή σού-
στα.

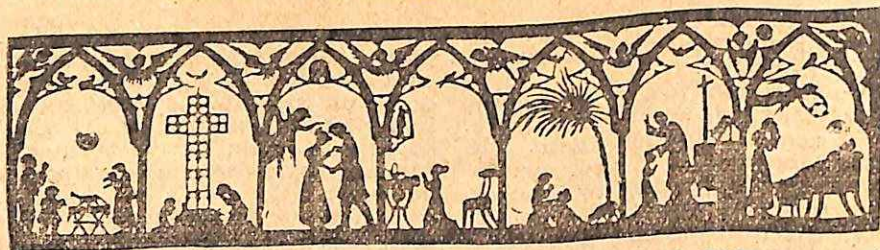
Σ κέφτηκα:

— Τί είδους γυναίκα νά
είνε, άρά γε; Τοῦ κόσμου
ή του ήμικόσμου; Μπά; τί
σημασία έχει αυτό, άς δε-
χτούμε τό δεύτερο' άν την παρακα-
λουθούσα;

»Ημουν έτοιμος ν' αρχίσω τά κο-
πιμένα, όταν κ' οί δυό είδαμε ότι
ή κίνησις του δρόμου είχε ήσυχά-
σει κάπως και θά μπορούσε κανείς
νά περάση πειά χωρίς κίνδυνο. Έ-
κείνη πέρασε την οδό Άνζού και
μπήκε στό βουλεβάρτο. Στή γωνία
της οδού Ροκεπιν άποφάσισα νά την
πλησιάσω και νά της πω την πρώτη
σαχλαμάρα που θά μου περνούσε
από τό μυαλό. Έκείνη έκανε πώς
δέν άκουσε, καθώς όμως προσπέ-
ρασα λιγάκι γιά νά την κυτάξω
καλύτερα, είδα ότι μου έρριξε ένα
φευγαλέο βλέμμα. Διέκρινα ότι ή-
θελε νά μ' εξετάση νά δη ποιός εί-
μαι. Από τό βλέμμα της όμως δέν
φαίνονταν θυμωμένη.

Δέν έχασα καιρό. Με περισσότε-
ρο θάρρος την πλησίασα και άρχι-
σα νά της εκθέτω, με πειστικώτατο
τόνο ότι κρατούσα μιá περίφημη έ-
ρωτική φωλίτσα, στην οδό Μουρύλα
αριθ. 34, που είχε γίνει πειά γυναι-
κή σ' όλους μου τούς φίλους γιά
τά ντιβάνια της, γιά τά λικέρ της
Σαρτέρ — γιά τό όλο και γιά τη
μαγική θέα του πάρκου Μονσώ που
άπλωνότανε καταπράσινο κάτω από
τά παράθυρά της.

Έκείνη όμως έσώπαινε. Βάδιζε
με ζωηρό χαριτωμένο βήμα λίγο
μπροστά από μένα. Τί άληθινή πα-
ρισινή σιλουέττα! Εγώ εξακολού-
θουσα την περιγραφή στον ίδιο
πάντοτε τόνο. Γιατί ν' άνησυχώ;
Τό βουλεβάρτο Μαλεζέρμπ οδηγεί

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΛΗΘΕΙΑ

Ἡ φύσι ὅλη ἀστραποβολοῦσε ἀπὸ τὸ χαμόγελο τὸ μυρωμένο τοῦ Θεοῦ, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὸ λέμε «ἄνοιξι». Τὰ φύλλα τρυφερά ἀκόμα σὰν νεογέννητα, ἐλάμπανε ἀπὸ τὶς διαμαντένιες σταλαγματιές τῆς δροσιᾶς· φουσούσε ἀγεράκι δροσερὸ καὶ σκόρπιζε ἀλύπητα τ' ἄσπρα λουλουδάκια τῆς ἀμυγδαλιάς.

Τὰ ὠμορφα πουλάκια, χαρούμενα πετοῦσαν καὶ κελαΐδουσαν γλυκά.

Ὅλοι ξεχνοῦν τοὺς πόνους τους, ὅταν τριγύρω ὅλα γελοῦν... Γιατὶ ἐκεῖνη ἡ κόρη ἡ ἀσπροντυμένη μὲ τὸ πρόσωπο τ' ὠμορφο καὶ τὰ ὀλόξανθα μαλλιά, νὰ νοιώθῃ τέτοιον πόνο τῆς καρδιάς;

Τὸ βασιλόπουλο ἀπ' τὸ γυνήγι γύριζε στὸν ἄσπρο του ἐπάνω καβαλλάρης. Σταμάτησε καὶ καμάρω-

— Ἀπὸ ἓνα ἐπισκεπτήριο ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι τῆς, ἀπάντησε ἀμέσως ὁ ἀστυνόμος χωρὶς νὰ διστάσῃ...

Ὁ κύριος Χ... τὸν εὐχαρίστησε μ' ἓνα κούνημα τοῦ κεφαλοῦ. Εἶχε πάρει τὸ μανσὸν τῆς γυναίκας καὶ τὸ φιλοῦσε... τὸ φιλοῦσε...

Ἀξαφνὰ καὶ φάνηκε πὼς ζητεῖ τριγύρω του...

— Ποῦ εἶνε; ποῦ εἶνε τὸ τσαντάκι τῆς; Ἡ γυναίκα μου τὸ κρατοῦσε πάντοτε μαζί τῆς. Ἐνα τσαντάκι μὲ χρυσὴ σούστα...

— Ὅχι! ἀπάντησε πάλι ὁ ἀστυνόμος. Ὁ πρῶτος ποὺ ἐβοήθησε τὴν κυρία Χ... ἦμουν ἐγώ..., κύριε ὑπουργέ... δὲν εἶδα τίποτα! Δὲν εἶδα κανένα τσαντάκι!...

σε τῆς κόρης τὰ χρυσὰ μαλλιά. Εἶδε τὰ δάκρυα ποὺ θαμπώνανε τὰ ὠμορφα τῆς μάτια.

Ἡ κόρη, χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ τὸ βασιλόπουλο τὴ βλέπει, τρέχει στὸ θράχο, ἀνεβαίνει, κυττάζει ἄγρια τὸν οὐρανὸ καὶ ρίχνει μιὰ ματιά μὲ καταφρόνια στὴ γῆ. Κατόπιν γύρισε κ' εἶδε τὴ θάλασσα ἥσυχη, γαλανὴ μπροστὰ τῆς νὰ ξαπλώνεται ἀτελείωτη... σφάλησε τὰ μάτια τῆς καὶ ρίχτηκε...

Τὴν ἴδια ὥρα χέρι δυνατό ἀπ' τὰ χρυσὰ μαλλιά τὴν τράβηξε καὶ κάτῳ ἀπὸ μιὰ ἀμυγδαλιά τὴν ἔφερε. Φουσούσε ἀγεράκι δροσερὸ κ' ἔρριχνε τὰ λουλουδάκια τ' ἄσπρα τῆς ἀμυγδαλιάς ἐπάνω στὴ χρυσομαλλούσα.

— Ποιὸς πόνος τὴν καρδιά σου θέρισε; ποῖο θάσανο τὴ νειότη σου μάρανε; Γιατὶ στὴ γαλανὴ τὴ θάλασσα πηγες τὸ θάνατο νὰ θρῆς; Ποιὰ εἶσαι;

— Ἀκόμα ζῶ;

— Ναί, ἐγὼ σ' ἐγλύτωσα.

— Μὲ τί δικαίωμα;

— Δικαίωμα... ἀφήνουν ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ πνιγοῦν... σ' ἐγλύτωσα γιατί πρόφθασα.

— Ἐχεις δίκιο.

— Μὲ τόση ὠμορφιά καὶ χάρι, ζητᾷς τὸ θάνατο; Ἀγάπες καὶ θρήκες στήθη ἀπονα; Καταραμένη ἡ καρδιά ποὺ ἔμεινε κλειστὴ στὴν τόση ὠμορφιά σου. Ἀγάπης τραγουδία τραγουδοῦν τὰ πουλάκια. Σ' ἄλλη ἀγάπη τὴν καρδιά σου ἄνοιξε κ' ἂν δὲν θρῆκες τὴ χαρὰ στὸ ἓνα μέρος, ζήτησέ τὴν στὸ ἄλλο.

Μάλιστα ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἀπὸ κάθε λουλουδὶ τὸ μέλι τῆς εὐτυχίας νὰ μαζεύῃ.

Ἡ κόρη ἔρριξε πίσω μὲ τ' ἄσπρα χέρια τῆς τὰ ὀλόχρυσά τῆς τὰ μαλλιά καὶ εἶπε:

— Σῶπα... αὐτὴ τὴ γλῶσσα ὅλοι τὴν μιλοῦν... Δὲν σ' ἐρωτῶ, ποιὸς εἶσαι, γιατί σὲ ξέρω...

— Μὲ ξέρεις;

— Εἶσαι τὸ τιμημένο βασιλόπουλο αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ξέρω, ποῦ φορεῖς σπαθὶ ὄχι γιὰ λεβεντιά καὶ γιὰ στολίδι. Τὸ ἔσυρες στὸν πόλεμο πολλές φορές.

— Αὐτὸ τὸ τιμημένο τὸ σπαθὶ στὰ πόδια σου τὸ κάθω... Πές μου ποιὸς σ' ἀδίκησε καί...

— Ποιὸς μ' ἀδίκησε;... Ξέρεις ποιὰ εἶμαι;

— Ὅχι.

— Θὰ σοῦ τὸ πῶ, γιατί θὰ ξαναπέσω στὴ θάλασσα... τὸ μυστικὸ μαζί μου ἂς μὴ πάρω...

— Εἶμαι ἐδῶ, δὲν θὰ σ' ἀφήσω.

— Θὰ μ' ἀφήσης. Εἶμαι βασιλίσσα ξεθρονισμένη.

— Ποιὸς εἶνε ὁ ἄθλιος, νὰ τὸν ἐκδικηθῶ;... ποιὸς σ' ἐξεθρόνισε;

Ἀκουσε. Εἶνε παλῆα ἱστορία. Μοῦ ἔδειξαν μὲ νάχα τὰ βασιλεῖα μου καὶ ποτὲ δὲν φόρεσα βασιλικὸ στεφάνι καὶ στὸ θρόνο δὲν κάθησα... Περινούσανε τὰ χρόνια σὰν λεπτὰ κ' ἐγὼ ἐξωρισμένη, γύριζα ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ παλάτι, ποὺ σημαία τὸ στολίζει;

— Τὸ βλέπω εἶνε τὸ δικαστήριο.

— Ἐγὼ ἂν βασιλεῦσα, αὐτὸ πέτρα καὶ χῶμα θὰ γινότανε.

Τὸ βασιλόπουλο ἄνοιξε τὰ μάτια του. Πολὺ παράξενα τοῦ φάνηκαν τὰ λόγια τῆς χρυσομαλλούσας.

— Ἐγὼ ἂν βασιλεῦσα, ἡ κόρης μὲ τόση τύφλα ποὺ πιστεύουνε στὰ λόγια σας, θάπεφταν στῆς γῆς τὰ πέματα, ἅμα σὰς ἔβλεπαν. Ἐγὼ ἂν βασιλεῦσα οἱ φίλοι ποὺ στὰ οὐράνια σ' ἀνεβάζουνε, θὰ σοῦ φαίνονταν μαῦροι καὶ σκοτεινοὶ καὶ ἴσως τα-

πεινωμένους θὰ γύρευες συγχώρησι ἀπὸ μερικοὺς ἐχθροὺς καὶ τὴν καρδιά σου θὰ τοὺς ἀνοίγες. Μὰ ὅλοι μὲ φοβοῦνται... ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο ὡς τὸ μικρότερο ἔχουν ἀπὸ ἓνα λόγο μυστικὸ, γιὰ νὰ τρέμουν τὴ βασιλεία μου...

— Ποιὰ εἶσαι; Θέλω τ' ὄνομά σου εἶπε τὸ βασιλόπουλο χλωμό.

— Μὲ τὰ σωστά σου, παινεμένο βασιλόπουλο, θέλεις τὸν ὄνομά μου; Καὶ εἶσαι ἀκόμα ἔτοιμος στὰ πόδια μου νὰ θάλῃς τὸ τίμιο σου τὸ σπαθί, νὰ γείρης σκλάβος μου;

Τὸ βασιλόπουλο ξεζώσθηκε τὸ τιμημένο του σπαθὶ καὶ τόρριξε στὰ πόδια τῆς χρυσομαλλούσας.

Τὴ ζώνη τοῦ τὴν κέντησαν τ' ἀφροπλάσματα χέρια θεζυροπούλας ὠμορφης. Ἦσαν ἐνθὺμια ἀγάπης ἀκριβῆς... Τὸ εἶδε κ' ἀναστέναξε.

— Ἐγὼ ἂν βασιλέψω ἡ δροσερὴ θεζυροπούλα, ποῦ σοῦ ἐκέντησε αὐτὴ τὴ ζώνη τὴν ὀλόχρυσή, ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ σεραγιοῦ θάπεφτε νὰ γίνῃ χίλια κομμάτια. Ζώσου καὶ πάλι τὸ σπαθί. Ἐγὼ νὰ βασιλέψω δὲν εἶνε γραφτό. Ἄν βασιλεῦσα ὅπως ὁ κόσμος τώρα ἐγίνε, ὑπὸ κῆρος μισὸ δὲν θάβρισκα καὶ πέτρα πάνω σὲ πέτρα δὲν θάμεινε.

— Ποιὰ εἶσαι; εἶπε τὸ βασιλόπουλο, χωρὶς νὰ πάρῃ τὸ σπαθὶ ἀπὸ τὴ γῆ.

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ Ἀλήθεια!... εἶπε καὶ σηκώθηκε, χυθῆκε στὴ γῆ τ' ἄσπρα ἄνθια τῆς ἀμυγδαλιάς, ποὺ πέσανε στὸ κάτασπρο φόρεμά τῆς καὶ σκέπασαν τὸ διαμαντοστόλιστο σπαθί.

Χρυσίζανε σὲ κάθε ἡλιο χάιδεμα, τὰ ξανθόχρυσά μαλλιά στὸν θράχο σὰν ἀνέθηκε ἡ ξεθρονισμένη ἡ βασιλίσσα, θαρρεῖς στεφάνι ἀθάνατο στόλισε τὸ μέτωπό τῆς τὸ βασιλικό. Τὴ γαλανὴ τῆς ἀγκαλιά ἀνοίγει ἡ θάλασσα καὶ δέχεται τὸ κουρασμένο τὸ κορμὶ ποὺ τόσα χρόνια μὲ μιὰ ἐλπίδα ἔρημη ἐγύριζε στὴ γῆ ἐξωρισμένο.

Λίγος ἀφρὸς τὴν ἐστεφάνωσε καὶ πάλι ἡ θάλασσα ἡ γαλανὴ χαμογέλασε παρθενικὸ χαμόγελο.

Ε' ΑΣ ΘΡΥΛΙΚΟΣ ΗΡΩΣ

Ο ΑΜΛΕΤ

Ποιός δὲν ἔρει τὸν περίφημο μόνολογο τοῦ Ἀμλετ, τὴν ὥρα πού περπατάει μόνος, ἀπάνω στὶς σκοτεινὲς ταρατσες τοῦ Ἐλσενέρ:

«Νὰ ζῇ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῇ;»

Ποιὰ φαντασία δὲν συγκινήθηκε μέχρι θαθέων ἀπὸ τὸ ρωμαντικό θάνατο τῆς Ὁφελίας;

Ὁ Ἀμλετ λοιπὸν, πού τόσοι καὶ τόσοι ἱστορικοὶ τὸν παρουσάσαν ὡς πραγματικότητα, δὲν ἔζησε ποτέ, ἢ μᾶλλον ἂν ἔζησε, ἡ ἱστορία του καὶ ἡ δράσις του ἀνάγεται μέσα στὰ σκότη τῶν πιδ μακρυνῶν καιρῶν, δυὸ αἰῶνες πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅπου καμμιά ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ διαφωτισθῇ μέσα στὶς σκανδιναυικὲς ὁμίχλες.

Ὁ Δανὸς ἱστορικός Σάξων ὁ Γκραμμαριέν, πού ἔζησε κατὰ τὰ τέλη τοῦ XII μ. Χ. αἰῶνος, εἶνε ὁ μόνος πού ἔχει μιλήσει γιὰ τὸν Ἀμλετ. Ὁ Γκραμμαριέν θέλει τὸν Ἀμλετ γυιὸ τοῦ Χορβεντλ, βασιλέως τῆς Γιουτλάντης καὶ τῆς Δανί-

δος Γκερούτας, τῆς γυναικὸς του. Ὁ Χορβεντλ ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ του Φένκο, ὁ ὁποῖος παντρεύτηκε τὴ Γκερούτα καὶ κατὰλαβε τὸ θρόνο. Ὁ Ἀμλετ πού φοβήθηκε μήπως δολοφονηθῇ κι' αὐτὸς μετὰ τὴ σειρά του, προσποιήθηκε τὸν τρελλὸ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ θάνατο.

Αὐτῇ, ἡ ἀρκετὰ ἀπλὴ ἱστορία πάρθηκε κατόπι ἀπὸ τοὺς δανικοὺς θρύλους καὶ τροποποιήθηκε ἀρκετὰ, δίνοντας ἔτσι τὸ θέμα καὶ τὴν πλοκὴ στὸν Σαίξπηρ γιὰ τὸ τραγικὸ του ἀριστούργημα.

Στὸ δρᾶμα τοῦ ὁ Σαίξπηρ κάνει τὸ θάνατο τοῦ βασιλέως Χορβεντλ πιδ μυστηριώδη. Μέσα σ' ἓνα κῆπο ὁ Φένκο, τὴν ὥρα πού ὁ ἀδελφὸς του κοιμάται, τοῦ χύνει ἓνα δηλητήριο σ' αὐτὸ καὶ τὸν θανατώνει. Κατόπιν παντρεύεται τὴν Γκερούτα. Τότε κι' ὁ Ἀμλετ, ὁ γυιὸς τοῦ δολοφονηθέντος βασιλέως, ἀποφασίζει νὰ κἀνῃ τὸν τρελλὸ, μὰ οἱ παραλο-

ὄνειρεύομαι νύχτα καὶ μέρα τὸ θάνατό του γιὰ νὰ γίνω βασιλεὺς τρᾶνός».

Μόλις τὰ εἶπ' αὐτὰ καὶ ἔπειτα μαῦρο φάντασμα στὴ θάλασσα νὰ περιπατῇ καὶ νοιώθῃ χλιαρὴ πνοὴ στὸ λαιμό του.

Τὸ βασιλόπουλο πού δὲν χλώμιζε μπρὸς στὰ δλόγυμνα σπαθιά, λιγοθύμισε. Τὸ μαῦρο φάντασμα ἦταν τοῦ θράχου ὁ Ἰσκίος κ' ἡ χλιαρὴ πνοὴ ὁ Ἀσπρος, πού βαρέθηκε νὰ τὸν φυλάγῃ.

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

γισμῷ του, τὰ φαινομενικῶς ἀσυνάρτητα λόγια του, ἔχουν διπλὴ σημασία. Κάθε πρωτὶ κατὰ τὸ δανικὸ θρύλο, ὁ Ἀμλετ μάζεψε ὅλες τὶς κοπιές τῶν σταύλων τοῦ βασιλικοῦ παλατιοῦ, καὶ τὶς πιδ ἀκάθαρτες ἀκόμα, καὶ ἄλειψε μ' αὐτὲς τὸ σῶμα του. Ἦθελε, βεβαιώνει ὁ θρύλος, νὰ μιμηθῇ τοὺς ἀθλητὰς πού ἀλείφουν τὸ σῶμα τους μὲ λάδι πρὸ τῆς πάλης. Κ' ἡ πάλι γιὰ τὸν Ἀμλετ ἦταν ὁ μελλοντικός ἀγῶνας τοῦ κατὰ τοῦ σφετεριστοῦ τοῦ θρόνου Χορβεντλ.

Οἱ περισσότεροι γελοῦσαν μ' αὐτὰ τὰ καμώματα τοῦ Ἀμλετ, μὰ μερικοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως εἶχαν ἀρχίσει ν' ἀμφισβᾶλλον γιὰ τὴν τρέλλα τοῦ Ἀμλετ καὶ σιγά-σιγά κι' ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τους. Ἦθελε ὅμως νὰ ἔχῃ καὶ μὴ ἀπόδειξι γιὰ τὴν τρέλλα τοῦ Ἀμλετ καὶ τὸν ὑπέβα-

λε σὲ διάφορες δοκιμασίες. Βλέποντας ὅμως ὅτι δὲν μπορούσε νὰ πιστοποιήσῃ τὴν τρέλλα του, ἀπεφάσισε νὰ τὸν στείλῃ στὴν Ἀγγλία μὲ τὴν πρόθεσι νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ· μὰ καὶ ὅδ' ἓνα φορὰ ἀκόμη ἡ τύχη τοῦ Ἀμλετ τὸν ἔσωσε ἀπὸ τὶς μηχανορραφίες τοῦ Φένκο.

Ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐπροσκάλεσε τὸν Ἀμλετ σ' ἓνα μεγάλο γεῦμα, μὰ καθ' ὅλη τὴ διαρκεία του, ὁ Δανὸς πρίγκηψ δὲν ἔβαζε μπουκιά στὸ στόμα του, οὔτε ἔπινε τίποτε. Ἐκπληκτὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐζήτησε νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὸ λόγο πού δὲν ἔτρωγε:

— Τὸ ψωμὶ τοῦ βασιλεῖ, ἀπάντησε ὁ Ἀμλετ, μυρίζει αἷμα, τὰ πιότὰ του μυρίζουν σίδερο καὶ τὰ κρέατά του μυρίζουν πτώμα.

Σκανδαλισμένος ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀπαντήσεις ὁ βασιλεὺς, θέλησε νὰ ἐξακριβώσῃ σχετικῶς καὶ πράγματι ἐξακρίβωσε ὅτι τὰ χωράφια ἀπὸ τὰ ὁποῖα προήρχετο τὸ ψωμὶ ἦσαν ποτισμένα μὲ τὸ αἷμα τῶν σκοτωμένων μιᾶς μεγάλης μάχης, ὅτι τὸ νερὸ πού εἶχε χρησιμοποιηθῇ γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς μύρας τοῦ γεύ-

ματος προήρχετο ἀπὸ ἓνα πηγάδι, στὸ θάθος τοῦ ὁποῖου εὐρίσκοντο δυὸ σπαθιά σκουριασμένα καὶ τέλος ὅτι τὸ χοιρινὸ κρέας πού ἔφαγαν, προήρχετο ἀπὸ ἓνα κοπάδι χοίρων τὸ ὁποῖο εἶχε φάει τὸ πτώμα ἐνὸς κρεμασμένου!

Ἐκπληκτὸς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὴν ὀξυδέρκεια τοῦ Ἀμλετ τοῦ ἔδωσε τὴν κόρη του γυναικᾶ. Μὰ κ' ἡ προετοιμασία τῆς ἐκδικήσεως δὲν ἄφηναν διόλου τὴ σκέψι τοῦ Δανοῦ πρίγκηπος. Ἐπέστρεψε στὴ Δανία ὅταν πειὰ ὁ καθένας νόμιζε ὅτι εἶχε θανατωθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ βασιλέως, ἐκτελοῦντος τὴν παράκλησι πού τοῦ εἶχε διαβιβάσει ὁ σύμμαχός του βασιλεὺς τῆς Δανίας Φένκο, ὅταν τοῦ ἔστειλε τὸ νεαρὸ πρίγκηπα. Ἀκριβῶς δὲ ἔφτασε τὴ στιγμὴ πού ὁ Φένκο πανηγύριζε γιὰ τὸ θάνατό του. Ὁ Ἀμλετ ἔβαλε φωτιά στὸ πα-

λάτι, ἔτρεξε στὴν κάμαρη τοῦ βασιλέως καὶ ἀφοῦ ἔπνιξε τὸν Φένκο, ἔπῃρε κι' ἐφόρεσε τὸ στέμμα, τὸ ὁποῖο δικαιωματικῶς ἀνῆκε σ' αὐτόν. Οἱ Δανοί, γεμάτοι ἐνθουσιασμό, τὸν ἐπευφήμησαν ἀμέσως ὡς βασιλέα τους.

Ἐδῶ θὰ μπορούσε νὰ τελειώσῃ ἡ ἱστορία τοῦ

Ἀμλετ ἂν ἐπρόκειτο μόνον περὶ θεατρικοῦ ἔργου, μὰ ἡ λαϊκὴ φαντασία ἔχει πηγὲς ἀστείρευτες καὶ θέλει τὶς ἱστορίες τῆς μεγάλης ἐκτάσεως.

Βασιλεὺς πλέον τῆς Δανίας ὁ Ἀμλετ ξαναγύρισε στὴν Ἀγγλία ἐπικεφαλῆς πολυαριθμοῦ καὶ λαμπρᾶς ἀκολουθίας. Ἐκεῖ φανταζότανε πῶς θὰ τοῦκαναν ὑπέρλαμπρη ὑποδοχὴ, διαταγὴ τοῦ πεθεροῦ του. Μὰ ἐκεῖνος, ἐνῶ τοῦ διηγείτο ὁ Ἀμλετ τὴ νίκη του κατὰ τοῦ Φένκο, ἔδειξε σημεῖα μεγάλης καταπλήξεως. Ὁ Φένκο καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας εἶχαν δώσει ὁ ἓνας στὸν ἄλλον ὄρκο ὅτι ὁποῖος ἀπὸ τοὺς δυὸ τοὺς ἐπιζοῦσε θὰ ἐξεδικεῖτο τὸ δολοφόνιο τοῦ συμμάχου του, γιὰτὶ κ' οἱ δυὸ τοὺς ἤφεραν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ἦταν ἀδύνατο νὰ πεθάνουν ἀπὸ φυσικὸ θάνατο.

Ο βασιλεύς της Αγγλίας θρήκε στην περίστασι αυτή μια μέση λύσι, αρκετά εγκληματική, μα έξυπνη. Διέδωσε ότι είχε πεθάνει η γυναίκα του και παρεκάλεσε τον Άμλετ να πάη στη Σκωτία και να ζητήσει για λογαριασμό του την χείρα της βασιλίσσης της. Ο βασιλεύς της Αγγλίας ήξερε πως ο Άμλετ δεν θα γύριζε από αυτό το ταξίδι. Η βασιλίσσα της Σκωτίας — ή Έρματρούνη — αποφασισμένη να μείνη για πάντα κόρη, — υπέβαλλε όσους της ζητούσαν την χείρα της σε επικίνδυνες δοκιμασίες και τους έθανάτωνε. Μά ο Βασιλεύς της Αγγλίας είχε υπολογίσει χωρίς να λογαριάσει τη γοητευτική δύναμι του γαμβρού του, την έξυπνάδα του και την ωμορφιά του, μπρός στα όποια η βασιλίσσα της Σκωτίας, ξεχνώντας την απόφασί της να μείνη πάντα κόρη, δεν μπόρεσε ν' αντισταθή. Τόσο μάλιστα έγοητεύθη, πού απέκλυσε στον Άμλετ ότι ο βασιλεύς της Αγγλίας της έγραφε στην επιστολή πού της έστειλε να παντρευτή τον αγγελιαφόρο του. Ο Άμλετ ήταν ήδη παντρεμένος, μά, αφού ο ίδιος ο πεθερός του επιθυμούσε αυτό το δεύτερο γάμο, έδηλωσε ότι έδέχετο ευχαρίστως, αφού άλλως τε η Έρματρούνη ήταν ωραιότατη. Και νά ο Άμλετ παντρεμένος και με την κόρη του βασιλέως της Αγγλίας και με τη βασίλισσα της Σκωτίας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι εκείνη η εποχή ήτανε βάρβαρη κι' ότι ο χριστιανισμός δεν είχε εμφανισθή ακόμα. Η δυο γυναίκες τ'α πήγαιναν περίφημα. Η πρώτη μάλιστα είπε στον Άμλετ:

— Όφειλω ν' αγαπήσω την αντίζηλό μου αφού κι' εσύ την αγαπάς. Τίποτε δεν μπορεί να έπιρράσχη την αγάπη μου σε σένα. Θά σε σώσω από τους κινδύνους πού σε απειλούν. Πρόσεχε από τον πεθερό σου. Μιλώντας έτσι είμαι περισσότερο γυναίκα σου παρά κόρη του!

Πράγματι, στο τέλος ο βασιλεύς της Αγγλίας εκήρυξε τον πόλεμο κατά του γαμπρού του, μά ο Άμλετ τον ένίκησε, του πήρε τους θησαυρούς του και γύρισε στη Δανία

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΕΝΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΤΟΥ ΛΕΞ. ΡΑΓΚΑΒΗ

Μιά μέρα ο Άλ. Ραγκαβής συνταξίδευε με κάποιον Έγγλέζο.

Κατά το ταξίδι ο Έγγλέζος έρωτά τον γλωσσομαθέστατο και πολυμαθέστατο Ραγκαβή άγγλιστί:

— Γνωρίζετε άγγλικά;
— Όχι, άπάντησε ο Ραγκαβής.
— Τότε εισθε γουρούνι, προσέθεσε άγγλιστί ο Έγγλέζος.

Ο Ραγκαβής δεν άπάντησε τότε, σε λίγο όμως πλησιάζει τον Άγγλο και τον έρωτά έλληνιστί:

— Ξέρετε έλληνικά;
— Νό, άπάντα ο Έγγλέζος.
— Ξέρετε ιαπωνικά; ρωτά ιαπωνιστί για δεύτερα φορά ο Ραγκαβής τον Άγγλο.

— Νό.
— Ξέρετε γερμανικά; ρωτά ξανά γερμανιστί ο Ραγκαβής.

— Νό.
— Ξέρετε γαλλικά;
— Νό.

— Τότε, προσθέτει ο Ραγκαβής σε καθαρωτάτη άγγλική γλώσσα, είστε άπας, δις, τρίς, τετράκις γουρούνι!...

Ταιμουδιά ο Έγγλέζος.

φορτωμένος χρυσάφι. Μαζύ του είχε και τις γυναίκες του.

Ποιά όμως υπήρξε η έκπληξί του όταν, γυρνώντας στη Δανία, θρήκε άλλο βασιλέα να κατέχη το θρόνο. Ο άρπαξ όνομάζετο Βίγκλετ. Ο Άμλετ τον ένίκησε, μά ο Βίγκλετ ξαναγύρισε με άγρια στρατεύματα, τ'α όποια είχε συγκεντρώσει στους βορείους τόπους. Ο Άμλετ είχε γεμίσει μέχρι τρυγός το ποτήρι της μοίρας του. Στη δεύτερη μάχη πού έδωκε με τον Βίγκλετ νικήθηκε και σκοτώθηκε με τ'α όπλα στα χέρια. Η ωραία Έρματρούνη έβγαλε κραυγές άπελπισίας μαθαίνοντας το θάνατο του συζύγου, μά κατόπιν παντρεύτηκε τον Βίγκλετ.

Αυτή είνε η λαϊκή παράδοση περί Άμλετ, όπο την όποian ο Σαίξπηρ έχει δανεισθή πολλά σημεία και η όποια ίσως είνε περισσότερο θρύλος παρά πραγματικότητα.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ

Είχε πειά νυχτώσει και δεν έβλεπα νά γράψω. Και τάφησα και σηκώθηκα μισοπνιγμένος, και πήγα μ'έσ' στη σάλα, όπου δικοί μου και ξένοι ήταν μαζεμένοι.

Μιά καλή λάμπα εκεί φώτιζε δυνατά. Η γυναίκες και τ'α κορίτσια είχαν κάνει έναν κύκλο και μιλούσαν, λέγανε, ενώ π'ό πέρα ο μπάρμπα Κώστας σχεδόν είχε καθάλλησει το μαγκάλι.

— Καλώς τον, μου είπε αυτός, έλα νά κάνουμε παρέα...

Η γυναίκες μόλις γύρισαν τ'α κεφάλια τους και με κύτταξαν και πάλι τάφεραν όπως τάχαν πριν και εξακολούθησαν την όμιλία τους.

— Τελείωσες; με ρώτησε ο μπάρμπα Κώστας, άμα πήγα κοντά του.

— Μπα, πού!... του άπάντησα, σκοτείνιασε και δεν έβλεπα.

— Έ, έλα, κάτσε έδω, νά κάνουμε και μες παρέα.

Έγώ κύτταξα το μαγκάλι.

— Έσθυσε η φωτιά; τον ρώτησα.

— Όχι, όχι... νά, τώρα θά τ'α δης.

Πήρε την τσιμπίδα και σκάλισε τη φωτιά πού φαινόταν σβυσμένη...

Καρβουνάκια άναμμένα φάνηκαν με το σκάλισμα, ζωηρά ζωηρά, σαν νά κοιμώταν πριν, η νά κοιμώταν η φωτιά, και με το σκούνημα εκείνο, το άνακάτεμα με την τσιμπίδα την ζύπνησε και άνοιξε τ'α μάτια της.

— Ναί, ναί...

Πήρα μια καρέκλα και κάθησα κοντά του. Άλλ' αυτός αντί νά πη τίποτα άλλο, έσκυψε στη φωτιά κι' άπλωσε τ'α χέρια του για νά ζεσταθούνε. Και μ'ην έκανε κρύο μέσα σε

κείνο το δωμάτιο; Κάθε άλλο παρά κρύο.

Θέλησα κάτι νά του πω, αλλά τον είδα νάχη και τ'α μάτια κλεισμένα. Και μου φάνηκε έτσι, πως είχε όμοιότητα με τη φωτιά του μαγκαλιού, όπως ήταν αυτή, πριν τη σκαλίση. Τ'ον άφισα. Πρόσεξα, μή ξέροντας τί νά κάνω, στις γυναίκες, σε ό,τι λέγανε. "Αρχισα κι' εγώ νά νυστάζω και νά θέλω νά τον πάρω σαν το μπάρμπα Κώστα. Άλλά νά μια κυρία αρχίζει μια ιστορία, πού έκανε τον ύπνο πού μ'είχε κυκλώσει, νά φύγη γρήγορα. Κ'είχε κάνει αρχή έτσι η κυρία:

— Θά σ'ας πω τώρα, εγώ, μια ιστορία πού είνε σαν κάτι παραμύθια, πού τ'άκουμε και δεν τ'α πιστεύουμε...

Και πρόσεξα κι' εγώ κι' άκουσα εκείνο πού ήταν σαν τ'α παραμύθια, πού τ'άκουμε και δεν τ'α πιστεύουμε.

* * *

Η Λενιώ ήταν ένα δυνατό κορίτσι, ωραίο, καλόσωμο, με μάγουλα κόκκινα - κόκκινα κι' άς έτρωγε τις περισσότερες φορές ξερό ψωμί μονάχα. Το ύφος και η στάσι της ήτανε στάσι και ύφος βασιλοπούλας αρχαίας. Αυτό το ύφος θάχαν κι' έτσι θά στεκόντουσαν η π'ό υπερήφανες αρχαίες βασιλοπούλες. Και άς έπλενε η Λενιώ, άς ξενοδοούλε. Όταν άφηνε τ'α ξύλα πού κουβαλούσε στα ξένα σπίτια, τάφηνε κάτω στη γη, για νά ξεκουραστή λιγάκι, αυτήν τη στάσι έπαιρνε, την υπερήφανη.

Οί νέοι της μικρής πόλης την έφερναν βόλτα, της τραγουδούσαν τις νύχτες, αλλά κανείς άπ' αυτούς

δέν μπόρεσε νὰ καυχθῇ, ὅτι ἡ Λενιώ τὸν καλοκύτταζε. Τοὺς ἐβλεπε ὅλους, ὅπως ἐβλεπε τὰ ζῶα ποὺ περινοῦσαν μὲ τὰ θαρῦρηχα κουδούνια.

Κύτταζε τὴ δουλειὰ της, τὴν τελείωνε καλὰ, ἐπαίρνε ἔπειτα ὅ,τι τῆς δίνανε, κι' ἔφευγε. Ποτὲ δὲν τὰ μετροῦσε, οὔτε παραπονέθηκε ποτὲ γιὰ τὴν ἐξωσαν λίγα. Κρατοῦσε καὶ σ' αὐτὸ τὴν ὑπερήφανη στάσι τῆς.

Ἦταν ὀρφανὴ ἀπὸ πατέρα κι' ἔμενε μὲ τὴ μάνα της σ' ἓνα φτωχικὸ σπιτάκι ἀσωθάτιστο, μ' ἓνα μόνον δωμάτιο, κι' αὐτὸ δίχως πάτωμα.

Ἡ μάνα της, ἡ κυρὰ Παναγιώτα, ἦταν μιὰ καλὴ, ἀθώα, γυναικούλα. Ταπεινὴ ὅσο παίρνει. Σκυφτὴ περπατοῦσε, ὄχι ἀπ' τὸ θάρος τῶν χρόνων. ἄλλ' ἀπ' τὸ θάρος τῆς φτώχειας καὶ τῆς κακομοιρίας. Δὲν ἔμοιαζε διόλου, μὰ διόλου, τῆς κόρης της. Κι' οὔτε ἀκόμα καὶ στὴ γλώσσα. Ἡ κόρη της ἦταν λιγομίλητη, ἐνῶ αὐτὴ ὅλο ἤθελε νὰ λέη, νὰ λέη.

Καὶ ἡ κυρὰ Παναγιώτα ἔκανε τὴν ἴδια δουλειὰ μὲ τὴν κόρη της: Ἐπλενε, κουβαλοῦσε ξύλα, νερό. Στὴν πιὸ θαρεῖα ὅμως δουλειά, πάντα πήγαινε ἡ Λενιώ, καὶ πήγαινε σχεδὸν μὲ τὴ θία, γιὰ τὴν ἡ μάνα της πάλι ἤθελε αὐτὴ νὰ πάη.

Ζοῦσαν ἡσυχά, ἀρμονικά. Ἡ κόρη φαινόταν νὰ μὴν ἐπιθυμῇ τίποτε ἄλλο ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἔκανε, ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Ἡ μάνα της ὅμως ἐπιθυμοῦσε πολλὰ, πολλὰ. Καὶ τὸ πρῶτο καὶ καλύτερο ἦταν νὰ παντρεύῃ μ' ἓναν καλὸ νοικοκύρη τὴν κόρη της. Νὰ τὴ δῇ εὐτυχισμένη καὶ νὰ χορέψῃ στὰ γόνατά της ἐγγονάκια. Καὶ νὰ πάψῃ νὰ δουλεύῃ στοὺς ξένους καὶ νὰ δουλεύῃ στὴν κόρη της καὶ στὸν γαμπρό της, νὰ πλῆνῃ αὐτοὺς καὶ τὰ μικρά τους. Τίς ἐπιθυμίες της αὐτὲς τίς ἤξεραν ὄχι μόνον ἡ γειτόνισσες, ἀλλὰ καὶ ὅλες ἡ γυναῖκες τῆς μικρῆς πόλης. Τίς ἔλεγε ὅπου θρικόταν. Καὶ μό-

νο μιὰ φορά; Ἀπειρες. Καὶ τὰ λόγια της ἦσαν πάντα τὰ ἴδια:

— Ἐναν καλὸ νοικοκύρη γιὰ τὸ κορίτσι μου νὰ μοῦ στείλῃ ὁ Θεός, καὶ θὰ τὸν ἀγαπῶ σὰ γιοῦ μου κι' ἀκόμα πιὸ πολὺ...

Μιὰ μέρα παρουσιάστηκε ὁ νοικοκύρης ὁ καλὸς, ἡ τῆς τὸν ἔστειλε ὁ Θεός. Δὲν ἦταν ἀπ' τὴ μικρὴ πόλη, ἀλλ' ἀπ' τὰ περὶχωρα. Νέος, ὡμορφος καὶ μὲ πολλὰ χτήματα. Εἶχε δὴ τὴ Λενιώ, τοῦ ἄρεσε πολὺ, καὶ τὴ ζήτησε. Τί ζητοῦσε ἡ μάνα ἄλλο; Ἡ ἐπιθυμία της εἶχε ἔρθει.

Ἦταν ἀπόγευμα ποὺ ἔγινε αὐτὸ. Ἐνας γέρος καλὸς νοικοκύρης κι' αὐτὸς, πῆγε καὶ τῆς τῶπε. Κι' ἔτuche νὰ μὴν ἔχῃ δουλειὰ αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἡ κυρὰ Παναγιώτα. Ἐδέχθηκε. Εἶδε καὶ τὸ γαμπρὸ καὶ κατενθουσιάστηκε. Καλὰ ὁμως ἴσαμε δῶ. Ἐπρεπε νὰ ρωτήσῃ καὶ τὴν κόρη της. Καὶ σωστὸ, ὅπως εἶπε, γιὰ τὴν κόρη της.

Ἡ κόρη πῆγε ὅταν νύχτωσε. Ἡ μάνα εἶχε ἀνάψει τὸ μεγάλο λυχνάρι, κι' εἶχε στρώσει καὶ τραπεζομάντηλο σκοῦρο, στὸ τραπέζι. Εἶχε ἑορτῇ. Ἡ κόρη παραξενεύτηκε

ποὺ εἶδε αὐτὴ τὴν ἐτοιμασία... — Τί τρέχει, μάνα, τὴ ρώτησε, ἔχουμε καμμιὰ ἑορτῇ καὶ δὲν τὸ ξέρω; — Πάνω-κάτω σὰν ἑορτῇ ἔχουμε, κόρη μου, τῆς ἀπάντησε ἡ κυρὰ Παναγιώτα.

— Γιὰ ἐξηγήσου, τί θές νὰ πῆς;... — Θὰ σοῦ πῶ ἀγάλια - ἀγάλια!

«Ἀγάλια-ἀγάλια φύτεψε ὁ φρόνιμος ἀμπέλι, ἀγάλια-ἀγάλια ἔγινε κι' ἡ ἀγουρίδα μέλι!...» Νὰ φάμε πρῶτα. Ἐχῶ θάλει ρεθύθια...

— Ἀ, καλὰ!... Κι' ἔχω μιὰ πεινὰ!...

Καὶ ἡ κόρη γύρισε σὲ μιὰ γωνιά, ὅπου πάνω σὲ φουφὸ θρικόταν ἔνα τσουκάκι.

Ἀκουε τὸ θράσιμό του ἡ τὸ τραγοῦδι τῶν ρεθυθίων ποῦχε μέσα. Σὰ νάχαν κι' αὐτὰ κάποια ἔ-

ορτῇ...

Ἡ Λενιώ κάθησε στὸ τραπέζι. Πῆρε τὸ ψωμί κι' ἔκοψε φέτες. Ἡ μάνα ἐτοίμαζε τὸ φαί.

Σὲ λίγο ἔφερε ἓνα πιάτο πολὺ θαθὺ, γεμάτο ρεθύθια ποὺ ἀχνίζαν, καὶ τῶθαλε στὴ μέση τοῦ τραπέζιου. Ὑστερα κάθησε.

— Νερό...

— Ἀ, τὸ λησμόνησα...

Καὶ ἡ κόρη σηκώθηκε κι' ἔφερε ἓνα κανατάκι στὸ τραπέζι...

Ἐφαγαν ἀπ' τὸ ἴδιο θαθὺ πιάτο, ἀφοῦ ἔρριξαν ψωμιά μέσα στὰ ρεθύθια. Κ' ἦπιαν ἔπειτα νερό ἀπ' τὸ κανατάκι...

Ἡ κόρη σφούγγισε τὰ χεῖλιά της μὲ τὸ χέρι καὶ κύτταξε τὴ μάνα τῆς...

— Γιὰ πές μου τώρα...

— Ἐ, νὰ σοῦ πῶ τώρα!... Ἐδῶσε ὁ Θεός, ὁ Θεός ἔδωσε!...

Καὶ ἡ μάνα ἀνοίξε τὰ χεῖριά της σὰν νάθελε νὰ προσευχηθῇ μὲ τὸν τρόπο ποὺ προσεύχονται οἱ Ἐβραῖοι...

— Μὰ τί θές νὰ πῆς, μάνα, μίλησε καλὰ...

— Ἐ, τί νὰ σοῦ πῶ!...

Νὰ, ἦρθε κάποιος καὶ σὲ γύρεψε, ἓνας νοικοκύρης ξακουστός... νέος, ὡμορφος!... Δὲν εἶνε ἀπ' ἔδῶ, εἶνε ἀπ' τὸ Κεφαλάρει... Ἐ;...

Ἡ κόρη εἶχε κατεβάσει τὸ κεφάλι της κι' εἶχε πιάσει τὸ χεῖλι της τὸ κάτω σὰν νάθελε νὰ τὸ τσιμπήσῃ.

— Ἐ, τῆς ἔκανε πάλι ἡ μάνα της, τί σκέφτεσαι;...

Ἡ κόρη ἄφησε τὸ χεῖλι της καὶ χωρὶς νὰ κυττάξῃ τὴ μάνα της καὶ μ' ἓνα κούνημα γρήγορο τοῦ κεφαλοῦ, εἶπε:

— Τί νὰ σκεφτῶ, μάνα, αὐτὸ... δὲ γίνεται!...

— Τί, τί, τί εἶπες;...

Ἡ κόρη ἔμεινε ἄφωνη.

— Πές, πές, τί εἶπες;... Θέλω πάλι νὰ τ' ἀκούσω, γιὰ τὸ μὴ φαίνεται, πῶς δὲν ἄκουσα καλὰ.

— Εἶπα, ὅτι αὐτὸ δὲν γίνεται!...

— Μὰ τί λές, τί λές!... πῶς δὲ γίνεται;

— Δὲ γίνεται!...

Ἐλα, Κύριε... Μὰ, κόρη μου, εἶνε νοικοκύρης, εἶνε κι' ὡμορφος. Θὰ τὸν δῆς...

Ἡ κόρη γύρισε λίγο τὸ κεφάλι χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ.

— Μὰ, παιδί μου, ἄκου δῶ, μὴ χάνης τὴν τύχη σου... Εἶνε καὶ νέος, λεβέντης...

— Ὅ,τι καὶ νᾶνε...

Ἡ μάνα σταμάτησε, τὴν κύτταξε γιὰ λίγο, κι' ἔπειτα τὴ ρώτησε:

— Μὰ δὲ μοῦ λές, παιδί μου, γιὰ πές μου, μάνα σου εἶμαι, πές μου, μὴν ἔχεις κάποιον ἄλλον στὸ νοῦ σου;

— Δὲν ἔχω κανέναν!... Κι' ἂν ἔχω κάποιον;...

— Ἐχεις κάποιον;...

— Τὸν ξέρεις;...

— Ἐγώ; ἐγὼ τὸν ξέρω;

— Ναι, τὸν ξέρεις!...

— Ἐγώ;... τὸν ξέρω;... Ἐλα, Χριστέ καὶ Παναγιὰ!...

— Καὶ ὅμως τὸν ξέρεις, μάνα!... Εἶνε κείνος ποῦ...

— Ποῦ;...

— Ποῦ σοῦχα πῆ μιὰ φορά!...

— Ἀ! Πωπῶ!... Μήστητί μου, Κύριε! Μὰ, κόρη μου, εἶσαι στὰ καλὰ σου;... Μὰ, κόρη μου, τοῦ βασιληᾶ τὸ γιοῦ; Ἀκόμα σὲ δένει αὐτὴ ἡ τρέλλα καὶ δὲν τῶσε;... Ἄλλο καὶ τοῦτο!... Ἐλα, Χριστέ καὶ Παναγιὰ!...

Ἡ κόρη δὲ μίλουσε. Μὲ γυρισμένο λίγο τὸ κεφάλι πρὸς τὸ παράθυρο μὲ τὰ μάτια μισοκλεισμένα σὰ νὰ τὴν ἐμπόδιζε κάποιον δυνατό φῶς, ἔμενε.

Ἡ μάνα της ἔκανε τὸ σαυρό της. Ὑστερα εἶπε στὴν κόρη της:

— Τί νὰ σοῦ πῶ, κόρη μου;

Ἐστάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή, κύτταξε τὴν κόρη της καὶ πάλι ἄρχισε νὰ λέη:

— Μὰ, θρὲ παιδί μου, ἄκου δῶ, γιὰ σκέψου πῶς χάνεις τὴν τύχη σου, σκέψου πῶς εἶσαι μιὰ φτωχεῖα ξενοδουλεύτρα, δέ... Μὰ τί νὰ σοῦ πῶ;... Καὶ πῶς θὰ τὸν πάρῃς τὸ γιοῦ τοῦ βασιληᾶ;... Τί εἶσαι σύ;...

— Ἀρχόντισσα! ἔκανε ἡ κόρη της καὶ τὰ μάτια της ποὺ ἦσαν ἴσια, ὠραία, σὰν νὰ χώρισαν, νὰ

στράβωσαν.

— "Άλλο τούτο πάλι!... Σε καλό μας, σέ καλό μας!... Μά, θρέ παιδί... για στάσου... για βάλε με το νοῦ σου... Μιά ξενοδουλεύτρα είσαι, μία φτωχεια!... Ξένα ρούχα πλένεις και κουβαλάς νερό και ξύλα! Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο κάνω. Ὁ πατέρας σου ἦταν σκαφτιάς!

— "Ὅ,τι και νᾶταν!... Ἐγὼ εἰμαι ἀρχόντισσα!...

— "Εσύ!... Μωρή, ἐσὺ τώρα ἤρθεσ κατασκοτωμένη ἀπ' τὴν πλύσι...

Ἡ κόρη δὲ μίλησε. Μὲ γυρισμένο τὸ κεφάλι πρὸς τὸ παράθυρο και με μισόκλειστα μάτια ἔμεινε.

Ἡ μάνα της τὴν κύτταξε, τὴν κύταξε και εἶπε μετὰ με ἄλλον τόνο, ἥσυχο:

— Κάμε, κόρη μου, ὅπως θέλεις!

* * *

Ἀπὸ μικρὴ ἡ Λενιώ εἶχε αὐτὴ τὴ λόξα νὰ λή πὼς θὰ πάρη ἀντρα τὸ γιοῦ τοῦ Βασιληᾶ. Καὶ δὲν τὸ ἔλεγε μόνο στὶς φίλες της, ἀλλὰ σὲ ὅλους, σὲ μεγάλες κοπέλλες, και σὲ γυναῖκες ἀκόμα. Τὰ παιδιά, και τὰ κορίτσια τὴν περγελοῦσαν, ἀλλὰ αὐτὴ τὴ δουλειά της! Θὰ ἔπαιρνε τὸ γιοῦ τοῦ βασιληᾶ τῆς Ἑλλάδας!... Ἡ μάνα της προσπαθοῦσε νὰ τὴ φέρη στὰ καλά της και τῆς ἔλεγε:

— Βρέ παιδί μου, γιατί γίνεσαι ρεζίλι μ' αὐτὰ πού λές; Τὸ βασιλόπουλο θὰ πάρης; Δὲ βλέπεις τὴ φτώχεια μας, τὴν κατάντια μας!... Δὲ νοιώθεις τί εἶσαι;...

— Ἀρχοντοπούλα!...

— Θὰ πάρω τὸ σάρωμα ἂν τὸ ξαναπιάς!...

Καὶ ὅμως ἡ κόρη της τὸ ξανάλεγε κι' ἄς ἔπαιρνε και τὴ σκούπα. Εἶχε δὴ μάλιστα και τὸ γιοῦ τοῦ βασιληᾶ σὸν ὕπνο της. Τὸν εἶδε πάνω σ' ἓνα ὡραῖο ἄλογο νὰ ὀρμᾷ πάνω της, νὰ τὴν ἀρπάξῃ και νὰ φεύγουν ἔπειτα σὰν ἀστράπη!...

— Δὲ θὰ βγῇ καλὸ κορίτσι, λέγανε πολλὲς γειτόνισσες. Ἀκοῦτε νὰ λή ἀπὸ τώρα, ὅτι τὴν ἀρπάξανε...

Αὐτὴ ἡ μανία φάνηκε με τὴν ἡλικία νὰ σβύνῃ. Καὶ ὅλοι τὴν εἶχαν λησμονήσει ὅπως και ἡ μάνα της.

Ἀλλὰ νὰ πὼς σὲ μιὰ στιγμή ξαναπετάχτηκε. Ζοῦσε μέσα της κρυμμένη, δυνατὴ, ρωμαλέα.

* * *

Πέρασαν λίγα χρόνια ἀπ' τὴ θραδεία ἐκείνη. Τὴν κόρη σὸ διάστημα αὐτὸ, ἄλλοι τρεῖς τὴ ζήτησαν, ἀλλὰ και σ' αὐτοὺς ἀρνήθηκε. Καὶ ἐσκολουθοῦσε νὰ δουλεύῃ, νὰ πλένῃ δηλαδή, νὰ σφουγγαρίζῃ και νὰ κουβαλᾷ ξύλα, νερό. Ἡ μάνα της, χτυπημένη ἀπ' τὴ λόξα τῆς κόρης της και ἀπελπισμένη, ἔφυγε ἀπ' τὸν κόσμο ἓνα ξημέρωμα, ἀφοῦ ἔμεινε λίγες ἡμέρες ἄρρωστη. Καὶ ἡ κόρη ἔμεινε μόνη, χωρὶς προστάτη κανέναν. Τὴν ἀγαποῦσαν ὅμως, γιατί ἦταν καλὴ, ἥσυχη, τίμια, δὲν εἶχε πολλὰ λόγια κι' ἔκανε τὴ δουλειά της ὅπως ἔπρεπε. Καὶ γιατί δὲ δέχοταν νὰ παντρευτῇ, τὸξερε σχεδὸν ὅλη ἡ μικρὴ πόλι. Ἡ μάνα της τὸν πόνο της αὐτὸν τὸν εἶχε πῇ παντοῦ: ὅπου στεκόταν αὐτὸ ἔλεγε. Σὲ πολλοὺς φαινόταν παράξενο πὼς ἡ Λενιώ εἶχε αὐτὴ τὴ λόξα. Τὴ βλέπανε φρόνιμη, με τὰ λόγια μετρημένα. Ἡ ματιά της δὲν φανέρωνε θλακεία, ἀλλ' ἴσα-ἴσα ἔλαμπε ἀπὸ ἐξυπνάδα. Εἶχανε δίκιο. Ἐτοί ἦταν ἡ Λενιώ. Ἀλλ' ὅταν καμμιά γυναῖκα ἀνάφερνε νόμομα τοῦ βασιλόπουλου και τόκωναν ἐπὶ τούτω, μιλοῦσαν γι' αὐτὸ πάντα, σιγὰ σιγὰ ἄλλαζε, ἡ λάμψη τῶν ματιῶν της χαμῆλωνε πολὺ, σχεδὸν ἔσβυνε, και ἀρχίζε τὰ ἱδια. Θᾶπαιρνε τὸ βασιλόπουλο. Γόνομα αὐτὸ ἦταν κάτι πού τῆς ἐκλείδωνε τὸν ὀργανισμό, ἡ φρονιμάδα ἔφευγε και ἡ λόξα, ἡ καλύτερα ἡ τρέλλα, κυριαρχοῦσε.

* * *

Μιὰ μέρα μιὰ εἶδησι ἦρθε στὴ μικρὴ πόλι, πού τὴν ἔκανε ἄνω-κάτω: Θὰ γινόταν πόλεμος! Ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος μαζεῦόταν στὰ σύνορα. Καὶ τὰ σύνορα δὲν ἦταν και πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ μικρὴ τουρκοκρατημένη πόλι. Καὶ οἱ Τούρκοι ἔστελναν στρατό. Κάθε μέρα σχεδὸν στρατὸς περνοῦσε.

Ἐνα πρωὶ ἐγινε γνωστὸ πὼς ἀρχισαν ἡ μάχες. Οἱ κάτοικοι ἔπαθαν νευρικιά ταραχή. Ἦθελαν νὰ μάθουν τί γίνεται, ποιοὶ νικοῦν, νὰ τρέξουν ἔξω νὰ μιλήσουν, ἀλλὰ

κρατιόντουσαν και ἔκαναν τὸν ἥσυχο, πὼς δὲν τοὺς ἔμελλε. Ἐβλεπαν τοὺς λίγους Τούρκους ποῦχε ἡ μικρὴ πόλι, νᾶνε ἐξαγριωμένοι και ν' ἀποφεύγουν νὰ χαιρετήσουν και τοὺς πιὸ γνωστούς τους...

Ἡ Λενιώ περισσότερο ἀπ' ὅλους εἶχε ταραχή. Καὶ τώρα πρώτη φορὰ ἔκανε ἀνάποδα τὶς δουλειές της. Ὁ νοῦς της ἔτρεχε στὶς μάχες, ὅπου, καθὼς εἶχε γίνει γνωστὸ, θρικόταν και τὸ βασιλόπουλο. Καὶ ὅλο γι' αὐτὸ ἔλεγε τώρα...

— Τώρα τὴν ἔπιασε ἡ τρέλλα γιὰ καλά, λέγαν μετὰ τοὺς ἡ γυναῖκες.

Καὶ ἡ εἰδήσεις τῶν μαχῶν ἐρχόταν ἄφθονες, διαδόσεις διάφορες τριγυρίζαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι.

* * *

Μιὰ μέρα ὁ ἄνεμος τοὺς ἔφερε ἀπὸ μακριὰ θρόντο μεγάλων κανονιῶν. Κι' ἔπειτα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες ἀκούγονταν πυκνοὶ οἱ κρότοι αὐτῶν τῶν κανονιῶν. Ὅλοι ἔξεραν στὴ μικρὴ πόλι πὼς οἱ Τούρκοι εἶχαν ὁποχωρήσει ἀπ' τὰ σύνορα και τώρα γινόταν ἄλλη μάχη μεγάλη.

Ἡ Λενιώ ἀπὸ μέρες δὲ μπόρεσε νὰ κρατήσῃ κι' ἔπεσε ἄρρωστη. Μέσα στὸ παληόσπιτο, πῆγαιναν κάμποσες γυναῖκες και τῆς ἔφερναν γάλα, ψωμὶ και εἰδήσεις, τί μάθαιναν. Κι' αὐτὴ ὅλο ρωτοῦσε νὰ μάθῃ, νὰ μάθῃ. Καὶ ὁ πυρετὸς τὴν ἔκαιε...

Τὴν τετάρτη μέρα εἶδαν τοὺς Τούρκους ταραγμένους νὰ πηγαίνω ἐρχονται. Ἐμαθαν και πὼς τὸ βράδυ φύγανε ἀρκετοί. Οἱ θρόντοι τῶν κανονιῶν δὲν ἐρχόνταν αὐτὴ τὴν ἡμέρα! ἥσυχία. Σὲ λίγο διαδόθηκε πὼς οἱ Τούρκοι νικηθήκαν και σκορπίστηκαν.

Ξαφνικὰ τὰ μαγαζιά κλείσανε γρήγορα, θιαστικά και οἱ δρόμοι ἐρήμωσαν. Ἐνα μπουλὺκι Τούρκων μπήκε στὴν πόλι. Δὲν ἔμεινε πολὺ, ἔσπασε μερικὰ μαγαζιά, ἀρπάξε πράματα, ψωμιά, τυριά κι' ἔφυγε, χάθηκε σὰ σωρὸς σκουπιδιῶν, πού τὰ σηκώνει και τὰ παίρνει δυνατὸς ἄνεμος...

Λιγοστοὶ κάτοικοι βγήκαν στοὺς ἐρημούς δρόμους. Νά, ὅμως, κάτι χωριάτες φάνηκαν τρέχοντας:

— Ἐρχονται!... φώναζαν.

— Ἐρχονται!... ἀντιλαλεῖ ὅλη ἡ μικρὴ πόλι.

Καὶ με μιὰς οἱ δρόμοι γεμίζουν κόσμο, πού με φωνές, ζητωκραυγές διευθύνεται ἔξω ἀπ' τὴν μικρὴ πόλι.

* * *

Ἡ Λενιώ εἶχε μείνει μόνη. Ἡ γυναῖκες πού πῆγαιναν και τὴν συντρόφευαν, εἶχαν χαθῇ.

Ἀκούγε τὴν ταραχή, τὶς φωνές. Καὶ ἤθελε νὰ μάθῃ, νὰ μάθῃ!

Ἀλλὰ πὼς νὰ ἔκανε; Μὲ τὰ μάτια στὸ παράθυρο, στὸ φῶς, περιμένε νάρθη κανείς. Καὶ ἦταν μιὰ μέρα ἔξοχη. Ἐβλεπε τὸν χρυσὸ ἥλιο νὰ φωτίζῃ τὰ σπίτια, τὸ δέντρο, πού ἦταν ἀντίκρυ, τὰ πουλάκια νὰ πετοῦνε, νὰ περνοῦν γρήγορα, κι' ἀκούγε τὴ θουή τοῦ πλήθους.

Ἀλλὰ ἡ θουή χάθηκε σιγα-σιγα, ἔσβυσε. Σιωπὴ. Ἐξω τώρα παντοῦ ἥσυχία. Κελάδημα πουλιοῦ...

Περίμενε. Τὰ μάτια της ὁ ὕπνος τᾶκλεισε γιὰ μιὰ στιγμή και εἶδε τὴ μάνα της νὰ μπαίνει ξεμαλλιάρα:

— Ἐλα, ἔλα, σήκω, κ' εἶνε ἡ ὥρα τῆς δουλειᾶς, τῆς εἶπε.

Ξύπνησε. Ἦουχία στὸ δρόμο. Ἡ φωνὴ τῶν πουλιῶν μόνο... Πάψανε κι' αὐτές. Τώρα τίποτα...

Πάλι τὴν πῆρε ὁ ὕπνος. Τώρα ὁ μὲν εἶδε νὰ μπαίνει κάποιος νέος με χρυσὰ ρούχα! Τὸν γνόρισε. Ἦταν αὐτός, αὐτός. Ὁ νέος τὴν πλησίαζει, ἐνῶ αὐτὴ μένει ἀκίνητη, σὰν παράλυτη, και σκύβει και τὴ φιλεῖ στὸ στόμα.

Ξύπνησε με μιὰς ὅλο ταραχή. Τώρα σὰν νάκουσε μιὰ θουή νᾶρχεται! Ναι, ναι, τὴν ἀκούσε καλά, ἐρχόταν πάλι!

Καὶ ἡ θουή πλησίαζε, πλησίαζε, γινόταν δυνατώτερη...

Ἡ πόρτα ἀνοίξε ξαφνικὰ και δυὸ γυναῖκες ἀπ' ἐκεῖνες πού τὴν βοηθοῦσαν, μπήκανε μέσα.

— Ἐ, καλῶς τὸν δέχτηκες, τῆς εἶπε ἡ μιὰ, ἔρχεται.

Αὐτὴ προσπάθησε ν' ἀνασηκωθῇ.

— Στάσου, στάσου, μὴ σηκώνεσαι. Καλὰ εἶσαι ἐτοί.

— Θέλεις νὰ τοῦ ποῦμε νάρθη νὰ σὲ δῇ; τὴ ρώτησε ἡ ἄλλη γυναῖκα.

— Ἀ, ναι, νὰ τοῦ ποῦμε!... Σί-

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΟΚΩΣΤΑΝΤΑΡΑΣ

Στὸν καθάριο οὐρανὸ ἀνέβαινε ἀγάλλ' ἀγάλλια, θαυμάσια μεγαλοπρεπῆς, ὡσάν βασιληᾶς, μὲ τὴν ἀχτιδωτὴ του κορώνα, ὁ ἀπριλιάτικος ἥλιος, μόλις σηκωμένος ἀπὸ τ' ἄβρετα καὶ μυστηριώδη παλάτια του, ποὺ κοιμῶταν... Κάτω ἀπὸ τὶς ἄφθονές του ἀχτίδες, τοῦ πέλαγου τὰ γαλάζια στήθια, φεγγοβολοῦσαν ὡσάν χρυσάφι, λαμποκοποῦσαν τ' ἀπάτητα, τ' ἄλυωτα χιόνια τοῦ Παρνασσοῦ, ὡσάν ἀσημένια θαρεῖα στολίδια, ὡσάν διαμάντια ἐπρόβαλλαν ἡ δροσοστάλες, κρεμασμένες στὰ χορτάρια καὶ στοὺς ἀνθοὺς τῆς γῆς. Ἐμπρὸς στὸν ἥλιο χρυσοπρασινοῦσαν τοῦ Σαλώνου τὰ λόγγα, τρέχει γοργὰ τὸ κεφαλόβρυσο, φιλῶντας τ' ἀρείκι ἐδῶ καὶ τὰ σχίνα ἐκεῖ, ἡ παρδαλὴ πεταλούδα ἀνθολογᾷ ἀπὸ τὸ ἓνα στ' ἄλλο λουλοῦ-

γουρα θὰ γίνης καλά!

— "Ὁχι, ὄχι, μὴν τοῦ πῆτε, δὲν θέλω! νὰ μὴν ἔρθῃ!

— Γιατί;

— Δὲν θέλω νῆρθη, ὄχι, δὲν θέλω νὰ μὲ δῇ σὲ τέτοια κατάστασι!

Καὶ ἡ ματιά της πῆγε στὰ θρώμικα σκεπάσματα, στὰ θρώμικα σεντόνια, στὴν ἀκαταστασία πού ἦτανε στὸ παλὸ δωματίο.

— Κι' ἐπειτα, πρόσθεσε μὲ πικρὸ χαμόγελο, τί νὰ μὲ δῇ, καθὼς ἔγινα γώ!...

"Ὁλος ὁ τόπος ἔτρεμε, θοοῖζε. Σὰ νὰ ἐρχόταν κάποια θάλασσα, νᾶχε φύγει ἀπ' τὴν κώπη της καὶ νὰ ὠρμούσε μὲ τὸν τρομερὸ θόρυβό της νὰ πλημμυρίσῃ τὰ πάντα.

Ἀλλὰ, νὰ ἡ σάλπιγγες, μὲ ἓνα θροντερὸ τυμπάνισμα.

δι καὶ τὸ πουλὶ τοῦ βουνοῦ πηδάει ἀπὸ τῆ ζεστῆ φωλῆα του στὸ φράχτη καὶ κελαιδεῖ μὲ τὴ γλυκεῖα του φωνὴ πού παίρνει τὴν πικρότη. Τρέμει στὸ γρασίδι ἡ παπαρούνα ἡ ντροπαλὴ καὶ παίζει μὲ τὴν αὐρα τᾶσπρου χαμόμηλο.

Τῆραι τοῦ κόσμου τὸ μοναδικὸ πανηγύρι ὁ Κωνσταντάρης, λημεριασμένος πάνω στὴ Μπαλαγέρα κι' ἐνοιωθε τὴ μεγάλη του κλέφτικη καρδιά ὀλάνοιχτη. Μ' ὀλάνοιχτο στόμα καὶ διψασμένον ἔπινε ἀχόρταγα, σὰν ἀπὸ ἄπατη νερομάνα, τ' ἀθάνατο νερὸ τῆς ζωῆς, πούχυνε γύρω του ἡ πανέμορφη πλάσι.

— Τέτοιοι πανώριο κόσμο, γιατί νὰ μὴ τὸν χαίρεται μ' ὅλη του τὴν καρδιά κανένας, ὡρὲ παιδιὰ; εἶπε χαμογελῶντας γλυκὰ πρὸς τὰ παλληκάρια του... Κι' ὀλόγυρά του ἔ-

ἦ δυὸ γυναῖκες πῆγαν στὸ παράθυρο καὶ τάνοιξαν. Ἀπ' ἐκεῖ θὰ περνοῦσε. Πλησίαζαν. Ποδοβολητὰ ἀλόγων. Ἐνα ζήτη ἀπὸ χιλιάδες στόματα...

— Νάτος! εἶπε ἡ μιὰ γυναῖκα στὴν ἄλλη.

Εἶχαν λησμονήσει τὴ Λενιώ, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ ἀνασηκωθῇ γιὰ νὰ δῇ, νὰ δῇ κι' αὐτὴ.

"Ἀλλῃ ζητωκραυγὴ τώρα, πὶδ δυνατὴ, ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο. Πέρασαν. Ἐπειτα ἀκουγόταν τὸ ρυθμικὸ θάδισμα τῶν στρατιωτῶν...

Ἡ γυναῖκες τώρα γύρισαν καὶ κούτταζαν τὴ Λενιώ.

Ἡ Λενιώ βρισκόταν πεσμένη ἀνάσκελα μὲ τὰ μάτια ἀνοιχτά, ἀκίνητα...

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

λάμπανε στὰ τσαπράζια οἱ πρῶτοι τοῦ μπουλουξήδες, ὁ γέρο-Χρόνης ὁ φοβερὸς, ὁ Βλαχοθανάσης, ὁ ἀνήμερος, ὁ Βλαχαρμάτας, ὁ Βέργιος, ὁ Λάμπρος, ὁ Τσεκούρας.

— Θεοῦ χαρὰ σήμερ' ἀλήθεια, μίλησεν ὁ Τσεκούρας.

— Ὡμορφος καὶ καλὸς εἶν' ὁ κόσμος, τοὺς κάνει ὁ Βλαχοθανάσης κι' ἀνθοπαρμένους, ὅμως πόσα πικρὰ ἀγκάθια κρύφτει ἀποκάτου ἀπὸ τὰ λουλούδια του!

— Γιὰ μᾶς τοὺς κλέφτες ἀγκάθια δὲν ὑπάρχουν, λέει ὁ Κωνσταντάρης. Πίκρες ἐμεῖς δὲν ἀπαντᾶμε μπροστὰ μας ποτέ. Ἐμᾶς κι' ὁ θάνατός ἀκόμα εἶνε τραγοῦδι. Τὰ ἔργα μας παλληκαριές. Ρίξτε μιὰ ματιά στ' ἄρματα μας. Κάθε τους λαμπυρίδα, τώρα ποὺ τὰ φιλεῖ ὁ γλυκὸς ἥλιος, λέει καὶ μιὰ δόξα. Ἐμένα μοῦ χάθηκαν τὰ δυὸ παιδιά. Θυμάστε στὰ Πεντεόρια ψηλὰ στὸ πλευρὸ μου σκοτώθηκαν καὶ τὰ δυὸ, ἐκεῖ ποὺ καὶ ὁ ἴδιος λαύωθηκα. Ὁμως δὲν τὰ κλάψα, τὰ τραγοῦδησα. Καὶ τραγοῦδια τοὺς ἔτρεπαν τῶν παλληκαράδων μου. Ὅταν τὰ συλλογιζώμαι, καλοτυχίζομαι μοναχός μου πού γέννησα καὶ καμάρωσα τέτοια παιδιά. "Ε, δὲν τὰ χά-

ρηκα πολὺ μοῦ τὰ πατήσε ὁ ἄδικος χάρος, σὰν τὰ λουλούδια, μέσ' στὸ πρῶτο τους ἀνοιγμα πού τὰ πατάει τὸ θεριὸ τοῦ λόγγου. Ὅμως καὶ τόσο πού τάνοιωσα σιμά μου, μὲ τὴν τιμὴ πού φέραν, ὁ κόσμος τοῦτος ὁ ὦμορφος καὶ καλὸς περίγυρά μας, σὰν διπλὴ παράδεισο μοῦ φαντάζει ὅταν τὰ συλλογιζώμαι τὰ λιγοῖμερα... Ἐχω τώρα τὸ μικρότερο. Μαθαίνει τὰ γράμματά του. Δόξα σοι ὁ Θεός. Μοῦ φτάνει κι' αὐτό. Δὲν χάνεται ἡ κλῆρα μου, δὲ σβύεται τ' ὄνομά μου. Πρῶτα ὁ Θεός. Ἀς τοῦ χαρίξῃ ζωῇ...

Δὲν ἐπρόφτασε νὰ πῇ περισσότερα, γιατί ἀνασηκώθηκε ἀπὸ δίπλα, ποῦταν πεσμένος, ὁ Γεροχρόνης καὶ τοῦ λάλησε σοβαρά:

— Νὰ μὲ συμπαθῆς μὲ τὸ λόγο πού θὲ νὰ σοῦ εἰπῶ, καπετάνιε. Γιὰ

τ' ἄρματα καὶ γιὰ τὰ δυὸ σου τὰ πεθαμένα παιδιά μπορεῖς κ' εἰς ἄξιος νὰ παinueύσαι καὶ νὰ ψηλοφρονᾷς. Ὅμως γιὰ κειὸ τὸ μικρότερο μὴ χάνης χρυσὰ λόγια, τί δὲ σ' ὠμοίασε.

— Μὲ τὰ σωστά σου τὸ λὲς παπ-ποῦ, ἡ παίζει; ἐπικρογέλασε ὁ ἀρματωλὸς τοῦ Γαλαξειδίου.

— Μὲ τὰ σωστά μου καὶ μὲ τὰ ὀλα μου, καπετάνιε. Ξεκλήρησε κι' ἔγινε τρουπολόγος τὸ μικρὸ, Κώστα μου. Ἀπὸ τὴν αὐγὴ ὡς τὸ θρόν-δυ βρίζει τοὺς τρανώτερούς του, λέει θρωμόλογα στὶς γυναῖκες κατὰ-στράτα, καὶ κλέβει κατσικία καὶ κοττόπουλα ὀλημερῆς. Ἀπὸ τὴν ἐκκλησίᾳ, ποὺ μαθαίνει τὸ χταῖχι καὶ τὸ ψαλτήρι, ἔκλεψε τ' ἀσημένιο τῆς Παναγίας χέρι, τάμμα, ποιὸς ξέρει, ποῖαντο καλοῦ χριστιανοῦ. Πῆρε τ' ἄλετρι τοῦ παπαῦ, τοῦ σκότωσε ἓνα θόιδι, τοῦ φίλησε καὶ τὴν παπαδιά. Ἀκουτα, Κώστα, καὶ μὴ τ' ἀναβάνης ὀλότελα τὸ παιδί σου. Κλαίει ὅλος ὁ κόσμος ἀπ' αὐτό.

Ἐνῶ ἔλεγε τοῦτα τὰ λόγια ὁ Γεροχρόνης, ὁ Κωνσταντάρης εἶχε τιναχθῇ ἀπὸ τὴ γῆ ὀλόρθος. Ἐσταξεν αἶμα στ' ἄσπρα τὰ γένεια του ἀπὸ τὰ χεῖλη πού δάγκανε μὲ λύσσα. Κ' ὕστερα φώναξε φρενιασμένος κι' ἀλλοπροσώπος:

— "Α!... τὸ κακούργικο, κι' ἀνθὰ τὸ πιάκω στὰ χέρια μου! Κι' ἔγινεν ἄφαντος σὲ μιὰ λαγκαδιά μέσα.

Τ' ἀπομεινόμερο μέσα σὲ νεροφορτωμένα σύννεφα, ἔκρυψε ὁ οὐρανὸς τὴ γαλανὴ ἀγκαλιά του κι' ὁ ἥλιος τὴν περήφανη τὴ λαμπράδα του. Ἀχὸς βαθὺς καὶ σάλαγος ἐρχόνταν ἀπὸ πέρα, πού σήμαιναν ὅτι ἡ ἀνεμοζάλη αἰμάνει. Τὸ σύννεφο προσ-

χαμηλώνει στὴ γῆ, σὰν τὴν κατὰρα κατὰμαυρο καὶ φουσκάνει τὰ στήθια τοῦ ἀπὸ θυμό. Ἡ σκοτεινιά κ' ἡ τρομάρα καταπλάκωνε ἐκεῖ πίσω τῆς Γκιώνας τὰ θουνά. Δεύτερο φου-

σάτο ἀπὸ σύννεφα ἐξέβαιναν ἀπὸ

τόν κόρφο του Χρυσού, φοβερό και ώργισμένο κι' έτρεχε να συγκρατήσει τὸ δρόμο του πρώτου. Τοῦτο δρμητικά χύνεται, κατασπάει τὸν δρόμο του κι' ἐκεῖ ποὺ περνάει, κρούοντάς τον, ἀστράφτει! Σπιθοβολίζει ὁ κρατερός ἀγέρας, φεγγοβολοῦν οἱ οὐρανοί, θρονιᾶν τὰ κορφοβούνια, κ' ἡ πλάσι ἡ πανέμορφη ἔγινε μονομιάς "Αδης. Σωπαίνουν, μουλιάζουν τὰ τετραπόδα' καὶ τὰ πουλιά, χωρὶς να κελαιδοῦν τρομασμένα, γιὰ νὰ κρυφτοῦν στὴ φωλήτᾳ τους παραδέρνουν.

Μονάχα τὰ ὄρνια, σὰν κολασμένα πνεύματα, πετοῦν μέσ' στὸν τρικυμὸ ζητώντας νὰ θροῦν τὸ μισητὸ φαγητό τους. Τρέμει σύγκορμη ἡ θαλασσιδιὰ τοῦ θουνοῦ, στρίφτει τοὺς κλώνους του τοὺς ἀτάραγους τὸ δυνατὸ ρουπάκι καὶ τὸ χαμόδενδρο σιέται ὁλόθολο, σὰν καλάμι, λὲς καὶ γνωρίζει μὲ ποιὸν ὄχτρο θαρὺ ν' ἀντιπαλαίῃ τοῦ μέλλεται. Ἡ μπόρα ἀρχινάει νὰ δυναμῶνῃ. Παντοῦ καθοῦρι πέφτει καὶ χαλάζι. Ὁ θρόνος στιγμὴ δὲν σιγανεύει. Σκάει φλογισμένο ἀπὸ τὰ σύννεφα τ' ἀστροπελέκι καὶ συντρίβει τὰ ριζιμιά κοτρώνια καὶ τὰ ψηλά ἔλατά, κι' ὅ,τι ἀπαντάει στὸ διάβα του ρημάζει...

Ἐδῶ θαρεῖς νὰ πλέῃ κλωνάρι μὲς στ' αὐλάκι, καὶ παρεκεῖ θεώρατος πλάτανος νὰ κοίτεται κάτω σωριασμένος καὶ τὸ χαλασμένο του νὰ κλαίῃ ἄλλο δέντρο, θαλασσιδιὰ ἡ ἀερίᾳ.

Ράχες, θουνά, λαγκάδια, κάμπους, ὡς δαιμονισμένο τὰ δέρνει τ' ἀνεμόθροχο καὶ χάνεται τῷ μορφὸ τὸ λιθάδι στὴν καταχνιά. Ὁρμητικὴ ἡ πλημμύρα σέρνει στὴν καταθόρα ὡς ἄν ποτὶ μὲ σπαρμένα καὶ κλαριά. Ὁ ζευγολάτης τοῦ κάμπου, ὁ φτωχὸς, ἀπαριάζει τ' ἀλέτρι του στ' ὄργωμα, παίρνει μέσ' στὴν καλύβα τὰ καματερά του καὶ μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια τηράει τὴ συφορά ποῦ πνίγονται καὶ πᾶν χαμένοι οἱ κόποι τοῦ ὄλοι. Καὶ τοῦ θουνοῦ ὁ βοσκὸς ἀπόκοντα ἀπὸ τὴ θρύση περνάει τὰ πρόβατά του καὶ σφιχτὰ σουρίζοντας καὶ σαλαγώντας τρέχει πηλαλητὰ νὰ τὰ μαζώξῃ στὴ σπηλιά, γιὰτὶ δὲν εἶνε πλιὸ καιρὸς γιὰ θρύση καὶ γιὰ φλογέρα.

Στὸ μεγάλο μοναστήρι τῆς Βαρνάκοβας, βλέπουν ἀπὸ τὰ χαγιάτσια τὸν ξαφνικὸ τρικυμὸ οἱ καλόγηροι καὶ σταυροκοποῦνται τρομασμένοι καὶ συχνολέν:

— Κάποιο κακὸ θὰ μελετοῦνε, κάποιον φονικὸ θὰ γίνεταί σήμερα!

Τὰ οὐράνια ὥστόσο χάνουν τὴ μαυρίλα, μὴδὲ θρονιᾶ γροικιέται, μὴδ' ἀστραπὴ, καὶ τὸ καθοῦρι κ' ἡ θροχὴ ἀράδα παύουν. Ὁ ἀνεμος, ὁ ἀγριεμένος, ἡμερώνει τὸ δυνατό φύσημά του κι' ἀποσταμένος ἀποκοιμείται στὶς σπηλιές καὶ πλιὸ δὲν βογγάει. Πολύχρωμη καὶ παρηγορητικὰ χαιρετάει τὰ θουνά ἡ Δόξα. Ὁ κόσμος ἀνασταίνεται πάλι. Χαμογελάει τὸ δέντρο κι' ἀναχαράζει μπροστὰ στὸ φῶς τὸ σερνὸ τῆς ἡμέρας. Μ' ὄλο ποῦ ἀναθραυάζει, κάποιον πουλὶ τολμηρὸ ἀνεβαίνει στὰ χεῖλη τῆς φωλήτᾳς του καὶ κελαιδεῖ. Ἐτοιμὴ ἡ κλεφτουριά στὰ λόγγα μένει, νὰ κινήσῃ στὸ νυχτερινὸ περπάτημά της. Λεῖπει μονάχα ὁ καπετάνιος, λείπει μονάχα ὁ Κωνσταντάρης.

Κι' ἐμίλασε κι' ἔλεγε ὁ Βλαχαρμάτας:

— Εἶδες, Γεροχρόνη, σὰν εἶπες του γιὰ τὸ παιδί πὼς ἐλύσσαξε;

— Μ' ὄλο τὸ δίκιο του, τί τοῦ ντροπιάζει τὴ γενειὰ μὲ τίς πομπές του.

— Καὶ μένε, γέρνει καὶ μιλά ὁ Βλαχοθανάσης, σάμπως αὐτὸς δὲν θρίζει καὶ δὲν κακουργάει πᾶσα μέρα; Δὲν ἔγραφε προχτές καὶ δὲν ἔλεγε τοὺς μπέηδες τοῦ Σάλωνου πομπωμένους; Τὴν ἄλλη τὴ βολὰ μέσ' στὴ Βαρνάκοβα, ὅπου μᾶς κλείσανε, στὰ δόντια σφίγγοντας τὸ γιγαντινὸ του, δὲ φώναζε τοῦ Ταχὴρ Κώστα τοῦ Ντερθέναγα: «Γαῖδαρε, μασκαρᾶ, θὰ σὲ ἐκκληρίσω!...» δὲν τὸν ἐξέγδραζον ζωντανὸν μὲ τὰ χέρια του ὄντας τὸν πιάκαμε σκλάβο, δὲν τὸν ἐσοῦθλισε σὰν τ' ἄρνι, δὲν ἀνάγκασε τοὺς δέκα τοὺς συντρόφους του ν' ἀλλαξοπιστήσουν;

— Ναί, λέει κι' ὁ Γεροχρόνης, μὰ δλ' αὐτὰ τὰ κάνει γιὰ τὴν πατριδα καὶ γιὰ τὴν πίστι...

Ἄξαφνα ἄγριος ρεκασμὸς, φριχτὸ ξεφωνητὸ, σκούξιμο σπαραχτικὸ ἀκούστηκε ἀντικρυνὰ πρὸς τὸ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΤΟ ΔΙΑΜΑΝΤΙ

Εἶχε ξεπέσει ἐλεεινὰ, καὶ γύριζε ζητιάνος. Τὰ γένεια του τὸν εἶχαν περιζώσει, εἶχαν ἐνωθῇ μὲ τὰ μαλλιά του, τοῦ εἶχαν φάει τὸ μισὸ τοῦ πρόσωπο, εἶχαν πυκνώσει γύρω του σὰ δάσος — καὶ μέσ' στὸ θλιβερό ἐκεῖνο πλάσιο, φάνταζαν τὰ μεγάλα του τὰ μάτια, ἀκίνητα, στεγνὰ καὶ μαραμμένα, ἀπ' τὴν ἀγρύπνια κι' ἀπ' τὸν πυρετό. Γύριζε στὴν τύχη, μέσ' στοὺς δρόμους, ρακένδυτος καὶ μοναχός, σὰ σκύλος...

Πῶς εἶχε φτάσει ὡς ἐκεῖνο τὸ καταντινὸ, δὲ μπορούσε κανεὶς νὰ καταλάβῃ.

Γύριζε μέρα-νύχτα μέσ' στοὺς δρόμους, μ' ἓνα ταγάρι ξεροκόμματα στὴ ράχι, — κι' ὅταν ἔπεφτε καὶ πάλι τὸ σκοτάδι, ἔψαχνε νὰ βρῇ καμμιὰ γωνίτσα, διάλεγε μιὰ παράμερη ἀκρούλα, ἔστρωνε τὰ κουρέλια του, καὶ πλάγιαζε· πλάγιαζε

μέρος ποῦτανε τὸ ἄγριο φαράγγι κι' ὁ Κωνσταντάρης φάνηκε νὰ φτάνῃ ἀγριεμένος, ξαναμμένος, ἀναμαλλιάρα, θεριό...

— Παπποῦ, φώναξε στὸ Γεροχρόνη, μὲ τὴ θρονιᾶ τῆς φωνῆς, τράβα στὸ βάθος τοῦ φαράγγιου νὰ δῇς πῶς φροντίζει ὁ Κωνσταντάρης γιὰ τὴν τιμὴν του! Τράβα...

Οἱ κλέφτες ἀνατρίχλασαν. Ροβόλησαν στὸ σκοτεινὸ, τ' ἄγριο φαράγγι καὶ βρῆκαν ἐκεῖ, πάνου στ' ἄγρια λιθάρια καὶ στ' ἄγριοπρίναρα, τὸ γιοῦ τοῦ Κωνσταντάρᾳ κομμάτια καμωμένον, θουτηγμένον στὸ αἷμα του!...

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

σχεδὸν ὡς τὰ χαράματα, ἂν δὲν τὸν κουβαλοῦσανε στὸ τμήμα· καὶ τίς φορές ποῦ τὸν πηγαίνανε στὸ τμήμα, πραγματικά, κοιμότανε πιὸ ἡσυχος...

Δὲν εἶχε σπῆτι, μήτε συγγενεῖς: εἶτε μπορεῖ καὶ νὰ τοὺς εἶχε ξεχάσμενους, καθὼς καὶ κείνοι, νὰ τὸν εἶχανε διωγμένο. Κανεὶς ποτὲ δὲν ξέρεῖ τί συμβαίνει.

Δὲν εἶχε κἄν τὴ δύναμι γιὰ νὰ ἐλπίσῃ κάπου: ὅλες ἡ πόρτες ἦσαν κλειστές· ὅλες ἡ πόρτες κι' ὅλες ἡ καρδιές. Εἶχε ξεχάσει τί θὰ πῇ χαμόγελο, καὶ τί θὰ πῇ κουβέντα καὶ συμπόνοια...

Γύριζε μέρα-νύχτα μέσ' στοὺς δρόμους. Ἄν ἦταν νέος, θὰ δοκίμαζε νὰ ζήσῃ, θάψαχνε νὰ βρῇ καμμιὰ δουλειά, εἶτε ποῦ θὰ γινόταν λωποδύτης. Τώρα ὅμως, σὲ μιὰ τέτοια ἡλικία, ἦταν πολὺ ἀργὰ γιὰ τέτοια πράγματα.

Ζοῦσε στὴν τύχη, ζοῦσε καὶ δὲ ζοῦσε — ζοῦσε νεκρὸς μαζὺ καὶ ζωντανός — κι' αὐτό, γιὰτὶ δὲν εἶχε πειὰ τὴ δύναμι μήτε νὰ ζήσῃ, μήτε νὰ πεθάνῃ...

Ἀπ' τὸν καιρὸ τὸν πρὶν τοῦ ξεπεσμοῦ του (εἶχε κάνει κάποτε καὶ δάσκαλος, δάσκαλος σὲ κάποιο χωριουδάκι), βαστοῦσε πάντα μιὰ κρυφὴ μανία: Φυλλομετρώντας μιὰν ἐφημερίδα, τοῦ εἶχε πέσει κάποτε στὰ μάτια, μιὰ εἰδοποίησι μὲ μαῦρα παχειὰ γράμματα:

«Χθὲς περὶ ὧραν ἐνδεκάτην τῆς νυκτός, μεταξὺ Φωλῆρου — Καλλιθέας, ἀποδόθη τὴ μαλφῆς δόμας. Λόγω τοῦ ὅτι ὁ ρηθεὶς ἀδὸ»

μας είχε κειμήλιον οίκογενειακόν, παρακαλείται ο εὐρὼν νὰ τὸν κομίση καὶ θέλει λάβῃ ἀ κ ε ρ α ῖ α ν τ ῆ ν ἀ ξ ῖ α ν τ ο ὡ. Ἀρκεῖ νὰ ἀποταθῇ αὐτοπροσώπως, ὁδός... ὄριθμός... κλπ.»

Αὐτὸ τοῦ εἶχε καρφωθῇ μέσ' στὸ μυαλό, τὸν εἶχε σοβαρὰ ἀπασχολήσει· εἶχε πάρει τότε τὴ συνήθεια νὰ περπατῇ σκυμμένα καὶ παράμερα, μὲ τὰ μάτια στύλωμένα χάμου, προσέχοντας τὸ κάθε τί τριγύρω του, καὶ ρίχνοντας λοξὲς ματιὰς ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

Ὅσο περνούσανε τὰ χρόνια καὶ γερνοῦσε, ἡ ἀρχικὴ αὐτὴ ἀθῶα του μανία, ἔπαιρνε τώρα διαστάσεις τρέλλας. Ψαχοῦλεγε τὸ χῶμα μὲ τὰ μάτια, ἄγγιζε μὲ λαχτάρα ὅ,τι γυάλιζε· μέσ' στὴν κατάντια καὶ τὸν ξεπεσμό του, τοῦ εἶχε μείνει ἡ κρυφὴ αὐτὴ ἐλπίδα, πὼς ἴσως, κάποια μέρα, θὰ μπορούσε, μὲ τὸ κουράγιο τῆς ὑπομονῆς του, νὰ γίνῃ κάτοχος αὐτοῦ τοῦ θησαυροῦ. Πήγαινε στὸ Φάληρο καὶ γύριζε καὶ σκάλιζε καὶ κύτταζε καὶ κύτταζε.

Στὸ τέλος ὅμως, ὅταν πειρὰ τρελλάθηκε, ἔφαχνε παντοῦ, σ' ὅλους τοὺς δρόμους.

Εἶχε χάσει τὴ συναίσθησιν τῶν γύρω του.

Ἀγγίζει μὲ λαχτάρα ὅ,τι γυάλιζε· καὶ πότε ἦταν ἓνα τρίψαλο τζαμιού, πότε τὸ θρίμμα κάποιου ποτηριοῦ, καὶ πότε μιὰ φτυσιὰ στὸ πεζοδρόμιο, ποῦ, περνώντας ἔλαμπε γιὰ μιὰ στιγμή στὰ φῶτα.

Ὅταν, ἰδίως, ἦτανε φεγγάρι, ὅλα τότε τοῦ φαίνονταν διαμάντια: ἔτρεχε σὰν τρελλὸς ἀπάνω - κάτω κι' ἔσκυβε κι' ἀνακάτωνε τὶς πέτρες.

Κι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα διακοῦσε χρόνια...

Ἡ ὄρασί του ἄρχισε κι' αὐτὴ ν' ἀδυνατίζει, τὰ πόδια δὲν τὸν βαστοῦσαν ἄλλο, καὶ τὸ μυαλό του ἄρχισε σιγά-σιγά νὰ σβύνει, ἔτσι καθὼς τὸ φῶς ποῦ χαμηλώνει, ἀπὸ τὴν πείνα κι' ἀπ' τὰ γερατειά...

Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θάσταξε δὲν ξέρω πόσα χρόνια.

Καὶ μιὰ βραδυὰ ποῦ θάδιζε στὴν τύχη, τοῦ ἦρθε στὸ μυαλό του νὰ πεθάνῃ. Πρώτῃ φορά μέσ' στὴ θολή του τὴ συνείδησι, εἶχε γεννηθῇ μιὰ τέτοια σκέψι — κι' αὐτὸ, σχεδὸν, χωρὶς κανένα λόγο, καμμιά συγκεκριμένη ἀφορμή... Ἐκεῖνο, μάλιστα τὸ ὁράδου, κατ' ἐξαιρέσι, εἶχε δειπνήσει μὲ πέντ' ἔξη σῦκα καὶ μὲ μιὰ φέτα πεπονιοῦ ἀκέρηνη, ποῦ ὄρηκε πεταμένη στὰ σκουπίδια κάποιου περαστικοῦ ξενοδοχείου.

Χορτάτος τότε τ' ἀποφάσισε καλύτερα. Εἶχε ξυπνήσει μέσα του — δὲν ξέρω — σὰν κάποια μακρυὴ ἀναλαμπὴ τῆς ἀνθρωπίνης αξιοπρεπείας.

Ἐκανε τότε μπάλλα τὰ κουρέλια του, τάβαλε στὸν ὄμο του καὶ τράβηξε...

Εἶχε τώρα μιὰ φωνὴ στ' αὐτὶ ποῦ τοῦ σφυροκοποῦσε: Πρέπει νὰ πεθάνῃς! Κι' αὐτὸ τὸ π ρ έ π ε ι, τὸν διαπερνοῦσε, τὸν ἐνωχλοῦσε τώρα σὰν κουνούπι.

Καὶ γιὰ ν' ἀποκοιμησῇ τὴ φωνή, ἔπ ρ ε π ε δίχως ἄλλο νὰ πεθάνῃ...

...Ἦταν μιὰ βραδυὰ καλοκαιριοῦ, τάστρα ἦσαν ὅλα στὴ σειρά — μιὰ μαγευτικὴ ἀστροφεγγιά — καὶ τ' ἀεράκι ποῦ περνοῦσε τὸν νανούριζε καὶ τοῦ φερνε στὸ νοῦ τὰ περασμένα. Ἐνοιῶσε τότε, ξαφνικά, τὴ φοβερὴ κατάντια του, καὶ τὸν πήρε μιὰ παράξενη τρεμούλα...

Ἐνοιῶσε μέσα του σὰν κάποια ἀποκάλυψι. Κατάλαβε πὼς ἦταν περιττός, πὼς εἶχε τὸνα πόδι μέσ' στὸ λάκκο καὶ πὼς δὲν ὑπῆρχε τώρα γύρω του μήτε χαρὰ καὶ μήτε σωτηρία. Τὰ στεγνωμένα μάτια του δακρύνανε, καὶ μὴ μπορώντας μὲ κανένα τρόπο, νὰ ἐλπίσῃ πρὸς τὸ μέρος τῆς ζωῆς, ἄρχισε τώρα μυστηριωδῶς νὰ ἐλπίσῃ πρὸς τὸ μέρος τοῦ θανάτου.

Πῆρε τὸ δρόμο τοῦ Φαλήρου πάλι. Καὶ καθὼς τραβοῦσε μὲ λαχτάρα, σὰν μεθυσμένος ἀπὸ μιὰν ἐλπίδα, πρώτη φορά στὴ ζωὴ τοῦ ὁλόκληρου, εἶχε ξεχάσει τώρα τὸ διάμάντι!

Εἶχε κατέβῃ τὴ λεωφόρο, πέρα-

σε διαστικά τὴ Διασταύρωσι κι' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο πρὸς τὸ Φάληρο.

Κάθησε τότε σὲ μιὰ πέτρα, χάμου, κατακουρασμένος ἀπ' τὸ δρόμο. Κόντευε σχεδὸν νὰ ξημερώσῃ.

Καθὼς εἶχε τὸ κεφάλι μέσ' στὰ γόνατα, κυττώντας δίπλα σ' ἓνα πετραδάκι, τοῦ φάνηκε σὰν κάτι νὰ γυαλίζει. Ἀπλῶσε τὸ χέρι, καὶ τὸ πήρε.

Τοῦ φάνηκε πολὺ κανονικόν.

Τὸ κύτταξε στὸ φῶς τῆς χαρὰς γῆς: ἔμοιαζε σὰ θρίμμα ποτηριοῦ, μόνο ποῦ εἶχε, ὦρες-ὦρες, μέσ' στὶς κόφες του, σὰν κάποιαν ἀσυνήθιστη λαμπράδα...

Τὸ κύτταξε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές: ἦταν κομμένο ἐντελῶς κανονικά κι' ἔλαμπε στὸ ἀμφίβολο τὸ φῶς, σπιθοβολοῦσεν ἐξαιρετικά, μὲ σύντομες μικροῦλες ἀστραπές, σύχαρες, παιχιδιάρες καὶ πολυχρώμες.

Τότε χαμογέλασε πικρά, καὶ σκέφθηκε καὶ πάλι τὸ διαμάντι. Πόσες φορές δὲν εἶχε γελαστῇ, πόσες φορές δὲν εἶχε γυίσει τέτοια τρίψαλα, πόσες φορές δὲν εἶχε σκύψει ἄδικα, γιομίζοντας τὶς τσέπες του σκουπίδια...

Σηκώθηκε μὲ κόπο στὰ ποδάρια του, καὶ παίρνοντας μὲ τὸνα χέρι φόρα, δίχως νὰ σκεφθῇ καλὰ-καλὰ, μὲ δύναμι, τὸ πέταξε στὴ θάλασσα. Κι' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο πρὸς τὸ Φάληρο.

Κόντευε σχεδὸν νὰ ξημερώσῃ.

Ἐφτασε στὴν ἐξέδρα καὶ σταμάτησε. Ὁ οὐρανὸς ἄρχισε τώρα νὰ φωτίζει. Κάποιο θαπόρι, μακρὰ, περνοῦσε — μιὰ λαμπερὴ γραμμὴ μέσ' στὸν ὀρίζοντα. Πρὸς τὴν Καστέλλα, γαυγίζ' ἓνας σκύλος.

Κύτταξε τ' ἀκίνητα νερά.

Ἄκουσε τότε, πέρα, κάποιο σφύριγμα: ἦταν τὸ πρῶτο τραῖνο, μακρὰ, ποῦ ξεκινοῦσε τώρα στὸν Περαία.

Τότε κι' αὐτὸς, σκαρφάλωσε στὸ κάθισμα, γαντζώθηκε στὸ τελευταῖο σίδερο, ἔρριξε τὸ κορμί του πρὸς τὰ ἔξω — καὶ, μονομιᾶς, παράτησε τὰ χέρια...

Μιὰ γυναῖκα μόνο ποῦ περνοῦσε, ἄκουσε τὸν κρότο τοῦ νεροῦ. Στὰ

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

ΕΒΡΑΪΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΥΨΙΣΤΟΥ

Ὁ γερο ραββῖνος Μαρδοχαῖος βρίσκεται στὸν οὐρανόν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ δὲν παύει νὰ φλυαρῇ μὲ ὅλους ὅσους συναντᾷ. Διαρκῶς δημιουργεῖ ζητήματα μὲ τὸν Ἀβραάμ, τὸν Μωϋσῆ, ἀκόμη καὶ μὲ τὸν ἴδιο τὸ Θεό. Μιὰ ἡμέρα τοῦ εἶπε:

— Πές μου λοιπόν, Ὑψιστε, τί εἶνε γιὰ σένα χίλια χρόνια;

— Γιὰ μένα; Μιὰ στιγμή.

— Καὶ ἓνα ἑκατομμύριο λίρες στερλίνες;

— Ἐνα ἑκατομμύριο λίρες στερλίνες; Μιὰ πεντάρα.

— Τότε, Παντοδύναμε, κάμε μου δῶρο μιᾶς πεντάρας.

— Καλὰ. Περιμένε... μιὰ στιγμή ἢ ...

Ο ΚΑΪ'Ν... ΣΥΧΝΟΠΛΕΝΕΤΑΙ

Ὁ Κάιν ἐπῆγε νὰ κάμῃ ἓνα λουτρό κατὰ διαταγὴ τοῦ ἱατροῦ. Ὅταν ξαναγύρισε εἶπε στὴ Σάρρα τὴ γυναῖκα του:

— Τί δυστύχημα! Ἐχασα τὸ γιλέκο μου στὸ λουτρό.

Ἐνα χρόνο ἀργότερα ἐπῆγε πάλι στὸ λουτρό κατὰ διαταγὴ τοῦ ἱατροῦ, καὶ γύρισε χαρούμενος στὴ γυναῖκα του.

— Σάρρα, θησαυρὲ μου, τῆς εἶπε. Ξαναβρήκα τὸ γιλέκο μου.

— Ποῦ λοιπόν;

— Φαντάσου. Τὸ εἶχα ἀπὸ πέρυσι φορέσει μέσα ἀπὸ τὸ πουκάμισό μου!

ἦκε, καὶ στύλωσε τ' αὐτὶ τῆς. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἄκουσε πειρὰ τίποτε, εἶπε στὸ νοῦ τῆς πὼς μπορεῖ καὶ νὰ παράκουσε, καὶ θιαστικά, ἐξακολούθησε τὸ δρόμο τῆς.

Κι' ἐξ ἄλλου, εἶχε φέξει ἄρκετά, κι' ἔπρεπε ν' ἀνέβῃ μὲ τὸ πρῶτο: Βαστοῦσε κάποιο μαγαζάκι στὴν Καστέλλα κι' ἔπρεπε νὰνε στὴν Ἀθήνα τὸ πρᾶι, γιὰ νὰ προλάβῃ τὸ λαχανοπάζαρο.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ FERNAN CABALLERE

ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑ

Είκοσι χιλιάδες λαός έχει πλημυρίσει τ' αμφιθέατρο. Πολύχρωμα φορέματα φαντάζουν κάτω από τον ήλιο και η θεντάγιες των κυριών κινούνται γοργά και ρυθμικά. Κάνει τρομερή ζέστη. Έχουμε πιάσει θέσι ακριβώς αντίκρυ στην πόρτα του σταύλου των ταύρων, ποδνε στολισμένη με παντιέρες. "Έξω απ' την πόρτα άριστερά και δεξιά στέκονται τρεις καθαλλάροι με λόγχες. Έκείνος που θα σκοτώσει τον ταύρο, δίνοντάς του το τελειωτικό χτύπημα, στέκει αγέρωχος κι' αμίλητος πιο πέρα. Δεξιά μας βρίσκεται το θεωρείο της βασίλισσας κι' άριστερά κάθεται ο δήμαρχος με τον πάρεδρο και τους συμβούλους. Το πλήθος άνυπομονεί. Τέλος οι υπάλληλοι άνοιγουν την πόρτα του σταύλου κι' ο ταύρος πηδά έξω φουσκωνώντας. Κάνει δέκα βήματα και σταματάει. Ο ήλιος του θαμπώνει τα μάτια κι' ο θόρυβος τον ζαλίζει. Είπε ένας ταύρος μαύρος, με στόμα άφρισμένο και πύρινα μάτια. Ωρμησε άπάνω στον πρώτο καθαλλάρο που κρατούσε τη λόγχη και μ' ένα δυνατό, άπτόμο χτύπημα έμπηξε τα μυτερά του κέρατα στην κοιλιά του άλογου. Το άλογο χλιμίντρισε άγρια, μά ο ταύρος το σήκωσε ψηλά με την τεράστια δύναμη του τροχήλου του, φουσκομάνοντας. Ο καθαλλάρος που κατάλαβε πως το άλογό του ήταν χαμένο, σκαρφάλωσε με τα χέρια στην κορυφή του καγκελλωτού διαφράγματος και πήδησε από το άλλο μέρος. Την ίδια στιγμή το άλογο έπεσε κάτω για να μην ξανασηκωθεί ποτέ. Το αίμα του έτρεχε άφθονο από τις πληγές. Ο ταύρος βλέποντας πως ο καθαλλάρος του ξέφυγε, ξεθύμανε στο άλογο, σχίζοντάς του

το σώμα με δυνατά χτυπήματα... Ο δεύτερος καθαλλάρος, βλέποντας τον ταύρο ν' άποτελειώνει το άλογο, άφησε το φράχτη κι' ώρμησε άπάνω του. "Αν και το άλογο του είχε δεμένα τα μάτια, ένοιωσε πως το άφεντικό του το ώδηγούσε στο θάνατο κι' άρχισε να χρεμετίζει. Ο ταύρος βλέποντας τον δεύτερο αυτόν αντίπαλο, ώρμησε κατ' άπάνω του. "Ο,τι συνέβη τότε ήταν ταχύτερο απ' την άστραπή... Σ' ένα δευτερόλεπτο, το άλογο άναποδογυρίστηκε και έπεσε άπάνω στο στήθος του καθαλλάρου! "Ένα γενικό μπράβο άκούστηκε από είκοσι χιλιάδες στόματα:

— Μπράβο, ταύρε! μπράβο ταύρε!...

Κι' εγώ παρασύρθηκα και φώναξα:

— Μπράβο ταύρε!

Ο ταύρος ήταν πραγματικά ύπεροχος, άκατάβλητος. Το αίμα των δύο άλόγων που χτύπησε έτρεχε στο κεφάλι του και τους ώμους του και φαινότανε σαν να φορούσε καπέλλο από πορφύρα! Αφού τέλειωσε τα άλογα, τώρα ζητούσε τον καθαλλάρο πουτανε πεσμένος κάτω.

Ο Κουχαρές — αυτό ήταν το όνομά του — έκαμε τότε ένα σημείο κι' όλη η μπάντα των βοηθών περικύκλωσε τον ταύρο. Μεταξύ όλων αυτών ήταν κι' ο Λουκάς Μπλάνκο, ταυρομάχος είκοσι πέντε χρονών, που είχε σκοτώσει ένα σωρό ταύρους δυο χρόνια τώρα. Οι βοηθοί κουνώντας τις κάπες τους στα μάτια του ταύρου, κατάρθωσαν να τον παρασύρουν μακριά απ' τον κινδυνεύοντα συνάδελφό τους. Ο ταύρος όμως άνασήκωσε το κεφάλι

του, κύτταξε όλους αυτούς τους έχθρους γύρω του, κι' ώρμησε επάνω στον Λουκά Μπλάνκο που θρίσκοταν πιο κοντά του.

Ο Λουκάς στράφηκε στις φτέρνες του με χάρη, άταραξία και σθελτώσυνη, τοποθέτησε μπρός του την πορφυρή κάππα του κι' ο ταύρος πέρασε χωρίς να μπορέσει να τον χτυπήσει. Η άποτυχία αυτή έξηρέθισε το ζώο, το όποιο ώρμησε πλέον εναντίον των βοηθών. Αυτοί τρέξανε τρομαγμένοι και σβέλτοι στον φράκτη και πήδησαν έξω. Ο τελευταίος όμως από αυτούς ένοιωσε την πνοή του ταύρου να του καίει τη ράχι του.

Ο ταύρος χτύπησε θυμωμένα με τα κέρατά του το φράχτη και κατόπιν προσπαθούσε να βγάλει απ' το κεφάλι του μία καππότα που τοδε ρίζει ο τελευταίος βοηθός για να γλυτώσει. Χτυπούσε τα πόδια του μά τίποτε, άφριζε, έμουγκριζε και τέλος την έκαμε κομμάτια, πατώντας την κάτω. Το σχίσιμο της καππότας του άφησε ελεύθερα τα πύρινα μάτια του και μπόρεσε ν' άντικρύσει στην άλλη άκρη του στίβου τον άρχιταυρομάχο Κουχαρές και το Λουκά Μπλάνκο που στεκόντανε ήσυχοι και δίνανε διαταγές στους άλλους. Τρεις βοηθοί είχαν βγάλει τον πληγωμένο καθαλλάρο από κάτω απ' το σκοτωμένο άλογο και τον μετέφεραν στο φράχτη. Τα δύο άλογα ήσαν πειά νεκρά. Ο τρίτος καθαλλάρος με την λόγχη στεκότανε επάνω στο άλογό του άκίνητος σαν μπρούτζινο άγαλμα. Ο ταύρος πήδησε δυο-τρείς φορές, πήρε φόρα κι' ώρμησε στους βοηθούς που βαστούσαν τον πληγωμένο. Οι τρείς βοηθοί φοβηθήκανε. Παράτησαν τον πληγωμένο και τρέξανε προς το φράχτη για να γλυτώσουν. Ο πληγωμένος, άν και μισολιγοθυμισμένος, έκαμε δυο βήματα κι' έπεσε κατά γής. Ο ταύρος πήγαινε τώρα κατ' επάνω του, μά ξεσφαι

άπάντησε ένα άπρόσπτο έμπόδιο. "Ήτανε ο τρίτος καθαλλάρος που ώρμησε καλπάζοντας και στάθηκε άνάμεσα στον ταύρο και στον πληγωμένο σύντροφό του.

Ο ταύρος έκοψε με λύσσα τη λόγχη σαν νάτανε καλάμι κι' έδωσε μια δυνατή κερατία στο άλογο. Βαρεία λαθωμένο το ζώο σηκώθηκε στα πιανά του πόδια κι' έφερε προχωρώντας έτσι τον καθαλλάρο ως την άκρη του στίβου. Ο ταύρος φάνηκε να διστάζει. Κυττούσε άλλοτε τον πληγωμένο που βρίσκοταν εξαπλωμένος κάτω κι' άλλοτε τον καθαλλάρο ταυρομάχο. Σε ποιόν από τους δυο θα ριχνότανε; Τέλος χύμηξε εναντίον του πληγωμένου, τον όποιο ο Λουκάς Μπλάνκο βοηθούσε να σηκωθεί στα γόνατά του.

Ο Λουκάς Μπλάνκο βλέποντας τον κίνδυνο, τοποθετήθηκε μπρός στον πληγωμένο κι' άπλωσε την κάππα του. Ο ταύρος γελάστηκε, πήδηξε άπάνω στην κάππα και θρέθηκε δέκα βήματα μακριά.

Εν τώ μεταξύ οι βοηθοί ταυρομάχοι ξανακάτεβήκανε στο στίβο, θρήκαν καιρό, ώδηγήσανε τον πληγωμένο στο φράχτη και ξανακατέβαινοντας πάλι, τριγυρίσανε τον ταύρο, κουνώντας τις κάπες τους. Το ζώο όμως κύτταζε τώρα μόνον τον Λουκά Μπλάνκο. Φαινόταν πως ήθελε να παλαίση με τον έχθρό αυτόν. Κι' όταν ένας ταύρος κυττάζει έτσι έναν άνθρωπο, σπανίως αυτός γλυτώνει απ' το θάνατο!

Ο Λουκάς όμως κύτταζε το ζώο με περιφρόνησι. Ο ταύρος ώρμησε επάνω του με το κεφάλι σκυμμένο. Πριν όμως τον έγγισι, ο Λουκάς, πήδησε ψηλά και πέρασε πάνω από το έρεθισμένο ζώο! Το πήδημα αυτό ένθουσίασε το πλήθος. Δεν άκουγε κανείς πειά μόνον χειροκροτήματα, άλλα και φωνές, φωνές άγρίων θηρίων:

— Μπράβο, Λουκά, ούρλιαζαν εί-

κοσι χιλιάδες στόματα.

Οι άνδρες ρίγνανε μέσα στο στίβο τα καπέλλα τους και ή γυναίκες μπουκέτα, λουλούδια και τις θεντάγιες τους!

Ο Λουκάς χαιρετούσε το πλήθος χαμογελώντας. Ο ταύρος έφρένιαζε πειά. Ώρμησε πάλιν έναντίον του Λουκά με λύσσα. Ο ταυρομάχος όπισθοχωρώντας πάτησε πάνω σε χόρτα, γλύστρησε κι έπεσε κατά γής.

Μιά μεγάλη φωνή φρίκης βγήκε από είκοσι χιλιάδες στόματα και κατόπιν έγινε νεκρική σιωπή. Ο ταύρος τοιμαζότανε να χτυπήσει τον ταυρομάχο, όταν νέος έχθρος μπήκε στη μεση. Ήταν ο πρώτος καθαλάρης πάνω σ' ένα γερό άλλογο. Χύθηκε πάνω στο ζωο τη στιγμή που χαμήλωνε τα κέρατα για να χτυπήσει το Λουκά και τον τραυμάτισε με τη λόγχη του. Ο ταύρος ώρμησε τώρα έναντίον του νέου αυτού αντίπαλου, στάζοντας αίμα. Ο Λουκάς βρήκε καιρό, σηκώθηκε και χαιρέτησε τους θεατάς γελαστός και ύπερήφανος.

Ο ταύρος είχε αρχίσει να χάνει τώρα την όρμη του. Άκούστηκε συγχρόνως να χτυπά ή σάλπιγγα, αναγγέλλουσα την τελειωτική πάλη κατά του ζωού. Αυτή τη φορά ένας απ' τους δύο ή ο ταύρος ή ο ταυρομάχος θα έσκοτώνονταν...

Άμέσως όλοι οι ταυρομάχοι φύγανε κι' άφησαν το στίβο ελεύθερο στον αρχηγό τους, ταυρομάχο Κουχαρές.

Ο Κουχαρές ήταν άνθρωπος τριάντα εξ χρονών, λιγνός, μετρίου αναστήματος, ένας απ' τους καλύτερους και πιο απόβους ταυρομάχους της Ισπανίας. Τράβηξε προς τον ταύρο, κρατώντας στο ζερβί του χέρι το σπαθί του κρυμμένο μέσα σ' ένα κόκκινο πανί.

Ο Κουχαρές έριξε τότε μακριά το καπέλλο του με ύπερήφανο ύφος και προχώρησε προς το ζωο, το οποίο οι βοηθοί ταυρομάχοι είχαν φέρει πρό του βασιλικού θεωρείου.

Ο Κουχαρές έκούννησε το κόκκινο πανί μπρός στα μάτια του ζωού και αυτό ώρμησε επάνω του. Ο Κουχαρές στριφογύρισε επάνω στις

φτέρνες του και το ζερβί κέρατο του ζωού μόλις άγγιξε το στήθος του. Αυτό ήταν ένα κατόρθωμα κι' ο κόσμος χειροκρότησε.

Ο ταύρος ακούοντας τα χειροκροτήματα άναψε απ' το θυμό και ξαναγύρισε επάνω στον ταυρομάχο, μα αυτή τη φορά αυτός τον περίμενε με το σπαθί στο χέρι και του κατάφερε ένα δυνατό χτύπημα. Το σπαθί στράβωσε σαν βέργα και πέταχτηκε στον αέρα. Είχε χτυπήσει στο κόκκαλο! Ο ταύρος αισθάνθηκε έν τούτοις το χτύπημα, πόνεσε, άφησε έναν άγριο μυκηθμό κι' ώρμησε κατά του Κουχαρές άφρίζοντας.

Συνέβη τότε κάτι το πραγματικώς θαυμάσιο, που έδειχνε πως ο άνθρωπος αυτός εγνώριζε κατά βάθος τους ταύρους και ήξερε να παλαίη μαζί τους. Άπλώνοντας το κόκκινο πανί που τουχε μείνει στα χέρια μπρός στον ταύρο, τον παρέσυρε σε διάφορα μέρη του στίβου, ζαλίζοντάς τον και κουράζοντάς τον. Δέκα φορές ο ταύρος ώρμησε έναντίον του, μα δεν μπόρεσε να τον χτυπήσει.

Τέλος ο Κουχαρές πήρε ένα άλλο σπαθί και στάθηκε πάλιν εις προσοχήν. Ο ταύρος ώρμησε. Αυτή όμως τη φορά το σπαθί χώθηκε ολόκληρο στο στήθος του ζωού, το οποίο γονάτισε φυσώντας και θογώνοντας βαρείά.

Ο Κουχαρές χωρίς να γυρίσει να το κυττάξει πειά, προχώρησε, γονάτισε μπρός στο βασιλικό θεωρείο και χαιρέτησε με σεβασμό μα κ' ύπερηφάνεια.

Ένας βοηθός σύρθηκε έν τω μεταξυ ως το γονατισμένο ζωο, σηκωσε το στίλετο του, το χτύπησε στο στήθος και το άποτελειώσε. Η μουσική έπαιξε συγχρόνως αναγγέλλοντας το θάνατο του ταύρου! Και την ίδια στιγμή βγήκαν από μια πόρτα ένα κάρρο με τέσσερα μουλάρια καταστολισμένα με μικρές παντιέρες για να μεταφέρει το σκοτωμένο ζωο. Τέσσερες ύπηρετες ρίχνανε τώρα άμμο στα ματωμένα μέρη του στίβου. Η ταυρομαχία είχε τελειώσει...

ΦΕΡΝΑΝΔΟΣ ΚΑΜΠΑΛΕΡΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΔΙΟΝ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ

Να το ξέρουν άρα γε οι σημερινοί λουόμενοι, αυτοί που έχουν τα λουτρά στο πρόγραμμα της ημέρας και εκείνοι που θεωρούν τα μπαιν-μίζτ όπως περίπου κάθε άλλη φυσική και άπλη έπικοινωνία των δύο φύλων στους τόπους των συγκεντρώσεων, ότι πρό δύο μόλις αιώνων τα λουτρά τα άγνοούσαν σχεδόν στην Εύρώπη ή τα θεωρούσαν πράξιν άμαρτίας ή επικίνδυνα στην ύγεια!

Είνε ιστορική άλήθεια ότι ή Εύρώπη όφειλε στους λαούς της Ανατολής, για να μην ειπούμε μόνον στην κληρονομία των αρχαίων Έλλήνων, τον πολιτισμό της χρήσεως του άφθόνου νερού για την καθαριότητα του σώματος. Εδέησε να ώριμάσει ή Αναγέννησις, να μεταφερθούν τα βυζαντινά ήθη στους νέους λαούς του γνωστού κόσμου, για να έπικοινωνήσουν οι Ευρωπαίοι με την Ανατολή και να χαρούν το εξαίσιο αυτό δώρο της φύσεως στον άνθρωπο, το νερό.

Ο Μισελέ που έτοποθετήθη στο παρατηρητήριο του ιστορικού προκιομένου με το ισχυρότερο όπτικό αισθητήριο, πνεύμα ανώτερο που δεν αισθάνθηκε ποτέ την ανάγκη της ματαίας κολακείας των λαών, έχει γράψει εξ άφορμής της ιστορίας των λουτρών ένα μικρό λίβελλο.

«Άπέδωσαν τη λέπρα στις σταυροφορίες, στην Άσία. Άλλά ή Εύρώπη την είχε αυτή ή ίδια.

»Ο πόλεμος που έκήρυξε ο μεσαιών και έναντίον της σαρκός και έναντίον της καθαριότητας, ήτο έπομένον να φέρη τον καρπό του. Περισσότερες από μία γυναίκες που συγκαταλέγονται μεταξύ των άγιων

έκαυχήθησαν ότι δεν έπλυναν ποτέ ούτε καν τα χέρια τους. Και πολύ λιγώτερο το άλλο σώμα. Υπήρξαν αιώνες που κάθε καθαριότητα την έφοβούντο σαν ρύπο άμαρτίας.

»Κανένα λουτρό κατά τη διάρκεια χιλίων έτών.

»Είνε βέβαιον ότι κανείς από εκείνους τους ίππώτας και από εκείνες τις ώραιες, τις τόσο αιθέριες, οι Πάρσιφαλ, οι Τριστάνοι, ή Ίζόλδες δεν έπλύνοντο. Από αυτό προήλθε το δυστύχημα εκείνο, το τόσο λίγο ποιητικό, στην έποχή του ρωμαντισμού, ή φαγούρα που έκανε να ξύωνται μανιωδώς οι άνθρωποι του δεκάτου τρίτου αιώνας.

»Ο Μισελέ έννοεί φυσικά τους ανθρώπους της Δύσεως, γιατί στην ίδια έποχή στην Ανατολή έσυνεχίζετο ή χρήση των λουτρών που είχαν κληρονομήσει οι βυζαντινοί από τους Ρωμαίους και τους Έλληνες και που δεν έπαυσαν ποτέ να κάνουν οι Τούρκοι και οι άλλοι Μωαμεθανοί χάρις στην πρόνοια του Έδου του προφήτου των.

»Ο άνθρωπος από τότε που έγύριζε σχεδόν άγριος, έκτεθειμένος στις αστάθειες του καιρού και στις τραχύτητες της κάθε έποχής, συνήθισε το σώμα του στα νερά των πηγών και των μικρών ποταμιών, μέσα από τα όποια περνούσε. Έτσι καθαριζέτο από τας άκαθαρσίας που του δημιουργούσε ή έπαφή των γύρω του. Αυτό ήταν μία από τις ένστικτες άνάγκες στην όποία τον ώδηγούσε ή ίδια ή φύσις, στην όποία δεν έπαυσε ποτέ να ύπακούη ή ανθρωπίνη ύπαρξις. Η φυσική αυτή συνήθεια τον έκαμε να φθάνη ταχύτατα στη χρήση λουτρών τε-

χνητών. Από τη μυθολογία γνωρίζουμε ότι ο Ήρακλής μεταχειρίσθηκε θερμά λουτρά. Υπάρχει νόμισμα των Θερμών, μικρᾶς οικεικτικῆς πόλεως, όπου παριστάνεται ο μέγας ἥρωας κοντὰ στη θερμὴ πηγὴ τῆς πόλεως. Στὶς Θερμοπόλεις, κατὰ τὴ μυθολογία πάντοτε, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ἡφαίστος ἐφρόντισαν νὰ ἀναβλύσουν θειοῦχα νερά, ὅπου ὁ ἀγαπημένος τῶν θεῶν Ἡρακλῆς ἐλούσθη πρῶτος γιὰ ν' ἀναλάβῃ δυνάμεις.

Ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ἐμπῆκε στὸν πολιτισμὸ του λουομένου. Ἡ θαυμαστὴ γύρω του φύσις, τὸ πνεῦμα του τὸν ὠδηγοῦσε στὸ λουτρό, σὰν σὲ μιὰ πηγὴ διαρκoῦς ἀνανεώσεως. Ἀπὸ κάθε ἑλληνικὴ ἀκτὴ εἶχε περάσει ἡ παρθενικὴ Ἀρτεμις καὶ ἐλούζετο. Ἡ Ἡρα ἀνανέωνε τὴν ὡμορφίαν της καὶ τὴν γονιμότητά της σὰν νὰ ἀναδημιουργοῦσε μιὰ νέα παρθενικότητα μετὰ τὰ λουτρά. Ὁ ταῦρος τῆς Εὐρώπης ποὺ ὠρμησε μαζὺ τῆς μέσας στὴ θάλασσα, ὁ κύκνος ποὺ βρῆκε τὴν Λήδα στὴν ὄχθη μιᾶς δροσερῆς πηγῆς, τὸ κύμα μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀνεδύθη ἡ Ἀφροδίτη, εἶνε ἐκτὸς τῶν ἄλλων σύμβολα τῆς ἀμέσου σχέσεως τοῦ προϊστορικοῦ Ἑλλήνος μετὰ τὸ νερό. Τὰ λουτρά μετὰ τὰ ὁποῖα ἡ Μήδεια ἀνανέωνε τὶς δυνάμεις τοῦ Ἰάσωνος εἶνε μιὰ ἄλλη ἀλληγορία τῆς καθιερώσεως πλέον τῶν ἱαματικῶν λουτρῶν στὴν προοιμιακὴ πηγὴ. Ἡ Στυξ, ἡ Ἰπποκρήνη, ἡ Κασταλία, τόσες ἄλλες ἱερὲς πηγές, εἶνε περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ὁ Ὀμηρὸς δίδει λαμπρὰς εἰκόνας. Τὸ λουτρό ποὺ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃ καθένας ἀπὸ τοὺς ξένους τῆς Κίρκης, νομίζει κανεὶς ὅτι εἶνε λουτρό τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ ἀπόψεως μέσων καὶ τρόπου. Τὰ λουτρά τῆς Ναυσικάς εἶνε μιὰ ἄλλη λαμπρὰ ὡμορφία.

Ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἶχε τελείως ἐν χρήσει τὰ λουτρά. Ἐνα πλῆθος παραστάσεις τῶν ἀρχαίων

ἀγγείων, μᾶς δίνουν ζωηρότερα τὴν εἰκόνα τῶν λουτρῶν ποὺ περιγράφουν οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς. Μιὰ θαυμαστὴ τερακότα τῆς Τανᾶγρας παριστάνει δύο γυναῖκες τὴ μιὰ γυμνὴ μπροστὰ σὲ μιὰ κρήνη καὶ τὴν ἄλλη μ' ἓνα σεντόνι μόλις σκεπασμένη ὅπως ἡ Ἀφροδίτῃ τῆς Μήλου νὰ περιμένῃ τὴ σειρά της. Καὶ χάρις στὸν Πλάτωνα μαθαίνουμε ὅτι ἡ εὐεργεσία τοῦ νεροῦ ἐρχεται ἀπὸ πολὺ μακριά. Τὰ μετεχειρίζοντο στὴ μυθικὴ Ἀτλαντίδα. Περιγράφονται λουτήρες καταπληκτικῆς πολυτελείας.

Ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες ἐπῆραν τὰ λουτρά οἱ Ῥωμαῖοι, ποὺ τὰ ἐφθασαν πράγματι σὲ τόση περιωπὴ καὶ λαμπρότητα, ὥστε νὰ γίνωνται μέσα σ' αὐτὰ τὰ ὄργανα τῶν αἰώνων τῆς παρακμῆς. Καὶ ἀπὸ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς τὰ ἐκληρονόμησε τὸ Βυζάντιον, ὅπου ἓνα μεγάλο μέρος τῶν δημοσίων ἔργων τῶν αυτοκρατορῶν ἦσαν οἱ λουτήρες. Στὸ Παρίσι ἀκμή εὐρέθῃ ἀρχαῖο λουτρό, ἔργο τῆς ἐνδόξου διαδόσεως ἀπὸ ἐκεῖ τοῦ αυτοκράτορος Ἰουλιανοῦ.

Ἀλλὰ παραλλήλως πρὸς τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ κόσμον εἶχαν καθιερώσει τὰ λουτρά καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχαῖοι λαοί. Τὰ λουτρά γιὰ τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτελοῦσαν ἓνα ἱερὸ καθῆκον. Οἱ ἱερεῖς ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ πλένωνται τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα καὶ δύο τὴν νύκτα. Οἱ σύζυγοι ὤφειλαν πρὶν νὰ κατακλιθεῖν νὰ λουστοῦν. Ὁ ἄσσυριακὸς πολιτισμὸς καὶ ὁ θαβυλωνιακὸς μᾶς ἀφῆσαν ἐπίσης μνημειώδη ἑρείπια λουτρῶν. Οἱ Πέρσαι τὸ ἴδιο. Ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἐμπῆκε στὰ λουτρά τοῦ Δαρείου κατεπλάγη. Οἱ Ἑβραῖοι ἐλούζοντο ἐπίσης κατὰ θρησκευτικὴν ὑποχρέωσιν. Ὁ Μωϋσῆς ποὺ δὲν ἦτο μόνον μέγας νομοθέτης ἀλλὰ καὶ μέγας ὑγιεινολόγος, εἶχεν ἐπιβάλλει τὰ λουτρά δὲ νόμου. Οἱ ὠραῖοι θρόνοι τῆς Βηθσαβέε καὶ τῆς Σουσάνας, μαρτυροῦν πόσον συχνὰ ἡ γυναῖκες τῶν Ἑβραίων εὐρίσκοντο στὰ λουτρά.

Τὴν παράδοσιν αὐτὴν τῶν ἀρχαίων λαῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐσυνέχισαν

οἱ Τοῦρκοι, στοὺς ὁποίους καὶ ὀφείλεται ἡ συντήρησις τῶν λουτρῶν στοὺς σκοτεινοὺς αἰῶνας, ποὺ μιὰ παρεξήγησις τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἀμαθοῦς κλήρου, ἔκαμε τὴν χριστιανικὴν ἀνθρωπότητα νὰ περάσῃ αἰῶνας ἀκαθαρσίας.

Ἡ φοβερὰ περίοδος γιὰ τὴν ὁποία μιλεῖ ὁ Μισελὲ ἀρχίζει. Ἡ ἀνθρωπότης, ἀφοῦ ἐπροχώρησε μετὰ λαμπρὰ φῶτα ποὺ ἔρριχναν στὴ θριαμβευτικὴ λεωφόρο τῆς αἰ Ἀθηνᾶς, ἡ Ῥώμη, ἡ Ἀλεξάνδρεια, ἐαναγορεύει ἑξάφνα πίσω. Καὶ σὲ λίγο τὸ σκοτάδι γίνεται τόσο ὥστε χάνει ἐντελῶς τὸ δρόμὸ τῆς. Ὁ κλήρος τῆς νέας θρησκείας γιὰ νὰ χτυπήσῃ ἐκείνην ποὺ κατελύθη, πρὶν ἐδίδασκε τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, ποὺ

τὴν μετέβαλε ἡ παρακμὴ τῆς σὲ κτηνώδεις ἱκανοποιήσεις τῶν αἰσθήσεων, ἀρνείται στὸν ἄνθρωπο καὶ τὶς ἀγνόητες χαρὲς, κ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἀγαθοὺς ὅρους τῆς ζωῆς του. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ὑποφέρει. Ἡ ζωὴ του πρέπει νὰ εἶνε τέτοια, ὥστε στὸ τέλος νὰ πάρῃ δελτίο μὲ κατάλογο ὅσο τὸ δυνατόν πρὸ πολλῶν θασάνων γιὰ νὰ τὸν μπάσῃ στὸν Παράδεισο ὁ Ἅγιος Πέτρος. Ὅλα πέφτουν παντοῦ. Στὰς Ἀθήνας ὁ μητροπολίτης δὲν ξέρει οὔτε ὅσα γράμματα χρειάζονται γιὰ μιὰ ὑπογραφή στὰ ἐπιτόμια. Στὴν Ἀλεξάνδρεια ἔχει σθῦσι καθεστὴς καὶ ἐπαναλαμβάνουν μόνον τὰ ἀσκητικὰ παραγγέλματα τοῦ Γρηγορίου ποὺ θεωρεῖ τὸ λουτρό ἀμάρτημα καὶ τὸ ἐπιτρέπει μόνον γιὰ λόγους ὑγείας, τοῦ Ὠριγένης, τοῦ Κλήμεντος. Στὴ Ῥώμη κυριαρχεῖ ὁ Κλήμεντος, ποὺ ἐν ὀνόματι τῆς δευτέρας ζωῆς, θασανίζει τοὺς ἀνθρώπους: ὁ Πάπας.

Στὸ Παρίσι, ἀπὸ τὴν λαμπρὰν διάθασιν τῶν Ῥωμαίων εἶχε μείνει μόνον τὸ ἐρείπιον τῶν Θερμῶν ποὺ εἶχεν ἰδρύσει ὁ τελευταῖος Ἑλληνας ἡγεμὼν: ὁ Ἰουλιανός. Ἀλλὰ τὸ ὁ-

νομα τοῦ Ἰουλιανοῦ τὸ ἀναφέρουν μετὰ φρίκην. Εἶνε ὁ ἀποστάτης. Μόνον ἐκεῖ μακριὰν, εἰς τὴν ἀνατολικὴν αυτοκρατορίαν, ἀνθίστανται ἀκόμη. Περνοῦν ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Βυζαντίου αυτοκράτορες ποὺ προσπαθοῦν νὰ θυμηθοῦν ὅτι εἶνε Ἕλληνοῤωμαῖοι. Ὁ φανατισμὸς τοὺς θαπτίζει εἰκονομάχους καὶ τὸ κακὸν προχωρεῖ. Ὅλα πρέπει νὰ ὑποκύψουν. Τὸ μόνον ἀγαθὸν ποὺ συντηρεῖ ἡ Ἀνατολὴ εἶνε τὰ λουτρά τῆς. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲν εἶχον παῦσαι νὰ λειτουργοῦν λουτήρες δημόσιοι καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ κατακτητὴς τῆς καλῆς Ὀμάρ καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ Ἀμρόν καίνε τοὺς 150.000 τόμους τῆς ἱστορικῆς βιβλιοθήκης τῆς πόλεως, ἀλλὰ διατηροῦν τοὺς ἀλάστον τὰ λουτρά. Στὸς λαοὺς τῆς Δύσεως, ὁ καθολικισμὸς

ἀποπνίγει ὁλοένα καὶ περισσότερο τὴν ζωὴ. Ὁ ἅγιος Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἐθεωροῦσε τὰ λουτρά ἓνα εἶδος προπαρασκευῆς γιὰ ὄργανα, ὁ Ἀθανάσιος ἀπαγορεύει στὰς παρθένους νὰ πλύνουν τίποτε ἄλλο ἐκτὸς τῶν χειρῶν καὶ ποδιῶν καὶ ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος παρουσιάζει ὡς μῶδον τὸν ἅγιον Ἰλαρίωνα. Ὁ ὁσῖος αὐτὸς δὲν εἶχε ἀλλάξει ποικίλως

σὲ ὅλην τὴν ζωὴν. Καὶ ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀνατολὴν μοναστήρια μετὰ ἑκατοντάδας μοναχῶν ποὺ μιμοῦνται τὸν Ἰλαρίωνα. Καὶ τόση εἶνε ἡ ἀντιπάθεια τοῦ κλήρου, ποὺ διέπει τὰ πάντα καὶ ρυθμίζει τὴν ζωὴν, πρὸς τὰ λουτρά, ὥστε ἐπιβεβαιώνεται ἀκόμη καὶ οἱ γιατροί. Ὁ δόκτωρ Καμπανές ἀνεκάλυψε ἔγγραφο ἱατρικὴν ὁδηγίαν τοῦ μεσαιῶνος ποὺ χαρακτηρίζει τὰ λουτρά ἀνθυγιεινά. Δὲν λουζοῦνται πλέον. Ὁ ἱστορικὸς τοῦ Καρλομάγνου, ἀναφέρει ὅτι ὁ μέγας ἐκεῖνος βασιλεὺς ἐσυνέχισε τὰς ρωμαϊκὰς αυτοκρατορικὰς παραδόσεις, μόνον καὶ μόνον γιὰτὶ ἀγάποῦσε πολὺ τὰ λουτρά. Εἶνε καὶ ἄλλοι ποὺ διατηροῦν λουτήρας, ἀλλ' εἶνε τόσο λίγοι, ὥστε τοὺς ἀναφέρουν οἱ ἱστορικοί. Τὰ θερμά λουτρά ἔχουν ἑξα-

φανισθή εξ ολοκλήρου μέχρι του δωδεκάτου αιώνα. Και τότε μόνον αρχίζουν πάλιν χάρις στους σταυροφόρους, που γυρίζουν από την Ανατολή. Τα λουτρά καθιερούνται σιγά-σιγά κατά τον 14ον αιώνα. Η επικοινωνία με την Ανατολή είνε περισσότερο πυκνή. Έν τούτοις ή εκκλησία ανθίσταται όσο μπορεί ά- κόμη. Υπάρχει μία απόφασις της Συνόδου της Αθηνών το 1441 που άπαγορεύει και στους παντρεμένους να πηγαίνουν στα λουτρά. Υ- πάρχουν δημόσια τώρα πειά, αλλά τα θεωρούν κέντρα διαφθοράς.

Τα λουτρά καθ' όλον σχεδόν τον 15ον και 16ον αιώνα, περνούν στην Εύρώπη ως νέα επικίνδυνα ήθη. Και πώς οι ήθικολόγοι της εποχής κραυγάζουν για τη φοβερή μόδα των λουτρών. Αυτός ο σκανδαλο- γράφος Μοραντώμ τά θέλει καχύ- ποπτος. Ο Όλιβιέ Μαγιάρ τά καυ- τηριάζει. "Αλλωστε στα λουτρά εί- χαν αρχίσει να μεταχειρίζονται ά- ρώματα, καλλυντικά μυστικά. Και δεν καθιερώνονται ως άπαραίτητα, ως ανάγκη της ζωής, παρά μόνον κατά το τέλος του 18ου αιώνα. Τότε μόλις βρίσκουμε στα παλάτια των Βερσαλλιών με την Μαρία Άν- τουανέττα επί κεφαλής να γίνονται κάθε μέρα λουτρά. Η κυρία ντέ Καμπάν τά περιέγραψε θαυμάσια.

Η πρόοδος αυτή της ευρωπαϊκής ζωής του 18ου αιώνα, όφειλεται εις τους ταξιδιώτας της Ανατολής. Την είχαν αρχίσει οι σταυροφόροι, αλλά οι περιηγηται του 16ου, του 17ου και του 18ου αιώνα έγιναν οι κή- ρυκες των λουτρών. Περιγράφουν τά τουρκικά λουτρά στα βιβλία που εκδίδουν όταν ξαναγυρίζουν στις πατρίδες τους και ό θαυμασμός προς την ευτυχίαν αυτήν εκδηλώνε- ται. Οι Τούρκοι, εκείνο που δεν έ- καμαν εις τίποτε άλλο, τό έκαμαν στα λουτρά. Οι λουτήρες των είνε έργα τέχνης. Εκεί άπασχολούνται οι αρχιτέκτονές των, εκεί μεταχει- ρίζονται τά μάρμαρα, τά πολύτιμα μέταλλα. Η γυναικες των, ή πλού- σιες χανούμ, άφοϋ τους είνε άπη- γορευμένη κάθε άλλη χαρά έξω ά- πό τό σπίτι, διημερεύουν σχεδόν στα λουτρά. Εκεί γνωρίζονται με-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΓΑ

ΤΟ ΒΑΡΕΛΙ ΤΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

"Όλος ό κόσμος ξέρει πως ό Διο- γένης ζούσε μέσα σ' ένα βαρέλι, το- ποθετημένο στη γωνία ενός δρόμου των αρχαίων Αθηνών, πράγμα που για τόν περιφημο κυνικό φιλόσοφο άπλοπο.ούσε τό ζήτημα της κατοι- κίας. Η παράδοσις λέει ακόμα ότι όσάκις ό Διογένης έβγαίνει από τό βαρέλι του, κρατούσε στο χέρι ένα φανάρι και όταν τόν ρωτούσαν τί έψαχνε να βρη με τό φανάρι στα χέρια, εκείνος άπαντούσε:

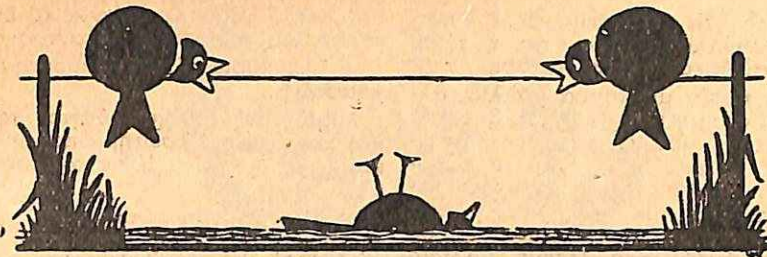
— Ζητώ άνθρωπον!

"Ηθελε μ' αυτό να πη ότι οι γεν- ναίοι, οι δραστήριοι και οι ήθικοι άνθρωποι ήταν σπάνιοι στάς Αθή- νας της εποχής του. Οι αρχαιολό- γοι θέλησαν να εξακριβώσουν την αλήθεια της περιφήμου αυτής ίστο- ριούλας και βρήκαν ότι, πράγματι, τά φανάρια ήσαν γνωστά εκείνη την εποχή, γιατί ένα πρόσωπο μιάς κωμωδίας του Άριστοφάνους πα- ρουσιάζεται επί σκηνής μ' ένα φα- νάρι στα χέρια. Μά δεν συμβαίνει τό ίδιο και με τό περίφημο βαρέλι. Ένα κομμάτι αρχαίου μνημείου, τό όποιο υπάρχει ακόμα στο άρχαιο- λογικό μουσείο των Αθηνών, παρι- στάνει τό Διογένη να μπαίνει μέσα σ' έναν τεράστιον άμφορέα, μισο- σπασμένον. Άρα ή κατοικία του Διογένους ήταν άμφορεύς και όχι βαρέλι, όπως έσφαλμένως πιστεύε- ται.

ταξύ των, εκεί γίνονται ή συνανα- στροφές των, παραθέτουν γεύματα όλόκληρα ή μία στήν άλλη. Οι Τούρκοι ιερωμένοι πλύνονται διαρ- κώς όπως οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ίε- ρεις. Οι πιστοί για να μποϋν στα τζαμιά πρέπει να καθαριστοϋν για να τούς άκούση ό προφήτης.

Αυτός ό πολιτισμός, από τόν ό- ποιον προήλθαν τά σημερινά λου- τρά, ή χαρά των εκατομμυρίων αν- θρώπων που λούζονται στις λουτρο- πόλεις και στις έλεύθερες άκτές συνετηρήθη από τους Τούρκους. Η Εύρώπη τούς τόν όφειλει.

Δ. Α. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΦΡΑΠΙΕ

Η "ΕΥΓΕΝΙΚΗ", ΚΥΡΙΑ

"Ήταν ένα απόγευμα θαυμάσιο — ένας γλυκός καιρός που λές έδινε την εύτυχία. Περιπατητά ζωηροί έ- γέμιζαν τους δρόμους, τις λεωφό- ρους και στους κήπους οι μπάνκοι ήσαν γεμάτοι φτωχούς, μενάλους, μικρούς, άνδρες, γυναίκες που ζε- σταίνονταν στον ήλιο.

Ο άέρας ήταν γεμάτος ευώδιες. Ήταν τέλος μία από τις σπάνιες στιγμές που ένα ξάνοιγμα των καρ- διών νικά τις ανθρώπινες δυνάμεις και κάνει όλους ι' αναποϋνε τών πλησίον τους.

* * *

Και να γιατί ό Λάζαρος τεχνίτης στα χρυσafικά, χωρίς δουλειά, ά- πελπισμένος ακόμα χθές που δεν κατώρθωνε τέλος να νικήση τη δυ- στυχία, θρισκόταν πάλι στο δρόμο με νέες έλπίδες, και σχεδόν χαρού- μενος.

"Ήταν ψηλός, λεπτός, με πλατύ μέτωπο, με λαμπερά μάτια, με πρό- σωπο άδύνατο και χλωμό.

Τόν είχαν διώξει άπ' τό μαγαζί που δούλευε έδω και δυό μήνες και τώρα μάταια πήγαινε παντού ζητών- τας έργασία. Είχε τόσο φτωχό πα- ρουσιαστικό, τόσο άδυνατισμένο πρόσωπο...

Γιά λίγες μέρες του έδωκαν να κάνει τοιχοκολλήσεις, έπειτα να μοιράζει προγράμματα.

Είχε κουρασθή πειά να τριγυρνά έτσι στ' άδικα, όταν τόν έγέμισε κι' αυτόν ή άνοιξιάντικη αίσιοδοξία. Η παρέλασις των καλοπερασμένων

διαβατών του έκανε ευχαρίστησι, αισθανόταν πως τώρα πειά θάβρι- σκε δουλειά. Θα τόν έπαιρνε κανέ- νας κοσμηματοποιός ή κανένας έρ- γοστασιάρχης που έκανε χάλκινα κομψοτεχνήματα.

Θά παρουσιάζονταν άπλά, με ά- ξιοπρέπεια, όχι σαν πεινασμένος ζη- τιάνος, αλλά σαν τεχνίτης περήφα- νος για την τέχνη και την αξία του. Τί διάβολο! ήταν πειά καιρός γιατί είχε θουτηχτή στα χρέη! Στο σπίτι που έμενε, ποτε ό ένας και ποτε ό άλλος τόν βοηθούσαν — όταν δεν έτοιχοκολλούσε και δεν μοίραζε προγράμματα — και μιά την άλλη- θεια, άρχιζε να ντρέπεται τούς κα- λούς αυτούς ανθρώπους που δεν ή- σαν δά και πολύ πλουσιότεροι του. Ίλε και ένα κοριτσάκι έξη χρόνων του είχε δώσει τό άπογευματινό του.

Ο Λάζαρος τά συλλογίζοταν αυ- τά ενώ περπατούσε.

— Έννοια σου, θά δής μόλις θά- χω λεπτά...

Κι' έξαφνα του ήλθε μιά έμπνευ- σις. Θα πήγαινε να παρουσιαστή σ' ένα από τά μεγαλύτερα κοσμηματο- πωλεία του Παρισιού, ένα κατάστη- μα τόσο όνομαστό που δεν είχε τολ- μήσει ως τώρα ούτε να πλησιάση. Σήμερα όμως τίποτε δεν τόν εφό- βιζε.

Όταν έφθασε έν τούτοις μπρός στο κατάστημα κοντοστάθηκε για να σκεφθή τί θά έλεγε.

Στις μεγάλες προθήκες άμύθητος

πλοῦτος ἦταν ἐκτεθειμένος. Ἐκύνταζε, ἐσυλλογιζόταν, ὅταν ἡ τύχη, ἔξαφνα, ἔφερε τὴν περίστασι.

Μιά κυρία μὲ ἄσπρα μαλλιά, ἀλλὰ νέα ἀκόμη καὶ κομψή, θγήκε ἀπὸ τὸ κατάστημα. Ὁ Λάζαρος τὴν εἶδε νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο, ἔπειτα νὰ στρέφεται γιὰ νὰ φωνάξῃ τὸ σκυλάκι τῆς καὶ μ' ἓνα στραβοπάτημα νὰ κυλιέται μπρὸς σ' ἓνα ἀμάξι πού ἔτρεχε... Χωρὶς δισταγμὸ, πετάχτηκε μπρὸς στοῦ ἄλλο καὶ μὲ δυνατὸ χέρι ἄρπαξε τὴν κυρία, σώζοντάς τὴν ἀπὸ βέβαιο θάνατο.

Δὲν εἶχε πάθει τίποτε, ἀλλὰ ἐλιποθύμησε ἀπὸ τὸν τρόμο τῆς. Ὁ Λάζαρος, πού εἶχε στήσει μόνον τὸ γόνατό του, τὴν μετέφερε στοῦ κατὰστημα.

Ἐνας ὠραίος γέρος ἔτρεξε ὀδυρόμενος.

— Ἐλθίρα, ἀγάπη μου...

Ὅλοι ἔτρεχαν, οἱ ὑπάλληλοι, ἡ πωλήτριες — καὶ γρήγορα τὸ θῆμα τοῦ τρόμου ἀνέλαθε κι' ἐφώνασε:

— Ποῦ εἶνε ὁ Μπομπός;

Μπομπός ἦταν τὸ σκυλάκι, πού παρ' ὀλίγο θὰ γινόταν ἀφορμὴ τοῦ δυστυχήματος. Τὸ ἔφεραν μὲ προσοχὴ στὰ γόνατα τῆς κυρίας κι' αὐτὴ χαϊδεύοντάς το, τὸ μάλλωνε γιὰ τὴν ἀχαριστία του πού ἐπήγαινε ἱσουλίσια νὰ τοῦ πάρῃ καινούργιο λαίμοδετὴ γιὰ τὰ γενέθλιά του.

* * *

Ἐν τῷ μεταξύ κανεῖς δὲν σκέφθηκε τὸ Λάζαρο πού στεκόταν κοντὰ στὴν πόρτα συμμαζεμένος κι' αὐτὸς στοῦ γενικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κυρία. Ἐπειτα, ἔπειδὴ τὸ αἷμα ἔσταζε ἀπὸ τὸ γόνατό του κι' ἐλέγρωνε τὸ γυαλισμένο παρκέτο, ἔβγαλε τὸ μαντήλι του κι' ἔδεσε τὴν πληγὴ του, πάνω ἀπ' τὸ πανταλόνι.

Τέλος ὁ γέρος στράφηκε κι' ἔτεινε τὰ δύο του χέρια λέγοντας:

— Ἀ! κύριε, τί εὐγνωμοσύνη σὰς χρωστῶ!...

Μπρὸς τὴν διαχυτικότητά αὐτὴ καὶ καλωσύνη, ὁ σωτὴρ ὑποχώρησε ἓνα θῆμα συνεσταλμένος καὶ εἶπε ἁπλᾶ:

— Κύριε, ἤμουν εὐτυχὴς πού εἶχα τὴν δύναμι νὰ κάνω κάτι, τόσο φυσικὸ ἄλλωστε, γιὰ τὸ ὑποφέρω λίγο ἀπ' ὅτου τελείωσα τὸ στρατιωτικὸ μου. Ἐρχόμουν ἀκριβῶς νὰ σὰς ζητήσω δουλειά. Εἶμαι τῆς τέχνης.

Καὶ ὁ Λάζαρος ἔδειχνε συγχρόνως τὶς μεγαλοπρεπεῖς θιτρίνες πού ἀστραποβολοῦσαν ἀπὸ τὰ πετράδια καὶ τὰ κομψοτεχνήματα.

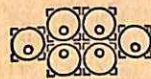
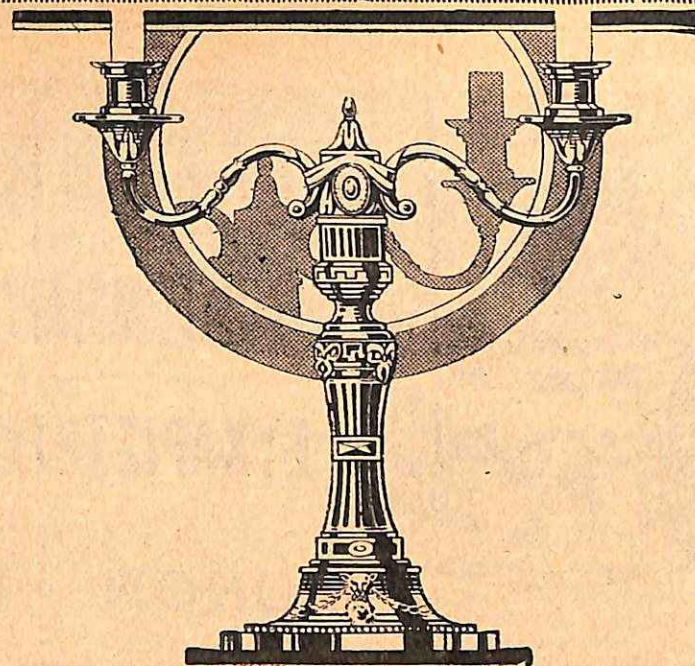
— Ἐχω τὰ βιβλιάρια μου ὑπηρεσίας... Ἄν ἠθέλατε νὰ μὲ πάρτε δοκιμαστικῶς θὰ σὰς ἤμουν ὑποχρεωμένος.

Ὁ πλούσιος ἔμπορος χαμογέλασε ἑλαφρᾶ, ἔκανε κάποια φιλικὴ κίνησι κι' ἐπῆγε νὰ μιλήσῃ τῆς γυναικας του.

Αὐτὴ, ἀφωσιωμένη στὸν Μπομπό, δὲν εἶχε ἰδῇ ἀκόμη τὸν σωτὴρα τῆς σηκώνοντας τὸ κεφάλι μὲ τὰ εὐγενικὰ χαρακτηριστικὰ πλαισιωμένα μὲ τὰ λευκὰ μαλλιά, μὲ τὰ μεγάλα μάτια γεμάτα σκέψι, ἐκύνταζε τὸ Λάζαρο ἀπὸ πάνω ὡς κάτω κι' ἐφάνηκε λυπημένη. Κατέβασε τὰ μάτια συλλογισμένη κι' ἐφίλησε τὸ σκυλάκι τῆς στὴ μύτη ἐνῶ ὁ σύζυγός τῆς τῆς μιλοῦσε σιγανά.

Ἐξαφνα τὸν διέκοψε μὲ μορφασμὸ καὶ σηκώνοντας τοὺς ὤμους τῆς εἶπε σιγανά μὲ ὕφος ἀγαθὸ, ἀλλὰ καὶ μετρημένο, σὰν ν' ἀπέδιδε δικαιοσύνη:

— Δόστου κανένα τάλληρο!...
ΛΕΟΝ ΦΡΑΠΠΕ

ΣΙΛΒΟ

Τὸ μοναδικὸν Ἀγγλικὸν στίλβωμα διὰ τὰ εἶδη ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, νίκελ, ἀλουμινίου καὶ παντὸς λευκοῦ μετάλλου.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ ἐδωδιμοπωλεῖα σιδηροπωλεῖα καὶ καταστήματα.

Ste Ame des USINES DESTREE

ΛΕΥΚΑ ΑΣΠΡΟΡΡΟΥΧΑ

ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΗ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΙΣ

ΜΟΝΟΝ ΤΟ

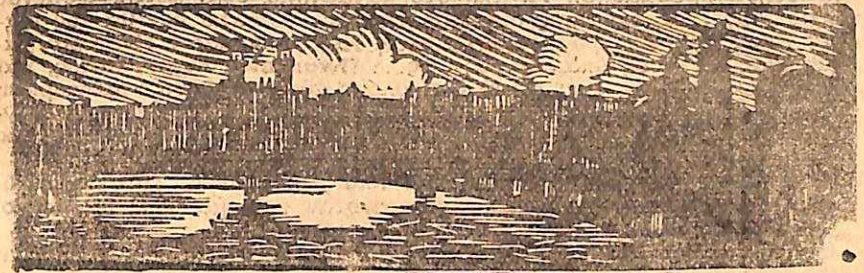
ΛΟΥΛΑΚΙ ΝΤΕΣΤΡΕ

Λευκαίνει πραγματικά.

Προσοχή εις τὸ σῆμα

Ste Ame des USINES DESTREE

«ΜΗΝΥΤΩΡ»

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΕΡΜΑΝ ΛΑΝΤΟΝ

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— 'Ο ασύλληπτος ἄλλ' ἱππο-
τιχὸς λωποδύτης Πικαρούν, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται στὸν κόσμον ὡς κ.
Γκαρρουδερ, ἀναλαμβάνει, ἐμφανιζόμενος ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ, νὰ
σώσῃ ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ ἀνηέικτου προῖσταμένου της, κοσμηματοπώλου
Κίργουδ, τὴν ἐντιμὴ, νέκ καὶ ὠραία δακτυλογράφου του... ἡ ὁποία σὲ
μὴ στιγμὴ γυναικείας ἀδυναμίας ἀποπειράται νὰ κλέψῃ ἓνα βαρύ-
τιμο ρολόγι - βραχιολάκι τοῦ χειροῦ. Τὸ ρολόγι ἐπιστρέφεται ἁμέσως,
μὰ ὁ Κίργουδ ἐννοεῖ, ἐπωφελοῦμενος τῆς περιστάσεως, νὰ κατακτήσῃ
τὴν ὠραία δακτυλογράφου. Τῇ στιγμῇ αὕτῃ ἐμφανίζεται προστάτης τῆς
νέας ὁ Γκαρρουδερ, γνωστὸς τοῦ Κίργουδ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐπιδεικνύει στὸ
κατάστημά του ἓνα περίφημον μαργαριταρένιον περιδέραιο, τὸ ὁποῖο
φυλάσσεται κατὰ τρόπο τέτοιο πού εἶνε ἀδύνατον νὰ κλαπῇ κι' ἀπ'
τὸν ἴδιον τὸ Διάβολο!... Τὸ περιδέραιο αὐτὸ ἀναλαμβάνει νὰ κλέψῃ ὁ
Πικαρούν εἰς πείσμα τοῦ ἀστυνομικοῦ Σάμμερ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—'Η ἐφημερίδες κι' ὁ κόσμος θὰ ὑψώσουν τὴν 'Αστυνομία στὰ
οὐράνια, γι' αὐτὸ τὸ κατόρθωμά της!... Τέτοιον σατανικὸ λωποδυ-
τὴ σὰν τὸν Πικαρούν, χρόνια εἶχαμε ν' ἀντικρύσουμε... Καὶ χάρι
στὸν ἀστυνομικόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκτελέσῃ ἓνα τέτοιο κατόρθωμα!...
Σκεφθῆτε, κύριε Κίργουδ, τί δάφνες θὰ δρέψουμε ἐσεῖς κι' ἐγώ, ἂν
κατορθώσουμε νὰ συλλάβουμε τὸν διαβολικὸ Πικαρούν!... Ἐπὶ
χρόνια τώρα με κοροϊδεύει, χιλιάδες φορές μ' ἔχει ἐξευτελίσει, διαρ-
κῶς ἀσύλληπτος εἶνε, καὶ ντρέπομαι πειὰ τὸν ἑαυτὸ μου ἀφάντα-
στα!... Ναι, ντρέπομαι πειὰ νὰ κυττάξω τὰ μούτρα μου στὸν κα-
θρέπτη!

Ὁ Κίργουδ εἶχε ἠλεκτριστῇ κι' αὐτός. "Ενας τέτοιος θρίαμβος,
θᾶκανε τὸ ὄνομά του πῶς ἐνδοξο ἀκόμη, καὶ θὰ ματαίωνε ὀριστικῶς
κάθε κίνδυνον στὸ μέλλον γιὰ τὸ περίφημον κολλιέ του.

—Ναι, ἀλλὰ με τί τρόπο θὰ μπορέσω νὰ βοηθήσω ἐγώ, στὴ συλ-
ληψι τοῦ Πικαρούν; μουμούρισε ὡστόσο, με δισταγμό.

—Με τί τρόπο, εἶπατε; ἔκανε με χαρούμενη ἐξαψι, ὁ Σάμμερ.
Μὰ εἶνε ἀπλούστατο, κύριε Κίργουδ!... Θὰ δώσουμε ἐπίτηδες καὶ
θεληματικὰ μὰς ἓνα κομμάτι σκοινὶ στὸν Πικαρούν, καὶ θὰ τὸν ἀφή-
σουμε κατόπιν νὰ κρεμαστῇ μοναχός του ἀπὸ αὐτό!

—Δηλαδή; ἔκανε ὁ Κίργουδ, μὴν καταλαβαίνοντας ἀκόμη.
Ὁ Σάμμερ πῆρε ὕψος ἐμπιστευτικόν, κι' ἐξήγησε τὰ ἐξῆς:

—Θα τοῦ στήσουμε μιὰ παγίδα... Ἐχω τὴν πεποίθησι, ὅτι ὁ Πικαροῦν θὰ προσπαθῇ νὰ μπῇ στὸ κατάστημά σας, μεταμφιεσμένος τέλεια σὰν ἕνας ἀπ' τοὺς υπαλλήλους σας... Ἀλλὰ δὲν θὰ τοῦ δείξετε τίποτα... Θὰ προσποιηθῇ, ὅτι ὁ Πικαροῦν αὐτὸς εἶνε πραγματικά ἕνας ἀπ' τοὺς υπαλλήλους σας... Ἀνύποπτος λοιπὸν αὐτός, καὶ νομίζοντας ὅτι σας ἔχει ξεγελάσει ὅλους ἐδῶ μέσα, θὰ προχωρήσῃ περισσότερο στὰ σχέδιά του... Καὶ τότε, στὴν κατάλληλη πεία στιγμῇ, θὰ τὸν συλλάβουμε «ἐπ' αὐτοφώρῳ», καὶ θὰ τοῦ περάσουμε τὶς χειροπέδες χωρὶς καμμιὰ ἄλλη διατύπωσι!

Τὰ μάτια τοῦ Κίργουδ ἔλαμπαν ἀπὸ χαρὰ, τώρα. Τὸ σχέδιο αὐτὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ Σάμμερ, τοῦ φαινόταν πραγματικῶς θαυμασιό. Ὡστόσο, μὲ κάποιον δισταγμὸ μουρμούρισε:

—Ἄν τὴν πάθουμε, ὅμως;... Ἄν κατορθώσῃ καὶ μὰς ξεφύγῃ αὐτὸς ὁ ἀναθεματισμένος, παίρνοντας μαζί του καὶ τὸ κολλιέ;

—Μὰ ἐσεῖς μόνος σας δὲν εἴπατε προηγουμένως, ὅτι τὸ κολλιέ σας εἶνε σίγουρο σὲ φρούριο ἀπάτητο; ἀπάντησε ζωηρά, ὁ Σάμμερ. Ὁ Κίργουδ χαμογέλασε, κι' ἡ αἰσιοδοξία φώτισε ξανά τὸ πρόσωπό του.

—Σωστά, κ. Σάμμερ! ψιθύρισε. Ὅλοι οἱ διαβόλοι τῆς κολάσεως, καὶ νὰ συμμαχήσουν ἀκόμα μὲ τὸν καταραμένο συνάδελφό τους, τὸν Πικαροῦν, πάλι δὲν θὰ μπορέσουν νὰ μοῦ κλέψουν τὸ κολλιέ!... Σὺ μόνος λοιπὸν, στὸ σχέδιό σας... Κι' ὑποχρέωσι ἔχω νὰ βοηθήσω τὴν Ἀστυνομία, σὰν καλὸς πολίτης, καὶ τὸ κολλιέ μου θὰ προστατεύσω ὀριστικά, κι' ἡ τεραστία ρεκλάμα ποῦ θὰ γίνῃ μὲ τὴ σύλληψι τοῦ Πικαροῦν, θὰ μὲ ὠφελήσῃ ἀφάνταστα ἐμπορικῶς!

Ἄλλαξαν μιὰ χειραψία ἀμοιβαίας συνδρομῆς, κι' οἱ δύο τους. Ὑστερα ἀπὸ τὴ διαχυτικότητα αὐτή, ὁ Κίργουδ ξανάπε:

—Εἰδὼ ὅμως ποῦ τὰ λέμε τώρα, κύριε Σάμμερ, ποῖος φαντάζεστε νὰ εἶνε στὴν πραγματικότητα, αὐτὸς ὁ παλιν-Πικαροῦν;

—Χμ... Χμ! μουρμούρισε δισταχτικά, ὁ ἀστυνομικός. Ἐχω μιὰ διαβολεμένη, μιὰ ἐπίμονη ὑποψία, ὅτι αὐτὸς ὁ δῆθεν Πικαροῦν εἶνε στὴν πραγματικότητα κάποιος Τζαίημς Γκαρροῦθερ!

Ὁ Κίργουδ ἀναπῆδησε κατάπληκτος:

—Πῶς εἴπατε; ψιθύρισε, γλαρώνοντας ἑκθαμβὸς τὰ μάτια του. Πῶς;... Μὰ εἶνε δυνατόν ποτὲ ὁ Γκαρροῦθερ... ὁ κύριος Γκαρροῦθερ... τὸ χαϊδεμένο αὐτὸ παιδί τῆς ἀνωτάτης κοινωνίας μας, νὰ εἶνε πραγματικά ὁ λωποδύτης Πικαροῦν;

—Ὅπως σὰς βλέπω καὶ μὲ βλέπετε! ἀπάντησε τώρα σταθερά, ὁ Σάμμερ. Μπορεῖ νὰ εἶνε ἕνας φημισμένος κοσμικὸς κύριος, ὁ Τζαίημς Γκαρροῦθερ... Μπορεῖ νὰ εἶνε μέλος τῶν πῶ ἀριστοκρατικῶν λεσχῶν τῆς Νέας Ὑόρκης... Μπορεῖ νὰ μὴ λείπῃ ἀπὸ καμμιὰ δεξίωσι ὑπουργῶν, πρεσβευτῶν, μεγιστάνων τοῦ πλοῦτου ἢ τῆς βιομηχανίας... Μπορεῖ νὰ εἶνε ξετρελλαμένη μαζί του ἡ ἀνωτάτη κοινωνία μας... Μπορεῖ... Μπορεῖ... Μπορεῖ!... Ὅλα αὐτὰ ὅμως, δὲν ἐμποδίζουν σὲ τίποτα, νὰ εἶνε τὸ ἴδιο πρόσωπο ὁ Πικαροῦν κι' ὁ Γκαρροῦθερ!

Ὁ Κίργουδ, ὅσο ἀπίστευτο καὶ νὰ τοῦ φαινόταν αὐτό, ἄρχισε ν' ἀγωνιᾷ ὥστόσο. Καὶ ξύνοντας τώρα τὸ κεφάλι του, ψιθύριζε σκεπτικῶς:

—Παράξενο, κι' ὅμως ἀληθινὸ!... Ναί, ὅσο τὸ σκέπτομαι τώρα περισσότερο, τόσο καὶ μοῦ φαίνεται παρόξενο μὰ ἀληθινὸ... Ὁ κύριος Γκαρροῦθερ ἦταν χθὲς τὸ πρωῒ, ἐδῶ μέσα στὸ γραφεῖο μου... Μοῦ φάνηκε ἀλλόκοτο χθὲς, πῶς τὸν ἀντίκρουσα ξαφνικά στὸ γραφεῖο μου, καθὼς γύριζα σ' αὐτὸ ὅστερα ἀπὸ ὀλίγη ἀπουσία μου... Κανένας υπάλληλος δὲν μὲ εἰδοποίησε, ὅτι κάποιος μὲ περίμενε στὸ γραφεῖο μου!... Κι' ὅμως ἐρῆκα ἀπροσδόκητα τὸν κύριο Γκαρροῦθερ, νὰ μὲ περιμένῃ!... Πῶς μπῆκε ἐκεῖ;... Ἀπὸ ποῦ;

Κι' ἐνῶ ὁ ἀστυνομικός, μὲ τεντωμένα αὐτιά καὶ μὲ λαχτάρα, δὲν ἔχανε οὔτε λέξι ἀπ' τὸν μονόλογο σχεδὸν αὐτὸν τοῦ Κίργουδ, ἐκεῖνος ἐξακολούθησε νὰ ψιθυρίζῃ πῶ σκεπτικῶς καὶ πῶ ταραγμένος τώρα:

—Δὲν πολυπρόσεξα χθὲς, ὅλες τὶς ἀλλοκοτιὲς ἐκεῖνες... Καὶ θυμάμαι ἀκόμα, ὅτι ὁ κύριος Γκαρροῦθερ μὲ παρακάλεσε κατόπι, νὰ τοῦ δείξω τὸ περίφημο κολλιέ μου!... Καὶ θυμάμαι ἀκόμα, ὅτι μοῦ μίλησε κάποια στιγμῇ μὲ ἀστεῖο δῆθεν ὕφος, σχετικῶς μὲ μιὰ πιθανὴ κλοπὴ τοῦ κολλιέ ἐκ μέρους τοῦ Πικαροῦν!... Ναί, φανταστήτε κύριε Σάμμερ, ὅτι μοῦ ἀνέφερε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καταχθονίου Πικαροῦν!... Τί τόλμη, Θεέ μου!

—Εἶνε τολμηρότατος ὁ Πικαροῦν, κύριε Κίργουδ! ἀπάντησε ὁ Σάμμερ. Τοῦ ἀρέσει νὰ παίξῃ ἀσύνετα καὶ τολμηρά, μὲ ὅλους καὶ μὲ ὅλα!... Μὰ αὐτό, θὰ τοῦ φάῃ ἐπιτέλους τὸ κεφάλι... Κι' ἔχω τὴν πεποίθησι, ὅτι ἡ ὑπόθεσι τοῦ κολλιέ θὰ σημάνῃ τὴν καταστροφὴ του, καὶ τὸ κλείσιμό του στὴ φυλακὴ γιὰ πάμπολλα χρόνια! Ἄ, ξέρετε ἀκόμα κάτι, κύριε Κίργουδ;... Πρὸ ὀλίγου, καθὼς ἐρχόμουν νὰ σὰς ἐπισκεφθῶ ἔτσι πρωῒ-πρωῒ, εἶδα τὸν Πικαροῦν, τὸν Γκαρροῦθερ τελοσπάντων, ἔξω ἀπ' τὸ κατάστημά σας... Στεκόταν στὸ πεζοδρόμιο, μὲ ὕφος ἀδιάφορο δῆθεν... Κι' ὅμως κύτταξε μὲ μεγάλῃ προσοχῇ, καὶ περιεργαζόταν τὸ πρόσωπο καὶ τὴν κορμοστασιά τῶν υπαλλήλων σας, καθὼς ἐμπαιναν στὸ κατάστημα νὰ πιάσουν δουλειά!

Χλωμάδα ἄρχισε νὰ ἀπλώνεται στὸ πρόσωπο τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ. Καὶ κατάπληκτος διαρκῶς, φοβισμένος, ἐξακολουθοῦσε νὰ ψιθυρίζῃ:

—Ἀπίστευτο, κι' ὅμως ἀληθινὸ, Θεέ μου!... Ποῖος θὰ ὑπωψιάζοταν ποτὲ τὸν κύριο Γκαρροῦθερ, ὅτι εἶνε στὴν πραγματικότητα ὁ Πικαροῦν;... Ὡ, ἐνεργῆστε ὅπως ξέρετε, Σάμμερ!... Θὰ σὰς βοηθῇ μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ, καὶ μὲ κάθε θυσία!... Ὡ, τὸν ἀχρεῖο, τὸν λωποδύτη, τὸν...

—Φτάνουν τὰ ἐπίθετα, κύριε Κίργουδ! διέκοψε ὁ Σάμμερ τραχειά, κυττάζοντας μὲ ἀηδία τὸν θαθύπλοτο καταστηματοῦρά του. Ὁ Γκαρροῦθερ, ἔστω κι' ἂν λέγεται Πικαροῦν, εἶνε φίλος μου ὅμως... Βέβαια, αὐτὸ δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ τὸν κυνηγῶ σὰν λυσσασμένος, καὶ νὰ τὸν κλείσω στὴ φυλακὴ μόλις μπορέσω... Τὸν ἐκτιμῶ ὅμως ἀφάνταστα... Ὅσο καὶ νὰ εἶνε ἐνοχὰ καὶ παράνομα τὰ κατορθώματά του, ἡ ψυχὴ του εἶνε εὐγενικὴ κι' ἱπποτικὴ... Μακάρι νὰ τὴν εἶχαν καὶ μερικοὶ-μερικοὶ θαθύπλοτοι, καὶ δῆθεν τίμιοι πολῖται, τοὺς ὁποίους ἔτυχε νὰ γνωρίσω κατὰ τὸ μακρὸ ἀστυνομικὸ στάδιό μου!

Κι' ἐνῶ ὁ Κίργουδ ξάρωνε, νοιώθοντας ὅτι οἱ ὑπαινίμοι τοῦ τετραγώνου κι' ἀμειλίχτου ἀστυνομικοῦ ἀφωροῦσαν αὐτόν, ὁ Σάμμερ πρόσθεσε ἀδιάφορα:

—Δίψασα ἀπ' τὴν πολυλογία!... Μπορῶ νάχω ἐνα ποτήρι νερό; Ἐλέετε, μήπως, κάτι τὸ πῶ δροσιστικό; ρώτησε φιλόφρονα καὶ δουλικά, ὁ ἄλλος.

—Ὁχι!... Προτιμῶ πάντα τὸ νερό! ἀπάντησε ξερά, ὁ Σάμμερ. Ὁ γενικὸς διευθυντὴς φώναξε νὰ φέρουν ἐνα ποτήρι νερό. Ὁ Σάμμερ ἤπιε τὸ νερό «μονορροῦφι», χαιρέτησε ὕστερα τὸν Κίργουδ, κι' ἔφυγε.

Καθὼς ἐβγαίνει πειὰ ἀπ' τὸ κατάστημα, ἡ ὀξυδερκὴς ματιά του ξεχώρισε ἀμέσως στὸ ἀντικρινὸ πεζοδρόμιο μιὰ ψηλὴ καὶ λυγρὴ σιλουέττα κομποντυμένου νεαροῦ κυρίου. Ἐξηκολούθησε ὅμως ἀδιάφορα τὸν δρόμο του, μουρμουρίζοντας συγχρόνως:

—Νάτος, ὁ φίλος μου ὁ Πικαροῦν!... Κατασκοπεύει τὰ συμβαίνοντα στὸ κατάστημα τοῦ Κίργουδ, κάνοντάς δῆθεν πῶς περιεργάζε-

ται με προσοχή εκείνη την αντικρυνή βιτρίνα!... Να πάρη ο διάβολος, είναι πολύ στενόχωρο το επάγγελμα του αστυνομικού... Είμαι υποχρεωμένος να συλλαβώ τον ευγενικό αυτόν φίλο μου, που λέγεται «Καρρούθερ - Πικαρούν», όσο και να συχαίνουμαι εκείνον τον άχρηστο χονδράνθρωπο που λέγεται Κίργουδ!... Έχω όμως αναπαυμένη τη συνείδησή μου: Τά είπα χθές απ' την καλή στον Πικαρούν, τον προειδοποίησα ότι τον υποψιάζομαι, του δήλωσα ότι θα τον συλλαβώ, κι' ως φρόντιζε πειρά να φρονιμέψη!... Ποιος θα του φταίη, αν τον κλείσω στη φυλακή;

Κι' έξακολούθησε να θαδίζει, σιγοσφυρίζοντας με άμεριμνησία.....

ΣΤ'

ΣΤΟ κοσμικό ρεστωράν «Μπόν Βιθάν», η εύθυμία είχε φτάσει στο κατακόρυφο.

Τά φώτα είχαν επίτηδες χαμηλώσει. Οι πολύχρωμοι προβολείς φώτιζαν φαντασμαγορικά την πίστα, όπου τα χορευτικά ζευγάρια άφθονοῦσαν. Η τζάζ-μπάντ έπαιζε ένα λικνιστικό ταγκό. Παντού, στα τραπεζάκια, στους διαδρόμους, και στην πίστα, άστραφταν βαρύτιμα κοσμήματα, πολυτελέστατες τουαλέττες γυναικών, και κομψότατα φράκα ανδρών...

Η ατμόσφαιρα, μέσα στο υπέροχο εκείνο κοσμικό κέντρο, ήταν μεθυστική, παραδεισένια...

Ο Άλλαν Κίργουδ, παράγγειλε ακόμη μια μπουκάλα σαμπάνιας. Το παχύ και φουσκωμένο πρόσωπό του, ήταν κόκκινο κι' ιδρωμένο. Είχε φάει υπερβολικά, είχε πιη πολύ, κι' η εύθυμία γύρω του δυνάμωνε την έξαψή του. Μιλούσε δυνατά τώρα, γελοῦσε διαρκώς, κι' έμοιαζε σαν ένας χυδαῖος νεόπλουτος μέσα στο υπερεκλεκτό εκείνο περιβάλλον.

Αντίκρυ του, καθόταν στο ίδιο τραπεζάκι η σύντροφός του Λίλυ "Ελδερς. Λυγερή, χρυσόμαλλη, ντυμένη μ' έξωμη και δαντελένια μαύρη τουαλέττα, έμοιαζε σαν έμψυχο λουλουδι χιλιοζήλευτο και μυρωμένο. Σιωπηλή όμως διαρκώς, κύτταζε με κρυφή αηδία τα καμώματα του συνοδού της, ο οποίος προσήλωνε κάθε τόσο άπάνω της το γεμάτο από χυδαῖους πόθους βλέμμα του.

—Μά γιατί δεν πίνεις κι' εσύ, ωμορφη μικρούλα μου; της είπε με βραχνή φωνή, ο σάτυρος και μισομεθυσμένος προϊστάμενός της. Δεν στέκει να περιφρονήs μια τόσο έκλεκτη σαμπάνια... Εἶνε αὐθεντική σαμπάνια; της πανάκριβης μάρκας «Κλικο, ξετρα ντράυ»... Πιέ... "Αφοβά πιέ!... Μη σέ νοιάζει για τὰ ξεῖδα, οὔτε και να φοβήs πώς θα μεθύs;... Αυτή η σαμπάνια εἶνε σωστό «νέκταρ τῶν Θεῶν»!

Η μίς Λίλυ "Ελδερς, καταπνίγοντας κρυφά την απέχθειά της, έβρεξε τὰ χείλη της με λίγη σαμπάνια. Κι' αποφεύγοντας να κυττάξῃ στα μάτια τὸν ἀηδῆ κι' άχρηστο συνοδό της, άπάντησε:

—Βλέπετε καλά, κύριε Κίργουδ, ότι προσπαθῶ πάντα να σας ευχαριστήσω... Έχω πιη τόσα ποτήρια, ως τώρα... Μην επιμένετε όμως να πίνω πιο πολύ, γιατί οὔτε συνηθισμένη εἶμαι ὅπως εἴsῃs ν' άντέχω, οὔτε κι' ήπια πολλές φορές προηγούμενως σαμπάνια στη ζωή μου!

Στην πραγματικότητα, η μίς Λίλυ δεν είχε πιη οὔτε δυό ποτήρια σαμπάνιας εκείνο τὸ βράδυ. Μὲ τέχνη, και κάθε φορά που γύριζε τὸ βλέμμα του άλλου ο προϊστάμενός της, εκείνη άδειαζε γοργά τὸ γεμάτο ποτήρι της μέσα στον πάγο του μικροῦ «μαστέλλου», όπου

βρισκόντουσαν η φιάλες της σαμπάνιας και προσποιόταν ὅστερα ὅτι μόλις τὸ είχε πιη.

Ω, έπαιζε μεγάλο παιχνίδι η δύστυχη Λίλυ. Ξεδίπλωνε ὅλη τη γυναικεία επιτηδειότητα της κι' ὅλη την εὐτροφία τοῦ γυναικείου ενστικτού της, στὸ να περάsῃ ὅσο τέ δυνατὸν πιο άκίνδυνα κι' η καινούργια αὐτή δοκιμασία της με τὸν Κίργουδ.

Της ερχόταν στιγμές-στιγμές, να μπατοῖsῃ τὸν κτηνάνθρωπο αυτόν, ὁ ὁποῖος την ξεβίαζε τόσο άνανδρα, για να ικανοποιήs τοῦς χυδαῖους πόθους του. Θυμόταν όμως η φτωχή, ὅλες τις συμβουλές κι' ὅλες τις οδηγίες τοῦ ευγενικοῦ και μυστηριώδους προστάτου της. Κι' έπαιζε τὸ ρόλο της με προσποιητή εύθυμία, πνιγοντας θαθεία την αηδία της και την άπογνωσί της.

Ξαφνικά, η ὀρχήστρα άρχισε να παίζῃ τώρα ένα φόξ-τροτ πεταχτό.

—Χορεύουμε λίγους γύρους; ρώτησε με λαχτάρα ο Κίργουδ, ποθώντας να σφίξῃ στην άγκαλιά του τὸ υπέροχο σώμα της Λίλυ, ἔστω και στην πίστα τοῦ χοροῦ.

Ναῦτια σωστή, έσφιξε τὸ λαιμό της κοπέλλας. Στα μάτια αὐτοῦ τοῦ κτηνούς, εἶχε διαβάσει καθαρά τοῦς ταπεινούς του πόθους. Μετῶς, έπνιψε την σπεχθειά της καὶ ἀπὸ ένα άμεριμνο χαμογελο. Καὶ προυπάθῃs ν' αποφύγῃ τὸ καινούργιο κι' αηδιαστικό αὐτὸ μαρτύριο, λέγοντας:

—Επιμένετε άρῶγε, πολύ;... Γιατί ἐγώ, θα προτιμοῦσα περισσότερο να κάθουμαι ἐδῶ μαζί σας, να μιλοῦμε οἱ δυό μας και να κυττάζουμε τοῦς άλλους να χορεύουν!

Η επίτηδεια υπεκφυγῃ της, κολάκευσε τὸν ἐγωῖσμό τοῦ Κίργουδ. Για να της δείξῃ κιόλας, ότι κοντὰ στα άλλα εἶχε και τὸ χάρισμα της ευχάριστης κι' ευγλωττης συνομιλίας, άρχισε να της διηγῃται εύθυμα ανέκδοτα.

Η Λίλυ προσποιόταν ότι τὸν άκουγε με ευχαρίστησι, και χαμογελοῦσε διαρκώς για τις διήθεν άστειοτητές του. Τὸ μυαλό της όμως, ήταν διαρκώς καρφωμένο στον προδοτικό εκείνον κύλινδρο τοῦ δικταφώνου, στην τρομερῃ εκείνη σκηνῃ τοῦ γραφείου τοῦ προϊσταμένου της — ὅταν ἡ ἴδια τοῦ ὡμολόγησε με τόση ἀφέλεια, την αῠθα κλοπή της — και στη φτωχή μητερούλα της, και στον δύστυχο ἀδελφό της Μπίλλι.....

Παρεα την κρυφή της αγωνία, ὡστόσο, πρόσεχε πάντα να γελοῖ διασκεδαστικά, στὸ τέλος τοῦ κάθε άστείου ανέκδοτου τοῦ προϊσταμένου της. Τοῦδειχνε ἔτσι, ότι ήταν καταγοητευμένη μαζί του, κι' ὅτι η συντροφιά του την διασκεδάζε περίφημα!

Κάποια στιγμή, ο Κίργουδ τράβηξε πιο κοντὰ στη Λίλυ τὸ κάθισμά του. Και κυττώντας την με άσυγκράτητο πόθο στα μάτια, μουρμούρισε:

—Εἶνε αλλόκοτο, μὰ την αλήθεια!... Εδῶ και τὸσον καιρὸ τώρα, ἐκτελεῖτε χρέη ἰδιαίτερας γραμματέως μου... Κι' όμως, μόλις προχθές ακόμα κατάρθωσα να ανακαλύψω, πόσο αξιολάτρευτῃ και θελκτικῃ ὑπαρξῃs εἴsῃs!... Τί μῦψ, τί κουτὰς που ήμουν τὸσον καιρό, Θεέ μου!... "Ας ποοσπαθῃsω τοῦλάχιστον να κερδίσω τώρα, ὅσον καιρὸ άφῃsα να πάῃ στα χαμένα!

Η Λίλυ άνατοίχιαζε, μὰ διατηροῦσε πάντα την ψυχραιμία της.

—Και τί ὥραῖο, τί άριστουργηματικό χεράκι που ἔχετε! "Εκείνη γελάσε. "Επνιξε την ἐπιθυμία της να τραβήξῃ τὸ χερί της μακριά απ' τη γλοιώδη και ιδρωμένη παλάμη του, κι' εἶπε:

—Εἴsῃs πολῦπειρας άσφαλῶς, στα ζητήματα τῶν πολυτίμων λίθων... Δεν σὰς ήξερα όμως και τόσο ἔμπειρον ἐπίσης, στα διάφορα εἴδη τῶν γυναικείων χεριῶν!

Ο Κίργουδ ήταν στὸ κατακόρυφο της κτηνώδους ἐξάψεως τοῦ.

Κύτταξε γύρω του, κι' είδε τὸν κόσμον τῶν πλαϊνῶν θεωρειῶν, νὰ ἔχουν σηκωθῇ ἀπ' τὸ τραπέζι τους καὶ νὰ παρακολουθοῦν προσεχτικὰ τὸν χορὸν στὴν πίστα. Τράβηξε λοιπὸν τὸ καθίσμα του, ἀκόμη πιὸ κοντὰ στὴ Λίλυ. Καὶ κυττάζοντάς την μὲ δῖψα στὸ δροσερὸ κι' ὕγρὸ στόμα της, μουρμούρισε:

—Εἶμαι πολὺ πειρὸς, καὶ ξέρω νὰ ἐκτιμῶ μὲ τὴν ἀξία τους κι' ἄλλα ἀκόμη πράγματα!... Νά, βλέπω παραδειγματὸς χάριν τώρα, δυὸ οὐράνια χεῖλη, τὰ πιὸ τέλεια καὶ πιὸ ζηλευτὰ σ' ὁλόκληρον τὸν κόσμον!... Θὰ μοῦ ἐπέτρεπες ἄράγε, νὰ τοὺς δώσω ἓνα μικρὸ καὶ πεταχτὸ φιλή;

—“Α, εἰστε πολὺ διαστεικός, μὰ τὴν ἀλήθεια! ἀπάντησε πρόσχαρὰ καὶ τσαχπίνικα, ἡ φτωχὴ νέα. Κι' οἱ πολὺ πειροί, ποτέ τους δὲν εἶνε διαστεικοί... Ξέρουν καὶ περιμένουν τὸ κάθε πρᾶγμα, στὴν κατάλληλη στιγμή του!... Γιατὶ λοιπὸν δὲν περιμένετε κι' ἐσεῖς, νὰ ρθῇ ἡ στιγμή αὐτὴ σιγά-σιγά καὶ μοναχὴ της;

—Θεέ μου, τί μικρὸς καὶ χαριτωμένος τύραννος ποὺ εἰστε! ἔκανε ὁ Κίργουδ, μὲ δυσφορίαν καὶ μὲ γελαστὴ ἐγκαρτέρησιν ἐπίσης. “Ας ἐλπίσω τοῦλάχιστον, ὅτι ἀργότερα θὰ ἡμερέψετε λιγάκι!

“Ἡ Λίλυ δάγκασε τὰ χεῖλη της ἀπὸ κρυφὴ ἀγανάκτησιν, καὶ κύτταξε γύρω της στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ ρεστωρᾶν. Θορυβώδης εὐθυμία βασιλεῦσε παντοῦ. Χαρούμενες συνομιλίες, κρυστάλλινα γέλια, κρότοι μπουκαλιῶν σαμπανίας ποὺ ἀνοιγόντουσαν ἀκατάπαυστα, γέμιζαν τὴν αἴθουσα μὲ πρόσχαρο θουητό. Στὴ στενὴ πίστα τοῦ χοροῦ, τὰ ἀφθονὰ ζευγάρια στριμωχόντουσαν ἀσφυκτικά.

“Ἡ νέα ἔνοιωσε νὰ πνίγεται, ἀπ' τὴ ζέση κι' ἀπ' τὴν ἀγωνία τῆς ψυχῆς της. Τὸ περιβάλλον τῆς φαινόταν ἀνυπόφορο. Ἡ ἀγνὴ ὑπαρξὶς της βασιανίζονταν, ἀπ' τὴν ἀνυπόφορον παρουσίαν τοῦ κτηνανθρώπου ἐκείνου κοντὰ της....

“ὦ, πόσο θὰ διακοῦσε ἀκόμα τὸ μαρτύριό της, μέσα σ' ἐκείνη τὴν ἀμαρτωλὴ κι' ἀηδιαστικὴ ἀτμόσφαιρα;

Ξαφνικά, ἡ καρδιά της χτύπησε μὲ ἀφθαστὴν βιαστικότητα, καὶ μιὰ γλυκεῖα ἀνακούφισις ἀλάφρωσε τὰ σφιγμένα στήθη της. Ἐκεῖ ἀντίκρου τῆς, σὲ κάποια γωνιὰ τῆς αἰθούσης, τὸ λαχταρισμένον βλέμμα της πρόσεξε δυὸ χαμογελαστά γκριζὰ μάτια νὰ τὴν κυττάζουν ἐνθαρρυντικά καὶ νὰ τῆς γνέφουν προστατευτικά.

“Ἦταν ὁ Τζαίμς Γκαρροῦθερ!... Ἦταν ὁ γοητευτικὸς, ὅσο καὶ μυστηριώδης προστάτης της, λάμποντας ἀπὸ ἀνδρική καλλονή, ἀπὸ νεότητά, κι' ἀπὸ τὴν ἀμεμπτὴ κομψότητα τοῦ φράκου του!

—Σ' εὐχαριστῶ Θεέ μου, ποὺ μοῦ τὸν ἔστειλες κοντὰ μου! ψιθύρισε μέσα της μὲ ἡδονικὴ συγκίνησιν ἡ Λίλυ, κρύβοντας ὡστόσο τὴν ταραχὴν τῆς ἀπ' τὸν ἀνύποπτον προῦστάμενό της. Εἶνε τοῦλάχιστον ταπεινὸς κι' ἐνίσχυσις γιὰ μένα τὴ δύστηνη, ἡ παρουσία τοῦ καταρρηγμένου μου ἐδῶ μέσα!

“Ἦταν ἐτοιμὴ τώρα κι' αὐτὴ, νὰ τοῦ στείλῃ μὲ τρόπο καὶ κρυφὰ ἓνα γλυκὸ χαμόγελο. Μὰ δὲν προλαβε. Τὸ μπράτσο τοῦ ἀνυπόμονου ἓνα γλυκὸ χαμόγελο. Μὰ δὲν προλαβε. Τὸ μπράτσο τοῦ ἀνυπόμονου καὶ μισομεθυμένου Κίργουδ, εἶχε γλυστρήσει ἤδη γύρω ἀπ' τὸ θερμὸ κι' εὐλύγιστον κορμί της. Τὰ χονδρὰ καὶ ξαναμμένα μοῦτρα του, ἦσαν πολὺ κοντὰ τώρα στὸ πρόσωπο της. Ἡ λαχανιασμένη ἀπ' τὸν ἥσαν πολὺ κοντὰ τώρα στὸ πρόσωπο της. Ἡ λαχανιασμένη ἀπ' τὸν πόθο ἀναπνοῆς της, τὴ ζεμάτιζε ὡς καυτερὸς ἀέρας, καὶ τῆς προξένοῦσε ἀπερίγραπτη ἀηδία....

Καὶ ξαφνικά, ὁ Κίργουδ ἔσκυψε περισσότερο, καὶ κόλλησε μὲ κτηνώδη παραφορὰ τὰ χεῖλη του στὰ χεῖλη της! “Ἡ μὴς “Ελδερς μαρμάρωσε γιὰ μιὰ στιγμή. “Ἡ τόση χυδαῖα θρασύτης, τὴν εἶχε κεραυνώσει. Μὰ ἀστραπιαία κατόπιν, τινάχθηκε ὀρθή, καὶ σκούνησε μακρὰ τῆς τὸν κτηνάνθρωπον ἐκείνον. Καὶ παρעוּת, ξετρελλαμένη πειὰ ἀπ' τὴ μανία της κι' ἀπ' τὴν

ντροπὴ της, σήκωσε τὸ χέρι της καὶ τὸν μπάτισε κατὰμουτρα δυὸ-τρὶς φορὲς!

“Ἡ ἴδια παράφορη μανία ξετρέλλανε τώρα καὶ τὸν Κίργουδ. Κίτρινος ὡς πτώμα ἀπ' τὴ θαρεῖα προσβολῆς, τινάχθηκε κι' αὐτὸς στὰ πόδια τοῦ ὀρθίου, κι' οὐρλιάσε βραχνά:

—Πῶς τόλμησες νὰ με χτυπήσῃς, καλλοκόριτσο;... Ξεχνᾷς ὅτι εἶσαι μιὰ κλέφτρα;... Ξεχνᾷς ὅτι κρατᾷς τὰ χεῖριά μου τὶς ἀποδείξεις;... Θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς σὺτὸ αὐριο κιόλας, ποὺ θὰ σὲ στείλω ἐξάπαντος στὴ φυλακὴ!

Τὰ οὐρλιάσματα τοῦ Κίργουδ τώρα, εἶχαν προκαλέσει ἀπάνω τους τὴ γενικὴ προσοχὴ. Ἐκατοντάδες ματιῶν, τοὺς κυττοῦσαν μὲ σκανδαλισμένον ἐνδιαφέρον. Καὶ τὰ γκαρσόνια τρέχοντας κοντὰ τους, προσπαθοῦσαν νὰ καθισχάσουν τὴ Λίλυ ποὺ ἔτρεμε σύγκορμη, καὶ τὸν Κίργουδ ποὺ οὐρλιάζε διαρκῶς....

Γέλος, χρειάστηκε ἡ ἐπέμβασις τοῦ ἰδίου τοῦ διευθυντοῦ τοῦ κοσμικοῦ κέντρου, γιὰ νὰ γίνῃ κάποια ἡσυχία. Κάτωχρος ὁ Κίργουδ, καὶ μουγρίζοντας ἀκατανόητες φράσεις ἀπ' τὴ μανία του, κάθησε ἐπιτέλους μπρὸς στὸ τραπέζι πάλι, καὶ παράγγειλε καινούργια σαμπάνια. “Ἡ μὴς “Ελδερς, ὀρθὴ ἐν τῷ μεταξύ καὶ στηριγμένη στὸ κάθισμά της, χαμήλωνε ἐπίμονα τὰ μάτια της κι' ἔτρεμε ἀπὸ ντροπὴ κι' ἀπελπισία.

Τῆς φαινόταν, ὅτι ὅλα γύρω της χοροπηδοῦσαν κι' ἀνακατευόντουσαν μὲ ταχύτητα ἱλιγγιώδη. “Ενοιώθε σκοτοδίνη. Μηχανικὰ ὑπάκουσε στὶς παρακλήσεις τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ρεστωρᾶν, καὶ κάθησε κι' αὐτὴ στὴ θέσιν της ὡς αὐτόματο. “Ἡ ξαφνικὴ ἀγανάκτησίς της, καὶ τὰ ραπισμάτα ποὺ εἶχε δώσει στὸ κτήνος ἐκεῖνο, τῆς εἶχαν ἀναστατώσει τὴν ψυχὴ, κι' ἴσως νὰ κατέστρεφαν ὀριστικὰ τὰ σχέδια τοῦ προστάτου της καὶ τὸ ἴδιο της τὸ μέλλον!

Μετανοοῦσε μέσα της τώρα, γι' αὐτὴ τὴν παραφορὰ της. Μὰ πῶς μπορούσε, Θεέ μου, νὰ κἀνὴ διαφορετικά;

“Αξάφνα, σκίρτησε μὲ ἀνέκφραστη λαχτάρα. Τὰ αὐτιά της ποὺ βοῦιζαν, ἄκουσαν πολὺ κοντὰ τους μιὰ γνώριμη, μιὰ γλυκεῖα καὶ συμπαθητικὴ φωνή, ἡ ὁποία ἔλεγε σὲ τόνο πρόσχαρης ἐκπλήξεως:

—“Ε, καλὴ σπέρα φίλατέ μου Κίργουδ!... Τί ἀπροσδόκητὴ κι' εὐχάριστη συνάντησι εἶν' αὐτὴ;

“Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ Γκαρροῦθερ, ὁ ὁποῖος εἶχε μῆν' ἐν τῷ μεταξύ στὸ θεωρεῖο τους. Καὶ γλυκοκυττάζοντας τώρα λοξὰ κι' ἐνθαρρυντικὰ τὴν κατάκλωμην καὶ λαχταρισμένην Λίλυ, κάθησε στὸ τραπέζι τοῦ Κίργουδ:

—Πῶς πάει λοιπὸν ἡ διασκέδασι, πάλιέ μου φίλε;... Μὰ τί με κυττᾷς ἔτσι, καὶ δὲν με συστήνεις στὴν ὡραία δεσποινίδα ποὺ συνοδεύεις;

“Αθελὰ τοῦ ὁ Κίργουδ, καὶ κατορθώνοντας νὰ πνίξῃ ἐπιτέλους τὴ λύσσα του, σύστησε τὴ μὴς “Ελδερς στὸν Γκαρροῦθερ. Παρήγγειλε κι' ἄλλη σαμπάνια μὲ τρίτο ποτήρι τώρα, ἦσαν τὸ ἀφρώδες καὶ παγωμένο ποτὸ μὲ ἀπόλαυσιν, καὶ σιγά-σιγά τὸ ὀδυνηρὸ ἐπεισόδιο ἀρχίζε νὰ ξεχνιέται, χάρις στὴν εὐθυμὴ συζήτησιν τὴν ὁποία ἀνοίξε ὁ Γκαρροῦθερ μὲ τὴ θελκτικὴ μαεστρία τελείου κοσμικοῦ κυρίου.

“Ὁ Κίργουδ εἶχε ξεμεθύσει πειὰ, κι' εἶχε ξαναβρῇ τὴν ψυχραιμίαν του. Λάβαινε μέρος στὴ συνομιλίαν μ' εὐθυμὸν τόνο, ἀλλὰ μυστικὰ τὸ βλέμμα του παρακολουθοῦσε καὶ τὶς πιὸ μικρὰς κινήσεις τοῦ Γκαρροῦθερ. Θυμόταν καλὰ τώρα τὰ λόγια τοῦ ἀστυνομικοῦ Σάμμερ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶχε πῆ, ὅτι ὁ Γκαρροῦθερ κι' ὁ κοσμικὸς λωποδύτης Πικαροῦν ἦσαν ἓνα καὶ τὸ ἴδιο πρόσωπον.

Καὶ γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ πιδ ἄνετα τὸν ὑποπτόν κι' αἰνιγματι-

κό φίλο του, προσποιήθηκε έγκαρδιότητα σε κάποια στιγμή, κι είπε:

— Άληθινά μ' ευχαρίστησε ή άπροσδοκητή συνάντησί μας, κύριε Γκαρρουθερ!... Καί θα ευχαριστηθώ επίσης, είμαι θέβαιος, κι ή δεσποινίς Έλδερς... Δέν χορεύε καθόλου ως τώρα, προτιμώντας — όπως μου είπε — τή συνδιάλεξι άπ' τών χορό!

Ιυρίζοντας ύστερα στη Λίλυ, τής είπε με χαμόγελο μυστικά ειρωνικό:

— Άν θέλετε, δεσποινίς, μπορείτε νά χορέψετε λιγάκι με τόν κύριο Γκαρρουθερ... Είνε, επίσης όπως κι έγω, ένας θαυμάσιος συνομιλητής... Άλλά έχει ακόμη και τό πρόσθετο χάρισμα, νά είνε εξάσιος χορευτής!

Γέλασαν κι' οι τρεις, με τό άστείο του Κίργουδ. Καί λίγες στιγμές άργότερα, τό χορευτικό ζευγάρι τής Λίλυ και του Γκαρρουθερ γέμιζε τήν πίστα τής αίθουσής με τή νεανική δροσιά και καλλονή του.

— Τά είδατε άράγε όλα, όσα συνέβησαν προηγουμένως; ρώτησε σε κάποια στιγμή ψιθυριστά ή Λίλυ, γυρμένη μ' έγκατάλειψι ήδονική στο μπράτσο του συγχορευτού της.

— Ναι, τά πρόσεξα όλα! άπάντησε με χαμόγελο άπόλυτης ικανοποίησως, ό Γκαρρουθερ. Τιμωρήσατε αυτό τό κτήνος, με τόν τρόπο ακριβώς που του άξιζε... Ήσαστε υπέροχοι στόν δικαιολογημένο θυμό σας... Καί σας καμάρωνα άπό μακριά μ' όλη τήν ψυχή μου!

Έκείνη τόν άκούγε με γλυκειά λαχτάρα. Άπάντησε όμως, με θλιμμένη και φοβισμένη φωνή:

— Γί κρίμα, ώστόσο!... Η άσυγκράτητη αυτή παραφορά μου, ασφαλώς θα έβλαψε πολύ τά σχέδιά σας... Θελήσατε νά μου κανετε καλό με τήν ευγενική προστασία σας, κι' έγω ή ίδια ματαίωσα τούς σκοπούς σας!

— Καθόλου, άγαπητή δεσποινίς! Ξανάπε ένθαρρυντικά, ό Γκαρρουθερ. Ο θυμός κι' άπειλές του Κίργουδ, ξεστομίστηκαν έπειδή ήταν μισομεθυσμένοι... Μόλις ξεμεθύση όμως, θα τά ξεχάση όλα, και θα του φανήτε μάλιστα πιό ποθητή και ζηλευτή άπό πρίν!... Έννοια σας... Ξέρω καλά τόν παληάνθρωπο αυτόν, ό οποίος τόσο εύκολα άγοράζει όλους τούς έρωτάς του ως τώρα, με τό άφθονο χρήμα που διαθέτει... Ασφαλώς, έσεις είστε ή μόνη γυναίκα στη ζωή του, ή οποία του αντίστέκεται και τόν μπατσίζει, περιφρονώντας τά λεπτά του!... Καί γι' αυτό σας ποθεί με άφάνταστη λαχτάρα, γιατί είστε άγνή και θελκτικώτατο «άγρίμι» συγχρόνως!

— Μά τόν μπάτσισα άπόψε, ξέρετε, γιά δευτέρα πειάφ ορά! ψιθύρισε με άνησυχία ώστόσο, ή Λίλυ. Την πρώτη φορά τόν μπάτσισα, όταν με συνάδεψε ως τήν έξώπορτα του σπιτιού μου, καθώς φύγαμε με τή νύχτα άπ' τό ρεστωράν ρεστωράν «Ουϊνθροπ- Πάλας»!... Μήπως άράγε τό παράκανα, μπατσίζοντάς τον κι' άπόψε πάλι;

— Χμ!... Τότε γρατσουνίζετε του τά μούτρα ως πού νά ματώσουν, μεθάριο ή αύριο!... Έτσι θα έχουμε και λίγη ποικιλία, ύστερα άπό τά τόσα άνιαρά ραπίσματα!

Η Λίλυ γέλασε άνοιχτόκαρδα, με τό άστείο αυτό του Γκαρρουθερ. Κι' ένω ζάρωνε πιό γοϊδιούτικα στήν άγκαλιά του, κι' ένω έκείνος τή χόρευε με γοητευτική μαεστρία — άνάμεσα στά ζευγάρια τών χορευτών — έκείνη ξανάπε με τσαχπίνικη σοβαρότητα:

— Ωστε όλόκληρη λοιπόν ή ζωή μου, θα περάση με φιλιά, με πίσματα, και με γρατσουνιές στά πρόσωπα τών άναιδών θαυμαστών μου;

Γέλασε, τώρα, κι' ό Γκαρρουθερ. Καί με πραγματική σοβαρότητα, άπάντησε:

— Κάνετε δυο-τριών ήμερών ύπομονή, ακόμη... Κι' ύστερα θα λυτρωθήτε όριστικά, άπ' τό μαρτύριο αυτό!

Ιόν κύτταζε γοητευμένη. Καί με κάποια αμφιβολία ρώτησε:

— Είστε θέβαιος;

— Απολύτως, δεσποινί! "Έλδερς!... Ποτέ μου ως τώρα, δέν έπεσα έξω!

— Σε τί πράγμα δέν πέσατε έξω; ξαναρώτησε ή Λίλυ, βλέποντας τό σκιασμένο μέτωπο και τήν άπότομη σιωπή του συγχορευτού της.

Ο Γκαρρουθερ δίστασε λίγο. Κι' ύστερα άπάντησε αινιγματικά:

— Δηλαδή... δέν έπεσα ποτέ μου έξω, στις διαρκείς ως τώρα έπεμβάσεις μου, μεταξύ τών κτηνανθρώπων και τών ωραίων δεσποινίδων που προσπαθούν νά παρασύρουν στά άνομα δίχτυα των!

Πεταχτό τρελλοκόριστο ή Λίλυ, όπως όλες ή νεαρές κοπέλλες τής ηλικίας της, κύτταξε τόν Γκαρρουθερ με χαριτωμένη ειρωνεία. Κι' άμέσως ύστερα, του είπε χαμογελαστά:

— Έραπόστολος είστε, λοιπόν;... Η κανένας ρωμαντικός ιππότης του μεσαίωνα;... Η κάνετε «τάξιμο» στόν "Υψιστο, νά προστατεύει τις αδύναμες ύπαρξεις άπ' τά νύχια ισχυρών έκείκαστών;... Πάντως, ό,τι και νά συμβαίη κύριε Γκαρρουθερ, πρέπει νά παραδεχτήτε τό έξής: Ότι είστε πολύ μυστηριώδης, αινιγματικά άκατανόητος, στά λόγια σας και στά διαθήματά σας!

Προσηλώνοντας κατόπιν τά ωραία γαλάζια μάτια της στά δικά του, πρόσθεσε σοβαρά:

— Θα μου εξηγήσετε τουλάχιστον τώρα, με τί τρόπο σκέπτεστε νά δαμάσετε τόν άθλιο προϊστάμενό μου, ό όποιος προσπαθεί νά παρασύρη τήν όμορφιά μου στά άνομα δίχτυα του;

— Όχι! άπάντησε σταθερά, ό Γκαρρουθερ. Καλύτερα νά μην τό ξέρετε άπό τώρα... Η άγνοια είνε, τις περισσότερες φορές, εύεργετική γιά τήν ψυχή μας...

—...Μά είνε τυραννική, με τις αμφιβολίες της, γιά τό μυαλό μας! διέκοψε πιό σοβαρή τώρα, ή Λίλυ.

Κι' ύστερα άπό λίγη σκέψη, πρόσθεσε:

— Ξέρετε άράγε, κύριε Γκαρρουθερ, κάποιον άστυνομικό Σάμμερ;

Ο Γκαρρουθερ σκίρτησε άπ' τήν άπροσδοκητή έρώτησι της νέας, και παρ' ό λίγο νά χάση τόν ρυθμό του χορού. Άπάντησε ψύχραιμα ώστόσο, και χωρίς δισταγμό:

— Ναι, τόν ξέρω... Είνε φίλος μου, κι' ένας εξάίρετος χαρκτηρ, ό φίλτατός μου και χενδροκέφαλος Σάμμερ... Τόν αγαπώ και τόν έκτιμώ πάρα πολύ!... Μά γιατί ρωτάτε, δεσποινίς;

Η Λίλυ, συνωφρυνμένη τώρα, άπάντησε δισταχτικά:

— Γιατί... γιατί προχθές τό πρωί, κι' ένω πήγαινα στό γραφείο, κάποιος ύπάλληλος μου είπε ότι ό προϊστάμενός μου κι' ό άστυνομικός Σάμμερ είχαν μιá έμπιστευτική, και πολύ πρωινή συνομιλία μεταξύ τους!... Αφού, σκεφθήτε, δέν πρόλαβα τόν Σάμμερ στό γραφείο του Κίργουδ, παρ' όλο που πήγα κι' έγω προχθές πολύ πρωί στη δουλειά μου!

Ο Γκαρρουθερ δάγκασε κρυφά τά χείλη του, γιά νά μη χαμογέλαση. Καί ψιθύρισε:

— Παράξενο, αυτό!... Γιά φανταστήτε λοιπόν, νά...

— Ναι, μά δέν σας είπα ακόμη τό πιό παράξενο! διέκοψε ή Λίλυ, μισοθυμωμένη άπ' τήν άνάλαφρη ειρωνεία του. Άκούστε, λοιπόν... Ο προϊστάμενός μου, όταν είνε άπορροφημένος σε πολύ ένδιαφέρουσα συνομιλία, έχει τήν κακή συνήθεια νά γράφει ή νά μουντζουρώνει χαρτιά με τήν πέννα ή με τό μολύβι του...

Τέλος, σάν νά κουράστηκε, ή σάν νά ζαλίστηκε δήθεν απ' τή μεγάλη κίνησι ο φτωχοντυμένος νέος, έφυγε απ' τήν έξωπορτα του σπιτιού όπου στεκόταν, κι' άρχισε νά περπατάη σιγά-σιγά στο πεζοδρόμιο. Λίγο πιό κάτω, και καθώς περνούσε έξω από κάποιο καπνοπωλείο, έρριξε τυχαία δήθεν κι' αδιάφορα τó βλέμμα του, μέσα στο έσωτερικό του, και παρευθύς δάγκασε τὰ χείλη του: Είχε δη, μέσα στο έσωτερικό του καπνοπωλείου αυτού, ένα κοντοχονορο άτομο, το οποίο άκουπούσε με νωχέλεια στόν πάγκο και κύτταζε πρὸς τὰ έξω αδιάφορα, σάν νά ήταν ολότελα άπορροφημένο στην άπόλαυσι ενός τσιγάρου, τó οποίο κάπνιζε εκείνη τή στιγμή!

— Καλή έπιτυχία στην κρυφή σου θάρδια, παμφιλέστατε Σάμμερ! μουρμούρισε κατόπιν ο φτωχοντυμένος νέος με ειρωνικό και κρυφό χαμόγελο, καθώς προσπέρασε τó καπνοπωλείο εξακολουθώντας τόν άργό περίπατό του. — Ως τὰ μεσάνυχτα νά καθήσης αυτού μέσα, κι' όλα τὰ τσιγάρα του καπνοπωλείου νά καπνίσης, πάλι θά χάσης άδिका τόν καιρό σου, αγάθέ μου χονδροκέφαλε!

Περιττό νά σάς πούμε, ότι ο φτωχοντυμένος αυτός νέος, ήταν ο Τζαίημς Γκαρρούθερ ή Πικαρούν, κατάλληλα μεταμφιεσμένος...

Μόλις έκανε λίγα βήματα πιό κάτω ο Γκαρρούθερ, σκίρτησε άξαφνα και στάθηκε. Το βλέμμα του είχε στηριχτή σέ κάποιον ψηλό και μεσόκοπο άνδρα, με χαλοχτενισμένα μαύρα γένεια, ο οποίος έβγαίνει τή στιγμή εκείνη απ' τó κοσμηματοπωλείο του Κίργουδ.

Ήταν υπάλληλος του κοσμηματοπωλείου ο ψηλός αυτός άνδρας, κι' απ' τούς άνωτέρους μάλιστα και πιό καλοπληρωμένους, γιατί τó κοστούμι του ήταν άψογης κομψότητας, και τó ύφος του άρχοντικό κι' υπερήφανο. Και καθώς προχωρούσε στο δρόμο με βήμα άργό κι' άξιοπρεπές, ο Γκαρρούθερ άρχισε νά τόν παρακολουθή μ' έπιτηδειότητα κι' αδιαφορία προσποιητή, χωρίς νά τόν χάνη καθόλου απ' τὰ μάτια του.

Επί τρείς ημέρες συνέχεια τώρα, ο Γκαρρούθερ είχε παρακολουθεί με άγρυπνη προσοχή τόν γενειοφόρο αυτόν υπάλληλο του Κίργουδ. Σίχε μάθει ήδη πού καθόταν, πώς λεγόταν, τί συνήθειες είχε, με τί τρόπο περπατούσε ή χειρωνακούσε. Είχε μάθει άκόμα, ότι ο υπάλληλος αυτός άγαπούσε πολύ τὰ βιβλία, κι' ότι κάθε άπόγευμα — μετά την έργασία του — πήγαινε σέ κάποιο κοντινό παλαιό βιβλιοπωλείο, όπου άφιέρωνε άρκετές ώρες ξεφυλλίζοντας παλαιά και σκονιομένα χειρόγραφα ή βιβλία.

Τό ίδιο συνέβαινε κι' άπόψε. Ο γενειοφόρος και κομψός υπάλληλος του Κίργουδ, άφού διέσχισε μερικές παρόδους, έφτασε στο ευνόουμένο βιβλιοπωλείο του, μπήκε μέσα, καλησπέρισε τόν καταστηματάρχη κι' άφωσιώθηκε παρευθύς με τὰ βιβλία. Λίγο τόν ένοιαζε — όπως είχε προσέξει ο Γκαρρούθερ — αν τó κατάστημα αυτό ήταν θρόμερό και κατασκονισμένο, κι' αν τὰ βιβλία εκεί μέσα μύριζαν όλα τους από μούγλα κι' άποσύνθεσι!

Ο Γκαρρούθερ, τέλειος στή μεταμφίεσί του ως φτωχού φοιτητού, μπήκε κι' αυτός σέ λίγο μέσα στο βιβλιοπωλείο. Αρχίζοντας με ύφος φυσικώτατο νά ξεφυλλίζει — κι' αυτός επίσης — διάφορα παλαιά φιλολογικά κι' έπιστημονικά συγγράμματα, έφτασε έπιτέλους κοντά σ' ένα ράφι βιβλίων, πλάι στο οποίο στεκόταν ο κομψός και γενειοφόρος βιβλιόφιλος.

— Συγγνώμη, κύριε! είπε σέ μία στιγμή στόν γενειοφόρο, με άδράτητά, και με τή φωνή του άλλαγμένη. Βλέπω ότι ενδιαφέρεστε κι' έσείς επίσης, γιά τίς παλιές εκδόσεις των έργων του Ραμπελάι!

Ο γενειοφόρος, τόν οποίο έμεις θά ονομάζουμε κύριο Μάρβιν, όπως και λεγόταν άλλοτε, φάνηκε νά ένοχλήται απ' τήν αδιάκριτη έρώτησι του έντελώς άγνώστου του φτωχού φοιτητού. Και δίχως νά

του άπαντήση, περιωρίστηκε νά τόν λοξοκυτάξη συνωφρωμένος με δυσφορία.

— Και βλέπω, ότι ξεφυλλίζετε τώρα τήν πραγματικώς θαυμασία έκδοσι του «Οίκου Ζάν Φυέ»!... Είμαι κι' εγώ μανιακός βιβλιόφιλος, κύριε... Και ξέρω, ότι τó έργο αυτό του Ραμπελάι πού κρατάτε, έξεδόθη στήν «Αντίερα» κατά τó έτος 1602, απ' τούς έκδότακ Φυέ!... Δηλαδή, είναι μία τελειοτάτη άπομίμησις, γιατί αν ήταν άυθεντικό θά αξίζει μισό εκατομμύριο, άσφαλώς!

Ο κύριος Μάρβιν κύτταξε με περισσότερο ένδιαφέρον τώρα, τόν άγνωστο και φτωχό φοιτητή. Και παύοντας νά συνοφρύνεται, χαμογέλασε και ρώτησε με ευμένεια:

— Ωστε ξέρετε λοιπόν τόσο καλά, από σπάνιες εκδόσεις βιβλίων;

— Ε, λιγάκι θέβαια! άπάντησε με ύφος μετριοφροσύνης ο Γκαρρούθερ, πλησιάζοντας περισσότερο τόν συνομιλητή του.

Σάν δυό γνήσιοι «ποντικοί των βιβλιοθηκών» — όπως συνήθως ονομάζονται παιχνιδιάρικα οι βιβλιόφιλοι — μίλησαν επί άρκετή ώρα, και με έγκαρδιότητα, ο Μάρβιν κι' ο Γκαρρούθερ. Μεγίστης μορφώσεως ο Γκαρρούθερ, και προετοιμασμένος άλλωστε — έδώ και τρείς ημέρες, τώρα — γιά μία τέτοια συζήτησι, ανέπτυξε τόσες βιβλιογραφικές γνώσεις, και μιλούσε με τόση εύλογητιά, ώστε ο Μάρβιν έμεινε καταγοητευμένος μαζί του, έπιτέλους.

— Έχετε δη ποτέ σας, τή γνησία, τήν αυθεντική έκδοσι του Ραμπελάι, απ' τόν «Οίκο Ντυσά» και με σόδλια μάλιστα του Βερνάρδου Πικό; ρώτησε ο Γκαρρούθερ σέ μία στιγμή, με ύφος λαχταρισμένο.

— Του Ντυσά, είπατε; έκανε ο Μάρβιν με ύφος πιό λαχταρισμένο, σάν μανιώδης βιβλιόφιλος πού ήταν.

— Ναι!... Κι' έχω τó ευτύχημα να είμαι κάτοχος, μιάς τέτοιας σπανιοτάτης και πολυτιμότητας έκδόσεως! ξανάπε ο Γκαρρούθερ, μ' έμπιστευτικό ύφος. — Αν, μάλιστα, μου κάνετε τήν τιμή μίας επισκέψεως στο σπίτι μου, εύχαρίστως θά σάς έπιτρέψω νά τήν περιεργασθήτε!

Εκθαμβός ο κ. Μάρβιν, κύτταξε απ' τήν κορυφή ως τὰ πόδια τόν φτωχοντυμένο αυτόν φοιτητάκο. Δέν μπορούσε νά χωνέψη τήν ιδέα, ότι ήταν δυνατόν ποτέ νά είναι κάτοχος ενός τέτοιου θησαυρού. Και ψιθύρισε καταγοητευμένος:

— Θά σας ήμουν υπόχρεος, αν έβλεπα με τὰ μάτια μου τήν άνεκτίμητη αυτή έκδοσι του Ντυσά!

Βγήκαν παρευθύς στο δρόμο. Καταχαρούμενος κρυφά ο Γκαρρούθερ, γιά τήν έπιτυχία του μυστικού σχεδίου του έπιτέλους, εύχαρίστως θά φώναζε ένα ταξι. Τέτοια πολυτέλεια όμως, δέν συμβέλλαν με τó φτωχικό έξωτερικό του, κι' έτσι ώδήγησε τόν άρχοντικό Μάρβιν στόν κοντινότερο σταθμό των λεωφορείων.

Ένα τέταρτο τής ώρας άργότερα, κατέβηκαν κι' οι δυό τους απ' τó λεωφορείο στή στάσι τής 72ας λεωφόρου. Περπάτησαν ως πηνντά βήματα κατόπιν, και τέλος σταμάτησαν μπρὸς σ' ένα παλιό πετρόχτιστο σπίτι, ταπεινής κάπως εμφάνισεως.

Ο Γκαρρούθερ έβγαλε ένα κλειδί, άνοιξε τήν έξωπορτα, κι' ώδήγησε ο ίδιος τόν συνοδό του στο έσωτερικό του σπιτιού. Ανέβηκαν δυό πατώματα, και στο τρίτο πάτωμα πεία μπηκε μέσα σέ μία μεγάλη αίθουσα, με πανύψηλες βιβλιοθήκες και στους τέσσερες τοίχους τής.

— Διάβολε! μουρμούρισε μέσα του έκθαμβός ο κ. Μάρβιν, κυττάζοντας πότε γύρω του τήν αίθουσα, και πότε τόν φτωχοντυμένο συνοδό του. Ποτέ μου δέν θά πίστευα, ότι ο σχεδόν κουρελής αυτός φοιτητάκος έχει τέτοιο σπίτι και μία τέτοια πλουσιωτάτη βιβλιοθήκη.

κη!... Μά παλι, τὸ ἐνδύμα ἀσφαλῶς δὲν κάνει τὸν ἀνθρώπο, οὕτε καὶ τὸ ρασο τὸν δεσποτὴ, καὶ οὕτως ὡς πῶ τῶρα!

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ καρροῦθερ σκαρφαλώσε σθέλα σὲ μιά σκάλα καὶ κατέβαινε ἀπὸ καπνιο ψηλο ραφι μερικά παμπαλαία καὶ σκωροφάγωμενα πειὰ θιβλία.

—Εἶνε μερικές σπανιώτατες ἐκδόσεις τοῦ Ντυσά, τοῦ Φυέ, κι' ἄλλων ἀρχαίων ἐκδότων! εἶπε στὸν κ. Μάρβιν. Ἐσθῆστε σὲ μιά πολυμυρία, καὶ περιεργασθῆτε τὰ μὲ τὴν ἡσυχία σας... Ἐμένα ἐπιτρέψτε μου νὰ σας ἀφησῶ μόνον, γιὰ λίγες στιγμές!

Κι' ἐνῶ ὁ Μάρβιν ἐκθαμβὸς διαρκῶς, θυθίζοταν στὸ φυλλομέτρημα τῶν ἀνεκτιμητῶν ἐκείνων θιβλίων, ὁ Γκαρροῦθερ ὄγηκε ἀπ' τὴ θιβλιοθήκη καὶ κατέβηκε στὸ ἰσόγειο τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐκεῖ, ὅρηκε τὸν πιστό του ὑπηρετὴ Μπίλκινς, ἐναν φριχτὰ ἀσχημομυρία καὶ κακοφτιασμένον νέο, μὲ στραβά πόδια κι' ὀγκωδιστατό κεφάλι. Ὁ καὶ μὲνος ὁ Μπίλκινς, παρ' ὅλη τὴν ἀσχήμια του, ἦταν ἐνὰς ὑπηρετῆς θαυμάσια ἀφωσιωμένος στὸν κύριό του, καὶ τελειὸς γιὰ ὅλες τὶς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ. Λιγολογὸς πάντα, καπῶς, κουτὸς, διαρκῶς φοβισμένος σαν κυνηγῆμένο ἀγρίμι, ἦταν ἰστανικός ὑπηρετῆς γιὰ τὸν Γκαρροῦθερ, τοῦ ὁποιοῦ ἡ ζωὴ ἦταν τόσο ἀνιγματοειχὴ καὶ κινδυνώδης.

Συνηθισμένος λοιπὸν ὁ Μπίλκινς στὶς μυστηριώδεις παρεξενίες τοῦ λατρευτοῦ κυρίου του, δὲν ἐδειξε καμμία ἐκπληξὴ καθὼς τὸν ἀντίκρουσε τόσο ἀλλόκοτα μεταμφιεσμένον. Κι' ὑπακούος, ἀδιαφορώντας γιὰ ὅλα ὅσα δὲν τὸν ἀφοροῦσαν προσωπικῶς τὸν ἴδιο, στάθηκε σιωπηλὸς καὶ περιέμενε διαταγές.

—Ἐφερα μαζί μου κάποιον ἐπισκέπτη, Μπίλκινς, τοῦ εἶπε τότε ἄπλα, ὁ Γκαρροῦθερ. Φέρε μας πρὸς τὸ παρὸν κανένα δροιστικό ποτό, ἅπανω στὴ θιβλιοθήκη... Κι' εἰσιμασέ μας κατόπιν λίγο κρύο κοτόπουλο καὶ καμμιὰ σαλάτα, γιὰ νὰ φάμε... Μὲ τὸ κοτόπουλο ἐννοεῖται, θὰ μᾶς σερβίρης καὶ μιά μπουκάλα κρασιοῦ, ἀπὸ κεῖνο τὸ παλιὸ κι' ἐκλεκτὸ μάρκας «Ποντέ-Καννέ»!

—Μάλιστα, σέρ! περιωρίστηκε ν' ἀπαντήσῃ ὁ Μπίλκινς, μὲ ὑπόκλιση.

Ὁ Γκαρροῦθερ, ἡσυχος πειὰ, ἀνέβηκε ξανά στὴ θιβλιοθήκη. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ συζητῇ μὲ τὸν φιλοξενούμενό του ζωηρά, κι' ἀλλὰ ξανὰ μαζί ἐνδιαφέρουσες σκέψεις καὶ γνώμες, σχετικὰ μὲ τὰ αὐθεντικά παλιὰ θιβλία καὶ μὲ τὶς ἐπιτήδειες ἀπομιμήσεις ἐκ μέρους τῶν διεθνῶν ἀπατεωνῶν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχαν σερβιριστῇ τὰ ἀναψυκτικά, καὶ κατόπιν τὸ κοτόπουλο μὲ τὸ κρασί. Μὲ ἀληθινὴ δυσφορία ὁ κ. Μάρβιν σταμάτησε τὶς προσφιλεῖς αὐτὲς συζητήσεις του, γιὰ νὰ γευτῇ τὸ φαγητό καὶ τὸ ὑπέροχο παλιὸ κρασί τοῦ «Ποντέ-Καννέ».

Κι' ἀδυνατώντας ἐπιτέλους νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐκπληξὴ του, κύταξε στὰ μάτια τὸν Γκαρροῦθερ, ὅστερα περιεργάστηκε τὰ φτωχικά του ἐνδύματα, καὶ στὰ τελευταῖα τοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο παιχνιδιάρικο:

—Μήπως εἰστε στὴν πραγματικότητα, κανέναν μεταμφιεσμένον ἐκατομμυριούχον;

—Μὰ τὴν ἀλήθεια, ὄχι! ἀπάντησε μὲ ἀφελὲς χαμόγελο ὁ Γκαρροῦθερ.

—Θέλω νὰ σας πιστέψω! ξανάπε ὁ Μάρβιν, σοβαρά. Ὡστόσο, μόνον αὐτὲς ἡ σπάνιες ἐκδόσεις ποὺ κρατᾶω στὰ χέρια μου, ἀξίζουν μισὸ ἐκατομμύριο, χωρὶς νὰ λογαριάσω τὴν ἀξία τῶν ἄλλων θιβλίων τῆς τεραστίας θιβλιοθήκης σας!

—Γὰ ἀγόρασα ὅλα «ὀκαζιόν»! εἶπε καὶ πάλι ὁ Γκαρροῦθερ, μὲ φυσικότητα στὸ ὄφρος του. Συχνά, οἱ παλαιοθιβλιοπῶλαι δὲν ἔχουν ἰδέα, τί εἶδους σκαρφαλωμένους θησαυροὺς κρύβουν στὰ σκονο-

σμένα καταστήματά των!... Καὶ τὰ πουλοῦν πάμφθηνα, πολλές φορές....

—Καλά, ἀλλὰ ἡ πανάκριβη αὐτὴ μάρκα τοῦ κρασιοῦ «Ποντέ-Καννέ»; διεκοψε πρὸ ἐκθαμβὸς ἀκόμη, ὁ κ. Μάρβιν. Μονάχα ἐκατομμυριοῦχοι τὴν πίνουν!

—Βλέπω ὅτι εἰστε ἐπίσης ἐμπειρὸς καὶ στὰ κρασιά, ὅσο εἰστε καὶ στὶς σπάνιες ἐκδόσεις τῶν θιβλίων! εἶπε χαμογελαστός, κι' ἀντὶ γιὰ κάθε ἄλλη ἀπάντησι, ὁ Γκαρροῦθερ. Τίποτα δὲν σᾶς διαφεύγει, κύριε Μάρβιν!

Ὁ Μάρβιν ἀναπήδησε τῶρα, μὲ κατάπληξι ἀληθινή. Καὶ τραύλισε:

—Πῶς ξέρετε τὸ ὄνομά μου;... Γιατί καθὼς θυμοῦμαι πολὺ καλά, μόλις πρὸ ὀλίγου γνωρίστηκαμε, δίχως νὰ συστηθοῦμε ἀκόμη ὡς τῶρα!

Ὁ Γκαρροῦθερ χαμογέλασε λιγάκι μυστηριωδῶς, κι' ἀπάντησε:

—Ἐ, βλέπετε, συνηθίζω πότε-πότε νὰ μαζεύω διάφορες πληροφορίες, σχετικὰς μὲ ἐκλεκτὰ πρόσωπα ὅπως ἐσεῖς!... Ξέρω, ὅτι εἶνε ἀνιάρὸ νὰ στέκεται κανέναν ὅλημερίς, μέσα σ' ἓνα κοσμηματοπωλεῖο... Καὶ γιὰ νὰ ξεσκάσῃ λίγο, ἐπισκέπτεται κατόπιν τὰ διάφορα θιβλιοπωλεῖα, γιὰ νὰ ἐπιδοθῇ στὴν προσφιλεῖ ἀσχολία τῆς φυλλομετρήσεως τῶν τυχόν σπανίων θιβλίων ποὺ θ' ἀντικρύσῃ!... Μὰ, ἄς ἀφήσουμε αὐτὰ κύριε Μάρβιν, κι' ἄς ἔρθουμε σὲ κἀτὶ τὸ πρὸ ζουμερό: Ἐμαθα, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς τρεχούσης αὐτῆς ἐβδομάδος, ἔχετε ὀριστὴ ἐσεῖς ἀπ' τὸν κύριο Κίργουδ στὰ ἀνιάρὰ καθήκοντα τοῦ φύλακος τοῦ μαργαριταρένιου κολλιέ!... Πόσο σᾶς λυποῦμαι, μὰ τὴν ἀλήθεια... Εἶνε τρομερό, νὰ βρίσκεστε ὅλημερίς κλεισμένοι σ' ἓνα ἀτσάλειο κλουβί!... Τούλάχιστον τὰ πουλιὰ ἔξωθεν καὶ κελὰδούν, κι' ἔτσι περνᾶνε εὐχάριστα ἡ ὥρα τους στὸ κλουβὶ τους!... Ἐνῶ ἐσεῖς;... Ἐσεῖς;

Ὁ Μάρβιν ἐν τῷ μεταξύ, εἶχε κυριολεκτικῶς μαρμαρώσει ἀπ' τὴν ἀφάνταστη κατάπληξι του. Καὶ σκουπίζοντας μηχανικά τὰ χεῖλη του ἀπ' τὸ κρασί ποὺ ἤπιε, τραύλισε λαχανιασμένος:

—Μὲ κεραύνωσαν τὰ ὅσα ἀπροσδόκητα ἀκούω ἀπ' τὸ στόμα σας!... Ἐσεῖς ξέρετε, καθὼς βλέπω, ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς ὑπάρξεώς μου καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός μου, ἐνῶ ἐγώ... ἐνῶ ἐγώ δὲν ξέρω οὔτε τὸνομά σας καν!

—Κι' ὄχι μόνον δὲν ξέρετε τὸνομά μου, ἀλλὰ ἀκόμη οὔτε καν σκεφθήκατε νὰ προσέξετε τὴν ὁδὸ καὶ τὸν ἀριθμὸ αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ, ἀπάντησε μὲ ἀπερίγραπτη εἰρωνεία, ὁ Γκαρροῦθερ. Βλέπετε, ἡμαστέ τόσο πολὺ ἀπορροφημένοι κι' οἱ δύο μας, ἀπ' τὶς θιβλιοφιλικές συζητήσεις μας, ὥστε δὲν σᾶς ἦρθε καθόλου στὸ μυαλό ἡ συχνὰ ὠφέλιμη αὐτὴ σκέψις!... Καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς φιλοσόφους, αὐτὸ ὀνομάζεται «ἐλλειψις προνοίας»!

Ὁ Μάρβιν γλάρωσε τὰ μάτια του, κι' ἄρχισε νὰ κρυφοτρώγῃ. Ἀναρωτιόταν μὲ ἀγωνία μέσα του, μήπως ἔπεσε στὰ χέρια κανενὸς τρελλοῦ ἢ μανιακοῦ ψυχοπαθοῦς. Καὶ γιὰ νὰ θρῇ καιρὸ νὰ σκεφθῇ, τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ, ψιθύρισε:

—Ὅποιοιδήποτε κι' ἂν εἰστε, κύριε, πάντως ἐγὼ βρίσκω ἀληθινὴ ἀπόλαυσι στὰ σπάνια θιβλία σας καὶ στὸ διαλεχτὸ κρασί σας!... Ἐχετε τὴν καλωσύνη, νὰ μοῦ πῆτε κι' ἐσεῖς τὸ ὄνομά σας;

—Προτιμῶ νὰ διατηρήσω τὸ «ἰνκόγνωτό» μου. ξέρετε! ἀπάντησε μὲ σκορκαστικὸ χαμόγελο, ὁ Γκαρροῦθερ. Τί τις θέλετε, αὐτὲς τὶς ἐνοχλητικὲς συστάσεις;... Πάντως, σᾶς δίνω τὸ ἐλεύθερο νὰ μὲ ὀνομάζετε Πέρκινς, ἢ Θόμπσον, ἢ Φάρνς, ἢ ὅπωςδήποτε σᾶς ἀρέσει τελοσπάντων!... Τὰ ὀνόματα δὲν παίζουν κανένα ρόλο, σὲ μερικές περιστάσεις... Οὔτε καὶ τὸ ὄνομα δίνει ποτὲ πραγματικὴ ἀξία, στὰ

διάφορα άτομα... Νά, πάρτε παραδείγματος χάριν τὸν Κίργουδ... Εἶνε ἓνας ἐμπειρὸς κι' ἐπιδέξος ἄνθρωπος στὸ ἐπάγγελμά του, καὶ ξέρει ὅλα τὰ γνωστὰ κι' ἀγνωστὰ μονοπάτια τῆς κοσμηματοποιίας... Κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως, εἶνε ἓνας σκουριασμένος τενεκές, καὶ παληοπαληάνθρωπος ἀπ' τοὺς λίγους!... Αὐτὸς εἶνε στὴν πραγματικότητα, ὁ γενικός διευθυντὴς σας Κίργουδ, κύριε Μάρβιν... Κι' ἀντὶ νὰ εἰστε ἐσεῖς, ὁ τόσο μορφωμένος καὶ τόσο ἀξιοπρεπὴς κοινωνικῶς, ὁ ἀρχηγὸς τῆς κολοσσιαίας αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, εἶνε ἐκεῖνο τὸ ξόανο ὁ Κίργουδ!... Βλέπετε λοιπὸν κύριε Μάρβιν, πόσο ἀδίκη εἶνε ἡ ζωὴ;

—Παρακαλῶ νὰ τίς πῆτε στὸν ἴδιο τὸν κύριο Κίργουδ, αὐτὲς τίς περιέργες ἀντιλήψεις σας! εἶπε ξερά ὁ Μάρβιν, ἀνήσυχος ἀκόμη καὶ προσπαθώντας νὰ ῥῆ τρόπο νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ κεῖ μέσα.

—Θὰ τοῦ τίς ἀναπτύξω αὔριο, κιάλας! ἀπάντησε μὲ τὸν ἴδιο σαρκασμὸ, ὁ Γκαρρουῦθερ.

Ἡ κατάστασι ἄρχισε νὰ γινεταὶ ἐπικίνδυνη. Κατὶ τὸ ὕπουλο ἐνοιωθε ὁ Μάρβιν, κάτω ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια καὶ τὸ ὕφος τοῦ συνομιλητοῦ του, καὶ θέλησε ἐπιτέλους νὰ τὸ ξεκαθαρίσῃ.

Πῆρε λοιπὸν ἀφέλες καὶ πρόσχαρο ὕφος, ὡκώθηκε ἀπ' τὸ κάθισμά του, κι' εἶπε μὲ προσποιητὸ χαμόγελο:

—Ἐφαγα κι' ἡπια ἀπολαυστικά, ἀγνωστε φίλε μου... Ἐπίσης, ῥῆκα ὑπέροχες τίς σπάνιες ἐκδόσεις τῶν βιβλίων πού μοῦ δείξατε!... Θὰ θέλατε ἀράγε νὰ μοῦ τίς πουλήσετε, σὲ μιά πολὺ συμφέρουσα τιμὴ;

—Δὲν σκοπεύω νὰ τίς πουλήσω ποτὲ μου, ὁσαδήποτε καὶ νὰ μοῦ προσφέρουν! ἀπάντησε ὁ Γκαρρουῦθερ, ὀρθὸς κι' αὐτὸς τώρα.

—Κρίμα! ἔκανε ὁ Μάρβιν, μὲ προσποιημένη θλίψι. Ἐπιτρέψτε μου τοῦλάχιστον, νάρχουμαι πότε-πότε καὶ νὰ περιεργάζουμαι τὴν πλουσιωτάτη κι' ὠραία βιβλιοθήκη σας!... Ὡρεθούαρ λοιπὸν, ἀγνωστὲ μου φίλε, καὶ σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, γι' ὅλες τίς εὐγενικές περιποιήσεις σας!

—Μὴν εἰστε δά, τόσο βιαστικός! εἶπε μισοειρωνικά, ὁ Γκαρρουῦθερ. Ἐχομε τόσα πολλὰ νὰ ποῦμε ἀκόμα, ὥστε θὰ σας παρακαλοῦσα νὰ μένατε ἐδῶ ὁλόκληρο τὸ ἀπόγευμα αὐτό, κι' ὁλόκληρη ἐπίσης τὴ νύχτα!

Ὁ Μάρβιν ἄρχισε πάλι νὰ νοιώθῃ κρῦον ἰδρώτα, στὴ ράχι του. Σίγουρα θὰ εἶχε μπλέξει μὲ κανένα ιανιακὸν ψυχοπαθῆ, ὅπως φαίνονταν. Μὲ τὴν ἴδια προσποιητὴ ἀφέλεια, λοιπὸν, καὶ θέλοντας νὰ ξεμπλέξῃ ὅσο πιὸ ἀκίνδυνα μπορούσε ἀπ' τὴ δυσάρεστη περιπέτειά του ἀπάντησε:

—ὦ, μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ μείνω τὴ νύχτα ἐδῶ!... Δὲν μπορῶ καθόλου, ξέρετε, νὰ κοιμουμαι σὲ ξένα σπίτια, γιατί ἔχω συνηθίσει πειὰ καὶ βολεῦομαι μονάχα στὸ δικό μου κρεβάτι!... Ἄν λοιπὸν πάω αὔριο τὸ πρωῒ ἄπνος στὴ δουλειά μου, ὁ Κίργουδ θὰ μὲ ἐπιπλήξῃ, κι' ἴσως νὰ μὲ ἀπολύσῃ ἀπ' τὴ θέσι μου!

—Πρῶτον, μὴ φοβάστε ἀπολύσεις κι' ἐπιπλήξεις, κύριε Μάρβιν, ὅταν κοιμάστε ἀπὸ βραδὺς στὸ δικό μου σπῆτι! ἔκανε σαρκαστικά, ὁ Γκαρρουῦθερ. Καὶ δεῦτερον, δὲν πρόκειται νὰ πᾶτε στὴ δουλειά σας, αὔριο τὸ πρωῒ!!

Ὁ Μάρβιν ἀναπήδησε, κατάχλωμος πειὰ.

—Πῶς εἶπατε;... τραύλισε. Τί;... Πῶς;

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ: Εἰς τὸ προσεχές.

Προσοχή εἰς τὴν νέαν μας
Διεύθυνσιν: **ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 3**

ΤΗΛ. 26-226

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

• **Δ^{ΟΙ} ΤΣΑΟΥΣΗ & Σ^{ΙΑ}**

ΜΕ ΠΛΟΥΣΙΑΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ ΜΑΛΛΙΝΩΝ, ΜΕΤΡΕΣΤΩΝ, ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ & ΛΕΥΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

"Ἡρξαντο τῶν ἐργασιῶν των τὰ νέα
μας μεγάλα καταστήματα γυναικείων
ύφασμάτων. Θὰ σᾶς παρουσιάσουν τὴν
πλουσιωτέραν συλλογὴν εἰς Μετα-
ξωτά, Μάλλινα καὶ Βαμβακερά.
ΕΙΔΙΚΟΝ τμῆμα λευκῶν εἰδῶν